

מבשר עלוני השבת

קרח	ער"ש	מו"ש	בעלזא	ר"ת
ירושלים	7:13	8:31	8:44	9:06
בני ברק	7:29	8:34	8:42	9:04
חיפה	7:22	8:35	8:45	9:07
אשדוד	7:28	8:34	8:41	9:03
בית שמש	7:12	8:32	8:43	9:05
קרית גת	7:30	8:32	8:42	9:04

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי חסד ואמת

זמני כניסת ויציאת השבת
לשבי"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	7:14	8:31	9:06	תל אביב	7:29	8:34	9:04
אשדוד	7:28	8:34	9:03	אנטוורפן	9:44	11:15	15:11
מנשסטרא	9:27	11:06	06:11	וינה	8:44	10:03	10:12
מונטריאול	8:32	9:45	10:00	טורונטו	8:48	9:58	10:16
לייקוואד	8:15	9:20	9:43	בלטימור	8:22	9:26	9:50
לוס אנג'לס	7:53	8:53	9:21	סאן פאולו	5:13	6:08	6:43

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

קרח בחו"ל שלח	הנץ	החמה	קר"ש	סו"ו	סו"ו	הצות	מנחה	מנחה	פלג	שקיעת
ירושלים	5:31:24	9:06	10:18	12:42:32	1:19	4:54	6:24	7:53:34	ההמה	7:53:34
תל אביב	5:37:22	9:10	10:21	12:44:20	1:20	4:54	6:23	7:51:13	המנחה	7:51:13
חיפה	5:34:32	9:08	10:20	12:43:28	1:20	4:54	6:23	7:52:17	המנחה	7:52:17
אנטוורפן	5:29:34	9:37	11:00	1:45:45	2:27	1:04:00	8:19	10:01:41	המנחה	10:01:41
לונדון	4:45:50	8:54	10:17	1:04:00	1:46	1:04:00	7:39	9:21:54	המנחה	9:21:54
מנשסטרא	4:42:49	8:57	10:22	1:12:30	1:55	1:12:30	7:56	9:41:54	המנחה	9:41:54
וינה	4:56:51	8:57	10:17	12:58:07	1:39	12:58:07	7:19	8:59:09	המנחה	8:59:09
ציריך	5:31:51	9:30	10:50	1:29:19	2:09	1:29:19	7:48	9:26:34	המנחה	9:26:34
מונטריאול	5:08:16	9:02	10:21	12:57:46	1:37	12:57:46	7:10	8:47:04	המנחה	8:47:04
טורונטו	5:38:44	8:29	10:06	1:21:00	2:00	1:21:00	7:27	9:03:06	המנחה	9:03:06
ניו יארק	5:27:36	9:13	10:28	12:59:34	1:38	12:59:34	6:58	8:31:22	המנחה	8:31:22
לייקוואד	5:30:26	9:15	10:30	1:00:22	1:38	1:00:22	6:57	8:30:08	המנחה	8:30:08
בלטימור	5:42:40	9:26	10:40	1:09:58	1:48	1:09:58	7:04	8:37:07	המנחה	8:37:07
שיקאגו	5:18:06	9:06	10:21	12:54:01	1:32	12:54:01	6:55	8:29:45	המנחה	8:29:45
לוס אנג'לס	5:44:26	9:20	10:32	12:56:30	1:33	12:56:30	6:39	8:08:28	המנחה	8:08:28
סאן פאולו	6:48:58	9:29	10:22	12:09:57	12:40	12:09:57	4:25	5:30:58	המנחה	5:30:58
מלבורן	7:36:32	10:00	10:47	12:23:29	12:53	12:23:29	4:11	5:10:30	המנחה	5:10:30

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר את הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי	דף היומי	משנה יומית	משנה יומית	הלכה יומית	עמוד יומי	רמב"ם
ז'	כז סיון	יג	ל	ג-ב-ג	תקלז-ב-א	חלק ג' קכה.	משכב ומושב ה'	פרק יומי
א'	כז סיון	יד	לא	ה-ד-ה	תקלז-ב-ד	חלק ג' קכה:	משכב ומושב ו'	
ב'	כח סיון	טז	לב	ו-ו-ו	תקלז-א-ג	חלק ג' קכו.	משכב ומושב ז'	
ג'	כט סיון	טז	לג	ז-ז-ז	תקלז-ד-ו	חלק ג' קכו:	משכב ומושב ח'	
ד'	ל סיון	יז	א	ח-ח-ח	תקלז-ז-ט	חלק ג' קכו:	משכב ומושב ט'	
ה'	א תמוז	יח	ב	ט-ט-ט	תקלז-י-ב	חלק ג' קכו:	משכב ומושב י'	
ו'	ב תמוז	יט	ג	י-י-י	תקלז-יג-טו	חלק ג' קכה.	משכב ומושב י"א	

לוח ימי הזכרון של יהודים שלא הניחו זש"ק

ימי זכרון

כ"ו סיון	ר' אלכסנדר ב"ר משה
כ"ו סיון	ר' אפרים ב"ר זושא יואל
כ"ו סיון	ר' חיים ב"ר לוי סופר
כ"ו סיון	ר' יוסף ב"ר ברוך
כ"ו סיון	ר' יצחק אייזיק ב"ר יוסף
כ"ו סיון	ר' מנחם ב"ר יוסף דוד
כ"ו סיון	ר' עזרא ב"ר זאב וואלף בער
כ"ו סיון	ר' קלמן ב"ר יעקב
כ"ו סיון	ר' שמעון ב"ר אלי
כ"ו סיון	מרת מלכה בת מרגלית חי' ברוכוב
כ"ו סיון	מרת רחל ב"ר שלמה
כ"ז סיון	ר' חיים ב"ר יודא ווייסברד
כ"ז סיון	מרת איידא זוסא ב"ר ארי
כ"ז סיון	מרת אסתר ב"ר נתנאל
כ"ז סיון	מרת חנה פערל בילא ב"ר מאיר נתן הכהן
כ"ז סיון	מרת רחל ב"ר יוסף
כ"ז סיון	מרת רחל ב"ר משה ווייס
כ"ח סיון	ר' שמחה בונם ב"ר אברהם
כ"ח סיון	מרת בילא ב"ר שלמה
כ"ח סיון	מרת צפורה ב"ר ישראל יחיאל הכהן ריגלהאפט
כ"ט סיון	ר' דוב ב"ר חיים יוסף בייגלמן
כ"ט סיון	ר' יהודא יוסף ב"ר שמואל הערש גליגסמאן
כ"ט סיון	ר' יעקב ב"ר אלכסנדר הכהן
כ"ט סיון	ר' יעקב ישראל ב"ר צבי הירש
כ"ט סיון	ר' שלמה ב"ר אריאל
כ"ט סיון	מרת רבקה לאה ב"ר שלמה זלמן
ל' סיון	מרת חנה פייגא ב"ר אפרים פישל באש
ל' סיון	מרת שיפה ב"ר יהודא זאב
א' תמוז	ר' חיים ב"ר שמואל נטע
א' תמוז	ר' יוסף חיים ב"ר מארים שניצר
א' תמוז	ר' יוסף חיים גדלי' ב"ר יעקב פסח
א' תמוז	ר' משולם פייש ב"ר יוסף רוטנברג
א' תמוז	מרת חנה ב"ר אברהם אביש
א' תמוז	מרת פרידא רבקה ב"ר דוד דוב
א' תמוז	מרת שפרינצא ב"ר מנחם מנדל הלוי
ב' תמוז	ר' יעקב אלימלך ב"ר זינגל ארי' אראן
ב' תמוז	ר' עקיבא ב"ר ישראל זינדל ווייסהויז
ב' תמוז	ר' שלמה ב"ר ניסים
ב' תמוז	מרת חוה לאה ב"ר חיים שלום

תורמים למען חסד של אמת וזוכים ליטועות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה
למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

לעדכון שמות, ולתרומות: 0722-81-85-82 או באמצעות אתר "שומע תפילה" www.tfilot.org | לקבלת העלון בדוא"ל: shtfila@gmail.com

השלמה הסדרה המבקשת בכל בית ישראל! המשתתפים "שבת טיש" בהנחות הספרים

גיליון מס' 356

פרשת שלח, י"ט בסיון תשע"ט

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

שלח-לך אנשים (יג, ב) - ראשי תבות אש"ל, אכילה שנה לוויה, ואת שלשתם צריך לקיים במקלחים ובקאים אלה. (מגדנות לחזקיהו)

סופי התבות שלח לך אנשים הם חכם, מפני שאוירה של ארץ ישראל מהכים. (יושיע ציון)

שפט ברחוקי (יג, ה) - רמז יש כאן לדינים, שצריכים הם להיות גני חזרין בשעה שהם שופטים ודינים את הדין, ולקיים את הנאמר 'לא תגורו מפני איש'. (בן פורת יוסף)

ינאל בריסוף (יג, ז) - אמרו חז"ל, שאין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף. ומרמז בפסוק זה, מתי יבוא המשיח וינאל? כאשר בריסוף, כאשר יוסיפו להרבות בניים. (יד משה)

ויקרא משה להושע ברנין יהושע (יג, טז) - מדוע השתנה השם מהושע בצירי ליהושע בקבוץ? מפני שכל שנוי השם היה כדי שלא ישפע יהושע מקבוץ המרגלים נגדו. (כח הכהן)

עלו זה בנגב ועליהם את-ההר (יג, יז) - מפרש רש"י: הנגב הוא פסלתה של ארץ ישראל. רמז יש כאן לאדם, שאם יסתפק בפסלת ולא ירדף אחרי התענוגים יזכה לכתרה של תורה, כי את ההר בגימטריה תורה, וזה מה שאמרו חז"ל הרוצה להחכים ירשים, דהיינו הרוצה להחכים יסתפק במעט כמו הנגב שיש בה מעט. (מדרשו של שם)

ויהם קלב (יג, ל) - הסמ"ך גדולה על פי המסורה, לרמז על קלב שהצליח בהקמתו להשתקם י רבוא מישראל, על ידי שהתחכם לדבר נגד משה ובסוף ספר בשבחו ובשבחה של ארץ ישראל. (אור החמה)

ויבכו העם בפילה ההוא (יד, א) - חז"ל אמרו שזה היה כליל תשעה באב, והיה ליל אכל לדורות, ורמז לזה שהתבות בפילה ההוא בגימטריה ליל ט' אב. (מנחת כהן)

מוצאי דבת הארץ (יד, לו) - ראשי תבות מדה, כי המרגלים נדונו מדה כנגד מדה, הם חטאו בלשונם והוציאו את דבת הארץ רעה, ונשתרבה לשונם ומתו בגזיון. (כסא רחמים)

ספורים בפרשה

טובה הארץ מאד מאד (יד, ז)

באוצר גנזיו של רבי שמואל מסלונים, היתה קפסת טבק של רבי אברהם מקליסק, מאבות הישוב היהודי המתחדש בגליל, ומפיון שחבה יתרה היתה לו לחפציו של צדיק זה, היתה הקפסה תמיד תחת ידיו ולא עזבה מימיו. פעם נעלמה קפסת הטבק ולמרות החפושים הרבים שנערכו, לא עלה ביד המחפשים למוצאה, והרבי הצטער מאד על אבדתה. לימים, נקלע החסיד רבי זליג לידר לבית אחד ממפריי בארץ הקודש, ולתדהמתו ראה את קפסת הטבק של רבו מנחת אצל. התברר, כי הלה לא עמד בנסיון וקמד את הקפסה לעצמו. בקש ממנו רבי זליג את הקפסה, והלה שקח מאד שיוכל להשיב את האבדה לבעליה ולהרנין את לב רבו. נסע רבי זליג אל רבו בחוץ לארץ, ובשמחה הגיש לו את הקפסה וספר לו כיצד הגיעה לידו, אך מה הפתע רבי זליג לשמע מרבו, שאינו חפץ בקפסה והוא יכול להשאירה אצלו, והסביר: "הרי בכל פעם שהקפסה תראה, נזכר במעשיו של יהודי מארץ ישראל שנכשל בגנבתה, ואיני רוצה שתצא חלילה, דבה רעה על יהודי מארץ הקודש".

הגנו ועלינו אליהמקום אשר-אמר ה' בי חטאנו (יד, מ)

ה"אמרי אמת" מגור, בקר פעם אצל רבי דוד מקליץ, תלמידו של רבי יחיאל מאלפסנדר. בשיחתם הגיעו אל דוד המדבר ועל חטא המרגלים, ותוך כדי שיחה שאל ה"אמרי אמת": "הרי אמרו חז"ל, ששערי תשובה לא ננעלו, תמה אני אם פו, למה לא התקבלה תשובת העם שאמרו 'הגנו ועלינו, בי חטאנו'? השיב רבי דוד: "מתי תשובה אינה חוזרת ריקם? כאשר האדם מפיר בחטאו וחוזר בתשובה שלמה. אולם העם שבמדבר לא אמר 'הגנו ועלינו בי חטאנו', אלא אמר 'אשר-אמר ה' בי חטאנו', ומשמעות דבריהם היא, שלא הודו בחטאם אלא רק ה' אמר שחטאנו, ורק מפני זה אנו חוזרים בתשובה, ומפני שלא היתה כאן תרטה אמתית, לא התקבלה תשובתם". התפעל ה"אמרי אמת" מהפירוש הקולע, ואמר למקוריו: "ראו נא, כך צריך ללמד ולפרש פסוק בתורה".

למען תזכרו (טו, מ)

אחרי פטירת ה"צמח צדק" מליובאוויטש, ישבו פעם בניו ושוחרו על גדלות אביהם. בין הדברים, ספר בנו וממלא מקומו, המהר"ש מליובאוויטש: "פעם ישבתי ועסקתי בסגיה חמורה יחד עם אחד מגדולי הרבנים, והתמקשנו בהבנת הדברים. לפתע יצא אבא מחדרו, נגש אלינו והסביר לנו את הדברים בטוב טעם ודעת, עד שאורו עינינו. בטוהים היינו שזה עתה למד אבא את הענין, אך פשטים להסביר אמר לנו, שזה שלשים וחמש שנה שלא הררה בענין זה". עוד בלם תמהים על כך זכרנו המפלא של ה"צמח צדק", ובנו המהר"ל מקפוסט, אמר: "יותר ממה שאני מתפעל מזכרונו הפביר של אבא, מתפעל אני שזכר שבמשך שלשים וחמש שנה לא חשב בענין זה. מפאן אנו למדים, שכל מחשבותיו במשך כל אותן שנים ארכות היו שמורות בזכרונו, ויודע היה בדיק מה חשב כל אותן שנים ומה לא עלה על מחשבתו".

לרפואת הילדה מרים בת חיה ברכה יהודית תחי
ולרפואת הנער אושר אמיל בן ברטה שיחי

זמני השבת - ירושלים הדלה"נ 7.12 צאת השבת 8.30 רבנו תם 9.05

לבלת הגיליון והנחמות
5806777@gmail.com :ל'אוי

הגיליון מודפס באלפי עותקים לזיכור הרבים שנדבת ידידינו היקרים הי"ו
לע"נ ג'מילה בת יוכבד, אליהו בן חנינה ושמעון בן ג'מילה ע"ה - למשפחת אחיון. ולע"נ רבי שמעון זנטי בן מסעודה ע"ה
ולע"נ מרת רחל בת אביה ע"ה למשפחת גטו, ולע"נ סמי בן שלמה ז"ל למשפחת אבוקרט.
ולרפואת: החבור גבריאל זנטי בן חנינה שיחי, חזקיה בן כפי שיחי ואורה בת במוני יפה למשפחת מגן תחי' - בתושח"י

היה היה

ויעלו בנגב ויבא עד-חברון

למה נאמר תחלה בלשון רבים 'ויעלו בנגב' ולאחר מכן 'ויבא עד-חברון' בלשון יחיד? מפרש רש"י: "כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות שלא יהא נסת לחבריו להיות בעצתם". מערת המכפלה שבה נטמנו האבות הקדושים, היה מקום תפלה עוד מהדורות הקדמונים, ולשם פנה כלב כדי להציל מעצת מרגלים. גם הרמב"ם בקר במערה בבקורו בארץ ישראל בשנת ד'תתקכ"ו, וקבע את יום תשעה באדר מרחשון ליום טוב לו ולזרעו אחריו, מפני שבו זכה לעמד במערה ולהתפלל, וכן מספר רבנו עובדיה מפרטנוג'א ועוד רבים. במאות השנים האחרונות, נמנעה מהיהודים הגישה אל המערה, והתרחקו לעלות רק עד המדרגה השביעית שנגרם המדרגות החיצוני הסמוך למערה שקבר אינו קיים כיום. מעטים זכו להקנס באותן שנים אל תוככי המערה כדי להשתיר תפלה וצקון לחש על קברי האבות, אך הדברים נעשו בחשאי ומהחשש שמא יבולע להם.

לפני כ-140 שנה, בסיון תרל"ה, עלה לירושלים אחד מגדולי רבני הנגרה, רבי מרדכי אליעזר ובר שהתפרסם בכינוי 'הרב מאדא', והוא אבי משפחת ובר הענפה שבארץ ישראל. איש קדוש היה הרב מאדא ומגדולי הלוחמים למען ציונה של ירושלים וקדשתה. מדי שנה, נוהג היה לנסע בשלהי ימי הקיץ לעיר הקדש חברון, ושם היה שוהה עד אחר יום הכפורים, מפני שהשתוקק להתפלל את תפלות הימים הנוראים בעיר האבות, ולקראת חג הספות היה שב לירושלים וחגג פה את חג הספות. מארחו בחברון היה החסיד הנודע רבי שמעון הויזמן, שהיה מחשובי העיר חברון ומפרנסיה, ואף ערביי העיר ונכבדיה היו ממוקריו, ובהם גם אנשי הדת המסלמיים שבעיר. בפרס הימים הנוראים של שנת תרנ"ד, הביע הרב מאדא את משאת נפשו בפני מארחו רבי שמעון, כי רצונו עז לומר את הסליחות של ערב יום הכפורים במערת המכפלה, והוא מוכן לשחד בקמזון רב את המקנים על המערה כדי שיתירו לו את הדבר. ידע הרב מאדא שספקו יש בדבר, אולם הוא השתוקק בכל מאודו לשפך תחנון בקברי האבות וידע שהתפלה במקום יכולה לבקע וקיעים ולהחיש ישועה לכלל ולפרט. כששמע רבי שמעון את הבקשה, הרהר מעט והבטיח לרב לבדק אם יעלה בידו להסדיר את הבקור החשאי והמסכן, חדשי אלול ותשרי הם ימי כפורי ענבים, ומכיון שרב תושבי חברון הערבים באותם ימים היו בעלי פרס ענבים, היו לנים בכרמיהם בתקופת הבציר והעיר היתה מתרוקנת אז כמעט לחלוטין. בקש רבי שמעון לנצל את ההזדמנות ושחד את אחד השומרים של המערה שהיה ממפרייו, והעניק לו לירה תרמית זהב, כדי שישלח את השומרים האחרים ללון בפרס והוא ישמר לבדו באותו לילה. סמוך ליציאתם, טבלו הרב ורבי שמעון במקנה טהרה והבינו עצמם בסלודיו לפניסה אל הקדש פנימה, ולקחו בידם גרות וספרי סליחות. את דרכם אל המערה עשו בדרך שקלתון כשהם לבושים כש"חים מסלמים מבדדים.

רבי שמעון היה איש אמיץ ועשוי ללא חת, אך הרב לעמדתו רעד כעלה נדף וברכיו כשלו זה בזה. בדרך, הביטו עליהם שומרי העיר ואחד אמר לחברו בערבית: "ראה נא את שני האנשים האלו. דומים הם עלי בשני גנבים השוחרים לטרף באישון לילה". הביט בהם השומר השני ונער בפחדו: "האם אינך רואה כי ש"חים מבדדים הם אל?" רבי שמעון שמע את חלופי הדברים, והודה לה' בלבבו על כך שהרב לא מכיר את השפה הערבית, אחרת ודאי היה רועד שבשעתים וזהותם היתה מתגלית על נקלה. בבוזאם אל מערת המכפלה, הכניסם השומר המשחד פנימה, סגר עליהם את הפתח ונתן להם זמן של שעה אחת לתפלה. בדקו הרב ורבי שמעון את המקום, ראו בו את היכלות של האבות הקדושים, ונלוו בו נקב באדמה שעליו היו סודגי ברזל והוא פתח המערה שתחתיהם. שלשלו השנים את פתקאותיהם בחור, ועמדו שם לומר סליחות ברגשי קדש, אך לפתע, הגיח מעליהם עוף גדול שרבים כמוהו מצויים בחברון, וקרקרק בקול גדול ומפחיד שהעריד את שני המתפללים שהיו שקועים באמירת הסליחות בדבקות. הקול הדהד במבנה הגדול והריק שמעל המערה, וקריאת העוף הצטלצלה באזניהם והכפלה בעצמתה בתהודה עזה, עד שאימה נפחד נפלו על הרב וכמעט שהתעלף במקום. מהרו השנים לצאת מהמערה, אולם מרב חפזון שכח הרב את ספר הסליחות שלו במקום, ולקמורת התפרסם בעיר חברון כי יהודים בקרו בלילה במערה. הערבים נעשו ורעשו, אך לא הצליחו לגלות מי הם המבקרים. בינתיים הגיע יום הכפורים והרב מאדא ספר אחר כך, שממיו לא חש בתפלה בה מרוקמת כפי שחש באותה שנה ביום הקדוש, מעין התפשטות הגשמיות. מיד במוצאי היום הקדוש עזב הרב את חברון, בחשש שמא יבולע לו.

זמן קצר לאחר מכן, בקר ר' שמעון הויזמן בירושלים וספר את הדברים לידידו ר' חיים המבורגר מיקירי ירושלים, וכששמע את הספור הנפלא בקש גם הוא להקנס אל המערה. הלך להתיעץ עם רבי שניאור זלמן מלובלין בעל "תורת חסד", וכששמע את ההצעה אמר לו בפסקנות: "חלילה לך מעשות זאת. יש בזה סכנת נפשות של ממש ואין בכך שום מצות עשה ולא חיוב מדרבנן", והזהיר את השנים לבל יכניסו עצמם לידי סכנה ולא ישוּבו לעשות בן יותר לעולם.

מאורות

הנאמן רבי יהודה בריעטר מפס ז"ל ליום ההולוא י"ט בסיון תצ"ז

מפארי משפחת בריעטר המיוחסת ממוגרי קשטיליה, וממשפחתו של ה"אור החיים" הקדוש. גאון ופוסק שנערץ על בני דורו וכנהו "רבי אלפביר" - הגדול. ספרו עליו נסים ונפלאות, ואמרו שזכה לגלוי אליהו. החיד"א מספר עליו שהשקד על ידי שליט מרוקו האכזר לגוב האריות, אך יצא משם בריא ושלם בדרך נס. מאז החלו אף הנקרים להשבע בשמו, ומי שהיה נשבע לשקר לא היה משלים שנתו. עוד בחייו ארע פעם, שיהודי אחד כפר בשתפו הגוי על הפסח שנתן לו, והשביע אותו בשמו של רבי יהודה בריעטר, ובשעה שערך לכבודו כך, נשרף כל הבית יחד עמו ועם כל בני ביתו. בשנת תנ"ח מנה לדין בעירו, ולאחר שנרדף עבר למקנס ושב בשנת תס"ד לפס. לא רצה להנות מקפת הצבור, והיה מתפרנס ממלאכת הצורפות, אך לאחר שהיה מרויח די מחסורו, לא היה מקשיף במלאכתו ולא הסכים לקבל מלאכה חדשה, עד שאזלה הפרוטה מפיסו. נכתב עליו לפני פחות ממאה שנה: "ועד היום נמצאים איזה נזמים מזוהב צרוף מנקה מכל סיג, והמה מעשה ידיו, ונמצאים אצל איזה גוים במדינת פס, חביבים ויקרי הערך והמציאות". קהילות רבות פנו אליו בשאלות והשור"ת שלו נדפסו לאחריה. דרשותיו על התורה נדפסו בספר "מנחת יהודה", ספרו על הלכות שחיטה וטרפות נקרא "שיר מפתח", וכן כתב פרוש על מדרש רבה וחבור על דיני גטין וחליצה. קברו בעיר פס שבמרוקו, הפך לתל תלפיות ורבים משתטחים עליו ורואים ישועות.

יוסיף דעת

פרשתנו מסתיימת עם פרשת ציצית, ובה החיוב של הטלת תכלת בין חוטי הציצית. חז"ל במסכת מנחות מסרו על תהליך הפקת התכלת מתוך דמה של חילון ובנישורו יחד עם סממנים נוספים, אמרו שהתכלת אינה כשרה אלא מן החילון, ושלא ממנה פסולה. סימנים נוספים נמסרו על תהליך הפקת התכלת, ככך שהחילון מצוי בעיקר בים התיכון ודמיו יקרים בשל התהליך המורכב להפקתו. התכלת היתה מצויה בישראל עד סוף תקופת האמוראים ורבנן סבוראי, וכך משמע מהממרא במנחות שהאמוראים דנו על תהליך צביעת התכלת. יש אומרים שהתכלת היתה עדיין בתקופת הגאונים ונעלמה לקראת סוף תקופתם כתוצאה מניטוק העם מארץ ישראל וגלויות ישראל, אך יש אומרים שנגנזה קודם לכן שהרי במדרש נחומא מובא שעכשיו אין לנו אלא צבע לבן והתכלת נגווה. בתקופת הראשונים ודאי לא היתה התכלת מצויה, שכן הרי"ף מספר שבזמנו לא מצוי התכלת, והרמב"ם מספר, שבזמנו היה מלך של גוים שלבש תכלת. כספר החינוך נכתב 'זה ימים רבים לא שמעתי מי שזכה לתכלת בטלית', אולם יש מהראשונים והאחרונים שכתבו שאם התכלת תהיה שוב מצויה, יש חיוב ללבושה. לפני למעלה ממאה שנים זיהה האדמו"ר רבי גרשון העניך מראדזין את הדינון כחילון התכלת, ורבים משתמשים בציצית זו עד הורנו, אולם דעתו לא התקבלה על דעת רוב הרבנים, וכך כתב עליו ה"ערך השולחן": "ידע שזה שנים ספורות שאחד התבאר שמצא החילון ועשה ממנו תכלת והמשיך אחריו איזה אנשים, אך לא היה שומע לו מגדולי הדור ומכלל ישראל, ונתבטל הדבר עד כי יבוא גואל צדק בב"א". בימינו מזהים את חילון התכלת עם חילון ממשפחת הארמגוניים בשם 'ארמגון קהה קוצים', ואף החילון להפיק ממנו את צבע התכלת. מעניין לראות שאין שום פרי בעולם בצבע כחול שכן המאכלים נשמרים יתר, אבל מצויים צמחים ופרחים בצבע זה. כי הם רוחניים יותר ודומים לרמיע התכול.

טובה הארץ מאד מאד

פניני אור החיים

מודברי האור החיים הקדוש על הפרשה

לדרתם ונתנו וגו' - הצורך לומר לדרתם, לצד שלא באה מצוה זו אלא לזכרון המצות כשיראו אותה, תבוא הסבא לומר כשיבוא דור קדוש וטהור שאין צריכון לזכרון זה אין צורך בציצת, תלמוד לומר לדרתם. עוד ירצה פהעיר למה כתב לדרתם באמצע פרטי המצוה. אכן לצד שיש במצות ציצת שני דברים, הלכך והתבבלת, הלכך ישנו בכל זמן, והתבבלת יש זמן שאינו מצוי, ונתתפס ה' ואמר לדרתם קדם זכרון התבבלת לומר שהלכך לדורותם אכל תבבלת כשאינו בנמצא, אין חייב בו, והגם שהתבבלת אינו מעבב את הלכך ולא הלכך את התבבלת, אף על פי כן הלכך הוא בנמצא לדורות בלא הפסק, מה שאין כן התבבלת:

ואמר וראיתם אתם וזכרתם את כל מצות ה' פרוש, כשיביטו בסמון עבודתם והגו לב שאינם בני חורין לעשות כהפסגם במאכלם מכלבושם בדורם וכל מעשיהם, עקב שאימת רבו עליו, ולעמד בשעה שהאדון מצוה לעמד ולעשות כל מלאכות אשר צוה ה' לעשות, ואמר ולא תתוו וגו', פרוש לצד שהנגלה הוא דבר שהעיון חפצה והושקת בו, ומצות המלך היא צויו עשות הפך הדין הטבעי ושנוא הערב המרגש, וכן הנמנע שיעמד בדבר אלא בהעדר סמון עבודתו הוא יוכפחו להפך אשר עינו ולבו שם יחפץ:

וראיתו להעיר למה לא הקשיר ה' צבע התבבלת אלא מדג עולה ממים ולא משאר דברים שיש להם צבע זה עצמו, ואולי שהוא מטעם עצמו שזה הוא סוד כאומנם ז"ל ים דומה לרקיע, והבן גם להעיר שהרחמים ומשכו מהתורה הנקמזת בים, גם לזמן כי הרחמים נמשכים מבחינה הנקמזת ברג בסוד עינא פקיתא, פדיוע לראים באור החיים:

דברי הימים

כ' בסיון נחשב כיום צום ותענית על מאורעות קשים שאירעו לעם ישראל ביום זה. מייחסים את קביעת היום לרבנו תם, לזכר עלילת הדם שהתרחשה בעיר בלויש שבצרפת בשנת ד'תתקל"א, והוא חודש שוב כיום צום ותענית על גזירות ת"ח ות"ט, כפי שכותב הש"ך בספרו "מעילת עפרה": "כי גם גזירות תתקל"א היה ביום ההוא ובאותן הזמנים, וגם כי יום זה לא יארע בשבת קודש בשום פנים". בכמה קהילות בזמננו נוהגים לומר ביום זה סליחות.

ה'אוהב ישראל" מאפטא היה אומר, שכל בסיון הוא התחלת יום הכיפורים, וסימנך "כי יד על כס ייח", כ'ס' - ראשי תיבות כ' סיון, י'יח' - יום הכיפורים.

בכ"ב בסיון הסתיים חודש הימים למתאוננים המוזכרים בפרשתנו, ופסק השליו מלדרת במדבר. וביום לקתה מרים בצרעת כמסופר בסוף פרשתנו, וישבה בהסגר עד כ"ט בסיון, יום שילוח המרגלים לתור את הארץ.

בכ"ג בסיון בימיו של ירבעם בן נבט, הראשון למלכי ישראל, בטלה הבאת הביכורים לירושלים, ומובא בישולחן ערוך שיש הנהיגים להתענות ביום זה. מאז עשה ירבעם את העגלים בבית אל ובדן, מפני שידע שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד.

בכ"ה בסיון ג'תתע"ח, נהרגו בגזירת שמים התנאים הקדושים רבן שמעון בן גמליאל, רבי ישמעאל, ומובא אלישע ורבי חנינא סגן הכהנים. ומובא בישולחן ערוך, שיש הנהיגים להתענות ביום זה מפני הריגת התנאים. הם היו שלושה מתוך עשרה הרוגי מלכות שנהרגו בתקופה ארוכה של יותר ממאה שנה, ולא נהרגו בזמן אחד.

ישוב היה הצדיק רבי מאיר מפרמישלך בעירו ועיניו צופיות לארבע רוחות השמים ומצוותו פרוסה על כל מצוי תבל. בימים ההם, התגורר בארץ ישראל איש חסיד וירא שמים מרבים, שהיה שקוע כל ימיו באהלה של תורה ולא יצא מתוך ארבע אמות של הלכה. די היה לו לצדיק זה בקב הרובין מערב שבת ופרנסתו מוטלת על רעיותו הצדקנית, ששנאה בגבורה את על הבית וכל אשר בו. ימים ארבים עברו, וכמה מבנות המשפחה הגיעו לפרקו, אך לרש אין כל. זמן רב שתקה האשה הצדקנית, עד שראתה שאין מוצא מן הסבך והחלה להפציר בבועלה: "צר לי להפריע לך מלמוד התורה הקדושה, אולם בשל פח הסבל ואין באפשרותי לראות יותר בצערך של בנותינו הפשרות, שמבקשות להקים בית בישראל ואין בידינו פרוטה לנדניתן. לא נותר לך מנוס, אלא שתצא את גבולותיה של ארץ ישראל ותצא לחזר על פתחיהם של אחינו בני ישראל הנדיבים, אשר ודאי ישמחו לסייע ליהודי פשוט שבארץ הקדש ויתמכו בך בתמיכה הגונה". הודיעו האיש לשמע ההצעה ואמר: "מוכן אני לצאת לחזר על הפתחים, אולם חלילה לי לעשות את ארץ ישראל קרדם לחפר בה. וכי אלך ואתפאר בגולה שאני בן ארץ ישראל ואבקש עקב בך תמיכה בזכות הארץ?" באומרו זאת, נגש האיש אל המזוזה וקבל על עצמו בנקיטת חפץ, שלא יעלה על דל שפתיו בהיותו בגולה את עבודת היותו תושב ארץ הקדש ולא יתפאר בה כדי להתפרנס על ידה.

חדשים ארפים עברו עליו ותלאות רבות מצאוהו, עד שהגיע לארץ פולין והחל במסעו על פני קהילות ישראל הגדולות שבמדינה. פדרבו של יהודי, פנה תחלה אל בית המדרש המקומי ומצא נחם בין דפי הגמרא, אלא שמבין שלא גלה את זהותו בתלמיד חכם מפלג שהגיע מארץ הקדש, לא יחסו לו הבריות תשומת לב מרבה והביטו עליו כאל פושטיד מן השורה. נקפו ירחים מספר והאיש ראה כי עדין לא עלתה בידו לקבץ אלא סכום קטן, שלא היה די בו אלא כדי מחיתו. ראה הקסיד כי בדרך זו לא יעלה בידו להושיע, והחליט לנסע אל הסבא קדישא רבי ישראל מרוזין, כדי להמלך בדעתו ולשאל בדת מה לעשות. כששמע הצדיק מרוזין את ספורו של האיש, נתן לו ששה מטבעות יקרי ערך ואמר לו: "מלבד תרומתי זאת, אין בידי לסייע לך מאומה, אולם מיניע אני לך לנסע אל רבי דוד מזבלטוב שהוא חכם גדול ומן הסתם ידע מה ליעץ לך". גם הצדיק מזבלטוב העניק לו ששה מטבעות ויעץ לו לנסע אל רבי מאיר מפרמישלך, באומרו: "רבי מאיר הוא נביא אמת, והוא ללא ספק ודאי ידע להורות לך את המעשה אשר תעשה ואת הדרך אשר תלך בה". המשיך החסיד לכתת את רגליו עד שהגיע לעיר פרמישלך, ושם פנה מיד אל בית המדרש שבעיר פדרבו מימים ימימה. לא ארכה השעה, ושוחט העיר נכנס אל בית המדרש, ובקשראה את היהודי שיושב ועוסק בתורה ונפר עליו שבא מדרך רחוקה, הציע לו לבוא אל ביתו ולסעד על שלחנו. פינתים, קרא רבי מאיר ואמר: "הש אני בעיר באוירה של ארץ ישראל", והוא מהר לשלח את משמשו ר' אריה כדי לחפש בכל האכסניות בעיר את האורח שהגיע מארץ ישראל. יצא המשמש לתור אחר האורח שזה מקרוב בא, אולם לא מצאו בבת המלון שבעיר, וזרזו בידים ריקות. שלחו רבי מאיר לחפש שוב את האורח ואמר: "מאיר איננו טועה, ואין ספק בלבי כי אורח חשוב הגיע מארץ ישראל. במטותא מקד שוב וחפש אחריו והביאו אלי". שעה ארפה שוטט המשמש ברחובות העיר, עד שהגיע אל ביתו של השוחט ומצא שם אדם בלתי מפר. מהר המשמש והציג את שאלתו בפני האורח: "האם מארץ ישראל אתה?" והלה נדהם ושאל: "מי גלה לך רז זה?" עם הפנסו, רץ אליו רבי מאיר בשמחה וקבלו במאור פנים: "זה ערך ועדנים שמאיר יושב ומצפה לבואך. כבר לפני שנים ארכות יחד לו מאיר קפה נעולה, והיה משלשל לתוכה פרוטה אחר פרוטה, לצורך נשואי בנותיה. כי כך צוה על מאיר כבר מאז הולדת בנותיה, למען תהא הנדייה מצויה לאביהן כאשר תגענה לפרקו ולא יצטרך לבטל תורה ולחזר על הפתחים". מדי דברו, הוציא רבי מאיר קפה גדולה שהיתה מלאה במטבעות, ולאחר שספרם שקל בידו של החסיד הנדהם שש מאות אדמים זהב טבין ותקילין, שהיו בהם כדי השאת בנותיו בכבוד, די והותר. בקש החסיד להודות לרבי מאיר בקול נרגש, אך הרבי מאן לשמע ואמר שאינו אלא שליח מן השמים וזהו התורה והתהלה.

לפני שובו לארץ ישראל כשבאמתחתו הסכום הגדול, שב החסיד ובקר בהיכל קדשו של הצדיק מרוזין, ובהתפעלות גדולה האזין לספורו הנפלא. בסיומו, בקש הצדיק לראות במו עיניו את המטבעות, ונטלם בחרדת קדש ואף החל לצחצחם ולנקותם במו ידיו מן החלודה שאחזה בהם בשנים הארוכות שהיו נעילות בקפתו של רבי מאיר מפרמישלך.

ספור נפלא זה ספר על ידי האדמו"ר הזקן רבי אברהם יעקב מסדיגורא, שספרו לאחד מקרובי משפחתו, שהיה בר אורן ובר אבהן ופרנסתו היתה דחוקה עליו, וכאשר בא לבקש ממנו מכתב המלצה בו יפרט יחוסו הרם, יעץ לו הרבי שלא לעשות פן יספר לו על החסיד הלז שזכה לקבל את הפסח הרב מידי של הצדיק מפרמישלך, בזכות זהירותו שלא להשתמש בכתרה של ארץ ישראל, ואף לאיש זה יעץ שלא להתעטר בכתר אבותיו ובזכות זה יזכה להושיע בפרנסה ברת.

משפחה

רבי מנחם מנדל מויזנשטק בעל "פרי הארץ", נהג לחתם בשולי מקתביו: "השפך באמת". שאלו פעם את ה'ספא קדישא' רבי ישראל מרודין, כיצד הקתיר רבי מנדל את עצמו בתאר כה נשגב, והשיבו: "אצלו היה היתרה השפלות פה טובעה ומשפחת בעצמותיה, עד שלא היה נראה לו הדבר כמדה טובה וכמעלה מיוחדת", וסיים: "אין אדם רשאי לחתם 'השפך באמת', אלא אם יגיע למדרגה זו שחברו יתפס בתטמו ויוליכו כך ברובונות קריה, ולא יתפעל מזה ככלי". אחד העולים לארץ ישראל, בא פעם לרבי מנדל והתאונן בפניו: "סבור הייתי, שכאשר אבוא לארץ ישראל, אוכל לעבד את ה' בנקל ובלתי משטינים, אולם עכשו שבאתי לארץ ישראל גליתי בעצמי מדות רעות והרגלים מגנים שלא הכרתי בעצמי בהיותי בחוץ לארץ". אמר לו רבי מנדל: "טועה אתה, לא מדות חדשות הן, אלא שבהיותך גר בחוץ לארץ היית שרוי בגאווה ולכן לא הכרתי בעצמך בחסרונות אלו, אולם כן בארץ ישראל שהיא מסגלת לזכך את האדם ולהביאו לידי ענוה, רק אז התחלת להפרי את מצבך ומדותיך, ואמנם הכרת המצב הזה חצי רפואה, ומעתה תדע מה עליך לתקן".

רבה של ורשה, רבי שלמה זלמן ליפשיץ בעל "המדת שלמה", היה ידוע בתמימותו ובמדת הענוה היתרה שבו. פעם בא אליו אחד מבני העיר וספר לו בצער על פרנסתו שהתערערה ושעתו דחוקה עליו. "אין לי משען ומשענה, אולם קרוב עשיר אחד יש לי בעיר קוטנה, ומבקש אני מהרב שיקחב לי מקחב בקשה לקרובי זה, שיחמק בי ויעמידני שוב על גולי", בקש האיש. עשה הרב בקשתו ונאמר לו לקוטנה אל קרובי העשיר. לקח שמה לקבץ את בני קרובו, ושבעתים שמה לקבץ אישי שנשלח אליו מרבה הנודע של ורשה. פתח העשיר את המקחב וניחה לגלות, כי רבי שלמה זלמן כתב עליו תארים ושכחים מפלגים, שאינם נקבצים אלא על גדולי ישראל, בעוד הוא אינו אלא איש פשוט והדיוט. המקחב השפיע עליו ופתח את לבו, והוא תמך בקרובו היורד בתמיכה של ממש. לאחר מספר ימים, נכנס אחד מקרובי העשיר אל רבי משה אהרן, רבה של קוטנה, והראה לו את המקחב שקבל העשיר מרבה של ורשה. קרא רבי משה אהרן את המקחב ותמה על השכחים המפוזרים שבו, ובקש מהבא לפגיו שאם יודפון לורשה, יכנס אל רבי שלמה זלמן ויביע בפניו את תמיהתו על גשח המקחב. לא עברו ימים קרובים והאיש הודפון אל בית הרב בורשה ושאלו: "מדוע כתב רבנו על קרובי העשיר שכחים פה מפלגים? הרי לא פותבים אותם אלא על גדולי הדור". תמה רבי שלמה זלמן ואמר בתמימות ובטהר לב: "ומה בפקד? הרי גם עלי פותבים שכחים נשגבים כאלו", ובדברו שלף חבילת מקתבים והראה לאורח את השכחים שנכתבו עליו... כשהחזר האיש לקוטנה וספר את הדברים לרבי משה אהרן, נדהם הרב וקרא: "לא יאמן כי יספר, לא מדת בשר ודם נוהג רבי שלמה זלמן! אלא אפוא ואתה בעצמי על נקנתו של צדיק זה". הגיע רבי משה אהרן לורשה ונכנס אל בית הרב. קבלו רבי שלמה זלמן בכבוד גדול, וצוה להביא לפניו מיני תקרבה, אך רבי משה אהרן אמר: "מה לי בתקרבת גשמיית, מוטב וכבדני מר בדברי תורתך". פתח רבי שלמה זלמן בחדושי תורה נפלאים בחריפות ובקיאות, צלל במים אדירים והעלה פנינים ומרגליות. כשסיים, אמר רבי משה אהרן: "נאים הדברים מאד, אולם ודאי נהג מר בדרך התגרים. תחלה הראה את הפסלת, ועכשו נראה נא את הפרות המשפחים שלו ויאמר דבר הראוי להתכבד בו". פתח רבי שלמה זלמן וחדש חדושים נפלאים, עד שהיו הדברים מאירים מנתינתם מסיני, אולם האורח עדין לא בא על ספוקו ואמר: "עדין אין זה אלא בגדר דברים פשוטים ואין בהם מן השבח". שמט רבי שלמה זלמן את ידיו ואמר בישר לב: "אין בידי חדושים גדולים מאלו". מיד קם רבי משה אהרן על רגליו, בקש סליחה מרבי שלמה זלמן ואמר: "חדושיך נפלאים מאד ומתוקים מדבש ונפת צופים, וכל מה שאמרת לי לא היה אלא בשביל לנסות את מר ולהביאו לידי נסיון, ועכשו ראיתי שבאמת צדיק תמים הוא".

מטעם

שלח לחך אנשים

(זכח)

בטעמי מנח רביעי, כי בזמן ברית בין הבתרים נאמר לאברהם 'דור רביעי ישיבו הנה', והרי ככל היה דור רביעי לעקב, שהיה בנו של הצדק בין פרוץ בו הודעה, ומנו ה' למשה שהאנשים שיכלו לארץ ישראל יהיו דור רביעי ליוצאי מצרים. ועוד נרמזו כאן דברי המדרש שמשלה את המרגלים שלשה ימים קודם השבת, וביום הרביעי נהו בדרכם בגלל השבת, ומרמזו בטעמים מנח רביעי שנהו ביום הרביעי.

(פני יוסף)

ויתרו את-ארץ כנען

(טז)

בטעמי פשטא זקח קטו. רמז להם משה, שארץ ישראל אינה סובלת גאווה וגריבים הם לנהג בענוה, ולכן אמר ה' למשה 'שלח לחך אנשים', שילמדו מקור משה את מדת הענוה. וגם הטעמים מרמזים לכך, פשטא התנהגו בפשטות והפשיטו מעליכם את זקוח מדת הזקיפות והתנהגו בענוה.

(שם אליעזר)

למטה אפרים הושע ברינון

(זכח)

טעמי פסוק זה, שונים מטעמי הפסוקים של המרגלים האחרים ששם השבת בקצה קטו וכאן בטפחה שהוא מפסיק פחות מזקח קטו, מפני שכל גדלת שבט אפרים הוא בשביל הושע בו ניו, ולכן הקדים יעקב לברך את אפרים מפני שעתיד הושע לצאת ממנו.

(צחק בנו)

מדגש

על דברי המרגלים "כִּי־חָזַק הוּא מִמֶּנּוּ" דרשו חז"ל במסכת סוטה: "דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה, כי חזק הוא ממנו אל תקרי ממנו אלא ממנו, כביכול אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם", דהינו שאמרו שהליכה חזקים יושבי הארץ מהקנה. במלך ממנו מדגשות המ"ם והנו"ן, המ"ם למתכונם הנו"ן של תבת מן, והנו"ן לסמן הנסתר כאלו נכתב מן מנהו. אין הבדל בין תבת ממנו במשמעות של מאתנו ברבים לבין מאחר ביחיד, ואין שחר לנקוד שרבים טועים בשגרת הלשון ואומרים 'ממנו', לכן כתב רש"י על דברי הנקרא הללו שלא גורסים 'אל תקרי ממני שאין הפרש קריה בין ממנו הנקרא על יחיד שדברים עליו לממנו של רבים שאומרים על עצמן'. אולם האבן עזרא כתב, שאנשי מנחם הבדילו בין ממנו בנו"ן רפה בלשון רבים, לבין ממנו הדגוש ליחיד.

ממלכה

בזמן שכתב רבי איזל הרי"ף בסלונים, היה בה עשיר גדול וקמצן מפלג שעלה לארץ ישראל והתפרנס מהלואות רבניות לתושבי הארץ, אך עקב המלחמות שפרצו באותה עת במלכות תרכיה, הפסיד האיש את כספו ויצא נקי מכל נכסיו. באין מוציא, חזר לעיר הולדתו ובה נפטר לאחר זמן קצר. היו חברות מספידים אותו ואומרים: "אלמלא היה דוחק את השעה, היה זוכה להקבר בארץ ישראל", אולם רבי איזל אמר: "הרי הקמצינים מוזנים חביב עליהם יותר מנופש. ולכן ממוזו שהיה חביב עליו נקבר בארץ ישראל, אך גופו שלא חס עליו נקבר בחוץ לארץ..."

רבי חיים מגריסק, ישב פעם באספה גדולה של רבנים שדנו בעניני השקעה. לאחר האספה, פרסמה ידיעה בעתונות של אותם ימים, ובה תארו את האספה ואת המשתתפים בה, והפליגו בתאורים ושכחים על רבי חיים ושאר הגאונים שנטלו חלק בכנסם. כשראה רבי חיים את הדברים, סלךה ונפשו מהתאורים המגזמים עליו ונפשו נקעה מדברי ההבאי והשקר שהעיתונים מלאים בהם מדי יום. פעם בא אליו עתונאי אחד כדי לראינו ולשמע את תולדות חיינו, אך רבי חיים לא אבה לעשות כן ואמר בחייו: "עדין לא קראתי את העתונים של עכשו, ולכן איני יודע עדין מה לספר על עצמי..." כך מספרים גם, שפעם ישב עמו ברבנות עתונאי אחד, שזנא ישראל, ששפך אש ופגרות על היהודים ומצא את חסרונותיהם. אמר לו רבי חיים: "ודאי יודע אתה, שאת השעיר לעזאזל היו שולחים ביד איש עתי" שהוא עתונאי, מפני שהוא מתמרד לדעת את כל עונות הדור, ואתו משגרים יחד עם העונות לעזאזל..."

"מראשית ערסתיכם תתנו לה' תרוימה לדרתיכם" - אם תרצו שזודותיכם ובניכם אהריכם יהיו מורמים מעם, הונו נותנים את דעתכם על הנוכח עוד מראשית חייכם, כאשר עדין מוטלים הם בעריסותיהם ורפכים הם בשנים, כבר אז צריכים לדאג לחונכם בדרך התורה והמצוות (החת"ם סופר)

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת קורח תשע"ט

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

והכתב המגיד מדובנא בספרו אהל יעקב שבזה המדרש משמע שיש טענות על קרח שלקח האוצרות, שאמר לו הקב"ה מה הנאה יש לך, ויובן ע"פ משל למושקה שהיה לו בית מרוח והיו באים השיכורים לקנות מדרי לילה משקה משכר, ומושקה עומד ומשקה את השיכורים. באמצע הלילה נכנס גנב לבית המרוח, וראה שהשותים כולם שיכורים, ויכולים לקיים בהם 'גזל עכו"ם' להוציא ממון מכיסם, ויעמוד מושקה כנגדו עם מקל וגער בו: 'צא מכאן גנב שכמותך'. אמר לו הגנב 'מה זה ענייך שאגנוב מכיסם?' השיב מושקה: 'טיפש שכמותך, הלא כל מה שיש להם בכיסם, הם אמורים לשלם לי בסוף, אם תגנוב מהם, לא ישלמו לי כלום'.

כך אמר הקב"ה לקרח, מה לך כי תגנוב אוצרותיו של פרעה, והלא כל אלו מוכנים לי לקיים שבועתי לאברהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, וצריך שיתקיים בהם ביזת מצרים וביזום הים, וחילוק גדול יש ביניהם, כי בבית מצרים שאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה, לא מבית פרעה אלא מבית השכנים, פרעה היה גר בארמון יחיד, לא היה יהודי אחד שלקח מארמונו ביזת מצרים. משא"כ ביזת הים שהיה מאוצרות פרעה, שהרי פתח את כל האוצרות שלו שירדפו מצרים אחרי ישראל לאחרי שיצאו ממצרים, כדי להראות לעמו שהוא בטוח בנצחונו לכן הוציא כל האוצרות שלו לחזק אותם לרדוף אחר ישראל. וזה היה מאת ה' לרוקן גם את האוצרות של פרעה בעצמו לכבוד ישראל. וכן נאמר במדרש תנחומא פרשת בשלח שכל מה שהיו בבתי האוצרות לקחו ישראל בביות הים.

ועתה נבין מה שנקרא קרח ע"ש שעשה קרחה בישראל, שאילו לא היה מרוקן שליש מאוצרותיו של פרעה, היה פרעה מוציא את כל האוצרות ביום רדיפתו אחר ישראל, ואזי היה לישראל ביזה גדולה מאד בביות הים, ואולי עד היום לא היו המשולחים צריכים לנדוד לקבץ נדבות וכדו'. וזה שאמר הקב"ה לקרח כששאל אותו 'למי הם מעותדים' כאותו גנב שמבקש לגנוב מהשיכורים, 'אשר התעתדו לגלים' הם מעותדים לישראל שגולים ממצרים. ועד היום הזה שארה קרחה זו בישראל, שחסר לנו ביזת הים שהיינו יכולים לקבל הרבה יותר, והוסיף המדרש ולא יקום חילו, אף כשימות אינו קם ולא יטה לארץ מנלם. היינו שגם לאחר שיקום תחיית המתים צ"ע אם יחזיר לנו את המעות האלה.

אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו וגו' (טז יד)

האדמו"ר מגור הבית ישראל זצ"ל סיפר על תלמיד חכם וגביר אחד שהיה בא תמיד לשפת אמת ואחר כך כשנפטר השפת אמת ונתמנה האמרי אמת לאדמו"ר היה בא הנ"ל לשולחנו כי היה קרוב משפחה קצת וכן משום שהיה בנו של הרבי הקודם, פעם אחת נזדמן לו איזה מסחר, לקנות יער, ובא לשאול את פיו של האמרי אמת ויעץ לו שיקנה, ואח"כ הפסיד על ידי זה שקנה ופשט את ההגל. כיון שכך, הפסיק לבא אליו, לפי שאמר בליבו אצל הרבי הקודם כל פעם שהייתי שואלו וענה לא יצא מזה הפסד ואצל רבי הזה מיד ששאלתי הפסדתי כל כספי, אם כן אין זה רבי. לאחר זמן, כאשר שהה האמרי אמת במרינבד והחסידים הלכו אחריו, הלך הנ"ל גם כן אחריו וחשב בלבו שאפי" שהוא עצמו אינו רבי, מכל מקום בנו של רבי הוא... בעודו חושב כך, היסב האמרי אמת את פניו ואמר לו: איתא במדרש (במדבר רבה יח, ח) "קרח שפקח היה, מה ראה לשטות הזה, אלא עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו, שמואל ששקול כמשה ואהרן". ולכאורה, אטו משום כך הותר כבר לקרח לחלוק על משה רבנו ע"ה? אלא דכיון שראה קרח שהעצה שנתן משה לשלוח מרגלים לראות הארץ לא הצליח, עלה בלבו שיכול לחלוק עליו, וכמו שאמרו "אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו" שרבי שנותן עצה שאינה עוזרת, אינו רבי.

וסיים הבית ישראל, שבאמת חס ושלום לא היתה זאת עצה שאינה הוגנת, שעל ידי עצתו של האמרי אמת ניצל ההוא וכל משפחתו מהמלחמה הנוראה לפי שאחר שנכנס לחובות עצומים עבור השטח שקנה הוצרך לברוח עם כל משפחתו לארץ ישראל וניצלו מהמלחמה.

ואהרן מה הוא כי תלינו עליו (טז, יא)

שמעתי ממרן הגאון הרב ברוך שמעון שניאורסון (שליט"א) [זצ"ל] ראש ישיבת טשעבין, דאיתא (עירובין סה, ב) 'בשלשה דברים אדם ניכר בכיסו בכוסו ובכעסו'. והנה באהרן לא היה שייך להכירו בכיסו משום שהיה יכול לחלק צדקה בשפע לפי שלא נחסר מכיסו כלום, דישאל היו מחוייבים

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א) כתב רש"י, "ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מט, ו) בקהלם אל תחד כבודי". וקשה, וכי יעקב דאג כל כך לכבוד עצמו שלא יזכר שמו? ועוד, שמה יועיל לו אם לא יזכר בפסוק "בן יעקב" אם נזכר עד בן לוי, וכי מי זה לא ידע אשר לוי הוא בן יעקב.

אך הענין הוא כן, דהנה מפרשי התורה אומרים על הפסוק (ויקרא כו, מב) "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" הנכתב באמצע התוכחה וקשה, אדרבה זה לטובה גדולה יחשב להזכיר להם זכות אבות, ואם כן מה זה שייך לקללות, ותימצו, כי בשעת עונש בעת הקללה גם זה לעונש יחשב להזכיר להם האבות מקור מחצבתם כי זה גורם להעניש אותם עוד יותר כמו למשל אם אחד נתפס בגניבה, ובעת שיעמוד לפני המשפט יגיד עליו אחד שהוא בן הרב דמתא, אז ודאי יהיה גדול עונו מנשוא וכפלים יענש, כן בעת הקללה אומר הכתוב כי גם יזכור להם שהם בני אברהם יצחק ויעקב, ומצד יחוסם אינם ראוים לאותם החטאים, ועל ידי זה יוגדל עונשם.

לזה נוכל לומר גם כאן, כי יעקב מגודל אהבתו לבניו כרחם אב על בנים, התפלל על קרח להקטין עונשו, ולכן ביקש והתפלל עליו כי בשעת העונש לא יזכור לו שהוא בן יעקב.

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

ברש"י, קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? וכו'. ביאר הרה"ק מקאצק, קרח שפיקח היה – מה ראה לשטות זו – להיות פיקח? ...

ואון בן פלת בני ראובן. (טז, א)

ידועים דברי חז"ל במדרש תנחומא (פרק י) וכן הוא בגמ' סנהדרין, "חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און" שהיא הצילתו כשאמרה לו שבין כה וכה יאור לא יהיה הכהן הגדול והמנהיג, ומה אכפת לו אם יקרא תלמידו של משה ואהרן או תלמידו של קורח, והשקתה אותו בין וכו' וניצל מהמחלוקת.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ביאר מה היתה חכמתה המיוחדת של אשתו של און? ואמר בזה דבר נורא, כן! בשעת מחלוקת, בלחש האש, אם האדם מסוגל לחשב חשבון פשוט של אחד ועוד אחד שווה שתיים – אכן זו חכמה אדירה!

ובדברי המדרש הנ"ל, אפשר להמתיק את טענתה, שהיא טענה לו, הרי מה המחלוקת כאן, שמשא טען שכל המינויים נעשו עפ"י רצון ה' וקורח טען שהיו כאן נגיעות, וממילא גם הוא דורש גדולה לעצמו. באתה אשתו של און ואמרה לו, ממנה נפשך, באם משה צודק, הרי זה ציווי הקב"ה. ואם קורח צודק, אזי קח את אומנות רבך בידך, דהיינו שקורח הרי טוען שתמיד החשבון צריך להיות "מה יש לי מזה", ולדאוג לטובת עצמו. אז גם אתה תחשוב מה יש לך מזה והרי אתה לא תרוויח כלום, שהרי לא ישתנה מעמדך בין אם משה הוא המנהיג ובין אם קורח. ועל זה שיבחה הכתוב: (משלי יג) חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און ואולת בידיה תהרסנה זו אשתו של קרח.

(ציוני תורה)

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

במדרש רבה: אמר איוב (איוב טו) וישכן ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים לא יעשר ולא יקום חילו ולא יטה לארץ וכו' זה היה קרח שהיה קתליקוס לביתו של פרעה והיו בידו מפתחות האוצרות שלו א"ל הקב"ה מה הנאה יש לך אין אתה שולט עליהם שנא' בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים ולמי הן מעותדין לאלו שהן גולין ישראל אבל קרח לא יעשר ולא יקום חילו, אף כשימות אינו קם ולא יטה לארץ מנלם.

הרי שהיה קורח ממונה בביתו של פרעה, וכ' המתנות כהונה שמכיון ששבט לוי לא נשתעבדו במצרים, ישבו ועסקו בתורה, לכן שלח פרעה שליחות לשבט לוי שישלחו לו אחד מהבית מדרש שיהיה ממונה על ביתו של פרעה, עבודה מכובדת ביותר, שר מכובד שממונה על כל דברי ביתו. ועי"ז היו בידו מפתחות האוצרות של פרעה, ומפעם לפעם הכניס ידו לאוצר והביא קצת לביתו, וכך נתעשר קרח. כמו שפירש הרבי בחידר לא תגנוב, אסור למצוא... גם כך 'מצא' קרח את אוצרות יוסף, ופיקח היה להעלים ולהשתיק את כולם שלא יתפסו אותו. וכך נתעשר. וכן כתב שם בחידושי הרד"ל שיום אחד מצא במרתף אוצרות של יוסף ולקחו לביתו.

להעשירו, כדאיתא (וימא יח, א) 'גדלהו משל אחיו'. ובכוסו נמי לא שייך שהיה לכהן אסור לשתות יין, ורק בכעסו היה אפשר להכירו. וזהו מה שאמר "ואהרן מה הוא", אם רצונכם לדעת מי הוא אהרן "כי תלינו עליו" כאשר תריבו עימו ואז יהיה ניכר בכעסו.

ישנה גמרא (מסכת בבא-בתרא עד, א), באגדות רבה בר בר חנה, ואותו דבר תמצאו בסנהדרין, דף ק"י - מספרת הגמרא, שרבה בר בר חנה הלך במדבר סיני, והיה שם ישמעאלי אחד, שהיה מומחה בכל עניני המדבר, ואמר לו - בא ואראה לך איפה נמצאים אותם אנשים שמתו בעדת קורח.

אומרת הגמרא - א"ל תא אחוי לך בלועי דקרח [בא ואראה לך את אלו שנבלעו בעדת קורח] **חזאי תרי ביזעי** [ראה שני סדקים] והווי קא מפקי קוטרא [שיוצא משם עשן] **שקל גבבא דעמרא ואמשינה במיא ודעצייתה בראשה דרומחא ועייליה התם** [לקח חתיכת צמר והשרה אותו במים ותקע אותו בראש החרב שבידו והכניסו בין הסדקים פנימה] **וכי אפיק הווי איהרן**

איחרוכי [וכשהוציאו היה חרוך] **אמר לי אציית מאי שמעת** [אמר לי הישמעלי תקשיב למה שהם אומרים] **ושמעית דהווי אמרין** [ושמעתי איך שהם אומרים] **"משה ותורתו אמת והן בדאין"** **אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו** **איהנם להכא כבשר בקלחת** [אמר לי הישמעלי שבכל ראש חודש הגיהנם מחזיר אותם לכאן] **ואמרי הכי משה ותורתו אמת והן בדאין**

אומר הרשב"ם במקום - כל תלתין יומי. כל ראש חודש. בראש חודש הפוכים אותם, ובראש חודש הם צועקים משה אמת ותורת אמת. השאלה שנשאלת היא - איך הם יכולים לצעוק, הם הרי מתו ?

הרשב"ם נוקט בפשיטות, שהם חיים וצועקים. הרשב"ש אומר - לא יכל להיות דבר כזה. השאלה היא, האם אותם אנשים היו מהבלועים או מהשרופים, ואם גם וגם, אז בכלל זה לא יכל להיות, אז השאלה היא, איך זה יכל להיות, ומי צועק, ואיך הם צועקים ? עיין בגמרא שם.

השאלה היא - למה הצעקות האלה באות דוקא בכל ראש חודש ? **אומר המהרש"א -** כיון שקורח בא בהצעה למשה רבינו - אמר קורח, בא נעשה סיכום, שכל ראש חודש, נחליף כהן גדול. ראש חודש תשרי - ראובן, ראש חודש חשוון - שמעון וכד'. היות והוא רצה להחליף כהן גדול, כל שלושים יום, אז כל ראש חודש אתה תצעק - **משה אמת ותורתו אמת**.

הריטב"א כותב - שהטעם הוא, שבסוף כל שלושים יום, הם נידונים מחדש בגיהנום. **העיון יעקב אומר -** קורח טען כי כל העדה כלם קדשים יכולים להיות כוהנים גדולים. אם ככה, באה הלבנה וטענה טענה - הרי אין שתי מלכים משמשים בכתר אחד.

אמר לה הקב"ה - את צודקת, ולכן תמעיט את עצמך. אמרה הלבנה - אם אני צודקת, למה אני צריכה להמעיט את עצמי ? אמר הקב"ה - את צודקת. תמעיטי את עצמך, ואני יביא שעיר של ראש חודש לכפרה, על זה שהוריתי לך למעט את עצמך.

יוצא, שטענת הלבנה היא נכונה, אין שתי מלכים משמשים בכתר אחד. הקב"ה בכל ראש חודש, מצוה להביא קרבן, למה ? על זה שהוא מיעט את הירח. למה ? כי טענת הירח היא באמת נכונה, שלא יכל להיות שתי מלכים משמשים בכתר אחד.

אם קורח טוען, שכל העדה קדושים וכולם יכולים להיות כהנים גדולים, אז למה הקב"ה מביא קרבן ? הרי הקב"ה קיבל את טענת הירח, רק על זה שהוא הקטין אותה, הוא מביא קרבן.

לכן בכל ראש חודש, שמביאים קרבן על מיעוט הירח, הם צועקים **משה אמת ותורתו אמת**, ולכן הופכים אותם. **זכרון לבני ישראל וגו' ולא יהיה קרח ועדתו (יז, ה)**

איתא בגמ' (ב"ב עד.) דאמר ליה ההוא טיעא לרבה בר בר חנה, בא ואראה לך הבליעה של קורח והראתה איך שקורח ועדתו צועקים 'משה אמת ותורתו אמת והם בדאים'. שמעתי מהגאון ר' ברוך שמעון שניאורסון (שליט"א) [זצ"ל]

בשם הגה"צ ר' מאיר שפירא זצ"ל שאמר בדרך צחות דאף על פי שכמו קרח עצמו כבר לא יהי' כדכתיב 'ולא יהיה קרח' אבל הבליעה של קרח עדיין בעולם, דבלועי קורח אומרים 'משה אמת ותורתו אמת' דהרבנים הם אמיתיים, אך 'והם' היינו, המשמשים, בדאים. כלומר, שכל דבריהם של גדולי ישראל הם בעצת משמשיהם, והמשמשים בדאים. וכל הטוענים כך מהראוי שידעו כי דבר זה מירושתו של קרח הוא.

'קחו לכם מחתות קורח וכל עדתו' כתב רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל בחידושי מהרי"ל, וכ"כ החוות דעת בספרו נחלת יעקב, להבין מה שאמר משה רבינו לקורח ור"ג ראשי סנהדרין 'קחו לכם מחתות קורח וכל עדתו', הרי שרק הם צריכים להביא מחתות ולא אהרן הכהן. מה יעשו עם המחתות 'ותנו בהן אש ושימו עליהם קטורת לפני השם מחר', לא שתירד אש משמים אלא אתם תשימו אש. זה היה ההתחלה.

אך לאחר כמה פסוקים [במדבר טז, טז] שינה משה רבינו את הסדר, 'ויאמר משה אל קורח, אתה וכל עדתך היו לפני ה', 'אתה והם ואהרן מחר'. הנה נוסף אהרן הכהן. 'וקחו איש מחתות ונתתם עליהם קטורת', כאן לא צוה להביא אש. עתה נוסף אהרן תחת האש...

אח"כ נאמר 'וקחו איש מחתות ונתנו עליהם אש ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן' הרי שלקחו איש מחתות ושמו אש, היינו כמו הסדר הראשון שאמר להשים אש ולא הזכיר את אהרן, כך היה, ששמו אש, ולא הזכיר אהרן במעשה המחתות, שנאמר 'ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן', היינו שמשה ואהרן גם עמדו פתח אהל מועד. וכ"כ בתרגום יונתן.

לאחר שראה משה שהם מסכימים להביא קטורת, התחנן לפני ה' שלא ימיתם ולא יפן אל מנחתם וביארו רבי יהושע לייב והחוות דעת שכשהציע משה רבינו את הסדר הראשון, לא עלה בדעתו שהם יקבלו עצתו, כדפרש"י שאמר להם משה במעשי עבודה זרה יש כמה כומרים וכמה עבודות, אנו יש לנו ה' אחד וכהן אחד, תבחנו עצמכם במעשה הקטורת ודעו לכם שיש סם המות בתוכו, מי שאינו ראוי לכך ימות. הרי כשמציעים לאדם הצעה מפחידה כזאת, בוודאי חשב משה שלא יבחרו בזה.

והנה עיקר איסור הקטורת וסכנתו הוא עם אש, כמו שהיה בנדב ואביהוא, שנאמר בהם בפרשת שמיני 'ויקחו בני אהרן וגו' איש מחתות ויתנו בהן אש.. ויקריבו לפני ה' אש זרה'. כך אמר משה לפני קורח ועדתו, אם תרצו להיות כהנים, הביאו קטורת, ועי"ז כולכם אובדים.

והיה האיש אשר יבחר בו ה' הוא קדוש. משה היה בטוח שיחזרו בהם. אך הם השיבו לפני משה שהם כן רוצים להביא קטורת. הלך משה ובכה לפני ה' 'אל תפן אל מנחתם', אל תסתכל על הקטורת כעבירה, 'לא הרעותי את אחד מהם', הוא בכה לפני ה' כיון שלא הרעותי ליהודי, אינני רוצה להכניס את קורח ועדתו לאדמה, כל מי שנענשים על ידו אין זה סימן טוב, לכן התחנן שלא יפנה ה' אל מנחתם היינו שלא יענישם על הקטורת. כמ"ש רש"י לפירוש אחד שהתפלל משה שלא יקבל הקב"ה את הקטורת.

וצי"ע מה תפילה היא זאת, הרי זו קטורת זרה, מה שייך לבקש שלא יפנה ה' למנחתם? אלא כנ"ל שהתחנן לפני ה' שלא יענישם, ולא יחשבו הקטורת שלהם כעבודה. כדי שלא יהיה חרון אף ח"ו. כמו שנאמר בסדום, וירד ה' לראות וכו', כך ביקש משה שהקב"ה אל יסתכל אל מנחתם, כיון שלא הרעותי את אחד מהם, מעולם לא הכאבתי ליהודי. אך הקב"ה לא השיב למשה 'ועניתי לך'.

קורח לא ישן בלילה, ומשה רבינו לא ישן בלילה שלא ייענשו עדת קורח ע"י הקטורת. שהרי היו שם אליצור בן שדיאור וחבריו, כמ"ש במדרש רבה שכל י"ב נשיאים קדושים היו שם בעדה זו.

משה רבינו מתחנן שלא יביאו אש ולא ימותו, והם בקנתם העדיפו להביא אש

מה עשה משה, שינה את התכנית, לפי הסדר הראשון לא היה צריך את אהרן הכהן, מי שרוצה להשרף כנדב ואביהוא ישירוף, אך כיון שראה שהם מתכוונים באמת להקטיר קטורת, ניגש משה ושינה את הסדר ואת התכנית, [זה לא היה מוסיף למחלוקת, שהרי קורח היה צוחק על מה שהוא משנה תכניתו, אלא משה עשה רק לכבוד ה' ולא חש על כבודו] ואז הזהירם משה שלא יביאו אש, אתה וכל עדתך היו לפני ה', אתה והם ואהרן מחר, וקחו איש מחתות ונתתם עליהם קטורת' ואש לא תשימו, והיה אשר ירד עליו האש משמים, הוא הכהן, על איזה מחתה שתרד אש משמים, הוא הכהן, וכולכם נפלטים לחיים ולשלום.

משה רבינו צדיק גדול היה, במקום שיתן לכל המתנגדים שישרפו, הוא מתחנן לפני ה' שיציל את כל המתנגדים, כשלא נענה עשה עצה כזאת לשנות את הסדר, שלא יביאו אש, שעיקר העונש על האש, רק הביאו מחתות עם קטורת, וכמו באליהו בהר הכרמל, היכן שירד אש הוא האמת, ולזה הוסיף שגם אהרן יבא, שיהיה מקום לחול האש דקדושה על הקטורת האמיתית.

והנה בקין נאמר 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, ואל קין לא שעו', היינו שהאש ירדה על קרבנו של הבל ולא של קין, ועתה קורח שהוא גם סוד נשמת קין, היה לו לעמוד בנסיון שיראה האש יורדת על מחתת אהרן ולא על שלו.

לאחר שממעו מפי משה שני סדרים. הדיה להם בחירה לבחור באיזה מהם שירצה. אך קורח לא רצה להסכים לסדר השני, מרוב קנאה, שהרי לפי הסדר השני היה הוה אמינא שקורח ישאר לחיות והוא יראה בעיניו שהאש תרד על מחתת אהרן ולא על מחתתו, ואולי הוא עוד זוכר מגלגול הראשון טעם מר זה, שהאש ירדה על קרבנו של הבל ולא על שלו, הוא קין בעצמו... זה לא יכל קורח לסבול.

לכן החליט דווקא על הסדר הראשון, לא יכול לסבול שיהיה אש לאהרן ולא לו. זהו שורש הקנאה המרה, שהוא מעדיף שכולם ישרפו, ולא יראה בהצלחת השני. לכן הלך על כל הקופה, לא צריך את אהרן הכהן, שישאר בביתו. אלא כלנו נביא רנ"א מחתות עם קטורת עם אש.

עדיף שכולנו נישרף ולא נצטרך לקנאות באהרן הכהן. וכל לשונות הכתובים מדוייקים, זהו שהתחנן משה 'ואש לא תשימו' אך הם לא שמעו בקולו 'ותנו עליהם אש', ומשה ואהרן עמדו בפתח אהל מועד, ללא קטורת וללא מחתות. 'ואש יצאה מאת השם ותאכל את מאתיים וחמישים איש מקריבי הקטורת'. ועתה מיושב שאין זה אמת מה שאמרו על משה 'אתם המיתם את עם השם' שהרי משה רבינו עשה כל טעדיקי שהמתנגדים שלו יחיו לאורך ימים ושנים טובים, התחנן לפני השם שלא יקבל מנחתם, ושינה להם הסדר, ואמר שלא יביאו אש, אלא שהם שרפו את עצמם. (הגרמ"ר רייזמן)

נראה כאילו יש כאן אי צדק ואי יושר בחלוקת התפקידים. המחלוקת זה לא השורש אלא התוצאה! השורש זה "שפשע בתורה".

ממשיך המדרש ואומר מה הסימן לאמת מוחלטת? באם היא קיימת ויציבה ואינה משתנה. ואת זה רק התורה יכולה לומר, כי אצל האדם הפשוט האמת משתנה לפי העדיפויות והנגיעות, וזה אומר המדרש: "ומדינים כבריח ארמון והלא היה יודע שבעלי דיניו היו קשים כבריח ארמון זה משה ואהרן מה הבריה אינו זו כך משה שנא' (שמות כו) והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה". והרי אצל משה ואהרן התורה קובעת והיא כבריח התיכון שאינה משתנה ואינה זהה כמלא נימא ממקומה.

וזהו אמרו "העיני האנשים ההם נתקרו", וכתב באבן עזרא: העיני האנשים ההם "יוש אומרים התרצה להחשיך העינים שלא תראינה כלומר אחיות עינים אתה עושה לנו לא נעלה וכו'". היינו, שאמרו דתן ואבירם אל תסגור לנו את העינים! אנחנו רואים את כל האמת עם העינים שלנו. שכן בלי תורה אכן טועים בראיית האמת הצרופה.

רב לכם בני לוי (ט"ז ז')

ברש"י: וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו?

מסביר רבי דוד מלעלוב ואומר, מה ראה לשטות זו - שרצה להיות פקח ולהתחכם בדרכי ה'...

לפינו מעשה מופלא ממנו ניתן ללמוד שאדם המחליט להתהלך בתמימות עם בוראו, לעולם אינו מפסיד. תמיד ישלח לו הקב"ה את עזרו ממעל, ויזיח לו שהתמימות וההליכה ביושר ובאמת, משתלמת, מצדיקה את עצמה. את הסיפור שמענו מהרב פנחס בסר שליט"א, שהעיד שכל הפרטים מדויקים.

המעשה התרחש עם בעליה של חנות ספרים בעיר מסוימת. חנות זו היתה שייכת לישיבה פלונית שהשכירה חנויות רבות. הנהלת הישיבה הקפידה לציין בחוזה השכירות את ייעודה המתוכנן של כל חנות שהושכרה. בחוזה שנחתם במקרה זה, צויין שהחנות מיועדת למכירת ספרי קודש, ומכשירי כתיבה. **החליט לעשות מעשה**

חנות נוספת הושכרה על ידי הישיבה לאדם אחר, וזו היתה ממוקמת בצמוד לחנות הראשונה. ההסכם עם השוכר השני, כפי שצויין בחוזה, היה על מכירת כלי בית בלבד. לצורך הענין, נקרא לשוכר הראשון בשם ראובן, ולשני - שמעון.

ראובן לא ניצל מעולם את זכותו למכור גם מכשירי כתיבה, הגם שהדבר צויין בחוזה, והסתפק במכירתם של ספרי קודש בלבד. שכנו, שמעון, שראה שראובן אינו מנצל את זכותו למכירת מכשירי כתיבה, החליט לעשות מעשה, והכניס לחנותו מכשירי כתיבה, ומכרם ברווחים נאים. לפני תחילת שנת הלימודים קנה מלאי גדול של מכשירי כתיבה, והרוויח מכך סכומי כסף גדולים.

ראובן, לו היתה שמורה הזכות למכירת מכשירי כתיבה, ראה את כל אשר נעשה, ושתק. הוא לא נהג בצרות עין, ולא מחה בשמעון על שלקח מאתו את הייעוד הזה שנכתב בחוזה השכירות שלו.

והנה, לאחר שראובן השיא כמה מילדיו, ונזקק לסכומי כסף גדולים, עלה בדעתו להיכנס לענף מכשירי הכתיבה, ולמוכרם. גם הוא רכש מלאי גדול, וה' הצליח דרכו, והיו לו רווחים מכובדים ביותר.

והנה, בבוקר לא בהיר אחד, נכנס אליו שמעון, כולו קוצץ וכועס, סר וזעף, ובפיו טענה: 'השנה לא הצלחתי למכור את מכשירי הכתיבה שלי - בגללך'!... שמעתם טיעון?!

'בשנים האחרונות, הוסיף שמעון, אני מרוויח כסף רב במכירת מכשירי הכתיבה, ועכשיו שגם אתה מוכר אותם, לא הצלחתי להגיע להישגים נאים!' - - -

הוא אינו מזכיר אף מילה על כך שהזכות למכירת מכשירי הכתיבה היתה נתונה בעצם לשכנו הטוב, ראובן, שהתעסק כל השנים רק במכירת ספרי הקודש, וגילה רוחב לב נדיר בכך שלא מימש את זכותו בענין מכשירי הכתיבה, ונתן את הזכות הזו לעמיתו.

שמעון בא בטענות אל ראובן כיצד זה שהחליט למכור את המכשירים הללו?! הרי הזכות הזו - שלו היא!!!

אינו מסתפק בכך

ותשמעו עד היכן מגיע רוחב הלב של ראובן; לשמע טענותיו המוזרות של שמעון, אומר לו ראובן שהוא מוכן לשלם על כל ההפסדים שנגרמו לו... ולא רק זאת, אלא הוא מקבל על עצמו שלא למכור יותר מכשירי כתיבה... היש אדם הגון וישר יותר מזה?!

אבל שמעון אינו מסתפק בכך... הוא תובע את ראובן לדין תורה אצל אחד מגדולי התורה. הרב שומע את הטיעונים של שני הצדדים, ומבין מיד עם מי הצדק, וגוער בשמעון על שהחל למכור מכשירי כתיבה, למרות שהיה זה ייעודה של החנות של ראובן.

הדיין התפעל מאוד מיושרו והגיונותו, וטוב ליבו, של ראובן, והביע את התפעלותו זו בבית הדין.

כעבור תקופה מסוימת, יושב ראובן בחנותו, ומחשב את חשבונותיו בעיני דירה שרכש לבנו שנישא זה עתה, והנה מתברר לו שמחר בבוקר הוא אמור

במדרש רבה בפרשתנו (יח, יד) "אח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון" (משלי יח) זה קרח שפשע בתורה שהיא עוז שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ומדינים כבריח ארמון והלא היה יודע שבעלי דיניו היו קשים כבריח ארמון זה משה ואהרן מה הבריה אינו זו כך משה שנא' (שמות כו) והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה".

צריך להבין מה פשע קרח בתורה, והרי חטאו היה במחלוקת ולא בפשיעה בתורה! ומה הוא ההמשך של היה יודע שבעלי דיניו קשים כבריח ארמון וכו'. ובהמשך הפרשה: "העיני האנשים ההם נתקרו", כתב רש"י שאפי' נתקרו עיניהם לא יעלו. יש להבין למה לא אמרו די או רגלי האנשים האלו תעקר וכדומ' למה דוקא העינים? מה הכוונה בזה.

ויבואר בהקדם דברי הגמ' (עירובין ק, ב) אמר רבי יוחנן אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול וגזל מנמלה. ובמדרש (רבה, דברים פרשה ה פסקה ב) איתא "זש"ה (משלי ז) "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם וגו'" מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה, רבן אמרי הנמלה הזו וכו' אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה אינה אלא חטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין ושעורין ועדשים, וכו'. אמר ר"ש בן יוחאי מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור (64 טון) מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אף אתם התקינו לכם מצות מן העולם הזה לעולם הבא ומהו ראה דרכיה וחכם רבנן אמרי ראה דרך ארץ שיש בה שבורחת מן הגזל אמר ר"ש בן חלפתא מעשה בנמלה אחת שהפילה חטה אחת והיו כולם באות ומריחות בה ולא היתה אחת מהן נוטלת אותה, באה אותה שהיתה שלה ונטלה אותה וכו'".

שואלים המפרשים, (ומביאים הל"ש לוינשטיין) למה באמת כתבה התורה את הגזל אם אפשר ללמוד מהנמלה.

ומתרץ החידושי הרי"ם, וכן הוא בספר "דרש אב", שהנמלה הזאת אכן לא נוגעת בחיטה שחברתה נגעה בזה, אבל מאיפה מגיעים כל החיטים? וכי ראית מימך נמלה חורשת, זורעת וקוצרת? ומאיפה כל החיטים, הרי הכל גזול מהאדם! יוצא שהנמלה ה"צדיקת" הזאת היא הגזלנית הגדולה בעולם, ולמה, כי היא אין לה תורה! בעיניה "גזל" זה רק לגנוב מחברתה הנמלה, אבל לגנוב מהאדם זה שום דבר... כי בלי תורה אין אדם יודע מה טוב ומה לא טוב, אדם בעינים שלו לא רואה כלום! מה נחשב לטוב ומה לא, רק התורה קובעת מה טוב ומה לא טוב, מה ישר ומה לא ישר.

מספרים, שבוורשא היו קבוצת גנבים וגזלנים שהפילו את חתתם על כל תושבי השכונה. פעם אחת גנבו מאיזה אשה אלמנה, באה האלמנה אל הרב בבכיות שהיא חייבת את הכסף הזה, אמר הרב, נו, מה אני יעשה הרי כולנו סובלים מהם. אמר הגבאי אני מכיר מישהו שיש לו קשרים עם מישהו שיש לו קשרים עם ראש הגנבים, אולי נעביר לו מסר שכאן הם הגויזמו ושיחזירו את הכסף, כי זה מקרה מיוחד, בכל זאת, הרי היא אלמנה! ואכן העבירו את המסר, אמר ראש הגנבים: נשב ונדון בבקשה. ישבו ודנו ואכן הגיעו להסכמה שכאן זה מקרה מיוחד כשן היא אלמנה. קם אחד הגנבים ואמר, רק שניה, יש פה אלמנה שצריכה כסף, אז מה פתאום שאנחנו נשלם את הכל?! צריך לאסוף מכל התושבים שוה בשוה וגם הרב יתן את חלקו וגם אנחנו נתן חלק! אם הרב רוצה, שהוא יתן את כל החלק ממנו עצמו, וכי באיזה זכות הוא דורש מאיתנו לתת את הכל...!

זאת אומרת שגם הגנבים דורשים יושר וצדק רק הם מחליטים מה זה צדק! לגנוב מהשני זה משכורת, ולתת צדקה זה גניבה...

כמו אותה נמלה שגונבת הכי הרבה אבל לגנוב מאנשים זה לא גניבה... וזה מה שאומר שלמה המלך אל אותו עצל שלא לומד, לך אל הנמלה ותראה לאיפה מגיעים כשלא לומדים...

אף גם זה היה אצל הנאצים ימ"ש, שהושיבו את הרוצחים בכלא, אבל להרוג יהודים זה לא רצח.

כך דרכם של אנשים, שרואים כל דבר במבט הצר של הצורך הפרטי, ודבר זה הוא בכל דבר ודבר בכל שלבי החיים, ואפשר להביא לכך דוגמאות מכל שטחי החיים, שרק התורה קובעת מה ישר ומה צריך לעשות

כך בכל דבר ודבר, אם אדם חי עם התורה שהיא קובעת מה צריך רק כך יכול לעבור את החיים. רק כך ידע מה זה השקעה כנונה מה זה צדק ומה יושר וכו' ובה נבוא לביאור התמיהות הנ"ל. במחלוקת אנחנו מוצאים את הנקודה הנ"ל בצורה החזקה ביותר. אפשר לראות אנשים שרבים וכל אחד טוען לאמת המחולטת והצודקת ביותר בעולם, ויריבו טוען אף הוא את אותם המילים לצד ההפוך בדיוק. ואיפה האמת נמצאת? האמת נמצאת בתורה! כל הבעיה מתחילה כשהאדם מסתכל בעיניו שלו הגשמיות והבשריות. האדם הרי מונע מנגיעות ואינטרסים שהן מעוררות אותו, כמו עיוור צבעים שיכול להישבע על אדום שזה ירוק כי הוא בעיניים שלו רואה את זה כירוק.

בא המדרש ואומר "אח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון (משלי יח) זה קרח שפשע בתורה שהיא עוז שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום כל הבעיה והמחלוקת התחילה בזה שלא רצו לקבל את מה שהתורה אומרת, ומה שהקב"ה ציוה והסתכלו דרך העינים הרגילות שבהם

אתם שומעין? כן, אני שומע שאתם שומעים... ישנה אפשרות לשמוע כיצד שומעים... אדם יכול להרגיש היכן המחשבה של השומע מונחת ובמה היא עסוקה. כי יש אחד השומע אבל המחשבה שלו באמריקה, ואני מרגיש זאת, ויש אחר השומע היטב. [על ידי כך, אני מבין קצת איך אנשים גדולים יכולים לדעת מחשבות של בני אדם, נכון כי אנשים גדולים באמת, ממש מרגישים, יכול להיות שזה גם נקרא רוח הקודש. אוהו, זכיתי וראיתי כעין רוח הקודש אצל אנשים גדולים, אבל לא נעסוק כעת בענין זה].

קורח היה אדם גדול מאד. מאד. אל תחשבו שהוא היה, איך אומרים ילד שובב. אלא אדם גדול. רק יצר הרע תפס אותו, נכון.

לכן באמת שואלים חז"ל "קורח שפקח היה מה ראה לחטא גדול שכזה? מה ראה לחלוק על משה ואהרן? מה ראה לשטות זו?" מה פירוש "פיקח"? כי היה יכול לאמר בדיחות? חריף שידע לאמר הלצות? וכי זה פיקח? זה הרי בדחן! עוסק בבידור...

פיקח היינו בעל עיניים פקוחות היו לו עיניים פקוחות לראות. הוא ראה. מה הוא ראה?

"ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו. אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אשתוק", היכן ראה, בעיתון? ב"המודיע" ראה את זה! הוא ראה בשמים! ברוח הקודש! עיניים פקוחות היו לו.

"ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו" - שמואל הנביא וכ"ד משמרות. (כיצד באמת יצא ממנו שמואל? כי בניו שבו בתשובה על פתחו של גיהנום ונשארו חיים, נורא ואיום, זו היתה טעותו, הוא חשב כי שמואל הנביא יוצא ממנו, מחמתו גדלותו, וא"כ זו הוכחה שהוא צדיק, אבל שמואל לא יצא ממנו, אלא מבניו).

יש אנשים השפלים בטבע, תשמעו טוב, בעלי מידות רעות לגמרי. הם יכולים להיות גדולים, ביכולתם להשליך את מידותיהם הרעות. אלא שהם צריכים להתייגע (כיון שהם בעלי מידות קשות). אכן זו תכלית האנשים בעולם - האדם נולד לשבור את טבעו. כך אומרים החסידים, כך סבורים המתנגדים, כך בטוחים החוקרים התורניים, כך מצלצלים הפילוסופים - כל מי שצועד ישר אומר כך, זו התכלית, ובשבילה נברא האדם, והוא זקוק לעבוד על כך כל ימיו ממש. עץ, אילן, אם לא יזרעו סביבו, אם לא ישקוהו, יסקלו את האבנים שעמיו, יעשנו את התולעים ממנו וכו' הוא ירקב, יעקר או לגמרי לא יצא ממנו כלום, כך האדם תמיד זקוק לעיבוד "כי האדם עץ השדה" עד זקנה ושיבה.

הקב"ה יודע, אנו לא צריכים ואין לנו יכולת לדעת מדוע הקב"ה ברא פלוני - במידות טובות ואת אלמוני במידות רעות. אך ברור, כי לכל אחד יש חלק שונה בעבודתו, לפעמים חלק גדול ופעמים חלק קטן. הנביאים היו מכירים בחלק זה של האדם. [אתם יודעים, בתנ"ך מכוונה נביא כ"רואה", כאשר שאול המלך הלך עם הנער לחפש את האתונות שאבדו לאביו, אמר לו הנער "נלכה אצל הרואה" והכוונה לשמואל הנביא. מה פירוש הרואה? - רואה בתוך האדם. מביט לקרבו ורואה את המידות, את הכוחות. לא רק את שלו היה רואה, אלא אף את כל תולדותיו, כל כוחותיו עד סופו].

בקיצור, קורח היה אדם גדול, עד שלא היה לו צורך להתייגע - כדי להיות טוב, (לפחות בנושא זה של מחלוקת נגד משה ואהרן) אדרבה, הוא, הגדול הזה, היה מוכרח להתייגע - כדי להטות את עצמו לאיך גיסא לדרך הרע. זהו הפשט "ויקח קורח לצד אחר", טבעו לא נטה לכך, אלא הטה ולקח את עצמו לאותו צד.

דל גאה

"לקח את עצמו לצד אחר להיות נחלק על משה ועל אהרן". יש אנשים המגרים יצר הרע בנפשם. מה זאת אומרת המגרים יצר הרע בנפשם? אדם מעורר את התאוה בעצמו. הגמרא אומרת, ואני לא אומר לכם, ח"ו, אני מדבר על עצמי. והלואי כי כלל לא אצטרף לעורר על כך:

"שלושה דברים אין הדעת סובלתם" (פסחים דף ק"ג), ברבינו יונה כתובה גירסא, ורבי אליו לאפיאן היה מצטטה "שלושה דברים הקב"ה שונאם", ואלו הם, דל גאה עשיר מכחש וזקן מנאף ופרנס מתגאה על הציבור בחינם.

"דל גאה". אתה דל, אתה אביון, עני, קבצן, אין לך כלום, מה אתה מתגאה?! עשיר מסכן שיש לו מליונים אז אנשים כביכול נותנים לו גאווה, עושים לו כבוד עד כדי כך שהוא מתנפח, מסיעים לו להתגאות, ואז הגאווה שלו באה בתהליך טבעי בדרך הטבע, אבל אתה דל, אין לך - דל ומתגאה?! אתמהה. הקב"ה שונא.

"עשיר מכחש" - עשיר משקר. למה אתה צריך לשקר, וכי חסר לך כסף עד כדי כך לשקר. עני המשקר, מילא הוא זקוק ללחם מה הוא יכול לעשות? אבל לשם מה אתה משקר, וכי חסר לך איזה דבר? הקב"ה שונא.

יש מפרשים "מכחש" - כופר ואפיקורוס. הלא אתה רואה כי הקב"ה מעשיר אותך, וכי איזה עשיר לא רואה את הניסים ואת הנפלאות - בדרכו להיות עשיר. ודאי. העולם מספרים הלצה יפה: היה אדם עשיר גדול מאד, וכל עת שהגיע לידי גמר הסכם מסחרי, היה שולח את סגנו לחתום בשמו על ההסכמים. פעם אחת הזדמן דוקא, שסוחר עשיר מאד כמותו, היה במשרד כדי לגמור יחד עסק גדול, ולא התאים לאותו עשיר מוכבד לדבר עם הסגן, אמר לו "נו, טוב, גמור אנחנו את העסק, לחתום אתה וגמרנו למה לערב את הסגן שלך?. העשיר נוכח לראות כי אינו יכול לצאת מהסגר, אמר לו: "אניד לך את האמת, איני יודע לחתום בכתב יד..."

לפרוע לקבלן סך של רבבות רבות של שקלים, והכסף אינו מצוי ברשותו, ואין לו אפשרות להשיגו!

מה עושה יהודי כמותו, בשעה שהוא נמצא בצרה? מדי יום הוא נועל את חנותו בשעה 4 אחה"צ, מגיע לביתו כדי לסעוד פת ערבית והולך לשיעור תורה. היום, בגלל החוב הגדול בו הוא מצוי, החליט לסגור את דלת החנות כבר בשעה 2.30, לפתוח ספר תהלים ולהתחיל לבכות ולהתחנן לפני השי"ת שישלח לו עזרו ממעל, וישוע אותו, כי אם לא ישלם לקבלן את המגיע לו, הדירה לא תועבר לבנו, והוא יאלץ עוד לשלם קנסות!

נו, חשבתם שהקב"ה יעזוב בן נאמן שכזה, ולא יעמוד לצידו ביום צרה?

דפיקות חזקות בדלת

כעבור זמן קצר, נשמעות דפיקות חזקות בדלת. מיודענו מחליט לא לפתוח, כדי לא להפסיק בתפילה, וממשיך להתפלל בכבדות להקב"ה שיושיענו מצרתו.

אבל משהדפיקות מתגברות והולכות ומרגע לרגע הופכות להיות חזקות יותר, חשש ראובן אולי קרה משהו, והחליט לפתוח את הדלת.

בפתח עומד יהודי המציג עצמו כתושב ארה"ב, ושואל אותו: האם שמך הוא... ונוקב בשמו המדויק של ראובן? משהתשובה היתה חיובית, הודיע האיש שהוא זקוק לרכישה מיידי של 10 ש"ס, 10 סטים של שו"ע, 10 טורים, 10 רמב"ם, ומאות מאות סטים של ספרים נוספים, ראשונים ואחרונים. ראובן המופתע מבין כבר שהשי"ת האזין לתפילתו, ושלח לו עזרו ממעל, ואז מסביר לו האמריקאי הלז, ואומר שכיון שהחסידות אליה הוא משתייך בארה"ב חנכה בית מדרש חדש, זקוקים שם לכל הספרים הנ"ל בדחיפות.

האיש סיפר שהאדמו"ר שיגר אותו לארץ ישראל 'על מנת שאתייעץ עם דיין פלוני, המקובל על אנשי החסידות שלנו, ואשאל אותו לכתובתו של סוחר נאמן, ישר והגון, שישפך לנו את הספרים הנ"ל. פניתי אל הדיין, והוא המליץ לי עליך, ואמר שאין אדם ישר והגון כמוך!"

דומה שאין צורך לפרט ולומר שהדיין המדובר הוא הוא הדיין שישב בדין תורה בין ראובן לשמעון - - -

נוכח הנס הגדול שנעשה עימו, כמעט ויצא ליבו של ראובן מרוב התפעמות. יתירה מכך; למרות שהספרים עדיין לא היו מוכנים למסירה, היהודי האמריקאי פתח כבר עתה את ארנקו, ושלשל לידי את הסכום שיועד לרכישת הספרים - במזומן.

"אם הדיין העיד עליך שהינך אדם הגון, אין לי כל סיבה להחזיק את המזומנים אצלי. קח אותם אליך, וכשרשימת הספרים תהיה מוכנה, תודיע לי, ואבוא לקחתה".

הכסף שקיבל ראובן כיסה את כל החוב שהיה צריך לשלם לקבלן. לא יאומן! אבל בכך עדיין לא הסתיים הסיפור.

קולות ערבים של לימוד תורה

ראובן הולך לביתו שמח וטוב לב. לפתע החל לרדת גשם חזק, מיודענו מחפש קורת גג להסתתר בה, ומוצא אותה מתחת לבניינו של כולל אברכים גדול ומפורסם.

בעומדו שם, עולים באוזניו קולות של לימוד תורה, ערבים מאין כמותם. הוא מחליט ללכת אחרי הקול, המוביל אותו אל תוך ההיכל, והנה שם הוא רואה שני אברכים, הלומדים יחד בחברותא, ושניהם מלאי התלהבות ושמחה, ופיהם אינו פוסק מלמלל בדברי תורה.

הדבר היה בעת הפסקת הצהריים בכולל, ולמרות זאת התמידו שני האברכים בלימודם, וכל הוויתר אומרת רון ורנן.

הוא מביט בהם בהתפעלות יתירה, ומבחין כיצד הם מתענגים ושמחים על התורה, הממלאת את כל ישותם! ולפתע הוא קורא לעצמו, ואומר: 'על מה ולמה אתה שמח עכשיו כל כך? על שהצלחת להחזיר את חובך? תראה איזו שמחה גדולה יש לאברכים אלה כתוצאה מלימוד תורה!"

המספר, הרב נחם בסר, מציין שמיועדנו זה מימש את החלטתו, וזכה לסיים את חייו כשהוא 'אברך כולל' לכל דבר, ולהשאיר אחריו זרע קודש של בנים ובני בנים עוסקים בתורה.

וכל זאת למה? - בזכות יושרו והגינותו.

ולמדנו שכל מי שמתהלך עם הקב"ה בתמימות, לעולם אינו מפסיד.

(ברכי נפשי)

אשר עין בעין נראה את ה' (יד, יד).

"וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר (ד"ה א' כה) כל אלה בנים להימן, אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקודש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה, נתחומא" (רש"י)

"ויקח קורח, פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי נתחומא" רבותי, איני אומר דברים מעצמי "ויקח קורח" - לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה" (רש"י). מה הכוונה "לקח את עצמו".

"עשיר כמוך, עשית כבר מאות עסקאות וכו' אתה לא יודע לחתום את שמך? אני ממש לא מאמין". אמר לו בחיך:

"אילו ידעתי לחתום לא הייתי עשיר אלא עד עכשיו הייתי שמש בבית הכנסת... ואספר לך דברים כהייתם".

כאשר באתי לאמריקה לא היתה לי פרנסה, הייתי שמש. לאחר כחודש הגבאי נתן לי משכורת. וכיון שצריך לתת קבלה, כתב הוא את הקבלה וביקש ממני שאחתום, התנצלתי בפניו "איני יודע לכתוב ולחתום", אמר לי הגבאי בבוז: "שמש כזה שלא יודע לחתום, תלך! אינני מעוניין בשמש כזה" זרק אותי בבושת פנים. הלכתי. למחרת יצאתי והתחלתי לעשות מסחר ככה, ככה, למכור הפצים קטנים ולאגור כסף וכו' ההצלחה האירה לי פנים במהירות עד שנהייתי עשיר, נו, אילו ידעתי לחתום הייתי שמש עד היום...

האם הוא ושכמותו לא רואים ניסים? העובדא הנ"ל זו הלצה, אבל הלצה שאומרת לנו משהו, הלצה בעלת משמעות... - כי כל העשירים הגדולים רואים ניסים בדרך לעשירותם, מתעשרים ללא שליטה אישית - אלא במהירות ובפתע וכדומה, לכן עשיר מכחש וכופר אין זה לפי הטבע? כי לפי השקר האנושי היה עליו לדעת את אלוהיו. הקב"ה שונאו, אם הוא מכחש בו. וזקן מנאף, אינני צריך לאמר, ב"ה אינכם זקנים ואני לא רוצה ח"ו לומר דבר כזה. אבל נאמר לדוגמא של לקח את עצמו לצד אחר" נעלמו ממנו הרצונות וזכות - עדין זקן, אין לו תאוות כל כך, או שהיו וכבר נעלמו ממנו הרצונות המלוכלכים. מה עושה היצר הרע, נותן לו טלויזיה, עתונים מלוכלכים, פלאפון לא כשר, ואדם זה שוכב לו בכורסה ללא מעש ומעורר את התאוה בנפשו מעורר ומעורר. זהו - שלושה הקב"ה שונאם!! - וזו הכוונה "לקח עצמו" ו"יקח קורח - לקח את עצמו לצד אחר!".

עכשיו נתבונן ונשאל את עצמנו. חז"ל שואלים ומתריצים "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט" עשה שטות מפני שראה ברוח הקודש, איך יכול להיות דבר כזה, וכי לאחר שראה ברוח הקודש עשה שטות כזו?!

פעם שמעתי מר' אליהו לאפיאן ז"ל, שאמר בחיך: שמע מיניה כי גם בעל רוח הקודש צריך ללמוד מוסר, אם לא לומד מוסר גם ברוח הקודש יכול להיות שוטה, להשתטות חלילה. הראייה? מקורח.

"קורח שפיקח היה" פיקח היה והיטפשו. הפיקח נעשה טיפש. אי, וי. כיצד ולמה?

תתבונן. נדבר היום ממש שיעור הלכה, הלכה ב"הלכות אדם". כן, כן, כך אמר לי הרבי פעם: יש הלכות תפילין, הלכות ציצית, הלכות שבת. מה פירוש? הלכות תפילין, כיצד אדם יניח תפילין. הלכות ציצית? כיצד אדם ילבש ציצית, ויש הלכות אדם. והרי, תחילה צריך להיות אדם, אחר כך יש את ההלכה איך האדם יקשור תפילין. "הלכות אדם" - אלו היסודות של האדם.

במדרש מובאת השאלה "מה ראה לשטות זו", והתשובה "נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל". התמיהה היא, כנ"ל איך קורה כעין זה, פיקח בדרגה כזו, יתקנא ויפול כל כך?! התמיהה היא, כנ"ל איך קורה כעין זה, פיקח בדרגה כזו, יתקנא ויפול כל כך?! אם היה אדם חשוב, כיצד הגיעה 'קנאה' אליו? 'קנאה' איך אומרים, היא דבר זול שמוצאים אותו בשוק - אחד מקנא בשני, ראובן מרויח כך וכך אלפים לשנה, גם אני רוצה להרויח עוד יותר, מקנא בו, אבל אדם חשוב מקנא?!

אמר הרבי שלי משל נמרץ, תתבוננו תשמעו - תזכו ותחיו: משל לתותח. כן, תותח גדול עומד בראש ההר. הפצצה בתוכו. אבל לא מפעילים אותו, הבורג לא מוברג. מכסים את התותח יפה, הוא עומד כך שנים, חמש או עשר שנים. חולפים לידו אלפי בני אדם, וכולם עוברים בשלום. ברבות הימים כבר לא מרגישים אפילו כי עומד שם תותח. אבל, אם ביום בהיר, אחד מתקרב ומבריג את הבורג, יוצאת הפצצה - קנאק.

כאשר הפצצה יוצאת ומתפוצצת היא פוגעת, וכי איכפת לה מי העומד שם באותו רגע? אם פוגעת בחתול, החתול מתפוצץ, פוגעת בעץ, העץ מתפוצץ, פוגעת באדם? רחמנא ליצלן, האדם מתפוצץ. והאם יש הבדל אם האדם קטנצ'יק או גדול? אין. באיזה אדם שפוגעת - הוא נהרג.

רבתי. כל מידה ומידה היא פצצה! שומעים? והאם הוא התותח. שומעים? האדם הוא תותח: אם יש בקרבו איזו מידה רעה הרי שיש בקרבו פצצה. הוא נושא עמו פצצה. מה חסר? חסר רק להבריג את הבורג. כל זמן שאינו מבריג את הבורג: "יעמוד ר' משה בן ר' יענקל - שלישי"... יכולות לחלוף שנים, ר' משה בן ר' יענקל - אותו דבר, ממש צדיק נסתר. אבל אם לפתע ממש, קורת איזו מחלוקת למשל, מתפוצצת הפצצה. כי הופעל הבורג. וכאשר מתפוצצת הפצצה, וכי יש הבדל אם זה ר' משה בן ר' יענקל או ר' יענקל בן ר' ברוך? אם הוא גבוה או נמוך, גדול או קטן?... נורא ואיום.

"קורח שפקח היה מה ראה לשטות שכזו?" התירוץ הוא "נתקנא". נתקנא! היתה בו מידה של קנאה. כל זמן שלא ראה איזו מחלוקת, אז: יעמוד הרב הצדיק ר' קורח, אבל הנה התפוצצה הפצצה, זהו.

מה כל זה שייך לנו? אהו, שייך לנו! - קל וחומר בן בנו של קל וחומר: עומד לו אחד באמצע שמונה עשרה, לא נאמר ממש בשמונה עשרה, נאמר ב"אז ישיר" ופלוני, שמונת, דורך לו חזק על הרגל, רגע, אקדים: יש ירושלמי פלאי פלאים. (אומר לכם רק חלק מהירושלמי). המים של הים הם מלוחים

נכון? היה אדם אחד שיכול היה ליטול מים מהים, ולתת לכל אחד ואחד מהסובבים לשותות, "שהכל נהיה בדברו" - והם שותים מים מתוקים, מה זה? כיצד? הוא פשוט ידע את השעה שהים אומר שירה לפני הקב"ה, [הרי כל בריה ובריה בעולם אומרת שירה כפי שמוזכר בפרק שירה - הכלב אומר שירה, הדבורה אומרת שירה, כל הבריות אומרות שירה, המים גם כן אומרים שירה], ובשעה שהמים אומרים שירה לפני הקב"ה - הם מתמתקים, כאשר אומרים שירה לפני הקב"ה נעלמת המליחות - נעשים מתוקים והוא ידע לכוון את השעה. מכאן מוסר גדול לאדם האומר שירה לפני הקב"ה, כי הוא צריך להיות מתוק. לא? נו, הוא מתחיל "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת..." לפתע אחד דורך על רגלו.

"לך לעזאזל" הוא קורא - - -

הרי אתה אומר שירה, למה אתה לא מתוק? ובשעה שלא אומרים שירה איך נראים? אוהה...

ישנה מסכתא דרך ארץ רבה ומסכתא דרך ארץ זוטא, אני לא מאשים אתכם אם אתם לא יודעים את המסכתות הללו, עד שנגיע למסכת דרך ארץ... במסכתא דרך ארץ זוטא לומדים את דרכם של תלמידי חכמים, (יש הלכות דרך ארץ של המון העם - "דרך ארץ רבה" ויש "דרך ארץ זוטא") שם בפרק הראשון מובאת דרכם של תלמידי חכמים, נאמר שם דבר נפלא מאד, תשמעו! זכיתם מפני שאני הרגשתי שאתם שומעים טוב מאד.

"תלמיד חכם צריך שיהא ערב לכל אדם", ערב היינו מתוק. היום אומרים זה הילד מותק, מותק; "צריך שיהא ערב לכל אדם, ולא יהא כקדרה שאין בה מלח". אכלתם פעם תבשיל שאין בו מלח? משליכים אותו מהפה. ישנם אנשים שהם חמוצים, וכתבלינים שאין בהם מלח, אומרים לו "בוקר טוב" והוא חמוץ, מדוע אתה חמוץ? תהיה מתוק, אומרים לך בוקר טוב? תענה "בוקר אור, שלום עליכם, מה שלומך?", תתמתק קצת, אל תהי' כקדירה שאין בה מלח, אה, ישנם ששחור להם העולם... אבל, צריך שיהא ערב מתוק - לכל אדם.

יתן הקב"ה יעזור לנו שבאמת נגדל ונקדש שמו ברבים ובעזרתו יתברך, כל החיים ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן! תזכו ותחיו. (להגיד)

סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם (טז, כו)

מה הכונה - "פן תספו בכל חטאתם"?

מבאר ה"ספורנו", שאם תגעו ותתקרבו לנכסיהם, גם אתם עלולים להיכנס לאדמה אחריהם. הרמב"ן מביא את דברי ה"אבן עזרא", שהקב"ה הזהירם כי בהחלט יכול להיות שליהודי יכאב מאוד - כמה כסף וזהב הולך לטמיון לאדמה, ויחפוץ לזכות במשהו - באיזה שעון זהב וכדומה... לכן הזהירה התורה - "שלא יגעו להציל מממונם דבר ולקחת להם, כי חרם הוא, ואם באו להציל מממונם - ירדו שאול כמוהם".

אמרו פעם הלצה, שהיה עשיר גדול, וכפי עשרו כן ממש צרות עינו. כיון שידע שזמנו קרב, הנה הוא הולך מן העולם, וכל ממונו ישאר בהכרח לאחרים. את הצער הזה לא יכול היה לסבול, צער קשה ממות - להעביר לאחרים אוצרות כסף ואוצרות זהב שאסף כל ימיו. לכן ציוה לזכות לו קבר גדול במיוחד, ולהכניס בו איתו אוצרותיו בקברו. הוא הכיר את עבדיו כי נאמנים הם ויעשו כצוותאו. ואכן, עם פטירתו, הם מלאו שקים בכסף וזהב, והיו בדרכם לעברו קברו הגדול.

חלף שם יהודי שכאב לו על המיליונים שהולכים להיקבר באדמה. התקרב אליהם ואלם: "מדוע אתם חייבים לטרוח כל כך? כמה ערך הכסף וזהב שאתם סוחבים - שלושה מיליון דולר? אתן לכם צ'ק מזומן - בנקאי, תכניסו אותו עמו באדמה, ותתנו לי את הכל... מפני מה נזכרתי בהלצה זו, כי תתחילו לחשוב מה לקח איתו קורח לאדמה.

הגמרא (פסחים ק"ט, א) אומרת: "שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים: אחת נתגלה לקורח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסווירוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא." עושר שמור לבעליו לרעתו, אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קורח... אמר רבי לוי: משאוי של שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גנזיו של קורח, וכלהו אקלידי וקליפי דגילדא".

אלו רק המפתחות של הרכוש, געוואלד - סוחבים את המפתחות של אוצרות קורח על הפרדות, לא מפתחות מברזל שמשקלם רב, אלא מפתחות מעור, מה זה מפתח מעור בשביל פרדה לבנה? נאמר שעל פרדה אחת מניחים מאה מפתחות, אם כן לשלש מאות פרדות - שלשים אלף מפתחות. וגם אם נאמר שלכל אוצר יש שלשה מפתחות, הרי שהיו לו עשרת אלפים אוצרות - כספות.

מכל האוצרות הללו אסור היה ליטול, אפילו לקחת פרוטה אחת! אם יהודי ראה חתיכת זהב ששוה מאה אלף דולר, ורצה לזכות בה - סופו שנכנס לאדמה יחד עם קורח ועדתו.

נשאלת השאלה: מה איכפת להקב"ה שיעשו דברים טובים עם הכסף - שיהנו ממנו הצדיקים בעם ישראל, שלא חטאו?

אלא זהו כוחה של נגיעה! הגר"א קוטלר זצ"ל מוכיח שמצד אחד היו להם שאיפות נעלות והשתוקקו מאד להתקרב לעבודת ה' אך כיון שנשתרבה כאן קנאת קורח בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל באו לכלל טעות במקור הקנאה היה מפני שלקחה היו ארבעה בנים עמרם יצהר חפרון ועוזיאל עמרם היה הבכור ושני בניו משה ואהרן זכו במשרות נכבדות הנשיאות נמסרה לאליצפן בנו של עוזיאל אשר היה צעיר בניו של קהת בא קורח וטען מדוע דלגו עליו הרי אביו היה הבן השני של קהת מכאן נלמד עד היכן מגיע כוחה של נגיעה שאפילו אם קלה היא בכוחה לעוור עיני חכמים שנאמר כי השוחד יעוור עיני חכמים (דברים טז) אפילו אנשים בעלי השגות גדולות של השתוקקות לקדושה נכשלו בגלל הנגיעה.

ואם בארזים נפלה השלהבת מה נאמר לנו אנו אזובי הקיר הרי כל אדם הינו שופט ודיין עליו לשפוט את מעשיו ולדון אותם לפני העשייה ובשעת מעשה לראות הטובים הם אם לאו כמו כן נזקק כל אחד מאתנו לשפוט את קרוביו וידידיו ולדון אותם לכף זכות כמו שנאמר בצדק תשפוט עמייתך הנגיעה האישית הינה שוחד ממדרגה ראשונה ומה מאד עלינו להשתדל להוציא לאור דין אמת ולשפוט את עצמנו ואת חברינו משפט נכון וצודק.

הגר"ר גרוזובסקי זצ"ל סיפר מעשה הממחיש עד כמה גדול כוחה של נגיעה (מובא בספר סביב שלחנו של המגיד): אדם עשיר שהיה מפורסם בנדיבות לבו היה מרבה להלוות כספים לבני אדם שנקלעו למצוקה יום אחד פנה אליו אדם בבקשת הלוואה בסכום גדול. המבקש היה ידוע כאדם שהיה מרבה ללוות ולא תמיד היה פורע ובמקרה הטוב הוא היה רק מאחר בהחזרת החובות אי לכך נמנעו אנשים מלהלוות לו. מידוענו העשיר, סבר שהעובדה שאחרים נמנעים מלהלוות לאיש הזה צריכה להיות סיבה שהוא חייב להלוות לו, ואמנם הוא ידע שבכך הוא מסתכן, אך חשב שבדאי הלה יכיר לו טובה על שהלוה לו ויפרע את חובו בזמן, לכן הלוה לו את הסכום הגדול שביקש. ימים חלפו וזמן הפרעון הגיע, ולא זו בלבד שהלוה לא בא לפרוע את חובו, הוא אפילו לא טרח לבקש הארכת זמן ההלוואה. משחלפו למעלה משנתיים מזמן הפרעון, הלך המלוה הנדיב אל הלוה וביקשו שיפרע את חובו, כאן נכונה לו הפתעה, הלה הכחיש את דבר ההלוואה וטען לא היו דברים מעולם! לא נותרה למלוה ברירה אלא לקרוא ללוה לדין תורה. הדיינים פסקו שאם הלוה רוצה לפטור את עצמו עליו להשבע שאכן מעולם לא לוו ממנו. למרבה התדהמה נשבע הלוה לשקר ואמר שבאמת לא לוו.

כאשר שמע זאת המלוה הוא איבד את שליטתו העצמית והחל לצעוק על הלוה לעיני הדיינים "לא איכפת לי אודות הכסף" אמר האיש "אך כיצד הנך יכול להשבע לשקר" "האם אינך שם לב שהנך עובר אל אחת מעשרת הדברות?!" "עליך להתבייש מעצמך, אתה ממיט חרפה על כל עם ישראל!" וכך במשך כמה חדשים עלה זעמו של המלוה בכל פעם שהועלה הנושא ובכל פעם היה חוזר ואומר "הכסף לא איכפת לי אך יהודי המכבד את עצמו כיצד יכול להשבע לשקר?!"

חלפו שנים, ואנשים שכחו מהמקרה. עד שבאחת השבתות עלה המלוה על הבימה בבית הכנסת ואמר ברצוני להכריז דבר מה: "לפני מספר שנים אירע לי מקרה עם אותו לווה ידוע אשר הזמנתי אותו לבית הדין לאחר פסק הדין ביישתי אותו פעמים רבות בפני רבים מחברי ודברתי עליו רעה, על שביישתי אותו ברבים עלי לבקש ממנו מחילה, והנני רוצה לבקש מחילה גם על כל מה שהוספתי ואמרתיו". הכל היו המומים, ואלמלי ציוה הרב על החזן להתחיל בתפילת מוסף היו הכל משיחים ומנסים לפרש כוונתו ומגמתו.

אחרי התפילה מיהרו האנשים אל המלוה ושאלוהו מה הביא אותו לבקשת המחילה אחרי שנים רבות כל כך, אז סיפר להם האיש את הסיפור הבא: "בשבוע שעבר נסעתי לרגל עסקי לעיר רחוקה מאד מכאן באחת מפגישותי עם אחד מתושבי העיר, ההיא סיפר לי על דין תורה העומד להתקיים שם בקרוב, משום מה בקשני האיש לבוא לבית הדין כדי לשמוע את הדין ואת פסק ההלכה. כיון שהיה לי זמן פנוי הלכתי לשם, והאונתי לדין ודברים, להפתעתי הרבה נוכחתי לדעת שהנושא הנדון היה בדיוק מה שהיה לי עם אותו לווה, אדם לווה כסף מחברו והודה שהוא חייב לו ומאוחר יותר הכחיש וטען לא היו דברים מעולם, גם כאן פסקו הדיינים שעל הלוה להשבע והוא נשבע, ואני יושבתי בבית הדין וראיתי בעיני כיצד אדם נשבע לשקר והדבר כלל לא הפריע לי, כאשר שבתי לביתי החילתי לחשוב הנה אדם זה נשבע לשקר ועבר על אחת מעשרת הדברות ובכל זאת לא הודעו עתי, מיד שאלתי את עצמי מה נשתנה מדוע אצל הלוה שלי לא נחתי ולא שקטתי ואמרתיו לכולם שלא איכפת לי מהכסף רק משבועת השקר איכפת לי, ואילו כאן אין הדבר מפריע לי כלל, הגעתי למסקנה שכפי הנראה לא החטא הטריד אותי אלא כספי שנלקח ממני היה חסר לי, אם כן כל מה שאמרתיו שלא הכסף עיקר אלא שבועת השקר לא היה נכון, אם כן לא היתה לי כלל זכות לפגוע בו בלוה לכן אני מפייסו בפומבי.

לעומת זאת, דוגמא קטנה לטוהר מחשבתם של גדולי ישראל ולהתעלותם מעל לנגיעה אישית יש בסיפור הבא על מו"ר ראש ישיבת כנסת חזקיהו הגר"א מיישקובסקי זצ"ל פעם אחת החליטה הנהלת הישיבה להרחיק בחור מהישיבה אלא שמתוך התחשבות בבחור נדחה ביצוע הדבר לזמן ימים ספורים אחר קבלת ההחלטה הופיע הבחור והוא בבית מו"ר כדי להתייעץ

גם על כך, אומר ה"ספרנו": "ואת כל הרכוש" – שלא יזכו שיהנו הצדיקים בעמלם, כענין 'נפלה סלע מחיקו ומצאה עני ונתפרנס בה', כלומר אדרבה, הקב"ה לא רצה שיעשו משהו טוב מן נכסיו של קורח. כי אם מהכסף תבא טובה ליהודי, תהיה לו זכות, כמו שנאמר בגמרא לגבי סלע הנופל מכיסו של עשיר, ועני מוצא אותה, שיש לו לעשיר שכר על כך [למרות שלא התכוון] גם כזאת זכות לא רצו מן השמים לתת לקורח.

מוראדיגע זאך!

המילים הללו נותנות לנו מעט מחשבה כמה זכות הוא לאדם כשעושים מהממון שלו דברים טובים, וקל וחומר אם הוא בעצמו עושה מהכסף את הדברים הטובים.

ה' יהיה בעזרינו שנעשה בממונו דברים טובים וישרים. (יחי ראובן)

ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש (טז, לב)

על הפסוק בקהלת (ה, יב) "עושר שמור לבעליו לרעתו" דרשו חז"ל (פסחים ק"ט, א) "אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קורח". העושר הזה היה רק "לרעתו", מבלי שתהיה לו כל טובה ממנו.

מספרים כי הברון רוטשילד הגיע לעיירה אחת בשעת בוקר מוקדמת, ושאל מתי מתפללים תפילת שחרית. אמרו לו, בשעה שבע. הוא נכנס לבית הכנסת וראה שכולם כבר נמצאים: הרב, החזן, הדיין, המתפללים, ולמרות זאת לא מתחילים בתפילה....

מששאל לסיבת העיכוב, הסבירו לו כי ה"גביר" שלהעיירה טרם הגיע, וכולם מחכים לו...

עוברות חמש דקות, עשר דקות, וכולם עדיין מחכים...

בשבע ורבע מגיע ה"גביר" עם עיניים שנפתחו לו זה עתה מהשינה, צועד למקומו בכותל המזרח, מתיישב ליד הרב ונותן את האות שאפשר להתחיל בתפילה....

הברון רוטשילד התפלץ בקרבו מחוצפתו של אותו "גביר", רב בית הכנסת צריך להמתין לו, כל ה'עוילים' צריך להמתין לו, א חוצפה!...

הברון החליט להעמידו במקומו...

הגיע קריאת התורה. הברון ביקש עליה, ולאחריה עשו לו "מי שברך". כשהגבאי הגיע לקטע "בעבור שיתן" אמר הברון רוטשילד: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"....!

מכיון שהגבאי לא ידע שהעומד לפניו הוא הברון רוטשילד, הוא נזעק ואמר לו: "משוגינער! לגביר הזה יש הון עתק!" והברון נשאר בשלו: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"....

נענה הגבאי ואמר לו: "ר' ייד! אל תעשה ליצנות! אם אתה רוצה לתרום לבית הכנסת – תאמר סכום! ואם אינך רוצה לתרום – אין אף אחד שמחייב אותך". והברון משיב: "כבר אמרת לי שאני רוצה לתרום! ואף אמרת לי בדיוק את הסכום שאני מעוניין לתת!"

"ויש לך את הסכום הזה לתרום?" שאל הגבאי.

"יש לי גם פי אלף מהסכום הזה"....

רק אז תפס הגבאי כי הברון רוטשילד בעצמו הוא העומד לפניו....

הגבאי רץ בהתרגשות אל ה"גביר" של העיירה, וביקש ממנו לפרט את סכום הונו, כדי שהברון רוטשילד יידע כמה לתת.

ה"גביר" כמובן סרב לכך כשהוא מצטדק שאינו חושף ברבים את כל רכושו... ניסו לשכנע אותו: "מדובר כאן על הפסד ענק לכל הקהילה. כסף זה שיתרום הברון, יסייע לכל עניי העיירה! אם לא תגלה את סכום הרכוש שבידך – הברון יעזוב את העיירה ונפסיד את הכל!"

והגביר נשאר בסירובו: אי אפשר לדרוש ממני לחשוף את ענייני הפרטיים ברבים!"

מה יש לדבר? כל הקהילה הלכה לביתו של הגביר והחלה לעשות שם הפגנה... אמר להם הברון רוטשילד: "אין צורך שהוא יגלה, יש בכוחי לברר את כל "עושרו" בכוחות עצמי.

הגביר פנה אל העורך דין והרואה חשבון הרלוונטיים והם בדקו ובררו שוב ושוב... התברר שאין לו כמעט כלום... בלון ריק....

אבל הוא ה"גביר" של העיירה... כולם מחכים לו לתפילה....

"עושר שמור לבעליו לרעתו" מפרש רש"י (קהלת ה, יב) "כעשרו של קורח שעל ידי כן נתגאה וירד לשאול".

המעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש

הגר"א דסלר זצ"ל מביא סיפור זה בספרו מכתב מאליהו (ח"ד עמ' 305) יש לתמוה כיצד יתכן כה פשוט במה שאמרו והמעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש ובמדרש מצאנו שכולם טעו בזה הרי ראו בעיניהם את צרות שעבוד מצרים ובמדבר לא חסרו דבר ואחרי כל זה מכנים את מצרים ארץ זבת חלב ודבש?

עמו אם כדאי לו לעזוב את הישיבה שאלתו היתה כמובן ללא ידיעה על ההחלטה אודותיו ראש הישיבה שקל את הדברים ולבסוף אמר לו שלא כדאי לו לעזוב משנודע הדבר נשאל מו"ר מדוע לא ניצל את ההזדמנות להרחיקו מהישיבה בצורה פשוטה וחלקה בכך שהיה ממליץ לו לעזוב את הישיבה השיב להם ראש הישיבה הבחור בא לשאול בעצתי כדי לדעת מה כדאי לו לעשות ואחרי ששקלתי את הדברים הכרעתי שאף על פי שטובתי וטובת הישיבה היתה שיעזוב טובתו היא שישאר.

ליצינת קורח

מעודי לא הבנתי מדוע כת ליצינים אינה מקבלת פני שכינה (סוטה מב ע"א סנהדרין קג ע"א).

הקבלת פני שכינה היא גן העדן (יד רמה סנהדרין קב ע"א, על פי ברכות יז ע"א). הרי זה נורא: עבר האדם את כל יסורי העולם, עולה למרום עם שק המצוות, והשערים נעולים.

מדוע, כי נמנה על כת הליצינים.

והוא תמה: איזה איסור עבר, איזו עברה זו?

עד אותו היום בו שהיתי בבית מרן ה"חזון איש" זצ"ל היה זה בעת סערת גזירת גיוס הבנות, שה"חזון איש" פסק שהוא ב"הרג ואל יעבור", והורה לאחותו, אשת הסטייפלר זצ"ל, שאם יבואו לגייס בנותיה תורה להן למסור נפשן!

נכנס יהודי נכבד, איני רוצה לנקוב בשמו, כבר אינו חי, ואמר: "למדנו רבנו, על מה הירעש? פריצות, מראות אסורים? ובחוב, מותר ללכת?!". ברוב חולשתו שכב החזון איש במטתו ולמד. כשמעו, התיישב במיטה, ואמר בהתרגשות: "אכן, הצדק אתכם!"

הלה נדהם.

והחזון איש הזכיר: גמרא מפורשת היא (בבא בתרא נו ע"ב) שאם האדם עובר בדרך שיש בה מראות שאינם צנועים ויש לו דרך אחרת ללכת בה, אפילו עוצם עיניו, רשע הוא!

רשע, אבל יש לו תקנה:

יטובת ויחזור –

אבל למסור בת למסגרת שאינה יכולה לפרוש ממנה, שאינה יכולה לקום ולעזוב, במצב כזה דינה כשבויה, לכל דיניה!"

תהא אסורה לכהן!

דינה ב"הרג ואל יעבור!"

ואז הבנתי!

כי ה"מסילת ישרים" (פרק ה) כותב: "כמו המגן המשוח בשמן אשר ישמית ויפיל מעליו החצים ולא יניחם שיעונו לגוף האדם, כן חוסם הלשון מפני התוכחה והתשובה. כי בליצינות אחת ובשחוק קטן יפיל מעליו רבוי גדול מההתעוררות וההתפעלות לחשבון הנפש, ובכח הליצינות יפיל הכל לארץ ולא יעשו בו רושם כלל, שכח הלצון הורס כל עניני המוסר והיראה!"

והבנתי: הלץ, שבוי הוא!

שבוי בקלות דעתו. כמכונית המחליקה על כתם שמן, בלי מעצור!

מי שידע סוד זה, והשתמש בו לרע, היה קרח!

איזו עזות נדרשת כדי לחלוק על השם ועל משיחו, "אשר הצו [את ישראל] על משה ועל אהרן בעדת קרח, בהצתם על השם" (במדבר כו, ט).

אז קרח, לבו נטלו. נתקנא בנשיאותו של אליצפן, והקנאה מוציאה את האדם מן העולם – אבל איך הצליח לגרור עמו, לסחוף עמו את כולם, עד שהקדוש ברוך הוא מורה למשה ולאהרן: "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע" (במדבר טז, א)!

התשובה ניתנה במדרש (מדרש תהלים א): "ובמושב זקנים לא ישב" זה קרח, שהיה מתלוצץ על משה ועל אהרן! בכח הליצינות.

ואז, מי שישב במושב הלצים, גם אם לא השתתף בפועל, לא דיבר ולא צחק, וכבר נגרף, כבר נסחף והחליק, באין מעצור!

ספרתי, לאחר המלחמה היינו במחנה פליטים בגרמניה, ואתנו הרבי מקלויזנבורג זצ"ל, שאבד את כל משפחתו, אשתו הרבנית ואחד עשר ילדיו, ועודד וחזק את כולם. ושמעתי ממנו, שחותנו זקנו ה"ישמח משה" זצ"ל אמר, שהוא זוכר את עצמו בגלגול קודם, בשעבוד מצרים. וזכר את העבודה הקשה בחומר ובלבנים ואף את הנוגש שענה אותו. ואם היה רואהו היום בין אלף גויים היה מכירו. וזוכר את מכות מצרים, ויציאת מצרים, וקריעת ים סוף ומתן תורה. וזוכר מי ומי היו שכניו, שעמדו ליצידו במעמד הגדול –

ושאל אותו נכדו, ה"ייטב לב" זצ"ל, האם זוכר את מחלקתו של קרח.

והשיב: בודאי זוכר אני. ושאלו: לצד מי נשית? וענה: התאזרתי בכל הכח, ולא הצטרפתי לעדת קרח" – כי אין לנו מושג מה עז וסוחף כח הליצינות!

כשחלקו קרח ועדתו על משה רבינו, אמר להם: "בוקר וידע ה' את אשר לו, (במדבר טז, ה). התכון לדחותם למחר, שמא יחזרו בהם (רש"י). ומה הועיל בכך? בתחילה התייצבו לפני משה קרח דתן ואבירם ומאתים חמישים ראשי סנהדראות, ולמחרת "ויקהל עליהם קרח את כל העדה" (שם, ט). איך עשה זאת, בדברי ליצינות (רש"י)

מסוגל לראות אפילו להיפך ממה שרואה כל מי שאינו משוחד, וכך לדבוק בצדקת דרכו והיה מה...

חשוב לנו לדעת שאין אדם זה מרמה בכוונה וכידועין. הוא באמת רואה בצורה ברורה, כביכול.

דומה הדבר למי שמרכיב משקפי שמש ירוקים המדווה לנו שהוא רואה קיר ירוק לפניו. אנו מסתכלים בתדהמה בקיר הלבן ואיננו מבינים איך יכול אדם ??

הנה, למרות פקחותו וצדקותו של קרח, הוא האמין בכל לב בצדקת דרכו, במעשה המרד בראשו עמד, כאשר נקהל יחד עם מאתיים וחמישים בחירי שבט ראובן על משה ואהרן, והטיח בפניהם: "רב לכם כי כל העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז, ג).

לא היה לקרח ולעדו כל פקוק באמת דרכם. עד כי הסכימו בלא היסוס להתייצב למבחן המחנות שהציע להם משה, בשם ה': "זאת עשו קחו לכם מחנות... ותנו בהן אש... והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש" (שם ו-ז)

זה היה מבחן של חיים ומוות, מי שלא יזכה בו - ימות. ישרף באש הקטורת של מחנתו הוא. הם ידעו עובדה זו, ובכל זאת התייצבו כולם בשעה היעודה, עם המחנות, בפתח אהל מועד.

אין זאת כי האמינו במלוא מובן המלה שה' אתם.

הסוף ידוע...

את קרח ומשפחתו בלעה האדמה, וכל השאר: "אשר יצאה... ותאכל את החמישים ומאתיים איש מקריבי הקטורת" (שם לה)

עוד מצינו בפרשה: "ודתן ואבירים יצאו ניצבים פתח האוהל" (טז, כז) קשה לעכל, לדמיון ולשוות לנגד עינינו את המחזה. משה רבינו הנחית את עשרת המכות במצרים, בקע את הים והוריד את המן, דבר אחד מדבריו אחור לא שב ריקים - ועתה מזדחל, כי סוף מר יהיה למורדים, למסיתים נגד ה' ומשיחו. מזדחל את כל העדה להתרחק ממשכן קורח, דתן ואבירים "פן תיספו בכל חטאותם" וכולם כאחד מתרחקים, נסוגים. ודתן ואבירים, נשיהם ובניהם וטפם, יכולים גם הם להינצל. במלה אחת: "טעינו". אבל הם "יצאו ניצבים. בקומה זקופה, לחרף ולגדף" (רש"י) עוד רגע ויאבדו, משני העולמות, הלוא גם מן העולם הבא נכרתו לנצח (סנהדרין קט ע"ב). איזו קשיות עורף!

זו בעצם גם שאלת חז"ל שתמהו: "וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה?... מסביר ה"דעת סופר" שמצינו במדרש (במד"ד וילנא, קרח יח) שינוי קטן, שם כתוב: "קרח חכם גדול היה, ומטועני הארון היה..." וצריך להבין מה כבר ההבדל בתוספות זו שקרח היה מנושאי הארון - לעניני השטות? האם הוא לא היה גורם למחלוקת עם משה?

הענין הוא, אומר ה"דעת סופר" שקרח טען שהעם שמע רק שתי דברות מה: "אנוכי ה'" ו"לא יהיה לך" - וכל השאר, משה רבינו המציאם והוסיפם מדעתו. כלומר: לזכות הרבה - הם שקר! משום כך תמהו חז"ל, הלא קרח היה מנושאי הארון; האם הוא לא הבחין בנס הלוי שנעשה עמו, כאשר הארון נשא אותו? (שהרי הארון נשא את נושאי) האם יתכן שמצויים בתוך הארון לוחות של שקר, ועדיין הארון נושא יהיה את נושאי? האם ה' יחולל נס על שקר? לכן קרח שחכם היה ומנושאי הארון - אמור היה לדעת יותר מכל, שדבריו של משה רבינו אמת וצדק, אותם קיבל מה' בסיני - ומה ראה איפוא לשטות זו לומר שהכל שקר!... (ע"פ אש דת)

ומפורש מצינו שהשטות שנמצאה בקרח הובילה אותו להיות קשה עורף - להחזיק במחלוקת ולא להיכנע, מכך שראה משה רבינו צורך לפנות אליו בשפה בוטה יותר: "שמענו נא בני לוי" (שם, פסוק ח) ופירש"י: "התחיל לדבר עמו בדברים רכים, כיון שראהו קשה עורף, אמר, עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו עמו, אדבר גם אל כולם..." כי אין לך אדם בעבר ניסים גלויים וממשיך לראותם בכל יום, ולמרות זאת כופר במנהיגותו של משה מבלי חת - אלא אדם שהוא קשה עורף.

כולם ידעו שהמדריך יוני הוא הדבר הכי מקורי שיש במחנה הקיץ הזה, בכל פעם הוא מפתיע מחדש עם תוכניות מרתקות ורעיונות מוזרים ומשונים שבכל תולדות מחנות הקיץ לא חשבו עליהם.

לכן, כאשר שמעו החברה על כך שהרב יוני מארגן פעילות באולם האירועים, לא נשאר אפילו ילד אחד בכל מתחם המחנה, כולם ללא יוצא מן הכלל גדשו את האולם שהיה לראשונה מלא עד אפס מקום.

יוני עלה לבמה לקול צהלת הילדים כשחיוך ערמומי מתחבא לו בזווית פיו. בשונה מן הפעמים הקודמות הוא הגיע ללא ציוד לבמה, ניגש למיקרופון ופתח:

'ערב טוב ילדים, לכולכם יש מצב רוח?'

'כן' ענו כולם במקלה. 'אז בואו נתחיל.'

'אתם יודעים מהי מכירה פומבית?' שאל יוני ומיד ענה 'מכירה פומבית היא מכירה שבה מציגים לקהל מוצר נדיר ועתיק, כמו לדוגמה, ציור של הצייר הנוודע 'אן גוך' או סיגר של ראש ממשלת אנגליה וינסטון צ'רצ'יל וכדומה, המשתתפים מכריזים כמה הם מוכנים לשלם עליו, וכמובן המרבה במחיר הוא הזוכה.'

'גם היום אני רוצה לערוך לכם מכירה פומבית, אבל מכיוון שאין לי שום דבר בעל ערך מיוחד אני הולך למכור לכם שטר כסף של חמישים שקל...'

כן כן מה אתם צוחקים? שאל יוני ושלב שטר ירקרק של חמישים שקלים לקול גיחוכם של הצופים.

'נראה לכם שאני צוחק עליכם? אז בואו נשמע את הכללים של המכירה:

כלל ראשון: כל הצעה שתתנו והיא תהיה הגבוהה ביותר תזכה את המציע 50- השקלים, אפילו אם ההצעה תהיה שקל!

כלל שני: מי שיוגיע למקום השני, דהיינו שההצעה שלו תהיה מעט נמוכה מההצעה הזוכה, יצטרך לשלם לי את הסכום שהציע.

ברור? סיכם יוני

'למקומות! היכן-היכן-רוץ!'

היה זה אילן שקפץ ראשון וצעק: 'שקל אחד!' בעודו חושב לעצמו 'אני יכול להרוויח 49 שקלים ומקסימום להפסיד שקל אחד, זה בוודאי משתלם.'

'שני שקלים' צעק יובל.

'רגע רגע אני לא מתכוון לשלם ככה סתם שקל ליוני' הספיק להרהר אילן לפני שצעק 'שלושה שקלים!'

ארבעה שקלים... חמישה... עשרה... עשרים וחמישה... ארבעים ושניים... 'ארבעים ותשעה שקלים' צעק אילן, 'חמישים' הכריז יובל. כן, חמישים שקלים עבור שטר של חמישים שקלים!!

'אני עומד לשלם עכשיו סתם כך 49 שקל' חשב אילן לעצמו

'חמישים ואחד שקלים!' הפתיע אילן את כולם 'כך אשלם רק שקל' הסביר לאיתמר ההמום שניצב לידו.

'חמישים ושניים' צעק יובל...

חמישים ושלושה... מאה שקלים... מאה וחמישים... ומאתים ארבעים ותשע. מאתיים וחמישים...

'עצור!' הכריז יוני, 'אני רואה שהמכירה יצאה מכלל שליטה, הגענו למצב שבו מוכנים לשלם לי מאתיים וחמישים שקלים עבור שטר פשוט של חמישים שקלים! קודם כל אני רוצה להבהיר שהמכירה מבוססת, ידעתי מראש שזה מה שיקרה ובכלל לא התכוונתי למכירה ברינות.'

אילן יובל נשמו לרווחה, המתח כמעט שהוציא אותם מדעתם.

יוני המשיך: 'נראה לכם שהמשתתפים כאן התנהגו ללא הגיון? ובכן, את הניסוי הזה ערכו כבר עשרות פעמים, והוא נערך גם על אנשים פקחים מאוד כמו סטודנטים ואנשי אקדמיה. בכל המקרים הסכום שאותו הציעו לבסוף הקונים היה פי כמה וכמה מן השטר שהוצע למכירה.'

ואתם יודעים מה הסוד כאן? הסוד הוא לא להיכנס בכלל למכירה הזו, כי אחרי שנכנסת אתה שקוע עמוק בתוכה, ללא יכולת לצאת בלי לספוג נזקים.'

יוני הביט בעיני המשתתפים הרבים והמשיך: 'הסוד הגדול יותר הוא שאדם לא מוכן להודות בטעות של עצמו גם אם בגלל זה הוא ממשיך להפסיד עוד ועוד. בשלב הראשון הנזק היה רק של שקל אחד, אבל אף אחד לא רוצה לזרוק סתם כך שקל בלי לקבל מאומה, ולכן האדם מגדיל את ההשקעה ובכך מגדיל את הסיכון להפסיד יותר.'

יוני סקר את הילדים המרותקים וסיכם: 'המסר שאותו רציתי להעביר לכם היום הוא כזה: ישנם אנשים שמגלים פתאום בגיל עשרים שיש אמת ויש משמעות אמיתית פנימית ורוחנית לחיים, אבל הם חושבים לעצמם "מה? עשרים שנה חיינו בטעות? לא יתכן! הם מעדיפים לטמון את ראשם בחול ולהמשיך את החיים. גם בגיל שמונים הם יגידו לעצמם 'מה? אתה רוצה לומר לי שכל החיים שלי עברו ככה סתם, אתה רוצה לומר לי שהחמצתי את עיקר החיים? לא ולא!' הם קובעים, וממשיכים בדרכם עד הסוף, הכול משום שהם לא היו מוכנים להודות על האמת כבר בתחילת הדרך.'

'גם אצלנו זה כך' סיכם יוני את דבריו, 'מיד אחרי שאנו מקבלים קבלות טובות, פתאום יש לנו נפילה באחד מן הדברים, ואז אנו אומרים לעצמנו: 'הכל לא היה שווה כלום, אנחנו בדיוק כמו לפני חודש תשרי', וזו הטעות שלנו! גם אם עשינו טעות אחת אין זה אומר שבגללה עלינו להפסיד את הכל, צריך לדעת לצאת מהמשחק הזה בזמן, לתקן את הטעות ולהתקדם הלאה. בהצלחה! (מהרב דוד קליינר שליט"א) (בנועם שיח)

בדרך הדרוש

ויקה קרח וגו' וכן פלת בני ראובן (טז, א) וגמ' סנהדרין (ק"א), חכמת נשים נתנה ביתה, זו אשתו של און שהצילתו, מה עשתה, סתרה למזיו וכל מי שבא וראה ראשה פרוע חזר לאחוריו עי"ש. וצ"ב הטעם דסתרה שעררה וגילתה אותם. וכי בס' ברית שלום עפ"ד הגמ' דקמחית זכתה שיצאו ממנה ז' בנים ששמעו בכה"ג בשביל שכל ימי לא ראו קורות ביתה שעורות ראשה, ואי בסנהדרין דאשתו של און א"ל מני"מ לך אי מר רבה אנת תלמידו ואי מר רבה וכי אך מודאגה בדבר פן יאמר בעלה שראוי לו להחזיק במחלוקת זו בשביל שאהרן לקח לו חכה"ג ואולי יזכה

שיצאו ממנו בנים שיהיו ראויים לשמש בכה"ג, לכן גילתה לשערה לאמור היא לא היתה נזררת בזה, וא"א שתוכה שיצאו ממנה בנים הגונים ועי"ז הצילתו וישמע משה ויפול על פניו (טז, ד) כתב רש"י, מפני המהלכות, שכבר זה בידם סרחון רביעי, הטאו בעגל וכו'. הנה בעגל המלויץ משה רבנו על ישראל באמרו לי צוית ולא להם, אולם מכיון שעכשו טענו "כי כל העדה כולם קדושים, כולם שמעו אנכי ולא יהיה לך" נמצא שגם בעגל הטאו ונתחייבו ולכן רפו ידיו של משה. (מילין יקירין)

אלֶזְנֹת

לְשִׁמּוֹן שְׁבֵת

פְּרַשַׁת קַרַח

כס"ד, אֶלְיוֹן ה'

עֲנוֹתָנוֹתוֹ הִלְהִיבוּ כָּל כֹּף אֶת הַחֲסִידִים, עַד שֶׁהַחֲלִיטוֹ
לְהִתְדַבֵּק אֵלָיו פִּי עֲשָׂרַת מוֹנִים, וּלְשֵׁבֶת הַבָּאָה הִגִּיעוּ
לְלוּבָלִין פִּי כִּמָּה וְכִמָּה חֲסִידִים...

מִשְׁנַפְּגָשׁוֹ שׁוֹב הַחוּזָה וְהַגָּאוֹן, שָׁאֵל 'רֹאשׁ הַבְּרֹזֶל'
אֶת הַרְבִּי, מַדּוּעַ לֹא עֲשִׂיתֶם כְּדַבְּרִי? הֲרִי רֵאִיתִי כִּי
הִגִּיעוּ חֲסִידִים רַבִּים אֵלֵיכֶם לְלוּבָלִין. כִּפִּי הִנְרָאָה
לֹא הִכְרַזְתֶּם עַל הַבִּימָה, כִּמּוֹ שֶׁבִּקְשִׁיתִי אֶתְכֶם. הַשִּׁיב
הַחוּזָה וְאָמַר לְגָאוֹן כִּי אַכֵּן עָשָׂה כְּדַבְּרִי, אָבֵל הַעֲצָה
לֹא הוֹעִילָה מְאוּמָה, וְלִהְפֹּךְ, כַּמּוֹת הַחֲסִידִים גְּדֹלָה
וּפִי כִּמָּה וְכִמָּה.

אִזּוֹ יַעֲזֹ לוֹ הַגָּאוֹן עֲצָה הַפּוֹכָה; "אִם כֹּף יֵשׁ לִי עֲצָה
אַחֲרַת. הֲרִי הַחֲסִידִים מִתְרַחֲקִים מִמֶּדֶת הַגָּאוֹן, וְלִכֵּן
בְּשֵׁבֶת הַבָּאָה יֹאמַר בְּפִנֵּי הַחֲסִידִים כִּי הוּא רַבִּי גְדוֹל
מְאֹד... וְאֵין בְּדוּמָה לוֹ... וְאִזּוֹ בּוֹדֵאֵי יַפְסִיקוּ לְנִסֵּעַ אֵלָיו".
עָנָה לוֹ הַחוּזָה מְלַבְּלִין: "אֲמַנָּם אֵינְנִי רַבִּי, אָבֵל גַּם
שִׁקְרוֹן אֵינְנִי, וְכִיצַד אוֹכֵל לוֹמַר עַל עֲצָמֵי שִׁאֲנִי רַבִּי?"
(נִפְלְאוֹת הַרְבִּי מְלוּבָלִין)

"אֵין זֹאת אֶלָּא שְׂמֵחָשְׁבוֹת אַחֲרוֹת מְצוִיֹת בְּלֵב אוֹתוֹ מְשֻׁרַת"

וּבִקְשָׁתֶם גַּם כִּהְנֶה (טז, י).

מְשֻׁרַת אֶחָד עֲבַד אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת, וְקָבַל אֶת שְׂכָרוֹ
עַל הַצַּד הַטּוֹב בְּיֹתֵר. לְיָמִים נִגַּשׁ אוֹתוֹ מְשֻׁרַת לְבַעַל
הַבַּיִת שְׁלוֹ וְאָמַר לוֹ: "חֲפֹץ אֲנִי לַעֲבֹד בְּעַבְדוֹתָ נּוֹסֶפֶת...
שִׁכְּוֹן אֲנִי מְרַגֵּשׁ כִּי אֲנִי לֹא עוֹבֵד מִסְפִּיק וְלֹא מְשֻׁרַת
אֶת בַּעַל הַבַּיִת, לִכֵּן אֲנִי רוֹצֵה כִּי בַּעַל הַבַּיִת יִטִּיל עָלַי
עַבְדוֹתָ נּוֹסֶפֶת, וְאֶת אוֹתוֹ סְכוּם כֶּסֶף יִמְשִׁיךְ לְתֵת לִי

"אֵינְנִי רַבִּי, אָבֵל גַּם שִׁקְרוֹן אֵינְנִי..."

וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קַהֲלָה' (טז, ג).

בְּשָׁנִים בְּהֵן נִהְגָה הַרְה"ק רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק זי"ע, הַחוּזָה
מְלוּבָלִין אֶת נְשִׂאוֹתוֹ בְּרָמָה בְּעִיר לּוּבָלִין הַמַּעֲטִיָּרָה,
הַתְּגוּרָר בְּלוּבָלִין הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי עֲזַרְיָאֵל הַלְוִי אִישׁ
הוֹרְבִיץ זצ"ל, הַנִּקְרָא "רֹאשׁ הַבְּרֹזֶל". רַבִּי עֲזַרְיָאֵל הָיָה
מִטְּבָעוֹ מִתְנַגֵּד גְּדוֹל לְדֶרֶךְ הַחֲסִידוּת, אָבֵל בְּפֶרֶט
הַתְּנַגֵּד לְשִׁיטְתוֹ וְלְדַרְכּוֹ שֶׁל הַחוּזָה, וְהַנְּהַגְתּוֹ אֶת
הַעֲדָה וְאֶת כָּל הַחֲסִידִים לֹא נִרְאָתָה בְּעִינָיו.

בְּכָל עֵת הָיָה הַגָּאוֹן 'רֹאשׁ הַבְּרֹזֶל' שׁוֹאֵל שְׂאֵלוֹת אֶת
מֶרֶן הַחוּזָה מְלַבְּלִין, כִּשְׁהוּא חוֹלֵק עַל דֶּרֶךְ הַחֲסִידוּת.
פַּעַם, בְּעֵת שִׁיחָם, טָעַן בְּפִנֵּי הַחוּזָה מְלַבְּלִין אֶת
הַטָּעָנָה הַבָּאָה: "הֲרִי כְּבוֹדוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא אֵינוֹ רַבִּי,
וְכְבוֹדוֹ אֵף אוֹמֵר כִּי אֵינוֹ רְאוּי לִישֵׁב עַל כֶּסֶף הַהִנְהָגָה.
וְאִם כֵּן נִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה, מַדּוּעַ מִמְּשִׁיךְ לְהַנְהִיג עֲדָה
וְלִסְחוּף אַחֲרָיו אֲנָשִׁים?"

הַשִּׁיבוֹ הַרְבִּי מְלַבְּלִין: "אֲמַנָּם אֵינְנִי רַבִּי, אָבֵל מָה אֲנִי
יְכוֹל לַעֲשׂוֹת, כִּאֲשֶׁר הַחֲסִידִים בְּעֲצָמָם נוֹסְעִים אֵלַי
וְאֵינָם פּוֹסְקִים מִכֶּף? נִעְנֶה וְאָמַר לוֹ הַגָּאוֹן 'רֹאשׁ
הַבְּרֹזֶל': "אִם כֹּף, יֵשׁ לִי עֲצָה טוֹבָה. לְשֵׁבֶת הַבָּאָה
יִפְרָסֶם בְּרַבִּים שְׂאֵינוֹ רַבִּי, וְאִזּוֹ בְּאִמַּת כָּלֶם יַעֲזְבוּהוּ
וְיִחַדְלוּ לְנִסֵּעַ אֵלָיו".

עָשָׂה הַרְבִּי מְלַבְּלִין כַּעֲצַת הַגָּאוֹן 'רֹאשׁ הַבְּרֹזֶל',
וּלְשֵׁבֶת הַבָּאָה הוֹדִיעַ לְפָנֵי הַחֲסִידִים שֶׁהוּא שְׂפַל
מְאֹד, וְשְׂאֵינוֹ רַבִּי וְשִׁיפְסִיקוּ לְנִסֵּעַ אֵלָיו. וְאוּלָּם, דְּבָרֵי
הַרְבִּי מְלַבְּלִין, לֹא רַק שְׂלֵא סָגְרוּ אֶת דְּלֵתוֹת בֵּית
מְדַרְשׁוֹ בְּפִנֵּי הַחֲסִידִים, אֶלָּא לְהַפְּךְ. הַדְּבָרִים אוֹדוֹת

כְּאִשֶּׁר עַד הַנְּהָ, כְּלוּמַר, בְּעַל הַבַּיִת לֹא צָרִיךְ לְהוֹסִיף לִי עַל מִשְׁכַּרְתִּי”.

מִשְׁשָׁמַע בְּעַל הַבַּיִת אֶת הַבִּקְשָׁה הַזֹּאת, הִיא נִרְאָתָה בְּעֵינָיו מוֹזְרָה בְּיוֹתֵר. הָאֲמָנָם כֹּךָ הֵם פְּנֵי הַדְּבָרִים? הֲרִי אִם מְשִׁרֵת עוֹבֵד עֲבוּדָה נוֹסֶפֶת, הוּא מְבַקֵּשׁ גַּם עֲלֶיהָ תוֹסֶפֶת מִשְׁכָּרֵת. וּבְכֻלָּל, כִּי־צַד יִתְּכֵן הַדְּבָר כִּי מְשִׁרֵת יִבְקֵשׁ מִבְּעַל הַבַּיִת לְהַטִּיל עֲלָיו עֲבוּדָה נוֹסֶפֶת, בְּאִמְרוֹ כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ כִּי הוּא אֵינוֹ עוֹבֵד מִסְפִּיק? אֵינִי זֹאת אֶלָּא שְׂמֵחַשְׁבוֹת אַחֲרוֹת מְצוּיּוֹת בְּלִבֵּי אוֹתוֹ מְשִׁרֵת, וּלְבִטָּח הוּא רוֹצֵה בְּכֹךָ לְהַשִּׁיג אִיזוֹ טוֹבֵת הַנְּאָה כְּלִשְׁהִיא, לְכֹן הוּא מְבַקֵּשׁ מִבְּעַל הַבַּיִת לְהַטִּיל עֲלָיו עֲבוּדָה נוֹסֶפֶת.

כֹּךָ הִיָּה הַדְּבָר אֶצֶל קָרַח וְעֵדְתוֹ, אֹמֵר הַגָּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב קְרֵאנִי זְצוּק”ל, הַמְּגִיד מְדוּבְנָא. כְּאִשֶּׁר קָרַח וְעֵדְתוֹ בָּאוּ לְצַעֵק לְפָנָיו מִשֶּׁה רַבְּנוּ כִּי הֵם רוֹצִים אֶת מְשִׁרֵת הַכְּהֵנָה, נִרְאָה הַדְּבָר מוֹזֵר וְחָשׂוּד בְּיוֹתֵר אֶצֶל מִשֶּׁה רַבְּנוּ ע”ה וְהוּא אָמַר לָהֶם: ‘הַמַּעַט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל אֲתֶכֶם מֵעֵדֶת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֲתֶכֶם אֵלָיו לְעֵבֵד אֶת עֲבֹדֶת מִשְׁכַּן ה’... וּבִקְשַׁתֶּם גַּם כְּהֵנָה’. אַתֶּם בְּעֵצְמְכֶם בָּאִים וְתוֹבְעִים כִּי יִטִּילוּ עֲלֵיכֶם עֲבוּדָה נוֹסֶפֶת, אֶת עֲבוּדַת הַכְּהֵנָה שֶׁהִיא עֲבוּדָה קִשָּׁה.

הָאֲמָנָם? לֹא וְלֹא! וְדַאי אֵינִי הַדְּבָר נוֹבֵעַ מִנְּאֻמָּנוֹת גְּרִידָא. לְבִטָּח אַתֶּם מִתְּכַוְּנִים לְמַשְׁהוּ אַחֵר, לְאִיזוֹ טוֹבֵת הַנְּאָה שֶׁהִיא עֲבוּרְכֶם, אֲבָל בְּכֹךָ אֵינִי הַקַּב”ה חִפְץ.

(הַמְּגִיד מְדוּבְנָא)

”מִשְׁנוּדַע הַדְּבָר לְהַמְּגִיד הַסֵּב לוֹ הַדְּבָר צַעַר רַב”

הַבְּדִלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֲתֶם כְּרַגַע (טז, כא). בְּעֵינֵיהֶם הַסְּמוּכָה לְקוֹז’נִיץ פְּרָצָה מַחְלַקַת גְּדוּלָה.

עֲסָקְנִים מְסוּרִים נְסוּ לְרִצּוֹת אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים וְלְהַבִּיא לְהַשְׁקִטֵת אֵשׁ הַמַּחְלַקַת, אֲבָל לֹלֵא הוֹעִיל. כָּל צַד הַתְּבַצֵּר בְּעֵמְדוֹתוֹ עַד שֶׁנִּדְמָה הִיָּה כִּי לְעוֹלָם לֹא תִכְבָּה אֵשׁ הַמַּחְלַקַת.

וְאֲמָנָם, כֹּךָ הוּוֹ. לֹא חָלְפוּ יָמִים מְרַבִּים, וְאַחַד הַצְּדָדִים, קְבוּצָה נִכְבְּדָה שֶׁל חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה, הַחֲלִיטוּ לְהַתְּבַדֵּל לְגַמְרֵי מֵהַצַּד שְׂכַנְגָד. פְּתַחוּ לָהֶם קַהֲלָה וּבַיִת כְּנֶסֶת מְשֻׁלָּהֶם, מְבַלִּי לְהַתְּעַרֵב כָּלֵל עִם הַצַּד הַשְּׂנִי, וְעַד כִּדֵּי כֹךָ, עַד שֶׁלֹּא הַחֲלִיפוּ כָּלֵל אֶפְּלוֹ לֹא מְלָה אַחַת עִם הָאֲנָשִׁים שְׂבַצַּד שְׂכַנְגָד.

מִשְׁנוּדַע הַדְּבָר לְהַמְּגִיד הַקְּדוּשָׁה, הַרַה”ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְקוֹז’נִיץ זי”ע, הַסֵּב לוֹ הַדְּבָר צַעַר רַב, הִיָּתְכֵן שִׁיְהוּדִים לֹא יִדְבְּרוּ הָאֶחָד עִם הַשְּׂנִי, וְיִתְּבַדְלוּ וְיִתְּרַחְקוּ מֵהֶם כְּרַחֵק מְזֹרַח מִמַּעֲרָב?

הַזְּמִין אֵלָיו הַרַה”ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְקוֹז’נִיץ אֶת רַאשֵׁי הַחֻלְקִים, אֵלוֹ אֲשֶׁר פְּתַחוּ לָהֶם קַהֲלָה מְשֻׁלָּהֶם, וְאָמַר לָהֶם: ”בַּתּוֹרָה מְצִינּוּ עֲנָשִׁים חֲמוּרִים לְעוֹבְרֵי עֲבָרָה, אֲבָל אֵינְנוּ מוֹצְאִים בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁעֵלֵינוּ לְהַבְּדֵל מֵעוֹבְרֵי עֲבָרָה אֵלוֹ. רַק בְּמָקוֹם אֶחָד אֲנִי מוֹצְאִים בַּתּוֹרָה ”הַבְּדִלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת” וְזֶה בְּמַחְלַקַת קָרַח.

וְכָל זֹאת לָמָּה? עֵדֶת קָרַח רָצוּ לְהַכְּנִיס פְּלוּג בְּמַחְנֵה כְּנֶגֶד מִשֶּׁה רַבְּנוּ ע”ה, כְּפִי שְׂאוּמֵר הַתְּרַגּוּם; וַיִּקַּח קָרַח - וְאֶתְפַּלֵּג, וּמִי שְׂרוּצָה לְהַכְּנִיס פְּלוּגִים בְּיִשְׂרָאֵל, עֲלֵינוּ לְהַבְּדֵל מִמֶּנּוּ. וְאִם כֹּן, כְּאִשֶּׁר צַד אֶחָד רוֹצֵה לְהַכְּנִיס פְּלוּגִים בְּיִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לְהַבְּדֵל מִמֶּנּוּ, אֲבָל אִם לְעַמְתּוֹ קִים גַּם צַד שְׂנִי שְׁגָם הוּא צַד הַמַּחְלַקַת, אֲסוּר לוֹ לְהַבְּדֵל. וְלָכֵן, אֲסוּר לָכֶם לְהַבְּדֵל מֵהֶם, כִּי־וֹן שְׁגָם אַתֶּם צַד בְּמַחְלַקַת. אֶלָּא תַחְזְרוּ לְחַיּוֹת בְּשָׁלוֹם וּבְשִׁלוּהָ.”

(תַּפְּאֵרֶת יִשְׂרָאֵל)

הַפּוֹתֵרִים נִכּוֹנָה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי”ה
עַל סִידוּר כִּיס בְּהוּצַאת ”עוֹז וְהַדָּר”.
אֶת הַפְּתוּרֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֵלֵינוּ עַד לַיּוֹם שְׁנִי
לְמַסְפַּר פֶּקֶס: 077-470-26-81
או לְמֵייל: magdenot@gmail.com
נֹא לְכַתּוֹב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיֶקֶת וְטַלְפוֹן.
בְּרֹאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן ”עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר”.

חִידוֹן אֶכְּזָנוֹת - נוֹשֵׂא פְּרָסִים
מִי מְזַכֵּר בְּפִרְשָׁה זֹו אַךְ לֹא
מוֹפִיעַ שׁוֹב בַּתּוֹרָה כְּלָה?

ליקוטים נפלאים פרשת קורח

לפיכך סתרה את שערותיה כדי למנוע בזה את האפשרות שיהיו בניה כהנים גדולים, כפי שסיפרו חכמינו על האישה קמחית שזכתה לבנים כהנים-גדולים, משום ש"מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערותי" (יומא מז), ואם צניעות בשיער של אשה מביאה לידי כך שיהיו בניה כהנים גדולים, הרי חוסר-צניעות בשיער מהווה ניגוד לכהונה גדולה. (ילקוט האורים)

"ואון בן פלת בני ראובן" (טז, א)

ידועים דברי חז"ל במדרש תנחומא (פרק י) וכן הוא בגמ' סנהדרין, "חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און" שהיא הצילתו כשאמרה לו שבין כה וכה הוא לא יהיה הכהן הגדול והמנהיג, ומה אכפת לו אם ייקרא תלמידו של משה ואהרן או תלמידו של קורח, והשקתה אותו ביין וכו' וניצל מהמחלוקת יש להמתיק את דברי המדרש, שהיא טענה לו, הרי המחלוקת כאן היא, שמשה טען שכל המינויים נעשו עפ"י רצון ה' וקורח טען שהיו כאן נגיעות אישיות של משה רבינו, וממילא גם הוא דורש גדולה לעצמו. באה אשתו של און ואמרה לו, ממה נפשך, באם משה צודק, הרי זה ציווי הקב"ה. ואם קורח צודק, אזי קח את אומנות רבך בידך, דהיינו שקורח הרי טוען שתמיד החשבון צריך להיות "מה יש לי מזה", ולדאוג לטובת עצמו. אז גם אתה תחשוב מה יש לך מזה והרי אתה לא תרוויח כלום, שהרי לא ישתנה מעמדך בין אם משה הוא המנהיג ובין אם קורח. ועל זה שיבחה הכתוב (משלי יד) חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און ואולת בידיה תהרסנה זו אשתו של קרח. (ציוני תורה)

"ויקה קרח... ואון בן פלת" (טז, א)

בפרשת קרח אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקא את דברי תורתו הראשונים ברבים. על דברי המדרש, "חכמות נשים בנתה ביתה" און בן פלת אשתו הצילתו, שאמרה לו מה אתה נכנס למחלוקת, מה נפקא מינה לך, אם משה רבך אתה תלמידו, ואם קרח רבך אתה תלמידו. לכאורה קשה, מה החכמה בזה, הרי זה היה כל הויכוח מי יהיה הרבי. אלא, אמר הרה"ק מוורקא שאון בן פלת טען שמשה רבינו פרוש מהציבור ואינו מעורב בין הבריות, ואילו קרח מעורב בין הבריות, ומנהיג צריך להיות ביחד עם הציבור, לכן מן הראוי, שקרח יהיה המנהיג ולא משה רבינו. וזה מה שהשיבה לו אשתו, כמו שאם משה רבך אתה תלמידו, משום שהוא מתרחק מהציבור, כך אם קרח רבך אתה תלמידו, שגם הוא אם יהפך למנהיג הוא יתרחק מהציבור כדרך שמנהיג צריך להיות. לאחר דברי תורה אלו, נכנס הרה"ק לחדר, המשיך לחדר הפנימי, ונעל את הדלת. מני אז הסתגר האדמו"ר מוורקא, היה ממעט בדיבור

אפילו עם בני חבורתו הקרובים אליו ביותר. (בשם הגאון מטשעבין זיע"א)

ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

כתב רש"י, "ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מט, ו) בקהלם אל תחד כבודי".

וקשה, וכי יעקב דאג כל כך לכבוד עצמו שלא יזכר שמו? ועוד, שמה יועיל לו אם לא יזכר בפסוק "בן יעקב" אם נזכר עד בן לוי, וכי מי זה לא ידע אשר לוי הוא בן יעקב.

אך הענין הוא כן, דהנה מפרשי התורה אומרים על הפסוק (ויקרא כו, מב) "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" הנכתב באמצע התוכחה וקשה, אדרבה זה לטובה גדולה יחשב להזכיר להם זכות אבות, ואם כן מה זה שייך לקללות, ותירצו, כי בשעת עונש בעת הקללה גם זה לעונש יחשב להזכיר להם האבות מקור מחצבתם כי זה גורם להעניש אותם עוד יותר כמו למשל אם אחד נתפס בגניבה, ובעת שיעמוד לפני המשפט יגיד עליו אחד שהוא בן הרב דמתא, אז ודאי יהיה גדול עונו מנשוא וכפלים יענש, כן בעת הקללה אומר הכתוב כי גם יזכור להם שהם בני אברהם יצחק ויעקב, ומצד ייחוסם אינם ראויים לאותם החטאים, ועל ידי זה יוגדל עונשם.

לזה נוכל לומר גם כאן, כי יעקב מגודל אהבתו לבניו כרחם אב על בנים, התפלל על קרח להקטין עונשו, ולכן ביקש והתפלל עליו כי בשעת העונש לא יזכר לו שהוא בן יעקב. (אמרי יעקב)

"ואון בן פלת" (טז, א)

להלן, כשנבלעו קרח ועדתו באדמה, שוב לא נזכר שמו של און בן פלת, ואמרו על כך חכמינו כי אשתו של און בן פלת הצילתו, שאמרה לו: מה נפקא-מינה לך אם אהרן יהיה הרב ואם קרח יהיה הרב, כי בין כה וכה אתה תישאר התלמיד? אמר לה: מה אעשה, עמם הייתי בעצה ונשבעתי לו. השקתה אתו יין והלכה וישבה על פתח האהל כששערותיה סתורות ופרועות וכל מי שבא וראה חזר מיד על עקבותיו (סנהדרין קט).

למה נרתעו מפני ראשה הפרוע? ברם, הרי קדושים היו בעיני עצמם, ולדעתם היה כל אחד ראוי לשמש בכהונה גדולה, ואצל כהן גדול הלא נאמר: "וכפר בעדו ובעד ביתו - זו אשתו", ואם-כן חייבת אשתו של כהן גדול להיות אשה צנועה, שאם-לא-כן הרי זה פגם בכהן גדול עצמו וזה עשוי לערער את כהונתו. עכשיו משראו שאשתו של און פוערת את ראשה לעיני זרים, הסיקו מזה שבעלה אינו ראוי להיות כהן גדול, ועל-כן לא רצו עוד לצרפו לחבורתם.

הן יכול היה און בן פלת להשיב לה לאשתו: אמנם כעת איני אלא תלמיד, אבל אם אתמוך בקרח שטוען כי אין הכהונה שייכת לאהרן, הרי יתכן שאי-פעם יהיו בני לכהונים גדולים.

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשת קורח

עליהם לעשות, ומיד "נסו לקלם" הידוע שיש בידם מכבר לצעוק אל הקב"ה כי אמרו "פן תבלענו הארץ" על כן אין לנו עצה אחרת אלא להתפלל.

(דבש השדה בשם הרה"ק רבי שלום מבעלזא)

"וילוננו" (יז, ו)

א"ר יוחנן קורח לא היה מהבלועים ולא מהשרופים (סנהדרין קי, א) והמשיך למחרת גם לחלוק כדכתיב אחרי כל העונש "וילוננו" איך העיזו לחלוק שוב והא הארץ פתחה את פיה, אבל כשנושאים ונותנים במחלוקת לא מבינים ממה שמתרחש מסביבם, וכמו במרגלים שכל הטענה היו שראו ולא לקחו מוסר. ("בית ישראל" בשם ה"אמרי אמת" ז"ע)

"והנה פרח מטה אהרן ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים ויצא משה את כל המטות מלפני ה' אל כל בני ישראל ויראו ויקחו איש מטהו"

(יז, כג-כד)

לכאורה המילים "ויוצא פרח" מיותר הוא, כי כתוב כבר "והנה פרח מטה אהרן", פירושו שגדל פרח על מטה אהרן ומהו א"כ התוספת ב"ויוצא פרח".

ונראה לפרש כי האנשים שחלקו על משה ועל אהרן אמרו אולי משה הכין מקל אחר שכבר גדל עליו פרח, ואת זה הוציא להראות להם, ובפנים נשאר מטה אהרן יבש ללא שום פרחים. והקב"ה הרי ידע מה שיש להם בלב, ולכן עשה נס בתוך נס והוציא המטה בפניהם עוד פרחים אחרים שלא היו בתחילה, ולכן כתוב "ויראו" שהם ראו איך שיוצא פרחים לעיניהם, וזהו פעם נוספת שכתוב "ויוצא פרח" ואז אחר שראו דבר זה "ויקחו איש מטהו". (רבנו אפרים)

"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ" (יז, לד)

קרח לקח עצמו לצד אחד כתרוממו ואתפליג, ידוע שכל בן אדם "פקח" מבין שיש בכל דבר שתי צדדים, ואדם שמבין זאת הוא פקח, כי צד זה 94 ועוד צד זה עוד פעם 94 וא"כ ביחד זה 188 זה פקח, ואם חברו גם מבין שיש שתי צדדים וא"כ יש לנו ארבע צדדים זה ביחד 376 זהו בגימטריא "שלום", וא"כ לפי זה יש לבאר "קרח שפקח היה" והוא כן הבין שבכל דבר יש שתי צדדים, א"כ מה ראה לחלוק, אבל הוא לקח לצד אחד וא"כ בגלל זה גרם למחלוקת.

א טו שבת

"וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה" (טז, לג)

רבינו האור החיים הקדוש, מביא את דברי הגמרא שהקדוש ברוך הוא נותן כוח לרשעים לסבול את עונשם בגיהנום, ובכל יום מחייה את גופם כדי שיקבלו את עונשם, ויזדככו. ורבינו הקדוש מבאר בדרך זה, שבני קרח נשארו לחיות גם לאחר שבלעה אותם האדמה, כדי שייסבלו את עונשם, ויתכפרו. לפי זה, מדוייק לשון הפסוק 'וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה', ולכאורה קשה שהרי היה צריך לומר 'ירדו חיים לשאול'? אלא שכוונת הפסוק להודיע שאחר שירדו לשאול נתן בהם ה' כוח, ולא מתו, ואם היה אומר 'לשאול', היה אפשר לפרש שלא היו חיים רק עד שהגיעו 'לשאול' ואחר כך מתו, ולכן כתב 'שאלה' שגם אחרי שהיו בשאול הם חיים.

ומוסיף כ"ק מרן מהר"י מבעלזא ז"ע, זהו לפי חז"ל (סנהדרין ק"ח) ר' אליעזר אומר 'ותכס עליהם הארץ' עליהם הכתוב אומר (ש"א, א), 'ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל' שגם לעדת קרח יש חלק לעולם הבא, כי נשאר להם חיות לעשות תשובה.

"ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל" (טז, לג)

צריך ביאור, כיון שכסתה עליהם הארץ ברור שאבדו! ובאר ה"דעת סופר": היו אז, וגם יהיו תמיד, אנשים המחפשים הסברים טבעיים לכל דבר, ואותם אנשים רצו לומר שמושה רבנו עשה "מנהרות תופת" מתחת לקרח וחבורתו, ואז ברגע הנכון התפוצצה המנהרה והם נפלו פנימה, עפ"ל. לכן כתב הפסוק "ותכס עליהם הארץ", כי את החלק הראשון של הבליעה עוד אפשר היה להסביר כנ"ל, אולם איך יתכן שמיד אחר כך כסתה עליהם הארץ? בזה הכירו כלם שהיה כאן נס גדול והשגחה פרטית, וידעו כי משה אמת ותורתו אמת ונאבד קרח וזכרו לא יזכר ולא יפקד. "כן יאבדו כל אויביך ה'". (לאור הנר)

"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקלם כי אמרו פן תבלענו הארץ" (טז, לד)

וצריך להבין מה זה 'נסו לקלם', מהראוי היה שיכתב 'נסו מקלם'. גם הטעם שאמרו 'פן תבלענו הארץ' אינו מובן, וכי חשבו לברוח מגזרת בורא עולם, אשר מלא כל הארץ כבודו, הלא אם קרה נס כזה שנפתח פה לארץ, זה יכול להפתח גם במקום שינוסו לשם ויבלעו שם. אלא הכלל הוא כשבאה חלילה איזה צרה על ישראל, הרי ברכות אבותיהם בידיהם לצעוק אל הקב"ה כמו שנאמר "הקול קול יעקב", ואז תכף ומיד בורח מהם הצער. לכן פה כשראו בני ישראל הענש הגדול הזה שהגיע לרשעים אלה, ידעו והבינו מה

סיפורים נפלאים פרשת קורח

"ויקה קורח" (טז, א)

איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמואי, ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו. רבינו החת"ס היה מקפיד שלא להניח זה אצל זה את ספרי הגה"ק רבי יעקב עמדין ואת ספרי הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ, מפאת המחלוקת שהיתה ביניהם בחייהם. אך מסופר בספר 'רשומים בשמך' כי ברבות הימים פסק מהקפדתו זו, באמרו: "עבדו רבנן שלמא בינייהו במתיבתא דרקיעא!". (ספרא דמלכא - אוצר אמרות החת"ס)

"ויקה קרח" (טז, א)

שואלים חז"ל קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה. ושמענו מהגר"ח מיישקובסקי שליט"א את תמיהתו של הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן ז"ל על שאלה זו, מה זה שייך לפיקחותו של קרח, וכי צריך להגיע לפיקחות מיוחדת כדי לא לחטוא, והלא גם אדם מן השורה אינו חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. וביאר הרב שטיינמן על פי מעשה שמובא במדרש (מח כב), שאדם היה הולך בדרכו לארץ ישראל, והנה רואה שתי ציפרין מתקוטטות עד שאחת הרגה את חברתה, מיד עפה הציפור והביאה עשב והניחתו על פי הציפור והחיייתה אותה, ופרחו שתיהן. נדהם האיש לראות בעיניו מעשה של תחיית המתים, ומיהר ליטול את העשב שנותר והלך להחיות בו את המתים שבארץ ישראל, וכשהגיע לסולמה של צור מצא נבלת אריה מושלכת בארץ, ומשום מה רצה לנסות את העשב על האריה, והניח העשב על פיהו והחייחו, עמד האריה ואכל את האיש. הוא שאמרו 'טב לביש לא תעביד ובישא לא מטי לך' - אל תעשה טוב לאיש רע ואז לא תגיע אליך רעה.

לכשנתבונן במעשה זה, נתמה, הרי בידו של אותו שוטה היה אוצר ענק אשר לא יסולא בפז, היה בידו עשב של תחיית המתים, והיה יכול לחולל בו פלאות, להחיות את האבות הקדושים, ואת היקרים ללבו, והוא בבלי דעת החיה את הארי... לשם מה עשה זאת, לא רק שהוא לא הועיל, אלא הביא על עצמו במו ידיו את אבדנו שלו. זוהי כוונת חז"ל בשאלתם - 'קרח שפיקח היה', קרח שזכה בכאלו אוצרות שלא זכה בהן אדם בעולם, והיה מטועני הארון, והיה לו עשירות מופלגת ומעמד נכבד, מה ראה לשטות זה שרק בגלל קנאתו בנשיאות אלצפן יעורר את האריה, את אש המחלוקת, ובמו פיו יאבד את עצמו ומשפחתו מן העולם, וכי יש לך שטות גדולה מזו. (איש לרעהו)

"ודתן ואבירם" (טז, א)

מסופר על "הצדיק מפשיסחא" שפעם שאל את רבו על מאמר חז"ל: ש"המחובר לטהור טהור" וקשה: הלוא

הצדיק - "הטהור" עמד על עצמו והשקיע, ואילו הרשע ברגע שבא ומתחבר לצדיק - "הטהור" כבר נהפך להיות טהור כמותו ללא כל השקעה, הכיכד?

השיבו רבו: דע לך שלהתבטל לטהור, לבטל את רצונותיך - דעותיך ולהתחבר, קשה יותר.

והראיה: "קורח ועדתו - 250 איש ראשי סנהדרין - לא נתבטלו לדעתו של מנהיג האלוקים "משה רבנו", ועוד אמרו חכמי המוסר: על הפסוק "ובני קורח לא מתו" (שהרהרו תשובה ונצלו) לרמז לנו שעד היום קיימים אותם אנשי מחלוקת, מחרחרי ריב ומדון, ואם לא נשכיל להבדל מהם ומזרעם, אבוי לנו ולנפשנו".

"ויקהלו על משה ועל אהרן" (טז, ג)

קרח יחד עם 250 בכירים מבני ישראל קראו תיגר על מנהיגותם של משה ואהרן, ונענשו. דרכם של אנשי ריב ומדון להתקהל ולעורר מהומה רבתי, אקט שחושף את מניעיהם ואת טובתם האישית, בעוד ששוחרי שלום יפלוסו את דרכם לעבר המנהיג וינהלו עימו דיאלוג בלתי אמצעי מתוך כבוד והערכה.

הדיפלומט הישראלי יהודה אבנר, שעבד בשירותם של ארבעה ראשי-ממשלה, היה מבקר לעיתים קרובות אצל הרבי מליובאוויטש וגם זכה לכמה פגישות אישיות בחדרו.

באחת הפגישות שאל את הרבי "מה תפקידו של רבי?" השיב הרבי: "תאר לעצמך שאתה מביט בנר, הנר עשוי מחומר דליק, כמו שעווה, ויש בו גם פתילה, אך זה עדיין אינו הופך אותו לנר, כדי שזה יהיה נר צריך להדליקו, ואז יאיר וימלא את ייעודו. גם יהודי הוא בבחינת נר, תפקידו של רבי הוא להדליק את הנר".

קודם צאתו שאל מר אבנר את הרבי: "האם הרבי הצליח להדליק את הנר שלי?" חייך הרבי והשיב: "אני נתתי לך את הגפרור עכשיו הכול תלוי בך".

בפרשתנו מסופר על קורח ועוד קבוצה גדולה של אנשים שבאו למשה ושאלו אותו שאלה קשה "מדוע תתנשא על קהל ה' הרי כולנו קדושים וכולנו מיוחדים ולמה שאתה תהיה המנהיג?"

טענתו של קורח מעוררת תמיהה, מה נפל על קורח דווקא עכשיו להתנגד למשה הרי כבר עברה שנה מאז מתן תורה, שנה בה משה מנהיג את העם ביד רמה ללא עוררין ומה קרה עכשיו? הרבי מסביר שטענתו של קורח באה בהמשך לסיפור המרגלים שקראנו בשבוע שעבר, שם שאלנו איך יכול להיות שהמרגלים יבואו ויוציאו את דבת הארץ והסברנו שהם טענו שבהגעתם לארץ לא יהיה להם זמן להתעסק עם הרוחניות ולכן עדיף להישאר במדבר, ומשה מסביר להם שטעות בידם כי תכלית הבריאה היא המעשה, להתעסק עם הגשמיות ובכל זאת להישאר מעליו,

אחרי שקורח שומע את דברי משה הוא קם ואומר עד עכשיו חשבת הרוחניות היא העיקר ואין ספק שבזה אתה משה גדול יותר מכל אחד אחר כאחד שזכה לשמוע את כל

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת קורח

הגאון את הבעש"ט הקדוש זיע"א, איתא בגמרא (סנהדרין ק"ח ע"א) שעדת קרח אין להם חלק לעולם הבא, ואח"כ איתא התם שדור המדבר אין להם חלק לעולם הבא, הלא גם עדת קרח היו מדור המדבר, ולמה ליה למיתנא במיוחד עבור עדת קרח. ענה הבעש"ט: על שאלה קלה כזו יכול להשיב גם נכדי אפרים ("דגל מחנה אפרים" שהיה אז כבן ח' שנים), וענה הילד, הלא העונש "במדבר הזה יתמו וגו'" (שלח יד-לה) בא על חטא המרגלים, ומשבט לוי לא היו מרגלים, וקרח היה משבט לוי ורבים מעדתו היו לויים.

"לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את

אחד מהם" (טז, טו)

בדרשת הפרידה שנשא הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל כשעזב את לונדון לעלות לארץ ישראל, בפני אישים נכבדים מקהילת ה"יוניטד סינאגוג", ימים ספורים לפני עלייתו לארץ הבחירה, הזכיר את הפסוק מפרשת קורח "לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם". הוא שאל ריטורית כאשר מתפלל ומשתומם, משה רבינו השתבח בכך ש"לא נשא חמור". אמנם ידענו שהיה בכוחו להרים אפילו חמור, הרי חז"ל העידו במשרע"ה שהיה גיבור, אך כלום זה שבח לאיש האלוקים שלא הרים חמור. אלא הכוונה, הסביר, שמשה רבינו סיכם פה את דרכו בהנהגת הציבור. אל תקרי "נשאתי" אלא "נשאתי" (נו"ן חרוקה ושי"ן צרויה). מעולם לא חלקתי כבוד למי שאינו ראוי לו, לחמור, וממילא "לא הרעותי" (לא הקטנת) את ה"אחד מהם", את החשוב באמת. ובכדי שבינו את דבריו היטב, הוסיף ופירש במילים ברורות: "מאחר שמעולם לא כיניתי אדם בתואר "הרב", אם לא היה ראוי לו, ממילא לא גרמתי בכך בזיונות לאותם אנשים אשר זכאים באמת לתואר זה".

"ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר

המגפה" (יז, יג)

בעיר וולשצוב שררה פעם אחת מגיפה ר"ל, ונסעו כמה בעלי בתים מן העיר לרדומסק להרה"ק ה'תפארת שלמה' זי"ע לבקש ממנו, היות שעיר זו היא עיר מולדתו, ע"כ יואיל נא ליסוע עמם ולברכם שיסיר ד' מהם כל חולי וכל מצוה, נעתר התפארת שלמה להפצרתם ונסע עמם. כאשר באו לשם יצאו לקראתו בתופים ובמחולות כל בני העיר מלובשים בבגדי שבת ולפידי אש בידיהם וכו', כשראה התפארת שלמה את כל התכונה הזאת אמר למקורביו, כמה גדול רוח קדשו של היהודי הק' מפשיסחא זי"ע, שיזכיר הוא שכאשר היהודי הק' היה פעם בוולשצובה, והוא היה אז ילד קטן, וכל בני העיר יצאו לקראתו בכבוד גדול, וגם אביו שהיה ראש הקהילה ומנכבדי העיר נסע עם היהודי הק' יחד במרכבה ולקחו על ברכיו, כאשר ראה אותו היהודי הק' צבט על לחיו ואמר לו, "נו, נו, לך יהיה כבוד גדול יותר כאן".

התורה מפי ה' אבל עכשיו שאתה אומר שהמעשה הגשמי הוא העיקר הרי כולנו קדושים, הנחת התפילין של משה רבינו היא אותו הדבר כמו של קורח ואם כן מדוע תתנשא?

על זה עונה לו משה רבינו "בוקר וידוע ה'" כשהכוונה הפשוטה היא שבבוקר ה' יתן לקורח סימן על צדקת משה, אבל על פי הפנימיות משה אומר לקורח "נכון שבהנחה הפשוטה נראה שכולנו עושים את אותו הדבר אבל יש את ה"בוקר" את האור שנכנס במעשה המצווה" שבו מתבטא ההבדל בין משה רבינו לבין כל אחד אחר, אצל משה רבינו כל פעולה פשוטה מוארת באור גדול ולכן ביכולתו להנהיג ולתת את האור לכל אחד ממונהגיו שגם המעשה שלהם יהיה מואר.

"וישמע משה ויפל על פניו" (טז, ג - ד)

עיין בספר נועם אלימלך טעם על נפילת פניו בדרך צחות, והנראה לדרכנו גם כן על דרך צחות, דהנה פעם אחת היה הרב הצדיק מו"ה זושא זצ"ל אצל השיעור שאמר אאמו"ר הרב המגיד זצ"ל מקאזניץ, ובאמצע השיעור נפל הרב מו"ה זושא על פניו, ובכה בכייה גדולה, ואחר כך שאלו אותו למה בכה כל כך, והשיב שראה איך הפמליא של מעלה באו לשמוע דברי קדשו של הרב המגיד ולא יכול להתאפק מלשוב בתשובה, על כן בכה בלב מר ושב בגודל התשובה. וזה גם כן יכול להיות כוונת הכתוב כששמע משה אומרם אליו רב לכם כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ד', ותיכף כשמעו דבריהם שהשי"ת הוא בתוך בני ישראל, נפל על פניו ושב בתשובה.

(דעת משה" להרה"ק ר' משה מקו'ניץ זי"ע)

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם"

(טז, לב)

היה בית הכנסת שקראו לב' חזנים כי הגבאים רבו ואחד מהחזנים הגיע ביום הכיפורים והבין, מה שקורה ואף על פי שהיה נצרך גדול והבין שאם יצא מהבית הכנסת כולם ישאלו למה הוא לא הלך לשם ויהיה לו ביוזנות החליט היות ויש לו חבר שיש לו הר של צרות הוא מוסר לו זכות הביזיונות, ומיד אח"כ חברו נושע, ואח"כ הבית מדרש החליט לשלם לו על התפילה אבל רצו לשלם לו כאלף שקל על הביזיונות, ואכן הלך לשאול את הגאון ר' חיים וואזנר שליט"א והגאון ר' יעקב מאיר שטרן שליט"א וכולם אמרו שלא יקח הכסף. כי לביזיונות אין שייך לשלם ובפרט שרואים במציאות איך החבר נושע מיד.

(באר הפרשה)

"וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה"

(טז, לג)

פעם התאכסן במעזי'בוז' גאון אחד שלא היה מהחסידיים, ולמרות היותו מתנגד, קיבל את הזמנתו של הבעש"ט הקדוש זיע"א לשבות אצלו בשבת. בעת הסעודה שאלו

אינצער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע פ"ק צפת ת"ו

פּרָשַׁת קָרַח • תשע"ט ◊ גליון 313

אינטרעסאנט

שנות קרח

בן כמה שנים היה קרח כשנפל לאדמה?

לידת קרח

הנה בספר 'מגיד מישרים' (פרשת שמות) כתב שבשעה שהרג משה רבנו את המצרי, בה בשעה נולד קרח. לפי זה עלינו לחשב מתי היתה הריגת המצרי.

משה בהריגת המצרי

כעת אם נחשב בן כמה היה משה בעת הריגת המצרי, נוכל לחשב שנותיו של קרח. הנה במדרש רבה (שמות א, כז) יש מחלוקת אחד אומר שהיה בן עשרים ואחד אומר בן ארבעים.

נמצא לפי זה שבשעת מחלוקת קרח שהיתה לכאורה בשנה השנית לצאתם ממצרים, היה משה בן שמונים ואחת, וקרח היה או בן ארבעים ואחת¹ (לדעה שמשה היה בן עשרים בהריגת המצרי), או בן ששים ואחת (לדעה שהיה בן ארבעים).

אך הרמב"ן (שמות ב, כג) כתב שמשה היה בעת הריגת המצרי בן ששים עשרה, נמצא שקרח היה צעיר ממשה ב"ב שנה, ובשעת המחלוקת היה בן ששים ותשע².

1 הגאון רבי יהונתן אייבשיץ כתב (מדרש יהונתן בפרשתינו) כי על פי המדרש שקרח היה מטועני הארון, נמצא שהיה פחות מבן חמישים, שהרי נאמר "ומבן חמישים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבוד עוד" [וראה שיצא ממנו שמואל שנעשה פרנס על ישראל לפני היותו בן חמישים (שהרי נפטר בן נ"ב), א"כ גם הוא יכול להיות נשיא]. 2 יש לציין שבספר 'שיח שרפי קודש' מביא בשם החדושי הרי"מ שקרח היה צדיק וזקן בן מאה ושלושים, וצ"ע. [ומביא מכך מוסר שעל אף כך הקנאה באליצפן בן עוזיאל הורידתו לאדמה, ומדה טובה מרובה, שהדבק במדות טובות כמה יכולה להעלות אותו].

והתחזקתם

אשרנו שאלו מנהיגו

חסד גדול עשה ה' עם ישראל שהעמיד להם מנהיגים וצדיקים בכל דור, אשר בראש מעיניהם עומדת הדאגה לטובת ישראל ברוחניות ובגשמיות.

קרח ועדתו התייצבו נגד משה לערער על מנהיגותו. כל העדה כלם קדשים - אמרו, אין לנו צרף במנהיג. אף כל התנהגותו של משה רבנו הוכיחה עד כמה צרף למנהיג בבחינת "אנכי עמד בין ה' וביניכם".

מה עשה כששמע את טענתו של קרח וישמע משה ויפל על פניו כמו שמבאר רש"י שדאגתו של משה רבנו היא רק שמא לא יקבל הקב"ה את בקשתו למחל להם. הוא מנסה לדבר אל קרח, וכאשר הוא אינו שומע הוא פונה אל בני לוי. הוא מזהיר את קרח שלא פדאי לו לעשות את מבחן הקטרת. הוא שולח שליחים לדבר עם דתן ואבירם.

גם ביום הפחיתות כאשר ראה שלא שיקטו הפחלקת, אלא קרח הקהיל את כל העדה על ידי דברי לצנות, הוא משפיל את כבודו והולך אל דתן ואבירם לשכנע אתם להפסיק את הפחלקת. תכלית הדברים, משה רבנו עוסק כל הזמן כיצד למנוע את הענש מבני ישראל.

ולפי זה צרף להבין מה שאמר וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'. מדוע "וירדו חיים"?! האם הוא רוצה שיתיטרו יותר?! לא יתכן!

אלא מסביר הרה"ק רבי יהושע מפעלזא שגם זאת היתה מרב ענותנותו של משה ומאהבת ישראל העצומה שלו, כי ידוע שכל זמן שנשמת האדם בקרבו יכול לשוב בתשובה ולתקן הכל, מה שאין כן לאחר פטירתו לא יעזר לו תשובה. וכאשר ראה משה רבנו כי על פתח שאלו אינם חוזרים בתשובה, לכן בקש שירדו חיים שאלה כדי שיוכלו לשוב בתשובה. ואכן זה שהם צועקים "משה אמת ותורתו אמת" זה תקון בשבילם, ובסופו של דבר יגיעו לתקון משלם.

קורץ אתו שארץ

ויקח קרח. בתרגום: 'ואתפלג קרח' כלומר שנחלק לגמרי ממושה. כי כשרשע חולק על צדיק, הצדיק נוטל את מעט הטוב שבו, והוא נוטל את מעט הרע של הצדיק, נמצא הצדיק כולו טוב והרשע כולו רע, ואין קשר ושאיכות ביניהם. (אוהב ישראל)

בן יצחק בן קהת בן לוי. ברש"י: ויעקב בקש רחמים שלא יזכר שמו. כי יעקב הוא מדת אמת ('תתן אמת ליעקב'), ובקש שלא יהיה בה אפילו מעט אמת כדי שלא תהיה לה קיום. (מאור ושמש)

אם פמות כל האדם ימתון... לא ה' שלחני. כי המלעיג על דברי חכמים חייב מיתה, לכן אף אלו צדקו בטענתם נגד משה פמות כל האדם ימתון. (מהר"י מבעלזא)

ותפתח הארץ את פיה. נענשו במדה כנגד מדה, הם פערו פיהם ללשון הרע ומחלוקת, לכן ותפתח הארץ את פיה. (מהר"ש מבעלזא)

ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומתי. המרגיש שמחה בתפלתו, יהיה בטוח שתפלתו רצויה בשמים, אם הנה [לשון שמחה, רש"י] נתתי לך בעת תפילתך, הרי זה לך למשמרת תרומתי שהרמתני בתפלתך. (דעת משה)

א טיפוע נעדראנק

העצה בעת צרה לצעוק אל ה'

וכל ישראל אשר סביבתיים נסו לקלם פי אמרו פן תבלענו הארץ. וצריך להבין, שאם הכונה שנסו מקל הנופלים מה זה נסו לקלם, היה צריך לכתב 'נסו מקלם'. גם הטעם שאמרו 'פן תבלענו הארץ' אינו מובן, וכי חשבו לברח מגזרת בורא עולם, אשר מלא כל הארץ כבודו, הלא אם קרה נס כזה שנפתח פה לארץ, זה יכול להפתח גם בכל מקום שינוסו לשם ויבלעו שם. אלא הכלל הוא בשבא חלילה איזה צרה על ישראל, הרי ברכות אבותיהם בידיהם לצעק אל הקב"ה כמו שנאמר "הקול קול יעקב", ואז תקף ומיד בורח מהם הצער. לכן פה בשראו בני ישראל את הענש הגדול הזה שהגיע לרשעים אלה, ידעו והבינו מה עליהם לעשות, ומיד 'נסו לקלם' לקל הידוע שיש בידם מכבר לצעק אל הקב"ה כי אמרו 'פן תבלענו

הארץ" על בן אין לנו שום עצה אחרת אלא להתפלל. (דבש השדה בשם הרה"ק רבי שלום מבעלזא)

פניני בת עין

היראה צריך להיות מה' ולא לצרף עצמו

לכן אתה וכל עדתך הנעדים על ה'. מובא בגמרא אמר רבה בר בר חנה פעם אחת הלכתי במדבר ופגשתי שם סוחר ישמעאלי שאמר לי בא וראה לך בלועי קרח וכו' ושמעתי שהיו אומרים משה ותורתו אמת והן בדאין, אמר לי כל שלשים יום חוזר הגיהנם לכאן ואומרים משה ותורתו אמת וכו'. יש להבין מה ענין השלשים יום. הנה שני מיני יראה יש, יש יראת הענש שירא על עצמו שלא יבא עליו ענש ויסורים, ויש שירא מחמת גדלותו יתברך, שזהו תכלית היראה, וליראה זאת אי אפשר להגיע פי אם על ידי תורה ומצוות. קרח רצה להגיע ליראה בלי תורה ומצוות, שעל ידיה אי אפשר להגיע ליראה עליונה שהיא הדבקות בה'. על חטא זה היה שעיר ראש חדש מכפר, שנאמר בו "חטאת לה" כלומר שמכפר על זה שהיראה לא היתה לדבק בה' אלא לצרף עצמו שלא יענש. ולכן בכל שלשים יום שהוא ראש חדש, הם שבים ומכריזים "משה ותורתו אמת" שרק על ידי תורה ומצוות אפשר להגיע ליראה אמתית. וזה מה שאמר להם משה אתה וכל עדתך הנעדים הוא על ה' שאינכם חפצים ליראה מה' עצמו, אלא 'על' ה' דבר שהוא מרחק מה' דהינו לצרף עצמכם.

א שיין ווארט

ויקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי. וברש"י ואל הזכיר בן יעקב, שבקש רחמים על עצמו. וצריך להבין וכי אין יודעים שלוי הוא בנו של יעקב, מה התועלת ששמו לא נכתב. אפשר לבאר על פי מה שכתוב בשם הבעל שם טוב על הפסוק "שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו", שהשולח יד בשלומי אמוני ישראל הם הצדיקים, יבוא חלילה לידי

העון החמור של חילול ופגם הברית רח"ל. והנה בפרשת נח כתב רש"י שעל ידי פגם זה אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת רעים וטובים. והנה אם היה כתוב שמו של יעקב היה יוצא הסופי תבות של יצה"ר קה"ת לר"י יעקב - ברית, לכן בקש יעקב אבינו שלא יזכר שמו, וכך לא יהיה הסופי תבות 'ברית', דהיינו שלא יבואו לידי פגם ולא יהרגו טובים ורעים ח"ו, וזה נתן למשה רבנו הכח לטעון "האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף", כי לא היה כאן פגם הברית ממילא אין לקצוף אלא על הרעים.

(יונתי תמתי הג"ר רבי יששכר מזבאק)

איתא בגמרא שרבה בר בר חנה שמע את בלועי קרח צועקים מן האדמה "משה ותורתו אמת". וצריך להבין הרי עיקר מחלקותם היתה על משה, ודי היה להם לומר 'משה אמת', מדוע הם אומרים גם על התורה שהיא אמת. ויש לומר דאיתא במדרש שקרח הביא טלית שכולה תכלת ושאל אם היא חייבת בציצית או פטורה, כיון שאמר משה חייבת התחיל ללגלג, וצריך להבין מה היה כוונתו בזה שהביא טלית שכולה תכלת. דהנה רצה לומר שכשם שטלית שכולה תכלת פטורה מן הציצית כך אם "כל העדה כולם קדושים" אינם צריכים למלך ומנהיג. נמצא שרצה להביא ראיה נגד מנהיגותו של משה על ידי סילוף התורה, לכן בעת הווידוי הם אומרים 'משה אמת' כי גם כאשר כל העדה קדושים הם צריכים למנהיג, כי גם 'תורתו אמת' וטלית שכולה תכלת חייבת בציצית.

להגה"ק רבי אברהם חיים שור)

וְיָרֵם אֶת הַמַּחְתָּת וְגו' פִּי הַקְּרִיבִים לְפָנָי ה' וְיִהְיוּ לְאוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. יש להקשות שהרי מצינו שחיבה תורה להשחית דבר שנכשלו בה בני אדם, אם כן מן הסברא היה שכיון שנכשלו עדת קרח במחתות אלו שישמידו אותם. גם צריך ביאור למה כתבה תורה שני טעמים להרמת המחתות, (א) כי הקריבום ב) כדי שיהיו לאות. ויש לומר דזה בא לתרץ זה, דהנה כתבו בגמרא שתי סיבות מדוע צריך לשרוף דבר שנכשל בו אדם, האחת משום תקלה - שלא יכשלו בהם שוב אנשים אחרים. והשניה משום קלון - שלא יאמרו זה הדבר שנכשל בו פלוני. וזה מה שבא לומר כאן,

משום קלון ליכא "כי הקריבום לפני ה'", ולא לאחר ח"ו. וגם תקלה ליכא כי אדרבא "ויהיו לאות לבני ישראל", והאות הוא "זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרבו איש זר".

(משך חכמה להגה"ק רבי מאיר שמחה מדווינסק)

מְעַשְׂה'לְעַרְבָּ אִין מְלִיצוֹת

אמר הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ, כי הפקח יודע בשעת מחלוקת להחזיק עם כל הצדדים ולצאת ידי כולם, אך על קורח כתב רש"י **וַיִּקַּח קָרַח** - 'לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק', לכן רש"י שואל 'וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה' לקחת רק צד אחד, הרי פקח צריך להסתדר עם שני הצדדים.

הרה"ק רבי דוד מלעלוב פירש 'וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה' להיות פקח - יותר מידי חכם (א' אויבער חכם... מתחכם יותר מדי), הלא מוטב היה לו לילך בתמימות. (שיח שרפי קודש)

כשקרח דבר אל משה וטען כלפיו בהאשמה: **מִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל קְהַל ה'** כתוב רק: **וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו**, ואילו כאשר דתן ואבירם דברו כתוב: **וַיַּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד**, מה החילוק ביניהם? מבאר הגאון רבי ישכר שלמה טייכטאל אב"ד פישטיאן, דהנה זה דבר שכיח לומר בקורת על הרב והדיין, וזה הדבר הכי קל לדבר עליהם, אבל בכל זאת תלוי מי הוא המדבר. אם זה אחד מעשירי הקהל הנושא בעול וידו פתוחה לכל דבר שבקדושה זה עוד מתקבל על הדעת, אבל אם יבוא דל ואביון אשר מעולם לא תרם דבר לציבור, באיזה זכות הוא קם לפתוח פה על מנהיגי הקהל. לכן כאשר קרח העשיר אשר היה מפזר מממונו לרבים (כמבואר במדרש) בא וקטרג על נשיאותו של משה, לא חרה לו כי הוא יש לו זכות לדבר, אך דתן ואבירם שהיו עניים ודלים כמו שאמרו חז"ל, ומעולם לא נתנו משלהם לציבור, על זה חרה למשה מאד ואמר וכי באיזה זכות הם מדברים, הלא **לֹא חָמור אֶחָד מֵהֶם נִשְׂאָתִי** לא קבלתי מהם דבר.

כבוד חכמים ינחלו {ב}

פֿשיצא הרדב"ז להגנת כבוד חכמי ארץ ישראל

בעת שהותו של רבי יצחק אפומאדו בשאלוניקי, היתה שם מבוכה גדולה סביב פרשה מוזרה שארעה שם.

מעשה העגלא תילתא

וכן היה מעשה, נערה אחת קבלה קדושין משלשה אנשים והיא לא ידעה מי נתן ראשון, וכל אחד הביא עדים להוכיח את הצד שלו, ותהם כל העיר כי לא ידעו להכריע, ובמליצה קראו לאותה נערה 'עגלא תילתא' על שם הקדושין המשלש...

לאחר כמה ימים ששהה שם, הלך רבי יצחק לשיבתו של הגאון רבי שמואל די מדינה הנקרא מוהרשד"ם, שהיה אב"ד שאלוניקי, ולאחר שכבר נשמע גדל חריפותו כבדו המוהרשד"ם ביותרת הכבוד, והושיבו קרוב אליו ויחבקהו וינשקהו, וכל חכמי הישיבה השתעשעו בו ובתורתו.

ויהי היום ודינה של אותה נערה המקדשת לשלשה באה לפני מוהרשד"ם, הנה האחד מהמקדשים מת והופוח היה בין השנים האחרים מיהו המקדש האמתי, וכל אחד מהם הביא עדים להוכיח שהוא קדש תחלה.

והנה האחד מהם אמר שיש לו עדים להעיד פי עדי קדושין שהביא חברו פסולים הם לעדות. והציג שני עדים עטויי גלימה כאנשים נכבדים,

1 את הספור כותב הגה"ק רבי אליהו הפהן האיתמרי (בעל 'שבט מוסר') מגדולי אומרי, בספרו 'מדרש אליהו' (דרוש ג תוכחת מוסר פרק ג). רבי אליהו היה נכדו של רבי יצחק אפומאדו (כן הוא כותב בספרו מדרש האתמרי). החיד"א ב'שם הגדולים' מזכיר את הספור בערכו של האר"ל (מערכת י אות שלב).

וטענו העדים ואמרו כי ראו אותם בעיר אחרת אוכלים שקצים ורמשים, וכיון שרשעים הם שעוברים על דברי תורה אין עדותם עדות. המוהרשד"ם חקר את העדים וכבר כמעט קבל דבריהם ורצה לפסל את עדותם, ולקבל את העדות של המקדש האחר.

כראותו את פני הדברים קם רבי יצחק ואמר: 'במקום שיש חלול ה' אין חולקים כבוד לרב, ובקש את רשות המוהרשד"ם לחקר שוב את העדים הפוסלים שבאו לפסל את עדי הקדושין, כיון שהכיר בהם מדבריהם פי עמי הארצות ואין הם יודעים בין ימינם ושמאלם.

נתן לו המוהרשד"ם רשות לחקרו, ופנה רבי יצחק לאחד מן העדים ושאל אותו: אמור נא לי, שקצים אלו שראית אותם אוכלים, האם היו מבשר שור או כבש, נבוך העד כי כה דלים היו ידיעותיו עד שלא ידע כלל מה זה שקצים ורמשים, ורק ידע לחזר מה שלמדו אותו.

נכלם העד ופשט את הגלימה שעליו, והודה ואמר כי הוא וחברו אינם אלא אנשים פשוטים שלמלאכתם עוסקים הם באריגת בגדים, ואיש זה הלביש אותו ואת חברו בגדי מחלצות ושלם חמשה דינרים לכל אחד מהם להעיד עדות שקר, ולמד אותם לטעון כן.

כראות מוהרשד"ם כל זאת, חבק ונשק את רבי יצחק על ראשו ואמר לו ברוך אתה לה' שמנעת אותי מלהתיר ספק אשת איש.

או אז ראו כלם את גדל עיונו וחקמתו, ונתקימו דברי האר"י הקדוש שצפה עליו שיצא שמעו בחכמת העיון^{1,2}.

שו"ת מוהרשד"ם דפוס ראשון

2 ראה שם עוד על רבי יצחק שלישי שישב עמהם אצל הרדב"ז, שאמר האר"י הקדוש שיש פאן שלשה ששמים יצחק, וכל אחד מהם יהיה מיחד בדבר אחד. על עצמו אמר שיתפרסם בחכמת הקבלה, על רבי יצחק אפומאדו שיתפרסם בחכמת העיון, והשלישי היה רבי יצחק פאסי, שכל מה שיאמרו לו יעשה ההפך, ראה שם הספור.

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כו סיון תשע"ט: הדלקת נרות: ירושלים 7:13 תל-אביב: 7:29 חיפה 7:22 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת קרח

איסור ליצנות

שלא להתלוצץ על הזולת ולא להרבות שחוק וקלות ראש, ושלא לשבת במושב ליצים!

נלמד מהפסוק: "ויקהל עליהם קרח את כל העדה" (פרק טז-יט)

וכתב רש"י (מהתנחומא): ויקהל עליהם קרח – בדברי ליצנות כל הלילה ההוא, הלך אצל השבטים ופיתה אותם וכו'. ובמדרש (שוחר טוב תהלים א) דרשו חז"ל: "ובמושב ליצים לא ישב" – זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן. מה עשה? כינס עליהם את כל הקהל שנאמר: "ויקהל קרח את כל העדה" התחיל לומר לפניהם דברי ליצנות.

המאירי (בפירושו על גמרא ב"ב קנז) כתב: הליצנות היא מדה מגונה עד מאד. וכל שכן שהדיינים והמנהיגים צריכים להזהר ממנה, שהם נענשים ביותר. ומעשה באדם שבא לפני אחד מן החכמים לדין, ודן בו לחובה כפי סברתו. אך הבעל דין הפציר בו והטריח עליו שיחזור וידונו לזכות, ומרוב שהטריח, רצה הדיין לסלקו מעליו וצויה לסופר שלו שיכתוב לו בפתק אחד, דברים שלא ממין הטענה (ודרך צחוק) וחתם לו כדי שילך ממנו כאילו הוא בחזקת זכות. וכשהרגיש הלה בכך, חלשה דעתו. ועי"כ נענש אותו חכם. ומסיים המאירי: ואם בארזים נפלה שלהבת העונש, מה יעשו איזובי הקיר...

וכתב החפץ חיים (בשמיה"ל ח"א-ג) כי מחמת הליצנות, ע"י שהרגיל את נפשו לליצנות ולחברת אנשים ליצים, נמשך ממילא גם להתלוצץ מאנשים ולספר בגנותם. על כן, מי שירצה לנקות נפשו, יתבונן בגודל איסור הליצנות בכמה ענינים. כי מלבד מה שהוא חוטא בעצמו, שהוא אחד מד' דברים שאין מקבלין פני שכינה כמו שאמרו חז"ל (סוטה מב), עוד הוא מחטיא את הרבים, שמסבב אותם להרבות בליצנות, וידוע גודל העונש של מחטיא את הרבים שאין מספיקין בידו לעשות תשובה (ויומא פז).

יש אנשים שעונים לחבריהם בדרך לעג וליצנות וגם לגדולים מהם – כותב הגאון **רבי חיים קנייבסקי** שליט"א (בארחות יוסף) – "וזה בא מטפשות הגאווה שחושבים שהם החכמים מכל העולם, וכמו שכל שוטה חושב. כמו שכתוב (משלי כג) "ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו". וחושב שע"י הליצנות מחזיקים אותו לחכם, ואינו יודע שהוא ממש להיפך והוא סימן מובהק לשטות כידוע.

וליצנות עצמה, אפילו על לא דבר, היא עבירה גדולה מאוד כדברי חז"ל (שהש"ר) נכנס ללב דבר של ליצנות יצא כנגדו דבר של תורה. ואמרו (סוטה מב) כת ליצים אין מקבלין פני שכינה, וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות. ואמרו: קשה היא הליצנות שתחלתה יסורים וסופה כליה (ע"ז יח): ובירושלמי (פ"ב ברכות ה"ח) מובאים כמה מעשים נוראים שנענשו עבור ליצנות אחת עי"ש.

וגם בעולם הזה – מוסיף רבי חיים – "מי שמחקה ומתלוצץ מאנשים, סופו שכולם יחקו אותו וילעגו עליו בכל מקום שילך, שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה. וכל האנשים ישנאו אותו, אפלו אשתו ובניו ומשפחתו עד שנמאסים עליו חייו... כי דברי ליצנות אין אדם יכול לסובלם.

"מדוע הרעות לנפשי בדברי ליצנות"?

סיפר נכדו של הגאון מוילנא: ביום שני של חול המעוד סוכות שנת תקנ"ו אירע שהגר"א זצ"ל התעצב אל לבו, והנה אחד מהעומדים שם לפניו ביקש לשמחו ולהעלות חיוך על שפתיו, על כן אמר לפניו איזהו דבר של שחוק. כששמע זאת הגר"א נעצב אל לבו יותר. הוא פנה אל האיש והוכיחו בדמעות:

מדוע עשית לי זאת? לקוב אויבי הנפש קראתיך [=לסלק את אויבי הנפש שהוא העצבות] והנה ברכת ברוך בדבר ליצנות והיתול. נעוית משמוע. הרעות לנפשי ולנפשך בכך שהכנסת בלבבי דבר של ליצנות. והמשיך הגר"א להרבות דברי מוסר ותוכחה להשיב אפו עד אשר הופג העצב מלבו.

הקדמה לספרא דציניעותא

אותה ליצנות רודפת אותו...

סיפר הגה"צ רבי נתן ווכטפוגל זצ"ל על הגאון **רבי ברוך בער לייבוויץ** זצ"ל: בהיותו ילד בן תשע נפוצה שמועה שאחד המגידים הגיע לסולצק וכולם נהרו לשמוע את דרשתו כי היה מחונן בכושר דיבור מופלא.

גם הילד ברוך בער הלך לשמוע. אלא שמכיון שכל העיר נהרה לדרשה, היה בית המדרש צר מהכיל את כל הבאים ולא נשאר מקום פנוי בפנים, על כן נותר הילד להאזין מחוץ לבית המדרש.

ויהי אך פתח אותו מגיד את פיו, התברר לברוך בער שהוא לץ "משכיל" ומדבר דברי ליצנות וכפירה. מיד כששמע ממנו דבור אחד הבין את מהותו וברח משם.

לימים, סיפר רבי ברוך בער, כי למרות שברח משם עדיין אותה ליצנות רודפת אותו כל ימיו ורוצה להוציאו מן העולם, אבל הוא לוחם בה ואינו נותן לה להכנס לליבו, ועל זה הוא מודה לה' תמיד.

הרב הדומה למלאך

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ אבי מורי

ר' משה בן ר' יוסף הגר ז"ל

נלב"ע כ"ז סיון

ת . נ . נ . צ . ב . ה .

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ האשה

מרת גולדא טייבל בת ר' יוסף ז"ל

אלמנת ר' אהרן עבי בן ר' שמחה הלוי ז"ל

יום היאהרצייט שבת קודש כ"ז סיון

ת . נ . נ . צ . ב . ה .

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "ויקה קרח" (פרק טז-א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

דברים נוקבים כתב **החפץ חיים** (בספרו **שמיה"ל** ח"א פרק טז): "בוא אחי ואראך גודל כח היצר שיש במדת הנצחון, שכשנכנס בעומק המחלוקת, אז אף אם יראה בעיניו שהולך בדרך חושך ואפילה וירד לגיהנם ע"ז, אף על פי כן הוא מתרצה יותר לילך בעומק שאול, לא יחשוך מן המחלוקת".

וירושא היא להם מן יצר הרע הזה מאביהן דתן ואבירם, הם הם אביהם של כל בעלי המחלוקת, והם אמרו כן בפירוש, כדאיתא במ"ד קרח (יל"ש - תשנב) שאמרו: "הרי אנו מעמידין דברינו ואין אנו עולין מדינה של גיהנם". פירוש: אף שאין אנו עולין, אעפ"כ אנו מעמידין דברינו. על כן, חוס אחי וחמול על נפשך ונפש בניך ונבנותיך ומנע עצמך ממחלוקת.

ומוסיף הח"ח: ואפילו אם כבר נכנס בענין המחלוקת וקשה לו להפרד משאר חבריו בזה, אעפ"כ יראה בכל כוחותיו לסלק עצמו מהם. וכמו שעשה און בן פלת, שהיה מתחילה בעצה אחת עם הבעלי מחלוקת כמו שכתוב בתורה, ולבסוף השתמט מהם, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין קטז): ולכך לא נענש בבוא עת פקודתם עכ"ד.

מובא במשנה (אבות פ"ה-יז): "איזו היא מחלוקת לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו" וידועה שאלת **המפרשים**: הרי לכאורה היה ראוי לתנא לומר "מחלוקת קרח ומשה" ולא "מחלוקת קרח ועדתו" כמו שבתחלת המשנה אמרו את שני הצדדים החולקים "מחלוקת הלל ושמאי"!!

הסבר נאה על כך (שהוא גם מוכח לאורך הדורות) אמר הגאון **רבי שמחה שלמה לוין** זצ"ל (הובא ב"דרך אבות"): במחלוקת קרח ועדתו התאגדו יחדיו כמה ממורמרים בעלי טענות ודרישות שונות כדי להקים להם מחנה נגד משה ואהרן. קרח בא בטענת ערעור על הנשיאות של אליצפן ועל הכהונה הגדולה של אהרן. ואילו מאתים וחמישים איש היו בכורות שערערו על נתינת הכהונה לשבט לוי, ואילו דתן ואבירם היו שונאיו של משה כבר במצרים וביקשו סיבה כדי להלחם בו.

אך באמת, כך היא דרכם של בעלי המחלוקת בכל פעם. שמתקבצים רבים בעלי ענין לתנועה אחת, וכלפי חוץ ישנו מצג שווא כאילו יש כאן אחדות, אך כלפי האמת אין זה אלא שיתוף אינטרסים שונים. וכל אחד דואג אך ורק לעצמו ולטובתו האישית.

לכך נאמר במשנה "מחלוקת קרח ועדתו" ולא נאמר "מחלוקת קרח ועדתו עם משה", כי בזה נרמז שגם בין "קרח" ל"עדתו" היתה מחלוקת וכל אחד מהם ביקש גדולה לעצמו לפי צרכיו ועניניו. המאתים וחמישים איש כלל לא הסכימו שקרח יהיה כהן, אלא הם חפצו בכהונה רק לעצמם בהיותם בכורות. קרח מצידו כמובן לא חשב כלל להשיב את הכהונה אל הבכורות, נמצא שכל האחדות בינו לבין המאתים וחמישים איש לא היתה אלא בשביל להצליח במחלוקתם נגד משה ואהרן.

וזה היה שורש טענתו של קרח: "כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה'" משום שידע כי אינו יכול להעדיף את עצמו או את אחד מראשי הסנהדרין, כי אז יעזבוהו האחרים, שהרי כל אחד רצה אך ורק בטובת עצמו, לכן ביסס את סמל מפלגתו על טענת "כל העדה כולם קדושים".

איזוהי מחלוקת לשם שמים?

סיפר הצדיק **רבי אריה לוין** זצ"ל: בתקופה שהיו חילוקי דעות בין גדולי הדור בין הגאון **רבי יהושע לייב דיסקין** זצ"ל ובין הגאון **רבי שמואל סלנט** זצ"ל, טייל רבי יהושע לייב עם כמה ממקורביו בהם הגאון **רבי זבולן חרל"פ**.

כאשר עברו ליד בית ספר חילוני, פלט אחד המקורבים משפט מזלזל ברבי שמואל סלנט כאילו בגללו נפתחים בתי ספר חילונים. כששמע רבי יהושע לייב את המילים שיצאו מפיו, מיד התרחק ממנו כמתרחק מ"המנודה". אותו אדם הבין שרבו מנדה אותו על ביזוי תלמידי חכמים, ומיד התיישב על הרצפה ועשה תשובה על דבריו.

והיה רבי אריה מציין: "זוהי מחלוקת לשם שמים! ויכוח ענייני, שהוא נטול שנהא, נגיעות, ביזוי או חוסר הערכה".

מתוך הספר הנפלא "דרך אבות"

כמה קשה המחלוקת...

טוב ליבו של **כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא משינאווא** זצ"ל הביאו להכנס בעובי הקורה להשקיט מחלוקת שפרצו בקהילתו, לנסוע ולנסות לפשר ולשכנע את הצדדים להגיע לעמק השוה. הוא לא נרתע ממחלוקת קשות ומרות ואף לא מעלבונות שהטיחו בו הצדדים.

הוא היה חוזר ואומר: גם מחלוקת שתחילתה לשם שמים, אם היא נמשכת, לא יתכן שלא תתערב בה תאות הניצוח ויבוא גם השטן בתוכם, והסיטרא אחרא יטול בה חלק בראש!

פעם, בעת מחלוקת מרה, אמר רבי יחזקאל: "מעולם לא הבנתי מדוע היתה התורה צריכה לצוות "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" למלך. וכי איזה יהודי ירצה להמליך עליו איש נכרי, וכי חסרים יהודים גדולים ומוכשרים?

"אבל עתה מבין אני את הענין. כשאני רואה שכאשר פורצת מחלוקת בעיירה בענין הרבנות בין שני מחנות, מוכן כל אחד מהם שאפילו גוי יהיה מלך, ובלבד שלא הרב של הצד שכנגדו..."

רבינו הקדוש משינאווא

נפש טהורה מול "שפלות המדות"...

באחד הימים התעורר סיכסוך גדול בין אנשים, המחלוקת ביניהם עלתה וגאתה ולא נראה שום פתרון, עד שהחליטו ביניהם להביא את הדברים בפני **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל, כדי שיפסוק ויכריע ביניהם. עלו השנים לביתו וביקשו ממנו שידון בענינם.

אמר להם הרב אלישיב: "אינני מסוגל לדון דיני תורה! קיבלתי על עצמי שלא לדון דיני תורה במחלוקת בין אנשים". ואז הוסיף הרב אלישיב ואמר התבטאות מפתיעה (תורגם מאידיש): "המדות רעות לא יגמרו לי את החיים!" נפשו העדינה של הרב אלישיב לא היתה מסוגלת לראות אנשים המוציאים את מדותיהם הרעות ופורשים אותן על גבי השולחן.

יום אחד לא הגיע הרב אלישיב אל שיעורו הקבוע. באותו יום היה לו דין תורה בבית הדין (בתקופת היותו דיין). עלה אחד התלמידים לבית תלמודו "אהל שרה", לבדוק פשר העיכוב. הוא חשב למצוא שם רבנים ודיינים הסובבים אותו...

להפתעתו מצא את הרב אלישיב יושב לבדו כשהוא מדוכא, כאוב ונסער. הוא ביקש ממנו לבוא אל השיעור. אך הרב אלישיב נראה שקוע בכאב עמוק עד שכמעט לא ניתן לדבר עמו. התלמיד שאל בחרדה: "רבינו! מה קרה?" והרב אלישיב הביע את אשר בלבו על שהתרחש בבית הדין במילים ספורות: "איך מסוגלים אנשים להגיע לשפלות כזאת!?"

גדולה שמושה

להחזיק ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם כליל ללימוד התורה!

נלמד מהפסוק: "ולבני לוי נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלף עבודתם" (פרק יח-כא)

מפסוק זה לומדים על מצות מעשר ראשון שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים ללויים. וכתב החינוך (מצוה שצ"ה): "משרשי המצוה, לפי ששבט הלוי בחר השי"ת בתוך אחיו לעבודתו תמיד במקדש על כן היה מחסדו יתברך לתת להם מחיתם דרך כבוד, כי כן יאות למשרתי המלך שתהיה ארוחתם מזומנת להם על ידי אחרים שיכינוה להם, ולא יצטרכו הם ליגע בדרך זולתה בעבודת המלך היקרה..." ומסיים החינוך: "והמחיה משרתי האל-ל בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג-יג) מעשרות סיג לעושר.

דברים נוקבים בענין זה כתב החזון איש באיגרותיו (ח"א אגרת פו) וכך כתב: "והנה ידוע כי לא כחכמות חילוניות, חכמת התורה. אם הראשונות מספיק להם שנים קצובות בימי חרפם של האדם. התורה אינה נקנית אלא למתעמלים בה כל ימי חייהם. ואחרי שהכתה התורה שרשיה בלב מבין בימי הנעורים, אז יוסיף פארות בימי עליה ובימי עמידה עד זקנה ושיבה. ואז יזהירו באור שמח בנפלאות תבונותיה".

"ולפיכך" - מוסיף החזון איש - "היה מן הצורך להסיר מבני עליה המועטים את עול דרך ארץ ולתת להם החופש להשתקע בעסק התורה אחר היותם בעלי משפחה ורחיים על צאריהם, ומעולם הכיר עם ישראל את חובתו להפריש לקדושה את שבט לוי, היינו אלה שהשליכו אחרי גוים את כל מתק הבלוי עולם ובחרו בדרכה של תורה ולקיים "שבתי בבית ה' כל ימי חייו", שהמשילים הרמב"ם לשבט לוי".

באיגרת אחרת כתב החזון איש: "מאד אני שמח בכל ישיבה הנוסדה בארצינו הקדושה, כי אין לנו שויר רק התורה, והישיבות הן מבצרי התורה... ואשרי מי שזכה לקחת חלק בבנין הישיבה אשר זכותו יעמוד לו לנצח".

הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל כתב (בספרו **צוואה מחיים**): "תמיד כל הימים הייתי דואג ומצטער על לימוד התלמידים אשר היה בהם סימני טהרה של חכמה ותבונה... והיו יוצאים לשוק... וכמה פעמים השתדלתי לבל יצאו לשוק, כי אם בשביל מזון ופרנסה שלהם, מתחייב אני בזה, הגם שאיני מעשירי עם ופרנסתי בדוחק, עם כל זה בעבור להקים את דגל התורה הייתי משתדל ככל הבא ביד".

דברים נוקבים בחומרתם אמר **החפץ חיים** לבאי ביתו (הובא **במעשי למלך** - בהר), וכך אמר: אין כל ספק בדבר, שהימים הם ימי עקבתא דמשיחא. לעת הזאת נגזר: "בחרב ימותו כל חטאי עמי" (עמוס ט-ז). **הזוהר הק'** אומר שהגזירה הוחלפה ובמקומה תבוא עניות "והותרתי בקרבך עם עני ודל" - זוהי גזירה שמוכרחה להתקיים. העשירים שיש להם עכשיו כסף, אל יחשבו שכספם ישאר אצלם. הכסף ילקח מכולם ואין עיצה ותושיה לזה. לו היו העשירים אנשי דעה, יכלו עוד עכשיו להחזיק ביותר את התורה בכספם ולעשות חסד. אחר כך יתחרטו על מעשיהם, אבל לא יוכלו כבר לתקן.

ידועה אמרת חז"ל (סוטה יב): צדיקים ממונם חביב עליהם יותר מגופם. תמה על כך הגאון **רבי מאיר שפירא מלובלין** זצ"ל (בספרו **אמרי דעת** - וישלח) וכי נאה לצדיקים לחבב כל כך את הממון יותר מגופם?

אלא - מבאר מהר"ם שפירא - הצדיקים הרי יודעים מה אפשר לפעול באמצעות הממון: להחזיק ולתמוך בלומדי התורה. להקים ישיבות ומוסדות תורה. דברים נשגבים כאלו אי אפשר לעשותם באמצעות הגוף בלבד, על כן מחבבים הם את הממון יותר מהגוף. לעומתם, אותם אנשים שאינם צדיקים המכילים את ממונם לצורך תענוגות הגוף, הרי בשבילם כל תכלית הממון הוא לצורך הגוף. נמצא שלאנשים אלו גופם חביב עליהם יותר מממונם.

"הצורך הזה גדול יותר"...

ישיבת אחת בארץ ישראל ובה כמאתים תלמידים מצויינים, נקלעה למצב כספי חמור, עד שהגיעו לפת לחם ממש, לא היה לתת לתלמידים לחם לאכול והמצב היה בלתי נסבל, גם אברכים שלמדו שם לא קיבלו תמיכתם.

כשראו כך ראשי הישיבה, הודיעו לתלמידים כי מכיון שאינם מסוגלים להחזיקם, עליהם לחפש מקום שיוכלו לקבל שם לאכול. אך התלמידים לא רצו לעזוב והמשיכו ללמוד, הם השיגו מפה ומשם קצת מזון וישבו ללמוד וכך גם האברכים נשארו ללמוד והשליכו על ה' יהבם.

ניגש אדם להגר"י **קנייבסקי** - **הסטייפלער** זצ"ל וסיפר לו דברים כהווייתם, וביקש ממנו המלצה אולי יוכל לסייע משהו בידם. מיד קם הסטייפלר ממקומו וניגש לחדר השני, הוציא משם כמה אלפי דולר ומסרם לידי האיש באומרו לו את הדברים הבאים:

"**כסף** זה אני שומר למעלה מעשר שנים כדי לעזור בנישואיי נכדי, אבל הצורך הזה גדול יותר. תיסע לישיבה ותחלק את כל הכסף לאברכים הלומדים שם, ואח"כ תדאג שיביאו לישיבה קצת אוכל. תקים "ועד" שיטפל באיסוף וחלוקת הכספים, עד שראשי הישיבה יתאושו ויחזרו למסלולם

הוסיף הסטייפלער ברכה חמה מעומק לבו ואף כתב המלצה עבורם. קיים האיש שליחותו, ואכן תוך תקופה קצרה חזרה הישיבה לפרוח ולשגשג בס"ד.

תולדות יעקב

הישיבה כדין הארון במשכן...

כאשר נקלעה ישיבת סלוצק למשבר קשה עקב מצב הכספי הדחוק, החליט הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל לשוב לסלבודקה. באותו זמן גר בסלוצק יהודי מופלא ושמו רבי יקותיאל אייזיק גולדה'ס. כאשר שמע על החלטתו של רא"ז לעזוב את הישיבה מיהר אליו וביקש להניאו מהחלטתו וכך אמר לו:

"**מקובל** אני משמו של הגאון **רבי חיים מוולוז'ין** זצ"ל, כי ישיבה דינה כדין הארון שהיה במשכן אשר נשא את נושאו, ולפיכך אין מקום לדאגה כלל". לאחר מכן נרתם אותו יהודי להשגת מקורות כספיים, והציל את הישיבה מסגירה...

אבי הישיבות

מסע למען לומדי התורה...

הגה"צ רבי אליהו פרדס זצ"ל (רבה הספרדי של ירושלים משנת תשכ"א) יצא למסעותיו באמריקה לצורך איסוף כספים למען החזקת הישיבות ותלמידיהם העניים בירושלים עיה"ק. פנה אחד הנדיבים אל הרב והציע לו סכום כסף נכבד באומרו: "סכום זה במקום תרומה לישיבה, הריני נותן לרב באופן פרטי..."

ראה הרב פרדס בהצעה זו פגיעה בכבודה של ירושלים וחכמיה. הוא השיב לנדיב: "אם באופן פרטי, הריני מוכן לעזור לך ולתת לך מכספי...!" ביקש הלה מיד את סליחת הרב והכפיל תרומתו לישיבות.

מתוך קובץ תורני לזכרו

הפרוטות שמחזיקות את העולם...

מעשה באלמנה אומללה שהיתה טורחת להגיע כל ערב שבת לביתו של ראש ישיבת חברון - הגאון **רבי יחזקאל סרנא** זצ"ל והיתה גוזלת מזמנו היקר עבור כמה פרוטות בודדות שהיתה תורמת לישיבת חברון.

התרעמו בני המשפחה בפני ראש הישיבה: וכי לא חס הוא על זמנו היקר, הרי לא על פרוטות אלו עומדת הישיבה!?

השיב להם רבי יחזקאל: "אמנם לא עליה עומדת הישיבה, ואולם מפת לחמה היבישה שחוסכת מפיה יום יום כדי לצבור את אותן הפרוטות להחזיק תורה, מחזיקה היא בזאת את העולם!"

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"אית הפכא"

לך לייביש? שכחת שליהודי אסור אף פעם להתייאש?... בוא נחפש יחדיו קצה-חוט. אמור נא לי;

מה היה הסכום שאבד לך?

באלו שטרות?

ואיך הייתה החבילה עטופה?

"תישאר פה - שמא המוצא יגיע הנה" מורה לו ר' יעקב-נתן "אני בינתיים אגש לבית הכנסת ואתעניין אצל הגבאים ואנ"ש, שמא ידוע משהו למישהו אודות האבדה!"

* * *

חולפת פחות ממחצית השעה, ולייביש חשב שהוא מתעלף: ר' יעקב-נתן נוחת במקום, עם חיוך רחב - מבשר טוב. מתקרב אליו ושולף את צרור הכסף. כן - זה זה! 400 ז'לאטעס, בשטרות של עשרה עשרה, עטופים בנייר עיתון, ומעליהם חוט.

הוא קופץ על ר' יעקב-נתן ומתחיל לנשק אותו, להודות, לברך ולאחל לו את כל הדברים הטובים שיש ושאינו בעולם!

הוא ממחר לחזור לבית החרושת - והפעם כשידו תקועה עמוק בכיס, שומרת על האוצר. מתפרץ למקום ומבשר בקול על המציאה!

המוכר מבקש לשמוע בדיוק כיצד הוא מצא את הכסף, ולייביש מספר לו על ר' יעקב נתן כו'. לפתע משתנים פניו של המוכר, הוא תוחב את ידו עמוק לכיס, שולף משם חבילת כסף זהה ומגישה ללייביש תוך כדי הבעת-סליחה.

מה קורה פה: מה!!!

* * *

בחזרה לאחור: בשעה שהשאיר ר' יעקב-נתן את לייביש להמתין לו בתחנת הרכבת, הוא לא הלך לחפש את האבדה - שלא היה כל סיכוי בעולם למצאה!

במקום זאת התדפק על דלתות כמה בעלי-יכולת, סיפר להם את הקורות, והמריץ אותם להציל את האומלל. כשהיה הסכום בידו מיהר לחלפן-כספים, צ'ינג', לפרוט הכל לשטרות של עשרה זלוטי. עטף את זה באופן זהה לתיאור של לייביש, ורץ לתחנת רכבת.

וכאן אנחנו מגיעים לדובדבן שבקצפת: כאשר סיפר לייביש בחנות שר' יעקב-נתן מצא לו את הכסף הבין מיד המוכר מה קרה פה: שהוא לא מצא אלא המציא!

נוכח המעשה האצילי הזה התעוררה אצלו נקיפות-מצפון נוראית: כיצד העז לגנוב את הכסף מלייביש ברגע של היסח-הדעת מצידו, כאשר הניח בטעות את החבילה על הדלפק...

* * *

ראו נא ראו מה כוחו של מעשה טוב, אשר מסוגל לחדור אפילו ללב של גנב ולהפכו לטובה! - -

יצא לכם להתגורר בעיירת סטריז'וב (גליציה) לפני השואה?... אם התשובה חיובית, וגם הייתם צריכים לקנות בדים לתפירה - לבטח פניתם לחנותו הקטנה של ר' לייביש האכדארף.

בעיירה התגוררו כ-2,500 נפש, מחציתם יהודים. כמובן מאליו לא הייתה פרנסתו של לייביש מצויה, אך לא הייתה לו הכנסה אחרת מלבד העסק הזעיר שניהל בתוך הבית של חותנו - ר' ראובן ספיר.

* * *

פעם אחת, והיה זה ביום רביעי שלאחר היריד שהיה מתקיים בימי שלישי. הוא צרר את כל הכסף שהרוויח אתמול, הוסיף לכך סכום שלווה ממכרים ושכנים, ויצא לעיר ריישא על מנת לרכוש בדים חדשים. הוא קיווה שעם המזומנים שבידו יזכה להנחה משמעותית, וכך יוכל להרוויח ולהשתכר יותר.

הרכבת עצרה בריישא, והוא צעד הישר משם לפירמה המוכרת של שמעון פליישער. כיון שנכנס עדין את המוכר-התורן: היום הבאתי מזומנים! אני מצפה למחיר של קעש - "קאסע פרייזן" בלשונו. המוכר פירט לו את אחוזי ההנחה, והוא התלהב לשמוע כמה הוא עומד לחסוך.

שמעתם? לייביש שוב אינו טיפוס נענעף כזה. לא ולא. הוא מעתה חברה'מן יוזם, וכבר מתחיל להריח משהו מאותו ניחוח שנקרא "מצליחות". הוא מסתובב בבית החרושת, בוחר לו בדים כטוב בעיניו וכולו שופע-נחת מהמחירים המוזלים שהצליח להשיג.

סיים את הסיבוב, ניגש לשלם, ומחוויר כסיד.

הכסף איננו!

הוא בודק בכיסים שוב ושוב, חופר בין חפציו, ממשש את כל אבריו, מרחרח סביבותיו - אך הכל לריק. הכסף נעלם.

המוכר מייעץ לו: כדאי שתצא לחפש לאורך הדרך שמכאן ועד תחנת הרכבת. זה כנראה נפל לך בדרך, וכדאי למהר למצוא את זה.

לייביש יוצא ומתחיל לצעוד. עיניו - שעננת דאגה נסוכה עליהן - בוחנות כל סנטימטר. הנה הוא כבר רואה את תחנת הרכבת, אך הכסף איננו. ממשיד לחפש, לבדוק ולבחון אך - להבל ולריק.

הוא מגיע לתחנת רכבת, וניצב שם שבור ואובד-עצות. הדבר היחיד שנותר לו לעשות זה לבכות, ועיניו פשוט זולגות דמעות על ההתרסקות. מהיכן יקנה סחורה לחנות? ובעיקר: מהיכן יפרע את הכספים שלווה משכניו!

* * *

במקרה חולף שם ר' יעקב נתן קאנער - בעל-בית מוכר מהעיר ריישא, ומפרו של לייביש. הוא מזדעזע נוכח מה שנגלה מול עיניו: ר' לייביש, מה קרה? שמא אסון חלילה! בכיו האומלל של לייביש רק מתגבר, והוא מתאר את הצרה שנחתה עליו.

ר' יעקב-נתן עוטף אותו באופטימיות אין-סופית: מה קרה

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל האמונים

פרשת קרח

תשע"ט

285

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאוצרות אמונים

מתוך דברי קרח הפיר משה בגדלו

"וישמע משה ויפל על פניו" (טו ד)

רבי אלימלך מליז'נסק היה מפרש פסוק זה בדרך צחות: אמרו חכמים (תענית י"ב): "אין אדם חשוב רשאי לפל על פניו, אלא אם כן נענה כיהושע בן נון", ולפיכך משה, שהיה ענו מכל אדם, נמנע עד עתה מלפל על פניו. אולם כאשר: "וישמע משה" שקרח ועדתו מתקנאים בו על היותו נשיא וגדול בישראל, מיד "ויפל על פניו", שאם כה גדול הוא בעיניהם - בודאי תענה תפלתו.

נעם אלימלך

גם תפלת הרשעים נשמעת

"אל תפן אל מנחתם" (טו טו)

"אל תפן אל קרבן שיקריבו לפניך ואל תפלה שיתפללו לך, כי כל הקרבנות גם התפלה יקראו 'מנחה' בכתוב" (רמב"ם).

יש להבין: היכן כי חשש משה פן תתקבל תפלתם של קרח ועדתו?

פרש רבי אברהם מנחם רפפורט:

אכן, אף תפלת רשעים מתקבלת, וכפי שלמדו חכמים (פיריות ו' ב) מן שבסמני הקטרת ומנחתה אף החלבנה שריחה רע, ש"כ"ל תענית שאין בה מופשעי ישראל - אינה תענית".

מנחה בלוגה

תפלת מנחה מכפרת על הרשעים

"אל תפן אל מנחתם" (טו טו)

מפני מה הזכיר משה דוק את 'מנחתם' ולא 'קרבנם'? פרש רבנו יהונתן איבשיץ:

בשונה מקרבן בהמה שאינו מכפר אלא על מי שראוי לך, קרבן המנחה מכפר אף על הרשעים; ויש לומר כי לא רק קרבן מנחה, אלא אף התפלה הקרויה על שמה - 'מנחה', היא לבדה יכולה להתקבל אף כשהיא נאמרת מפני רשע. שהרי אמרו חכמים (שבת פט ב) שלעתיד לבא, כשיאמר הקדוש ברוך הוא לשלש האבות שבניהם חטאו, יאמרו אברהם ויעקב: "ימחו על קדשת שמוך", ואלו יצחק יעתיי בעדם. לפיכך רק תפלת המנחה שנתקנה על דוד (ברכות כו ב) מכפרת גם על החוטאים. וכבר אמרו חכמים (ברכות ו' א): "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אליהו [שהתפלל על רשעי דורו] לא נענה אלא בתפלת המנחה".

תפארת: יהונתן

תפלתם המיוחדת של משה ושמואל

"לא חמור אחד מהם נשאת" (טו טו)

בעת שהתפלל ורמיהו על הבצרת שהיתה במיו, לא קבל ה' את תפלתו, ואמר כי אף: "אם יעמוד משה

ושמואל לפני איני נפשי אל העם הזה" (ירמיהו טו א). ויש להבין, במה התיחדה תפלתם של משה ושמואל?

פרש רבי דוד טעבלי מפוזנא בשם 'חכם אחד':

מדברי חכמים (קה"ד ג טו) משמע שרק מי שנמנע מלהנות משנת בשר ודם זוכה לגלוי של השם המפרש, שכל המזכירו בתפלתו אין תפלתו חוזרת ריקם. משה ושמואל התיחדו בכך שלא נהנו מאולתם: משה אמר "לא חמור אחד מהם נשאת", ואלו שמואל אמר (שמואל א' יב ג): "את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי". נמצא שרק הם זכו להזכיר שם המפרש בתפלתם, ולפיכך תפלתם לא שבה ריקם.

מקור הברית "לך" טעבלי מפוזנא - המבוגר תע"ה וישלח

רמזי אמן בהפטרטה

רזי אמונים

'כי לא יטש' בזכות אמן

"כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל ה' לעשות אתכם לו לעם" (שמואל א' יב כב)

על הפסוק (שופטים ב): "בפרע פרות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'", דרשו חכמים (תנ"א רבא א'): "מה נתנבא דבורה לישראל? אלא כן אמרה להם: 'במי נפרע להם הקדוש ברוך הוא לישראל מאמות העולם? בבני אדם שמשפכים ומעריבים לבית הכנסת ולבית הפדרש ועונים אמן ומברכים את הקדוש ברוך הוא באמן..."

לכן רמז הפתוב שלפנינו: בזכות מה "לא יטש ה' את עמו"? "בעבור שמו הגדול", דהינו ענינת 'אמן' שהיא בגימטריה של שם הוי"ה וזאת יחדו. ונפלא הדבר, כי אף ראשי התבות של סיום הפסוק: "לעשות אתכם לו לעם" הם בגימטריה 'אמן'.

גבול בגימטריה שמואל א' יב כב

קטרת על פי נביא

"ויקחו איש מחמתו ונתתם עליהם קטרת והקרבתם לפני ה'" (טו טו)

'קטרת' היא הקרבן היחיד שלעולם אינו בא בנדבה, בין בצבור ובין ביחיד (מנחות א), אלא אם כן בא הצווי על כך מפי נביא, כפי שהתרחש כאן.

על פי זה פרש הגר"ח קנייבסקי שליט"א, את הסבה שאנו מקדמים לומר לפני אמירת פרשת הקטרת בסדר הקרבנות בשחית: "אתה ה' אלקינו שהקטירו

אבותינו לפניך את קטרת הסמים... כאשר צוית אותם על ידי משה נביאך ככתוב בתורתך; מדוע הזכר כאן 'משה נביאך' ולא 'משה עבדך' כבשאר מקומות? כדי להדגיש כי בשונה משאר הקרבנות, את הקטרת מקריבים רק על פי דין מפרש בתורה או על פי נביא.

משה תפלת" עמ' נוה

'הבדלו' ועמדו בתפלה

"הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם פרגיע; ויפלו על פניהם..." (טו כא-כב)

תמה האור החיים הקדוש: היכן כי אם לא היו משה ואהרן בדלים מתוך העדה היתה פוגעת בהם מדת הדין?

ותרץ: במסכת ברכות (לב א) אמרו חכמים שבדברי הקדוש ברוך הוא למשה לאחר חטא העגל (דברים ט ד): "הרף ממני ואשמיעי", רמז לו שבדיו לבטל את הפרענות, ולכן מיד עמד משה והתחנן בתפלה. אף כאן יש לומר שלא אמר להם הקדוש ברוך הוא "הבדלו" אלא כדי שבינו כי בידם להתפלל על בטול הגזרה, ואכן, מיד: "ויפלו על פניהם".

אור החיים: ישעיהו בת רביים

'על הנסים' שכבר היו אנו מבקשים

"ואם בריאה יבראה ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם" (טו ל)

מפני מה כפלה התורה: "ואם בריאה יבראה ה'", ולא כתבה בפשיטות: "ואם יבראה ה'?"

פרש רבי נתנאל הכהן פריד רבה של אויורש:

פסק הרמ"א (או"ח פ"ד ט), כי מי ששכח לומר על הנסים בחנכה ובפורים יאמר בה'רחמנו': "הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה" וימשיך: "בימי...". ותמהו האחרונים: כיצד אנו מבקשים שיעשו לנו נסים, והלא אמרו חכמים (ברכות ס א) שאין מתפללים על הנס. ובארו שלאחר שכבר נעשה פעם אחת נס, נפתח השער לדורות הבאים לשוב ולעוררו, ולכן מותר להתפלל שיתעורר מחדש. וכפי שאנו מדיקים בנסח התפלה: "הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו".

אף כאן יש לתמה כיצד בקש משה מה' שיבאר בריאה מיוחדת שתבלע את קרח, הלא אין מבקשים על מעשה נסים? ועל פי האמור יש לומר כי זאת הסבה שהדגיש: "ואם בריאה" שכבר היתה קודם "יבראה ה'", שכן נס פתיחת הארץ כבר נעשה שתי פעמים קודם: א. כשבלעה את דמו של הקל, ככתוב (בראשית ט א): "מן האדמה אשר פצתה את פיה" (סנהדרין לו ב). ב. כשבלעה את המצרים שטבעו בים סוף, ככתוב (שמות טו ב): "נטיית ימינה תבלעמו ארץ" (איכ"ו א לו).

פני מבין

"זה שאמרנו ששכר ברכה עשרה זהובים (חלין פו א), דוקא כשהוא אומר אותה בקול רם שהוא מזכה את הרבים שעונין אמן. והרי זה כבודו של השם יתברך לברכו בפני קהל עם, כפי שנאמר (משלי יד כח): 'ברב עם הדרת מלך'. ומכאן ילמד אדם לומר הברכות בפני הקהל בקול רם, הן ברכות הנהנין והן ברכות השחר, כדי שהקהל יענו אמן..."

ילקוט מעם לעז' משפטים עמ' תשל

בהיכלו של מלך (א)

סוד הצלחת חיי היהודי

זכות גדולה נפלה בחלקנו, כאשר נבחרנו מתוך מיליארדי גויי ארץ להיות מבחר המין האנושי. נמנים אנו על בני אברהם יצחק ויעקב, האזכים להדבק בקודש אברהם יצחק ויעקב, האזכים ולעמוד לפניו יתברך בכל יום ויום ולהשיח בפניו את דאגותינו ולבקש מאתו על צרכינו בשלוש תפלות.

דברים שיש בהם כדי להלהיב הלבבות לרוממות עבודת התפלה כתב הרמ"ק רבי דוד שלמה מטולטשין, תלמידו המובהק של רבי ברוך ממז'בוז', בראש ספרו 'התעוררות התפלה':

"סוד היסודות ועמוד העבודה היא התפלה אשר אנו וחקוק בצדק אבותינו זכרונם לברכה, וסודו לנו אנשי פנסת הגדולה על הסדר. ומי יפאר ומי ישער ומי יספר אפס קצה מפועלתה, כי הם דברים העומדים ברימו של עולם, סגל מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וכל הוראות בני חיי ומוני האדם תלוי בהמה... ודע שקל היום כלו הוא תלוי בעת התפלה. ואם גדלה הדבקותו והתקשרותו להשם יתברך בעת התפלה, הנה הנם אחר גלות תפלתו. כי אי אפשר לאדם כל היום רק להתפלל... כי ישאר אצלו רשומת אהבה להבורא, וכל אשר יעשה יצליח, ולא יפרד ויתנתק מדבקות הבורא ומדראתו."

יאני קרבת אלקים לי טוב'

התפלה היא הדרך הסלולה לנו מאבותינו שבאמצעותה נוכל להתקרב לה, ובמפרש שלוש הפתוב (דברים טו): "כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו פה אלמינו בכל קראנו אליו."

במדרש (דברי ב' ט) הובא על פסוק זה: "אמר רבי יהודה בר סימון: מכאן ועד לראייה הלה ת"מ שנה - הרי 'רוק', ו'קרב' מנין? שצדק עומד ותופלל ומתהרהר בתוך לבו, וקרוב הקדוש ברוך הוא לשמע את תפלתו... אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: 'ובונו של עולם... כשישראל קוראין אצלך - מיד שמע תפלתנו שנאמר (תהלים טו): 'ב'קראי עניי אלמין צדק', אמר לו הקדוש ברוך הוא: 'מה אמרת? 'ב'קראי עניי', ת"ה, עד שלא תקראני אני אענה אתכם, שנאמר (שעיה סה ט): 'טרם יקראו ואני אענה', שאין לי אמה אחרת אלא אתם..." (דברי ב' ט).

עוד אמרו בגמרא (בבבא סא ט): "הקדוש ברוך הוא מתאווה לתפלתו של צדיקים", ובאר הרמב"ל (דבר ה"ח פ"ה), שפיון שדרך הטוב להיטיב, הפך הקדוש ברוך הוא להיטיב לבריותיו, על פן הוא מתאווה לתפלתן, כי על ידי התעוררותנו לקבלת טובו באמצעות

התפלה, יורד השפע ממנו אלינו.

חובה שהיא ענג

לרב אהבתו אלינו קבע לנו ה' יתברך מועדים קבועים, שלוש פעמים בכל יום, שבהן הוא ממתין לשמע את תפלותינו, וכדברי המדרש: "צפה משה בבית המקדש עתיד לחרב, ובפורים עתיד לפסק, עמד והתקין להם לישראל שיהו מתפללין שלש פעמים בכל יום, שחביבה תפלה לפני הקדוש ברוך הוא ממאה מעשים טובים" (מדרש תנחומא כי תבא א).

ואמנם, התפלה נקבעה לנו כחובה (דברי הרמב"ם בריש הלכות תפלה), אולם המפנים את הדיעה האמורה בודאי לא יגש לתפלה כפריקת משאוי וכמלוי חובה בעלמא, אלא כזכות שנתנה בידו מידי הבורא יתברך, הפך להתקרב אליו, לשמע את קולו ולמלא את מבקשו. וכלשון מן ה'חזון איש' באגרתו (ת"א אגרת ב): "התפלה היא מטה עז ביד כל אדם, וכל שישים האדם מבטחו בו יתברך, כן יעלה וכן יצליח".

וכבר אמרו חכמינו (ברכות ו ב ע"פ רש"י שם) בענין התפלה: "אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולזין בהן". וכן אמרו (ברכות לב ב) כי התפלה היא אחד מארבעת הדברים הצריכים חזק.

בדרך צחות היה אומר התורת חיים מקוסוב: "והעשר והקבדו מלפניך" (דה"א כט ב) - העשירות והקבדו הכי גדולים שיכולים להיות לאדם, הם המעצם האבות שלו לעמד לפני ה' בתפלה (ש"פ קד"ש עמ תרמט).

דברים מפורשים בענין זה כתב בעל 'ספר העשרים' (מאמר ד פ"ט): "אף על פי שהתפלה מצוה ממצות התורה... ועל פן אני אומר שמצות התפלה עם היותה אחת ממצות לא באה בחשבון; הגוי הבא מולו היה מפרש זאת מיד כגלוי פחד, ובן רגע היה משליגו. לית ברירה ובכל רועד הוא החליט להמשיך בדרך תוף פחד נורא.

הוא צעד חרישית, כשפיו ממלמל את מעט פרקי התהלים שכבר הספיק להפיר; "מאין יבא עזרי... אל יתן למוט רגלך אל יגום שמרך... ה' צדק על יד ימינו... ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם".

הגוי המאשים קרב עוד יותר, אך טרם הבחין בו, ומשה השפיל את עיניו ומלמל את פרק צ"א מתהלים, שיר של פנעים: "כי הוא יצילך מפח יקושי... לא תירא מפחד לילה... אלקי לא יגוש...", בדיק באותו רגע הבחין בו אותו גוי, נעץ בו עיניו ובערות תאבות רצח והחל חופה את הכביש לכוונו.

"ובונו של עולם", נשא היהודי תפלה רותחת בשניות הספורות שנותרו לו, "הצילני מאיש הדמים, השיבני לביתי וילידי בשלום. אגא

כי מלאכיו יצוה לך

אבא...

התפלה התקבלה. כמו קבל פתאום פחד בלתי מסבך, סב הגוי על עקביו והמשיך בדרך, מתנדוד. כביכול לא ארע דבר.

אך בקושי הצליח משה להמשיך ולפסע בציביות עד קצה הסמטה מבלי למשוך תשומת לב, ומיד כשהגיע לסופה החל לרוץ במהירות עצומה לעבר הגו שמעבר לכביש, ומשם לכביש הראשי. הוא עשה הכל לברח מהאזור המסוכן כמה שיותר מהר.

דקות מספר לאחר מכן כבר היה ישוב בתוך מונית, עושה את דרכו לביתו. שפתיו עדין רחשו תפלה, אלא שהפעם היתה זו תפלת הודיה. הן במחוי ד' היה המטרף מסגל לעשות בו ככל העולה על רוחו.

לביתו הגיע נרגש וחור פסיד. אך בקושי הצליח לספר לבני משפחתו על החוויה הקשה שעבר ולצרפס לשירת ההודיה שהתפארה על שפתיו: "אתה סתר לי, מצר תצאני..."

בבקר שלמחרת פתח משה את העתון ודמו קפא; בתוך מסגרת רשמית, תחת לוגו של המשטרה המקומית, נבטו אליו פנים מפרות עד אימה.

המשטרה מבקשת את עזרת הצבור במתן עדות על אודות הפושע שזוכד בליל אמש, לאחר ארוע שבו נרצח עובר ארח תמים, גוי מקומי, באזור התעשייה שבפאתי העיר. כמה שחודים יעצרו לאחרי הרצח, פאשר האישי שבממנה הוא החשוד המרכזי. המשטרה מבקשת ממי שהבחין בו באזור המדבר, לבא ולהעיד כדי למצות עמו את הדין.

כן, ללא ספק היתה זו חית הטרף שהלכה אמש, ממש לצדו באזור התעשייה שבפאתי העיר. חששותיו התאמתו. האישי היה רוצח, ומשום מה בחר להתעלם ממנו...

כמה שעות לאחר מכן עמדו רגליו בתחנת המשטרה. הוא שימח למסר עדות שתביא לך שהרוצח ימצא עצמו מבלה מאחורי סורג וברזח עד סוף ימיו.

עדותו נשמעה מקובט רב והותירה רשם על החוקרים, ורכבו התקול שעדין נצב בפיקוס שבו הניחו אמש שמש כראיה למהימנותה. ההשערה של החוקרים לגבי זהויו של האישי כרוצח התאמתה עתה מעל לכל ספק.

לצד זהויו סופי הובילו אחד החוקרים לעבר תאו של הרוצח, ומשה נצל את ההזדמנות כדי להבין עד כמה גדול הנס שהתרחש עמו.

"הבט", צוה החוקר על הפושע, "האם איש זה מפר לך?" כמה שניות ארכו לו כדי להזכר; "אכן, הן הבחנתי בו בליל אמש ברחוב הסמוך לזירת הרצח", השיב הפושע באדישות.

"מדוע לא פגעת בו?", לא יכול היה החוקר לכבש את סקרנותו. "מה הפרוש מדוע?" לא הבין הרוצח את השאלה, "אלו היה לבדו בודאי הייתי פוגע ביהודי, אולם מה אעשה?! ברגע שהבחנתי בשני השומרים החמושים שצעדו לצדו ושקרו את צעדי, מיד נשאתי רגלים וברחתי", סיים, מבלי להבין עד כמה השפיעו דבריו על נשמתו של היהודי שלפניו.

1 פלואטיו לבני אדם ח"ד עמ 35

גליון 365
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קליין על ראשי לשריממש בתמונה

סיפורי חז"ל

מדוע מתגאה זה בממון שאינו שלו?
מסופר בתלמוד: בעיר בבל היה עשיר אחד שעשה עוול לעני אחד, והעני החליט לתבוע את העשיר לדין תורה, הלך העני לבית דינו של רב שהיה גדול הדור ואמר: ברצוני לתבוע את עשיר פלוני לדין תורה שעשה לי עוול, רב שלח אחרי העשיר להזמינו אל בית הדין, אך העשיר מחמת גאותו סירב לבוא ולהתדיין עם אותו עני, ואמר לשליח: וכי אני אבוא להתדיין עם אותו עני? והרי אם יבואו כל הגמלים של הערבים, לא יוכלו לשאת את מפתחות האוצרות שלי מחמת רוב עושרי. ולכן אין זה מכבודי לבא לבית הדין. כששמע רב כך, אמר: מדוע מתגאה זה בממון שאינו שלו? יהי רצון שתהא קללה בממונו, מיד יצאה גזירה מהמלך שיכנס הוא וכל אוצרותיו לטמיון לאוצר המלך. מיד בא העשיר לפני רב בבכיה, וביקש שיתפלל עליו שהמלך יחזיר לו את ממונו, וכן היה שהמלך החזיר לו.

(ירושלמי נדרים ט' - ד')

פרשת השבוע

ולא תתורו אחרי עיניכם
ואחרי לבבכם
ביום חופתו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א, רצה מושל המחוז לבוא ולברך את המחוננים שהיו רבנים במחוזו, וכן רצה לראות את החתן שעליו שמע הרבה. החתן הרה"ק רבי אהרן לא שמח ביותר לקראת ביקור זה, וביקש דרכים להתחמק ממנו, מצד אחד כמושל המחוז יכול הוא לגרום צרות לאביו, לחותנו ולכלל ישראל, ומצד שני הוא צריך להסתכל בפניו של גוי, מה עוד שעליו לברכו בידו הקדושה ועוד ביום החופה. אמר לו אביו מהרי"ד הק' זיע"א, כתיב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", וקשה, שהרי קודם רואה העין ואחר כך חומד הלב, והיה צריך לכתוב "ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם". והתירוץ הוא, שהעיניים רואות רק מה שהלב חומד, כשהלב אינו חומד ואינו חושב בדבר האסור, נם העיניים אינן רואות, אפשר להסתכל ולא לראות.

שלח לך אנשים ויתורו (י"ג - ב')
מסופר: בזמן שהסתופף היהודי הקדוש מפרשיסחא זיע"א אצל רבו ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א. חלה פעם אחת במחלה קשה. והלך בנו של היהודי אל ה'חווה' לבקש עליו רחמים וביקש ממנו שיתפלל בעד אביו לרפואה שלמה מן השמים. אמר לו ה'חווה' מלובלין: כתוב בתורה 'שלח לך אנשים ויתורו', והענין הוא, שלפעמים כשרואים בשמים אדם מישראל שכבר גמר את כל עבודתו שהיה לו לעשות בעולם הזה, וכבר תיקן את כל מה שהיה מוטל עליו לתקן, או הקדוש ברוך הוא שולח אליו אנשים שיסתופפו בצלו, ויסעו אליו לתור את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ועל ידי כך תהיה לו לאדם זה עבודה חדשה לתקן את בני ישראל ולהורות להם הדרך הישרה והרצויה, ובוה יוכל להוסיף לחיות עוד בעולם הזה. וכן היה, תיכף נתרפא היהודי הקדוש וחזר לבריאותו. ומיד התחילו נוהרים אליו רבים מישראל והלכו לאורו ונעשה רבן של ישראל.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:30 ת"א: 8:33 ר"ת: 9:03

פרשת שלח

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:12 ת"א: 7:28

לו שבעתיים לראות כך את הוריו הזקנים והחלושים, הן נאמר "כבד את אביך ואת אמך" – כלפיהם חובתי גדולה יותר.

בבוקר המחרת שככה הסערה, והכפרי החליט לעזוב את ביתו ולצאת לעיר הגדולה, אולי שם יאיר לו המזל פנים? נפרד מבני משפחתו, שם תרמיל על שכמו ויצא לדרך. ימים רבים הלך עד הגיעו לעיר הגדולה, ובעיר – אל מי יפנה באין לו קרוב או מכר, נכנס איפה אל בית המדרש ופתח בתפלה, מתוך לב קרוע בקעה תפילתו ועינים זלגו דמעות כמים. כשסיים תפילתו הבחין כי יהודי עומד מן הצד ומתבונן בו, "מדוע תבכה?" שאל האישי. "אנא ספר לי אולי אוכל לעזור לך". סיפר לו הכפרי על צרותיו הרבות, פניו של האישי נפלו בשמעו את דברי היהודי, בכל לבו חפץ לעזור לו, אך מה הוא מסוגל לעשות ואין הוא נמנה עם העשירים. בכל זאת שלף מכיסו שלושה זהובים והגישם לכפרי, "קח זאת" אמר, וצא לשוק ובורא העולם הממציא פרנסה לכל ברואי, בוודאי לא יקפח אותך, אך בטרם תצא לנסות את מזלך, בוא עמי לביתי ותסעד את לבך ותנוח מעמל הדרך, וכך תוכל לכלכל מעשיך בצלילות הדעת.

לאחר שסעד הכפרי בבית מארחו ואף נח מהדרך, יצא עמו המארח אל השוק לעזור לו במסחרו, ואכן עד מהרה הודמן לכפרי עסק בלשהו, ובאותו היום הרוויח שלושה זהובים. התעודד הכפרי וחפץ להשיב למארחו את שלשת הזהובים שקיבל ממנו, אך הלה סירב ואמר: עדיין אינך עשיר, המתן עד שישלח ה' ברכה במעשי ידיך ותוכל להשיב לי את כספי בכבוד רב. כיון שכך, החליט הכפרי לשוב לביתו, הוא ידע שבששת הזהובים יוכל לקנות מזון לבניו ביתו המתענים ברעב, מיהר וקנה קמח ושמן ועוד מצרכי מזון, וכן עצי הסקה לחימום הבית, ועמד לצאת לדרך, מארחו הרחום שידע כי על האישי לעשות דרכו בשלג, העמיד לרשותו סוס ועגלה ואמר: כאשר תחזור לעירנו לעסוק שוב במסחר, תשיב לי את הסוס והעגלה.

הודה לו הכפרי מקרב לב ויצא לדרך, בשל הגשמים והשלגים היתה הדרך משובשת והעגלה התנהלה בעצלתיים, והכפרי התפלל בכל העת שיצליח להגיע בריא ושלם לביתו. לפתע נתקל הסוס באבן ומעד, התהפכה העגלה ונפלה לתוך בור שנפער בצד הדרך, נפל הכפרי וכל חבילותיו התפזרו על פני האדמה המרופשת. כשהצליח הכפרי להרים את גופו הדואב, הביט הכפרי סביב ועיניו חשכו: העגלה הפוכה, הסוס תקוע בעמקי הבוץ, וכל צרורותיו העלובים מפוזרים ברפש וברטיבות, מילא ייאוש את לבו וכמעט השתלט עליו, אולם הוא שב לעשתונותו אור כח ובידיים קפואות ניסה להוציא את הסוס מהבוץ ולהפוך את העגלה, אך לא הצליח, ובינתיים החל לרדת שלג והקור חדר לעצמותיו והייאוש שוב תקף אותו, צנח איפה והתיישב על אחד מחבילותיו ופרץ בבכי מר. באותה עת נסע יהודי עשיר בדרך המושלגת בכרכרת החורף שלו, ומבין הרוחות השורקות הגיע לאזניו קול נוסף – קולו של העני הבוכה. קול הבכי זעזע את העשיר והוא הורה לבעל עגלה לנסות לכיוון הקול, בהגיעו ראה את העני במצבו העלוב והבין את אשר ארע. כהרף עין קפץ הוא ומשרתו מהכרכרה ופנו לעזור לעני, חילצו את הסוס השקוע בבוץ, הפכו את העגלה, אספו את כל הצרורות והחזירו הכל לתקנו. "תודה... תודה" מלמל הכפרי המאושר.

מה הכריעה את כף הזכיות על כף העבירות

אווירת חג ירדה על העירה הקטנה, הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א נכנס בשעריה והתכוון לחנות בה במסעו. יהודי העיר התרגשו, הן לא בכל יום זוכה עיירתם הקטנה לארח אחד מצדיקי הדור, עשירי העירה התוכחו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בבתיהם, ולבסוף נפלה הזכות בחלקו של ר' מאיר, יהודי עשיר ונכבד המפורז כספו לצדקה ובקי בחדרי התורה. אל ביתו הגדול והמפואר עשתה מרכבתו של הרבי, חום נעים שרר בבית, לעומת צינת החורף ששררה ברחובות המושלגים, הצדיק שוכן, כמובן, בטוב ובנאה שבחדרי הבית, והמארח השתדל להנעים את שעותיו ככל האפשר.

עד מהרה החלו יהודי העיירה לנהור את ביתו של ר' מאיר, איש איש ומשאלת לבו, איש איש וצרת נפשו, והכל חפצים להיכנס לחדרו של הרבי, לפרוק את מועקת לבם וליטול מהצדיק ברכה ומלת עידוד. הקור העז לא הרתיע את ההמונים, שצבאו על דלתות הבית, רבים הביאו גם את נשותיהם ועולליהם, כדי שאף הם יזכו להתברך מפי הרבי. כשנפתחו דלתות הבית פרץ כל הציבור פנימה לעבר חדרו של הרבי, ור' מאיר המארח, מביט חסר אונים על המאומה המתחוללת בביתו הנאה, על המרבדים המתלכלכים ברפש, על הרצפה שהבהיקה לפני רגע ועתה מכוסה מעטה של בוץ וכו', "אמנם זכיתי בזכיה גדולה" מהרהר ר' מאיר, "אך אני אשלם תמורתה מחיר יקר". עוד רגע קט וקבוצת חסידים נלהבת פורצת לבית בקול שאון, הללו נשאו עמם בוץ ורפש, ובמלי לתת דעת על העולם הגשמי שבתוכם הם ניצבים, מלכלכים הם את אשר לא התלכלך עד כה.

ר' מאיר ואשתו מביטים ב"חורבן" שירד על ביתם הנאה, ושוב אינם מסוגלים להבליג, "כיצד מעיזים אתם ללכלך כך את ביתי?" מתפרץ לבסוף ר' מאיר, הלא מילאתם את ביתי בבוץ ורפש. הביטו הנוכחים סביבם והבינו ללבם של המארח, ניסו לקרצף את הרפש, אך לא הצליחו – מעונו של ר' מאיר הושחת כמעט ללא תקנה. בערב לאחר שעזבו כל האורחים את חדרו של הרבי ויצאו מעודדים ומאושרים אל אויר הלילה הצונן, שלח הרבי לקרוא לר' מאיר. פסע ר' מאיר לעבר חדר משכנו של הצדיק ובדרכו ראה כיצד עמלות המשרתות לנקות את הבית. הרבי נעץ מבטו בפניו של ר' מאיר ולבסוף אמר: "ברצוני לספר לך סיפור נאה". עשה ר' מאיר אזונו כאפרכסת, והרה"ק מרוזין החל לספר:

יהודי כפרי עני היה מטופל בששה בנים, ובנוסף עליהם היו סמוכים אל שולחנו גם הוריו הקשישים, אותו כפרי דר בבית שכלל אינו ראוי לתואר בית, בימות החורף היו הגשמים חודרים פנימה, ובקיץ היתה השמש קופחת על ראשי בני הבית. היה זה יום חורף צונן ומושלג, בביתו של הכפרי שררה חשכה, שכן פרוטות לקנית נר לא היו בנמצא, ומובן שעל עצי הסקה איש אף לא העז לחלוט, התכרבלו בני הבית בבלווי הסחבות שלהם למצוא להם מסתור מהקור וטיפות המים הדולפים לתוך הבית. בפינתו ישב בעל הבית מרוכבל בסחבותיו ולבו מלא צער, "עד מתי אפשר להתקיים בתנאים שכאלה?" הרהר, צר לי לראות את אשתי וילדי במצב עלוב שכזה, אך צר היה

משל ונמשל

ואולם חי אני... אם יראו את הארץ (י"ד כ"א כ"ג)
יש להבין מדוע נגור עליהם שלא להכנס לארץ, והרי שבו בתשובה והשם יתברך אמר להם סלחתי. והענין יובן על פי משל לאדם פשוט שעלה לגדולה ונתעשר, כאשר הגיעה בתו לפרקה, בא אליו שדכן אחד והציע לו שתי הצעות, חתן אחד בן עשירים רע מעללים וחסר לב, וחתן השני בן של רב תלמיד חכם גדול מופלג בתורה וביראה. הוסיף השדכן ואמר, אם יבחר בבן העשירים יתחלקו הוצאות החתונה ושאר ההוצאות בין שתי המשפחות, ואם יעדיף להשתדך עם הרב יצטרך הוא לשאת בכל ההוצאות, הואיל ואין באפשרות הרב לשאת בנטל. עיין העשיר בשתי ההצעות ואמר, טוב תתי אותה לבן הרב גם אם יעלה לי הדבר בכסף רב, אך עם זאת ביקש העשיר שהרב יקבל על עצמו להלביש את בנו בגדי חתונה כמשפט אב לבנים, וגם יתן לכלה תכשיט אחד ולא יותר. מששמע הרב את התנאי, סירב לקבלו ועמד על כך שכל ההוצאות יפלו על העשיר. תשובתו של העשיר לא אחרה לבוא, אם ממאן הרב לקבל את התנאי שלי הנני מעדיף להשתדך עם העשיר ולא עם הרב. מששמע זאת השדכן, דיבר על לב אבי הנערה ושדלו לכל ישתטה לעשות כדבריו, ואכן בסופו של דבר הושפע האיש ונתרצה להשיא בתו לבן הרב על פי כל התנאים שאמר הרב, אך כאן נכונה לו אכזבה מרה, הרב מצידו הודיע כי שוב אינו מוכן להשתדך עמו, מתחילה חשבתי אמר הרב, שהנך מוקיר תלמידי חכמים, ויודע להעדיף שידוך כזה על פני השתדכות עם אנשים פחותי ערך, אולם משראיתי שעבור תכשיט אחד הנך מעדיף להשתדך עם בן בליעל כפלוני העשיר, אני מבין שאינך מעריך כלל את מעלת התורה ותלמידי החכמים.

הנמשל: הוא הדבר במרגלים, אחרי שהוציאו דיבת הארץ, עד שהסכימו כולם ואמרו הלא טוב לנו שוב מצרימה, הוכח כי קדושת ארץ ישראל ומעלתה מזולזלת בעיניהם, עתה התברר למפרע כי מה שביקשו בארץ ישראל אינו אלא לאכול מפריה וכדומה, לזה מסוגלות גם שאר הארצות ולפיכך נשללה מהם הזכות להכנס לארץ.

(המגיד הק' מדובנא זיע"א)

אך העשיר לא הסתפק בכך, הוא העלה את היהודי על כרכרתו המרופדת, הושיבו והשקוה במשקה משיב נפש, ואף נתן לו מזון להחיות את נפשו, את העגלה והטוס צויה לקשור לכרכרה וכך הוליך העשיר את הכפרי עד לפתח ביתו, ואף סייע בידו להכניס את צרורותיו לתוך ביתו. בהיכנסו, הבחין העשיר בבית העלוב של הכפרי, הבחין באשתו, בילדיו ובהוריו הקשישים. מיד עם הכנסם עטו הילדים על אביהם והתחננו ללחם. למראה הזה נקרע לבו של העשיר, מבלי להסס שלח ידו אל כיסו, הוציא את ארנקו, והגיש לכפרי סכום עצום: שש מאות זהובים. ובטרם הספיק הכפרי להגיב, אמר העשיר: ראשית לכול, האכל את בני ביתך, ולאחר מכן קנה לך בית ראוי לשמו, ופתח לך עסק שממנו תתפרנס. עמדו בני הבית המומים ונבוכים ולא ידעו כיצד להודות לעשיר שגמלם טובה כה גדולה, אך העשיר לא המתין למלות תודה, בלבו רחש תודה לקב"ה על שזימן לו מצווה חשובה שכזו, הוא פנה החוצה והמשיך דרכו בשמחה רבה.

מני אז חלפו שנים רבות ובא זמנו של העשיר להסתלק מן העולם, הגיעה נשמתו לבית דין של מעלה ונשאלה: "נשאת ונתת באמונה?" בטרם הספיק העשיר להשיב, באו אלפי מלאכים וכל אחד הכריזו על עבירה שעשה המנוח, ונפסק דינו לגיהנום. אך בטרם נחתם פסק הדין הגיע מלאך מליץ יושר אחד ושאל בקול גדול: "כיצד אפשר להשליך לגיהנום אדם שהחיה עשרות נפשות מישראל, הרי נאמר 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא...'". החליטו להניח את זכויותיו וחובותיו על שתי כפות המאזניים ולראות איזו תכריע, והנה לא הספיקו המצוות להכריע את הכף לטובה, מיהר המליץ להביא את הכפרי העני, את הוריו וילדיו, ושמו אותם על כף הזכויות, אך גם הם לא הכריעו את הכף. אז רץ המלאך והביא אף את העגלה והטוס, אך גם אלה לא הכריעו, המלאך המליץ לא אמר נואש ומיהר להביא את כל הבוץ ורפש שדבק לעגלה, ולטוס ולצרורותיו של העני, והטיל אותם אל תוך הכף, ואז קרה הדבר – כף הזכויות הכריעה את כף העבירות, ומיד נפסק דינו של העשיר לגן עדן.

תם סיפורו של הרה"ק מרוזין, ר' מאיר בעל הבית, השפיל מבטו ולאזניו הגיע קולו של הצדיק: "השומע אתה ר' מאיר, לעיתים מסוגל רפש ובוץ של יהודים לחלץ מן הגיהנום. ולמה לך להתלונן?...". הנהן ר' מאיר בראשו בהסכמה.

צ"ן אדם לחברו

מתן בסתר בחכמה

מסופר על הרה"ק רבי ישראל מרדכי מרחמיטרייווקא זיע"א (יומא דהילולא כ"ב סיון) שבנשואי בתו הראשונה היה לו כסף שיהודים רבים ראו זכות לתת עבורו. ולאחר הנישואין נשאר לו כמה אלפי דולרים. וקרא לאחד ממקורביו וביקשו שיתן את הכסף ליהודי נזקק שעמד לפני נשואי אחד מצאצאיו. אמר לו החסיד: הלא עוד מעט קט הרבי צריך להשיא בת נוספת, והחכם עיניו בראשו. אמר לו הצדיק: אני מצוה עליך לתת לו, והעיקר הוא, שלא ידע מי הנותן, אם תרצה תאמר לו שקיבלת זאת דרך איזה נדיב מלונדון או מאוסטרליה, או מכל מקום אחר בעולם. והעיקר שלא ידע ממי קיבל זאת. המקורב מילא את השליחות בשלימות, והעביר לו את הכסף. לאחר כמה ימים נכנס היהודי הנזקק לרבי ואמר לו שמישהו נתן לו סכום כסף גדול שקיבל עבורו מלונדון. פרץ רבינו בשמחה גדולה ואמר: "ברוך השם, מעניין, לי אין מביאים מלונדון סכומים כאלו..." ושמח מאד שהדבר נשאר בסתר ושלא נודע האמת.

סגולה גדולה לאהבת שמים היא אהבת ישראל

מסופר: פעם הגיע רב גדול אל הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א ואמר לו: הנה שמעתי על מעלת כבודו שנתן ליהודים סגולות, וסגולותיו מועילות, לכן אבקש ממנו לתת לי סגולה ליראת שמים, השיב לו הצדיק: ליראת שמים אין לי סגולה, אולם לאהבת שמים יש לי כן סגולה, אמר לו הרב: אדרבא, אהבת שמים היא מדרגה יותר גדולה מיראת שמים, יתן

לי הרבי סגולה על זה. השיב לו הצדיק: סגולה גדולה לאהבת שמים היא אהבת ישראל, מי שיש בו אהבת ישראל יכול לבוא בניקל לאהבת שמים.

למחול לכל יהודי

מסופר על הרה"ק רבי בן ציון אבא שאול זיע"א, שמימיו לא הלך לישון כשבלבו קפידא על משהו, מלבד פעם אחת שבמקרה ההוא קרה שאותו אדם שפגע בו לא צדק, ועוד בא בטענות ובטרוניות שלו כלפיו, אבל כשהגיע לומר קריאת שמע שעל המיטה שאז אומרים "הנני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או חטא כנגדי", לא לומר את התפילה הזו לא בא בחשבון. ואז ישב זמן רב עד שניקה מלבו כל טינה כלפי אותו אדם, ואז אמר את הריבונו של עולם כבכל יום.

מצות ביקור חולים

פעם פגשו את הגה"ק רבי יחזקיהו מדיני בעל ה"שדי חמד" זיע"א הולך בדרך בחום היום, שאלוהו לאן פני הרב מועדות? אמר: לקיים מצוות ביקור חולים, שאלוהו: ומי הוא החולה? ענה: פלוני אלמוני, חרדו ואמרו, עבריין הוא, ואל ירבו כמותו בישראל, ענה להם: א, חז"ל אמרו, אפילו חוטא שבישראל מלא מצוות כרימון, ב, לא את החולה בלבד אנו הולכים לבקר, אלא גם את השכינה השורה מראשותיו של חולה. לשמע תשובה זו הצטרפו גם השואלים לביקור חולים זה, כשראה אותם החולה, התאמץ וישב על המיטה מפני הכבוד, לא עברו ימים מועטים והאיש התהלך בריא ברחובות העיר, אמרו: מאז שב האיש בתשובה שלימה.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ט סיון

הרה"ק רבי מנחם נחום מסקווירא מאכניווקא (תש"ו)

יום ראשון כ' סיון

רבי יוסף אירגאס ב"ר עמנואל (שומר אמונים הקדמון - ת"צ)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלום זעליג מנאדבורנא (צמח ד' לצבי - תקס"א)

יום שני כ"א סיון

הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר אליעזר מלאנצהוט (תרנ"ג)

יום שלישי כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל אב"ד נעמרוב הי"ד ב"ר אליעזר (ת"ח)

הרה"ק רבי ישראל מרדכי מרחמיטרייווקא ב"ר יוחנן

יום רביעי כ"ג סיון

רבי אהרן מברענא ב"ר חיים (תרפ"ו)

יום חמישי כ"ד סיון

הרה"ק רבי יצחק יעקב מבלענדוב ב"ר חיים מאיר יחיאל ממאגלינצא (תרמ"ב)

יום שישי כ"ה סיון

רבן שמעון בן גמליאל (ג"א - תתע"ה) רבי ישמעאל כהן גדול בן אלישע

(ג"א - תתע"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מילים "גם אני אודך" רפרום יוסף הירש" על המעשים

הלכות מוקצה (א')

א) כלי שמלאכתו לאיסור, מותר לטלטל לצורך גופו [כגון פטיש, מותר לטלטל לפתוח בו אגוזים, וכדומה], וכן מותר לטלטלו לצורך מקומו. (שו"ע אר"ח סימן ש"ח סעיף ג')

ב) כלי שמלאכתו להיתר, מותר לטלטלו לצורך גופו, או מקומו, וכן מותר לטלטלו שלא יגנב, או ישבר, וכדומה, אבל שלא לצורך כלל, אסור לטלטלו. (שם סעיף ד')

ג) כוסות וקערות וצלוחיות, וסכין שעל גבי השלחן, מותר לטלטלן, אפילו שלא לצורך כלל (משנה ברורה שם ס"ק כ"ג). אולם יש מחמירין שלא לטלטלן אלא לצורך. (שם, וכן פסק בשו"ע הרב שם סעיף י"ז)

ש"ס

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב
מכל החברות 052-7655-222

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 927

שלח לך י"ט סיון תשע"ט - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

ח"י אדר תש"ס - ח"י אדר תשע"ט

י"ט שנים להסתלקותו של הגה"צ המספיע רבי משה וובר זיע"א

מאמרותיו

ויהס כלב את העם (יג, ל)

במדרש רבה (טז, יא): "אמרו נאמן עלינו כלב, מיד עמד על הספסל ושתק כל ישראל שהיו מצווחין על משה, שנאמר ויהס כלב". לכאורה צריך להבין מה משמיענו בזה שעמד על הספסל בכדי להשתיקם, אפשר לומר שכלב הראה להם שהעצה שלא לירא מפני בני הענק הוא להגביה למעלה מעשרה טפחים מן הארץ, כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים כדאיתא במסכת סכה (ה, א), וכשעמד על הספסל היה

בודאי למעלה מעשרה טפחים כמבואר בגמרא (בבא בתרא עד) במעשה דרבה בר בר חנא, שאצל מתי מדבר היה יכול לעבור גמל ורוכבו כשאוחז רומח זקוף תחת הברכיים שלהם. וזהו שאמר כלב "וה' אתנו אל תראום", והראה להם שעל ידי שמעמיד עצמו במקום שהשכינה יורדת שם, אינם יכולים לעשות לו שום רע חס ושלום, וכמו שנתקיים למעשה שרגמו אותו האבנים והענן קבלם, כדאיתא המדרש רבה (מתוך הספר "ירימם משה" של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א)

מבט לאירועי השבוע

ניסיון הבחירות הקריבות

לאחר תקופה כה קצרה מצויים אנו שוב בתקופת בחירות. מועד קיומן נקבע קרוב לימי הרחמים והסליחות, הרוחות מתלהטות. הדבר העיקרי שחוזר על עצמו עד שנעשה כהיתר הוא הוצאת שם רע. שנאת החינם מכלה כל חלקה טובה בתוכנו ומשאירה נזק שיכול להיות בלתי הפיך. כדאי איפוא לצטט כאן את מדרש חז"ל המספר את מה שאמר יעקב לבניו לפני הסתלקותו: "דעו לכם בני זכרו תמיד שגדול הוא השלום ושנואה המחלוקת לפני ה'". כל פעם שרבים, מגיעים לשפיכות דמים ובית שיש בו מחלוקת סופו להחרב. אפילו עיר עלולה לההרס אם יש בה ריב ומדון, לכן הזהרו מאוד בני היקרים והמנעו מריב ומחלוקת".

מסר זה שהעביר יעקב לבניו הוא רלוונטי במיוחד לתקופה זו שבה אנו מצויים.

יש גם לזכור שאותם הפוליטיקאים שרבים ביניהם לנגד עינינו, ישבו בעוד שבועות ספורים יחדיו תחת אותה קורת גג ובעקפיין או במישרין ישתפו פעולה ביניהם ואילו תומכיהם ישארו חלילה עם השנאה והאיבה לתקופה שאין לדעת מתי תהא קיצה.

ועל כן שומה עלינו שלא להיסחף בזרם המחלוקת ורק להתרכז בעיקר - בלימוד תורתנו הקדושה ולחדול מהויכוחים ומלחמת האחים ובכך נחזק את הבחירה האמיתית והנצחית - במשיח צדקנו שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

198 (ארליך) וובר

בשורה טובה

בסייעתא דשמיא

ניתן להאזין לשיעור בדף היומי ובפרשת השבוע מפי עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א במערכת "קול הדף": 02-6400000

נקי הדעת שבוזשילים

סוף טוב הכל טוב

הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בפעילות ליד שריד בית מקדשניו

ביום החתונה כאשר יבואו הרבה יותר מוזמנים והמחותן שוב ישתכר ואז החתונה במקרה הטוב תצטרך להסתיים מוקדם או במקרה הגרוע יתכן שאפילו תתבטל עוד בשלבי התחלתה.

השאלה שהטרידה את מנוחתו היתה - האם לבטל את השידוך או שמא לקחת את הסיכון ולערוך את החתונה.

לאחר שיקולים והתלבטויות רבות הוא החליט לפנות למורנו הגה"צ רבי משה וובר. הוא עשה זאת בין השאר משום שהמחותן שלו הכיר אישית את הרב.

המשך בעמוד אחרון

לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284

את העלון ניתן לראות בע"ה www.veber.co.il

א ת הסיפור דלהלן שמעתי מיהודי ירושלמי ששידך את בנו עם בתו של איש אמיד מצפון הארץ.

במסיבת ה"תנאים" של החתן והכלה, החל אבי הכלה לשתות משקאות חריפים. לאחר שעה קלה הוא נהיה שיכור כלוט והחל להתנהג בצורה שביזתה את משפחתו ואף הרתיעה את כל המוזמנים לאירוע. לא היתה שום דרך להשתלט עליו ובלית ברירה נאלצו שתי המשפחות לסיים את הערב מוקדם ככל האפשר כדי למנוע בזיונות נוספים.

כמובן שהאירוע הזה השאיר טעם מר מאוד אצל אבי החתן שלא ידע לפני כן על נטייתו של המחותן שלו לשתות משקאות חריפים ולהשתכר.

כשחזר לביתו, הוא הרגיש כאב גדול ופחד מהראות. הוא נחה לדמינו לנשמו מה יורה

הדלקת נרות		מוצאי שבת	
ירושלים:	7.12	ירושלים:	8.30
תל-אביב:	7.28	תל-אביב:	8.33
חיפה:	7.21	חיפה:	8.35
באר-שבע:	7.28	באר-שבע:	8.33
המועדים הינם לפי שעון קיץ א"י		רבינו תם:	9.05

כל המעוניין לקבל את העלון "שמעו ותחי נפשכם" למייל שלו יפנה לכתובת המייל: haravveber@gmail.com

הוראה למעשה

ה אדם צריך להאמין ולבטוח ב-ה' - כי הפנץ חסד הוא, וחננו ורחום ורב לסלוח - תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו ית', בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם, וכמו שאנו מברכים בתפילת י"ח: "סלח לנו, ברוך אתה חנון המרבה לסלוח", והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל - מאחר שבקשנו - סלח לנו, מחל לנו, ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים - היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכים - "ברוך אתה ה' גואל ישראל" (ספר התניא אגה"ק י"א).

המקור בפרשה: "כי חזק הוא ממנו", פירש רש"י: "כלפי מעלה אמרו..."

מדברים אלו מתעוררת תמיהה גדולה: וכי המרגלים שוטים היו לטעון דבר שאפילו התינוקות אינם שוטים בו! והרי אין ערוך בין נברא לבורא! ועוד: הקב"ה ברא את העולם בעשרה מאמרות, ואם בדבור נברא העולם, יכול הוא גם בדבור לאבד את העולם! אלא שצריך לומר, שהמרגלים לא סברו שעמי הארץ חזקים

מעניני הפרשה

"...כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד"

"ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם"

"זה החיוב הוא - כשיהי' לבגד ארבע כנפים או יותר, דכתיב: "על ארבע כנפות כסותך". שורש המצוה נגלה בכתוב, שהוא למען נזכור כל מצות השם תמיד. ואין דבר בעולם יותר טוב לזכרון כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד, ועיניו ולבו עליו כל היום.

וזהו שנאמר בו בכתוב - "וזכרתם את כל מצות ה'", ואמרו חכמינו זכרונם לברכה: כי מלת ציצית תרמוז לתרי"ג מצות - עם צירוף - שמונה חוטים שבציצית וחמשה קשרים שבו. ועוד אומר לי לבי, שיש בו רמז וזכרון שגופו של אדם ונפשו - הכל לשם ברוך הוא, כי הלבן רומז לגוף שהוא מן הארץ שנבראת מן השלג שהוא לבן, כמו שמצינו בפרקי רבי אליעזר: הארץ מהיכן נבראת? משלג שתחת כסא הכבוד". (ספר החנוך מצוה שפו).

"כתבו התוספות: מה שמדמה חותם של טיט לציצית, שכך עושים לעבדים, והציצית מעיד על ישראל שהם עבדים כדאיתא במסכת שבת. על כן, ירצה במאמר "והיה לכם לציצית" לצד שהם עבדים ל-ה', ועבד עושה כבלא (חותם),

יותר מ-ה', כי אם שמידת הדין חזקה, והקב"ה שמנהיג את העולם במשפט, אינו יכול כביכול מצד הדין המתוח על עם ישראל, לקבל את התשובה שעשו בעודם במצרים. הם טענו שהקב"ה הוציאם ממצרים בכדי להתנקם מהם, וכלשון הפסוק: "ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת ה' אותנו הוציאנו ממצרים לתת אותנו ביד האמורי להשמידנו", ומפרש הספורנו: "בשנאת ה' אותנו על מה שעבדנו עבודה זרה במצרים, שאף על פי שיש לאל ידו לכבוש את האמורי ולהמיתם, יתן אותנו בידם - להנקם בנו" ובאמת עם ישראל עשו תשובה מעון העבודה זרה, כפי שמעיד הפסוק "משכו וקחו לכם צאן" ופירשו חז"ל: "משכו מעבודה זרה וקחו לכם צאן". והצאן הי' האליל של מצרים, ובקיום צווי זה - עם ישראל זבחו את "תועבת מצרים" ועשו בכך מעשה בפועל המורה על תשובתם. חטאם של המרגלים היה איפוא - בחוסר אמונתם - שה' קבל תשובתם, ושהוא הפנץ חסד ורב לסלוח, וכלשון הפסוק: "החפון אחפון במות הרשע כי אם בשונו מדרכו וחיה".

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בידין:

1. מהיכן לומדים שאסור לדבר לשון הרע על ארץ ישראל מכך שמרים דברה לשון הרע על משה רבנו?

תשובה: טענתה של מרים כנגד משה הייתה שהוא התנתק מציפורה אשתו בשביל להדבק בה', ומשום כך מרים הצדיקה נענשה. א"כ על המרגלים היה ללמוד מסיפור זה שאסור להתנתק מארץ ישראל שעליה נאמר "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה", כלומר שדווקא דרכה ניתן להדבק בהשם יתברך ולא בחוץ לארץ.

2. משה קרא להושע בן נון יהושע, כלומר שה' יציל אותו מעצת המרגלים. מכאן רואים שהוא ראה בנבואה שהמרגלים ידברו לשון על ארץ ישראל. וקשה אם כן להבין איפוא אם הוא ידע זאת, מדוע הוא שלח אותם?

תשובה: יש לומר שבזה שהוא הוסיף ליהושע את האות "י", ביקש משה גם לתת לו את הכח להשפיע על המרגלים שבסופו של דבר הם לא ידברו לשון הרע. שהרי האות "י" היא האות הראשונה של שם השם, שבזכות העוצמה של שם השם שתהיה בו הוא יצליח לעקור את מחשבתם הרעה. ואם הוא לא היה שולח אותם, מחשבת הרוע הייתה נשארת איתם. וזה היה גרוע יותר ממעשה של אמירת לשון הרע כי חז"ל אומרים שמחשבת עבירה קשה מעבירה עצמה.

3. על הפסוק "היש בה עץ" אומרים המפרשים: ידאו אם יש בנייהם צדיק שיוכל להציל את עמו על ידי זכותו?

תשובה: משה רבינו רצה לבדוק אם יש בארץ צדיק אחד שבזכותו תמנע כל המלחמה עם העמים שיושבים בארץ: שהרי אם יש שם אחד שכזה, ניתן יהיה להסביר לו שארץ ישראל מיועדת על ידי בורא עולם לעם ישראל והוא ישכנע את יושבי הארץ שעליהם לתת את הארץ בדרכי נועם ללא מלחמות לעם ישראל.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה ממורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

בזכות מצוה מיוחדת

"בזכות המצוה הגדולה שעשית בחייך פעם בנערותך, האריכו ימך, ותחזור ליהדותך כפי שחונכת על ידי אביך. האם אתה יודע מהי המצוה הגדולה שעשית בחייך, שבזכותה זכית לדבר בלתי רגיל, שאביך הנפטר נתגלה אליך?" השבתי: "למרות שחללתי שבתות, לא עשיתי רע לאנשים. גם חלקתי צדקה. ואם אני עובר ליד בית הכנסת וקוראים לי להשלים מנין, אני לא מסרב. כמו כן, כיבדתי את הורי כשחיו. הגיב החזון איש: "לא המצוות הללו גרמו לך לזכות לתגלית הנוראה שנתגלתה לך, אלא זכית לכך בגלל מצוה מיוחדת אחת שעשית בעברך. פעם אחת הובלת ילד נפטר לקבורה בישראל" ובשל כך זכית שאביך יתגלה אליך". מיד נזכרתי.

כשהייתי נער כבן 14 בעת השואה, באה לבית הורי אשה אחת בערב (הגברים נלקחו אז לעבודת כפייה על ידי הנאצים) ואמרה, שבכפר שלהם נפטר ילד ואין מי שיביאו לקבורה, כי הנשים אינן יודעות מה לעשות. פנה אלי אבי: "לך בני, הבא את הילד המת לכאן, אבל אל תלך בדרך הכביש, רק דרך היער, לבל תיתקל עם הרשעים בדרך". אמרתי לו: "אבל ביער מסתובבים בלילות זאבים וחזירי בר". פטרוני אבא ואמר: "לך בני, אל דאגה, ה' הטוב יהא עמך!"

אמא אמרה לי שאבא נמצא בבית הקברות וממתין לי לקבור את הילד

הלכתי לכפר, לקחתי את הילד המת, קשרתי אותו על קרש, וכך הלכתי יחיד ובודד מאוחר בלילה דרך היער. כל קול ענף הפחיד אותי, עד שהגעתי לבסוף בשלום הביתה. היה זה כבר שעה אחת אחרי חצות הלילה. אמא אמרה לי שאבא נמצא בבית הקברות וממתין לי לקבור את הילד. באתי לשם, הקבר כבר היה מוכן ואבי המתין לי. הבאנו את הילד לקבר ישראל.

לבסוף יצאתי מבית החזון איש בהחלטה נחושה – לקבל עלי מעתה עול תורה ומצוות. חזרתי מאותו יום בתשובה שלימה ונהפכתי לאדם חדש. וגם בגשמיות יש לציין, כי עד אז, אף שעבדתי בשבת, מכל הרווחים הגדולים שגרפתי כמנהל מסגריה במוסד, היתה הקללה שורה בכל הכסף, והייתי תמיד מלא חובות. ואולם מאז שהתחלתי לשמור שבת, אני מרגיש שהברכה שורה בכל מעשי ידי, ואף פעם לא חסר לי מאומה.

קול מאחורי: אהה! אתה חוטא עוד הפעם?! (בלשונו: "גוועלד! דו זינדיגסט ווייטער?!"). הסתובבתי לאחורי לראות מיהו המדבר, והנה... אני רואה בהקיץ שאני עומד פנים אל פנים ממש מול אבי המנוח. הוא היה לבוש קיטל וטלית (כפי שראיתי אותו כל השבוע בחלום) וממשיך ואומר לי:

"בני, אל תחשוב שזה חלום, באתי להזהיר אותך שתחזור לדרך היהדות בו חנכתך. באם לא תחזור בתשובה, דע לך, שחייך יקטעו!". תיכף ומיד נעלם ואיננו. הייתי המום, ולא יכולתי לפצות פה. באותה שבת כבר לא הדלקתי סיגריה ולא את הרדיו. במוצאי שבת הלכתי להרגיע את עצמי ונכנסתי לקולנוע.

ביום ראשון, נסעתי תיכף לבני ברק, אל בעל ה"חזון איש". רציתי לספר לו את כל החלומות

כשחזרתי הביתה, התפלאתי לראות כי דירתי כבר מוארת. תיכף כשפתחתי את הבית, נדהמתי והזדעזעתי: אבי המנוח שוב עומד מולי פנים אל פנים בדיוק כמו אתמול וחזר על אותם דברים, אך הוסיף: "דע בני, כי זו הפעם האחרונה שבאתי להזהיר אותך!..." ביום ראשון, נסעתי תיכף לבני ברק, אל בעל ה"חזון איש". רציתי לספר לו את כל החלומות, ואת העובדה שראיתי פעמיים את אבי המנוח בהקיץ. בדעתי היה

מרן הגאון רבי ישעיה קרליץ זיע"א בעל ה"חזון איש"

להעלים ממנו שחיללתי את יום הכיפורים ושבת קודש. תיכף, כשרק דרכתי על מפתן חדרו של החזון איש, ועדיין לא פציתי פי, קידם אותי ה"חזון איש" בצעקה: "גוואלד, אבא שלך אין לו שום מנוחה בגללך, היות ויש לך חיים קטועים!", ומיד כשגמר החזון איש דבריו, הרכין ראשו על ידיו מעל גבי השולחן כמי שנרדם. הצדיק הפסיק מלדבר עמי, ואנכי לא ידעתי מה לעשות, האם ללכת מכאן, או להמתין. החלטתי: היות ויש לי עסק עם איש אלקים היודע נסתרות, עלי להישאר בסבלנות ובדרך ארץ, ויהי מה.

רק לאחר כעשר דקות, פתאום ננער החזון איש, הרים את ראשו מהשולחן ואמר לי:

מעשה מדהים זה, אשר התרחש בדורינו, בשנת תשי"ג, הועלה בכתב בידי רבי אלעזר קליין, רב בבאר שבע, המספר את הדברים מילה במילה מפי בעל המעשה. וכה דבריו:

היום יום ד' לפרשת נח תשכ"ב, יושב לידי ר' יעקב ב"ר חיים מרדכי פלדמן מיוצאי כפר דנילאב מחוז מרמוש, ומספר לי אשר קרה עמו, והנני מוסר הדברים כהוייתן כפי שאני שומע עכשיו מפיו.

הייתי צריך להסתיר יהודי מחמת הנאצים ימ"ש והייתי שם עד שנת תש"ד. אז הובילו אותי לאושיץ ושהיתי שם עד השחרור

כשהייתי כבן 17 שנה (בשנות השואה), הלכתי לעבוד בעיירה אחת בהונגריה, והתחלתי לאט לאט לעזוב את הדרך שחונכתי בבית הורי. הייתי צריך להסתיר יהודי מחמת הנאצים ימ"ש והייתי שם עד שנת תש"ד. אז הובילו אותי לאושיץ ושהיתי שם עד השחרור. בשנת תש"ח עליתי לארץ ישראל, עזבתי כאן את כל יהודי עד שעבדתי לא רק בשבת אלא אפילו ביום הכיפורים.

בשנת תשי"ג, עבדתי במשך כל יום הכיפורים. והנה, בלילה ההוא ראיתי בחלומי את אבי רבי חיים מרדכי ב"ר גדליה שנהרג על קידוש השם בשואה, עומד לפני עטוף בקיטל וטלית, ממש כמו בחיים חיותו ואומר לי: "בני, חזור לדרך אשר

גידלתי אותך, אחרת תדע כי חייך קטועים!", החלום הזה חזר אצלי באותו שבוע כל לילה ולילה.

בני, אל תחשוב שזה חלום, באתי להזהיר אותך שתחזור לדרך היהדות בו חנכתך. באם לא תחזור בתשובה, דע לך, שחייך יקטעו

באותה העת גרתי כרווק בדירה בראשון לציון, ומקצועי היה – מנהל מסגריה במוסד. בליל שבת נכנסתי לבית קפה בעיר, אכלתי ארוחת ערב וחזרתי הביתה. בכניסתי לבית נגשתי להדליק את הרדיו. פתאום, באותו הרגע נשמע

כבר הגעת לתשובה...

ניסע הביתה לגמור את "המסחר" מכל וכל. כשהגיעו להכפר, נכנס אל הבית המלמד לבד, ואילו בעל הבית פשט את בגדיו ועמד בשלג עד צוארו, ואמר תהילים בדביקות נפלאה. קור גדול שרר אז ועל פי הטבע היה מהנמנע שיאמר כל התהלים וישאר בחיים. המלמד ישב בבית והשתומם, כי חשש שבדאי ימות קודם שיאמר חצי התהלים. בתוך כך באו אנשי הכפר ברעש גדול לבקש כמה מידות יי"ש לצורך קבורת בן ה"פריצה". הם סיפרו שהוא שפך על עצמו קדירה גדולה עם מים רותחים ותיכף ומיד הוא נפטר מכך. המלמד התרגש מאד, ורץ תיכף לראות מה נעשה עם בעל הבית וכן ביקש להודיעו מהמאורע.

האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א

כשהגיע קרוב למקומו, שמע שאומר תהלים בקול נעים ובהשתפכות הנפש. פניו היו כלפיד אש, וזיעה כיסתה את מצחו כמו במרחץ חם. כשהמלמד אמר לו מה שקרה בכפר, לא הפסיק ולא דיבר עמו כלל, אלא המשיך לומר תהלים. חזר המלמד אל הבית וראה שבאו שוב כמה אנשי כפר אחרים לבקש עוד כמה מידות יי"ש, כי מאורע חדש אירע: כשהלכו לעליה לקחת משם קרשים בכדי לתקן ארון ההרוג, נפל קרש אחד על ראש בנה השני של ה"פריצה" ונתרוצץ מוחו והוא נפל ומת. הלך המלמד לבשר לבעל הבית גם על כך, ואולם הוא לא הגיב ולא דיבר עמו כלל. כשגמר לומר את התהלים, בא לביתו, ומאז והלאה נעשה בעל תשובה וצדיק גמור.

אינו עמוק כל כך כאותו העונג. נפל בעל הבית בפישוט ידים ורגלים לארץ וצעק בקול מר, עד שהעומדים מאחורי הדלת לא הבינו את לשונו, רק שמעו שהרב אומר לו בכל רגע: עוד יותר בעומק. אחר כך שמעו שהרב אמר לו: לך לשלום לבינתך, כבר הגעת לתשובה.

אמר לו בעל הבית בקול מר: אבל מה אעשה, שאני בכלל מעוות אשר לא יוכל לתקן, כי הולדתי שני ממזרים בכפר שלו.

השיב לו הרב: לך לשלום, וכשתבוא הביתה, תלך אל השדה שמאחורי ביתך ותעמוד ערום בשלג עד צוארך, ותאמר שם את כל ספר התהלים וזכותו של דוד המלך יגן בעדך. יצא בעל הבית מאת הרב ואמר להמלמד:

מלמד אחד, מחסידי אדמו"ר הזקן, הרב בעל ה"תניא", דר בכפר סמוך לעיר ליוזנא, ועסק אצל בעל הפונדק שבכפר במלמדות.

פעם למד עם תלמידיו, בני בעל הבית, בספר "ראשית חכמה", בענין התשובה. בעל הבית נכנס לקראם לסעודת ערבית, ובינתיים שמע שהמלמד מסביר שעון פלוני פוגם בנשמה באופן זה ועון פלוני פוגם באופן אחר. הדברים יצאו מפי המלמד מקירות לבו ונכנסו ללבו של בעל הבית, שנכשל בעוונות חמורים, והרהר בתשובה. מיד הסכים בדעתו לשוב בתשובה שלימה ולנסוע לשם כך למחרת היום לליוזנא, לאדמו"ר הזקן. בבוקר אמר להמלמד שברצונו לנסוע תיכף לליוזנא וביקשו שיסע יחד עמו. שאלו המלמד: מה יום מיומים? והשיבו: שם, בליוזנא יודע לך. ונסעו שניהם. הסכים המלמד לבקשתו של מעבידו ונסע עמו לליוזנא. בכל הדרך ראה המלמד שבעל הבית שלו בוכה בדמעות שלישי. כאשר הגיעו נכנס בעל הבית תיכף למחיצת קדשו של הרב, ובכה בקול רעש גדול, עד שכמעט לא היה לו כח לדבר. והרבי אמר לו: עדיין לא הגעת לתשובה אמיתית בערך עונותיך. תשובה פירושה: השבה, כמו: והשיב את הגזלה. מה שגזלת מקדושת נשמתך והורדת בעמקי הקליפות, אתה חייב להשיב. הצער והמרירות שיהיו לך מזה שפגמת בנשמתך הטהורה, צריכים להיות ממש בשוה כמו העונג הגדול שהיה לך מהעברות שעשית. ואני רואה שהצער עדיין

סוף טוב – הכל טוב – המשך מעמוד ראשון

שאישי לא נגע בהם. מפאת הכבוד שהמחותן רחש אליו, הוא נמנע מלהביע מחאה כנגד פעולתו זו של הרב. וכך עברה החתונה בחסדי ה' בשלום מבלי שהמחותן ישתה אפילו כוסית אחת של משקה חריף.

כיום, יש לחתן ולכלה כבר נכדים ותמיד הם זוכרים לטובה את הרב שבזכותו נערכה חתונתם והתנהלה על מי מנוחות לשביעות רצון כל הצדדים.

למרות שהחתונה הייתה אמורה להיערך בצפון הארץ והנסיעה לשם היתה כרוכה במאמץ גדול, הרב הסכים מיד להענות לבקשתו ולהגיע לחתונה.

בליל החתונה הופיע הרב בתחילת האירוע ונצמד כל העת למחותן המועד לשתיה. הוא פשוט לא עזב אותו לרגע.

כשהמחותן התיישב ליד השולחן, גם הרב התיישב לידו ודאג להוריד מעליו כל משקה חריף שהמחותן הביא עמו. וכך לאחר שעה קלה הצטברו מחתן לשולחן בקבוקים רבים

לאחר ששטח לפניו את החששות הרבים שפוקדים אותו מהחתונה שאמורה להיערך בעוד שבועות ספורים, הוא המתין למוצא פיו שיפסוק עבורו מה עליו לעשות.

הרב חשב רגע ארוך ואז אמר: "תערוך את החתונה ובעזרת ה' הכל יבוא על מקומו בשלום".

היהודי הגיב ואמר שהוא מוכן לקיים את הפסק הזה בתנאי שהרב יתחייב להגיע לחתונה בכדי להשיג על המחותן שלא ישתכר ויגרום עקב כך בושות.

הדיסק שישינה בעזרת ה' יתברך את חייכם לטובה.

בימים אלה יצא לאור הדיסק "שמעו ותחי נפשיכם" על חמשה חומשי תורה בליווי נעימות חסידיות מפורסמות.

המלקט: המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א. העורך והמגיש: תלמידו כבנו הרב עדו ובר שליט"א

ניתן להשיג דיסק זה במחיר סימלי ברשת חנויות גל-פז.

הודעה חשובה

המעוניינים להגיע לקבלת הקהל של הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בכדי להיוועץ בענייני מציאת הזיווג, שלום בית, חינוך ילדים ופרנסה על פי תאריך לידתם ושמותיהם,

יתקשרו לטל. 02-5828284

תיקון החיד"א להצלחה, רפואה, פרנסה ומציאת הזיווג - טל' 02-5828284

עלון זה יוצא לרפואתה של מרת ברוריה קלרה (מולר) שתחי' בת בלה ז"ל בתוך שאר חולי ישראל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "קרח"

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן... [טז, א].
בורח ממחלקות כבורח מן האש.

כותב רש"י – 'ויקח קורח' – מלמד שלקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה וזהו שתיגרם אונקלוס – 'ואתפלג קורח', נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת.

ומה ראה קורח לחלוק על משה? אלא שנתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת ע"פ הדיבור. אמר קורח – אחי אבא ארבעה היו, שנאמר – 'ובני קהת עמרם יצהר חברון ועוזיאל'. עמרם הבכור, זכה אהרון ובניו לכהונה ומשה אחיו למלכות, מי ראוי ליטול את השניה, לא השני? והלא אני בנו של יצהר, הייתי ראוי להיות על משפחתי נשיא ומשה הלך ומינה את בנו של עוזיאל שהוא הקטן באחי אבא, לכן הריני חולק עליו ומבטל את כל מה שעשה.

במדרש כתוב שקורח חלק על משה בכך שלקח מאתיים וחמישים נשיאים והלבישם טליתות של תכלת ושאל את משה, האם טלית שכולה תכלת פטורה מציצית? ואם תאמר שחייבת, ומה אם פתיל אחד של תכלת פוטר את כל הטלית, טלית שכולה תכלת אינו דין שתפטור את הציצית? ועוד הוסיף לחלוק עליו במזוזה? ואם תאמר שכן, ומה אם מזוזה אחת שיש בה שתי פרשיות פטורות את כל הבית, בית שמלא ספרים אינו דין שיפטור את המזוזה? ועוד הוסיפו לחלוק ולומר – "כי כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'", זאת אומרת, כשם שטלית שכולה תכלת פטורה מציצית ובית שמלא ספרים פטור מן המזוזה, כך העדה כולם קדושים, אם כן למה צריך בכלל מנהיג?

קרח חלק על משה, וראינו איזה עונש חמור נגזר עליו, שהאדמה פצחה את פיה ובלעה את קורח ועדתו ואת כל רכושו. אם כן, מה הרוויח קורח מכל המחלוקת? גם מה שהיה לו, הפסיד. מכאן למדו חז"ל כמה קשה המחלוקת שהרי אפילו תינוקות יונקי שדיים נענשו ומכאן צריך ללמוד עד כמה צריך לברוח מן המחלוקת כבורח מן האש, שהרי המחלוקת מכלה כל חלקה טובה, גוף ונפש וממון.

עוד אמרו חז"ל – כל המחזיק במחלוקת, עובר בלאו שנאמר – "לא יהיה כקורח וכעתו". וידוע כמה שקדו חכמים וכמה תקנות תיקנו מפני דרכי שלום, ופרט מפני שלום בית, שהרי אפילו שמו של הקב"ה שנכתב בקדושה הניח למחקו כדי ליתן שלום בין איש לאשתו וממנו נלמד עד כמה צריך האדם לברוח מן המחלוקת בשביל השלום. סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: ישנו מעשה נורא ומיוחד אשר התפרסם לפני כ-50 שנה ועורר התעוררות עצומה. במשפחה חשובה וידועה בארץ, היה אבי המשפחה רב גדול ומפורסם אשר שיעוריו ודברי תורתו המאלפים נודעו בשערים והתקבלו על לבבות השומעים.

והנה, ביום מן הימים, מסר הרב המפורסם את נשמתו השמימה, כשהוא זקן ושבע ימים. המשפחה האבלה היתה בצער כבד ישבה עליו 'שבעה', כשהם מתקשים לקבל את הפרידה המרה. בתום ימי 'השבעה', פתחו האחים את צוואתו של האב, והנה הם מגלים כי אביהם האהוב הותיר להם בירושה רכוש וממון רב ויקר ערך.

אלא שבמקום לשמוח במתנה הגדולה שהותיר להם אביהם, החל כל אחד לטעון כי לו מגיעה הדירה הגדולה והרכוש הרב, וכי לו משפט הבכורה. הוויכוחים התלהטו והתלקחו עד למריבה גדולה, כשבסוף נפרדו האחד מהשני בזעם ובקעס נורא, בעוד שהם מכריזים כי הם עורכים חרם כללי בן כל בני המשפחה.

האחים שהיו ילדים למשפחה שהתחנכה על אדני התורה והיראה ידעו כי אסור בתכלית האיסור לפנות אל בית המשפט אשר דינו כפנייה אל 'ערכאות הגויים', וכי כל העושה זאת נקרא מרים יד בתורת משה רבינו, על-כן פנו הם לדין תורה! על מנת לקבל פסיקה הלכתית מתלמיד חכם גדול שיכריע בעניין הירושה, כיצד לחלקה וכיצד להגיע להסכמה.

נקבע יום ושעה. כל אחד מהאחים הגיע בכוחות עצמו אל בית הדין והציג את טענתו לפי הסדר. היה זה דיון לא פשוט בכלל, הרבה זעם, בכי וצער היו באותו מעמד בין המשפחה המפולגת אשר רק לפני כמה שבועות היו אוהבים ומאוחדים, והנה עתה מרגישים הם כשונאים גדולים בגלל 'כמה שקלים ונכסים'.

בית הדין הודיע כי ישקול הוא בימים הקרובים את הטענות וכי הוא מבקש מהמשפחה להגיע בעוד כמה ימים להמשך הדיון. אלא שבאותם ימי הפסקה אירע דבר מבהיל ונורא. אחד הדיינים שערך את הדין-תורה של אותה משפחה, עלה באותו לילה על יצועו על מנת לנוח לקראת יום הבא.

והנה, מספר אותו דיון, 'הגיע אלי בחלום אבי המשפחה אשר אותו הכרתי אישית, כשמראה פניו היה ברור לחלוטין, והוא פנה אלי במילים קשות ואמר לי בזה הלשון: "דע לך, שבכל פעם שילדי מזכירים את השם שלי בדין תורה שנערך אצלך, מטלטלים אותי בשמיים מצד לצד ומפריעים את שלוותי ומנוחתי עד אשר אני מרגיש צער וסבל נורא עד למאוד", אנא ממך, התחנן אלי הנפטר החשוב בחלום ואמר, "אני מבקש ממך בכל לשון של בקשה שתפנה אל ילדי ותאמר להם שלא יזכירו את השם שלי בכל זמן שנערך הדין-תורה, מפני שכאשר שומעים בשמיים שהמריבה והשנאה נוצרו בגלל רכוש שהשארתי להם, מתעוררים עלי דינים קשים שמצערים אותי, לכן,

כלל הפחות שאם עושים הם דין תורה, שלא יזכירו את שמי וירחמו על נשמתיה". מיותר לציין כי הדין המבוהל אשר אינו רגיל לחלום חלומות כאלה ברורים, רץ אל בני המשפחה וסיפר להם זאת מילה במילה. האחים ששמעו זאת הצטמררו והזדעזעו עד עומקי נשמתם למשמע הבשורה שאביהם האהוב סובל נורא. ולמרבה הפלא, התגברו האחים על יצרם והסכימו לעשות שלום ביניהם בלא לערוך דין תורה, כשהם שבו לחיות בשלום ובאהבה, ובכך ידעו בוודאות שעושים הם נחת רוח ושמחה לאביהם שבשמיים. כמה נורא ואיום הוא המחלוקת והמריבה אשר מביאים לשנאה ופירוד בין הלבבות ועושים הם רעש וצער גדול בשמיים, ובפרט אם המריבה נוצרה בעקבות ירושה שגורם לדינים וצער נוראים לנפטר. מספרים כי הגיעו אל ר' משה בצלאל זצ"ל, אחיו של 'האמרי אמת', משפחה שהתלוננה על מצבה הכלכלי הקשה השורר בביתם. שמע זאת הרב ואמר להם: "דעו לכם כי כבר גילה השלי"ה הקדוש על – 'מסכת יומא' שנאמר שם בשם חז"ל "כי מחלוקת אחת – דוחה מאה פרנסות". שיכול האדם להיוולד במזל של פרנסה טובה לכל החיים, אלא שבמחלוקת אחת ומריבה קשה יכול הוא לדחות ולהרחיק מעל עצמו מאה פרנסות (ויוציא עמו בששון).

"אך פרדה תפרדה את בכור האדם" [יח, טו].

מעשה ביהודי שבשעה טובה נולדו לו תאומים, הנראים כזהים ממש. לבכור קראו ההורים "אלעזר", ולתאום שנולד מיד אחריו קראו "איתמר". ביום השלושים ללידתם, עמד האב הטרי לערוך באחד האולמות את מצות "פדיון הבן" לתאום הבכור. הכל הוכן ונערך ברוב פאר והדר, וכאשר הגיע הכהן, האב המרוגש מיהר להביא את התינוק מעזרת הנשים. האב לקח את בנו הבכור מעגלת התאומים, הלבישו ועיטרו בבגדים הנאים והמקושטים שהכינה אשתו לכבוד המעמד הגדול, ועיטרו בתכשיטי זהב וכסף, כפי שנהגו משום חביבות המצוה היקרה. התינוק המקושט הובא אל הכהן, וכפי נוסח פדיון הבן, פנה הכהן אל האב בשאלה: "במאי בעית טפי [במה אתה רוצה יותר], בבנד בכורך או בחמישה סלעים שאתה חייב בפדיונו?". האב השיב: "בעינא בבני בכורי זה, והילך חמישה סלעים דמחייבנא ביה" [הנני רוצה בבני בכורי, והרי לך חמישה סלעים בפדיון שהתחייבתי בו]. לאחר מכן בירך האב "אשר קדשנו במצוותיו וציונו על פדיון הבן", ו"שהחיינו", ונתן לכהן את חמשת הסלעים. הכהן נטל את הכסף, הוליכו בידו על ראש הבכור ואמר: "זה תחת זה, זה חילוף זה, זה מחול על זה, ויכנס זה הבן לחיים לתורה וליראת שמים". והנה, כאשר האב החזיר את התינוק לעגלת התאומים, פתאום נשמעה זעקת בהלה מפי אשתו: "אוי ווי! פדית את איתמר ולא את אלעזר!..." התברר, שהאב, שעדיין מתקשה להבדיל בין שני התאומים הזהים, לקח בטעות את הבן השני, ואותו פדה בברכה, ואילו הבכור האמיתי נותר בעגלה שבזרת הנשים...

התעוררה אפוא השאלה: האם כעת צריך האב לערוך פדיון הבן לבנו הבכור?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מעיקר הדין, לא צריך שהבכור יהא נוכח במעמד הפדיון הבן, ואפילו אם נמצא הבכור במדינה אחרת יכול האב לפדותו. וממילא, במקרה שלפנינו, כאשר האב נתן לכהן את החמישה סלעים עבור פדיון בנו הבכור, בדורה ככולם שזה היה עבור הבכור האמיתי, ולכן הגם שהחזיק תינוק אחר, הפדיון חל עבור הבכור בכל מקום שהוא נמצא. (נתאר לעצמנו שהאב החזיק בידו "חתול" במקום להחזיק את הבכור, האם יעלה על הדעת לטעון שהפדיון נעשה בחתול!... הרי ברור לכולם שכוונת האב ליתן את דמי הפדיון עבור בנו הבכור, ומה שהחזיק בידו דבר אחר, אין בכך עיכוב בעצם חלות הפדיון על הבכור).

אולם, יתכן שיש מקום לטעון, שמכיון שלאב היתה 'כוונה הופכית', דהיינו שהתכוון במפורש לבן האחר, אם כן אולי הפדיון לא חל עבור הבכור. ולפיכך, מהיות טוב, על מנת לקיים את המצוה היקרה ללא שום חשש ופקפוק, ראוי שיבקש האב מהכהן שיחזיר לו את החמישה סלעים, ויחזור ויפדה את בנו הבכור, אך ללא ברכה. לסיכום: מסתבר שהבן הבכור נפדה כדין, ובכל זאת ראוי לפדות שוב את התאום הבכור ללא ברכה (אחת שאלתי).

"ברית מלח" [יח, יט].

מעשה באדם שבירך על הפת "המוציא לחם מן הארץ", ולאחר הברכה, עוד בטרם הספיק לטעום מן הפת, הבחין להפתעתו בבנו שמשום מה נשאר בבית ולא הלך לתלמוד-תורה. "מוישליה" קרא האב לבן, על דעת להמשיך ולגעור בו "עוד לא הלכת לחיידר?!", אלא, שלפתע תפס האיש את עצמו - הרי עשיתי הפסק בין הברכה לטעימה [כי הליכת הבן לחיידר אינה שייכת כעת לסעודה], ועברתי על איסור ברכה לבטלה, וכעת אצטרך לברך שוב... ובהבזק של רגע, האיש המשיך והורה לבנו "תביא מלח"... באופן שהמשפט שהוציא מפיו היה: "מוישליה... תביא מלח!". יצויין שעל השולחן אכן לא היה מלח. והנה, נפסק בשולחן ערוך (או"ח סי' קס"ז סי"ו), שאם סח בין הברכה לאכילה בדברים שאינם מעניין הסעודה (אפילו במילה אחת), צריך לחזור ולברך. אבל אם הפסיק בעניינים המשייכים לסעודה, כגון שאמר "הביאו מלח" - אינו צריך לחזור ולברך. וממילא התעוררה השאלה: האם לאחר שהמברך המשיך וביקש מבנו "תביא מלח", התברר שאין כאן הפסק והוא יכול לאכול על סמך ברכתו; או שמא מיד כשפתח ואמר "מוישליה", כבר חל הפסק והתקלקלה ברכתו, שכן כוונתו אז היתה לומר דברים שאינם שייכים לסעודה?...

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א:

מעשה באדם שלקח טלית על מנת להתעטף בה, והתחיל לברך "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם", ולפתע, עוד בטרם הספיק האיש לסיים את ברכתו, פתאום הגיע מאן-דהוא וחטף ממנו את הטלית... והנה, על גבי השולחן שלפני המברך היו מונחים התפילין שלו, ועל מנת להציל את ברכתו, הוא חשב לקחת מיד את התפילין ולסיים את הברכה עליהן "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להניח תפילין"... האם ניתן לעשות כן?

נשאל בכך רבינו יעקב חגיז זצ"ל, בספרו 'הלכות קטנות', והשיב: המברך יכול 'למשוך' את ברכתו ולסיים "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו להניח תפילין" ויוצא בזה ידי חובה! הרי לנו, שאף על פי שהמברך התחיל את הברכה על דעת הציצית, מכל מקום הוא רשאי לסיים בתפילין. כעין זאת ניתן לכאורה לומר גם בענייננו - על אף שפתח האיש ב"מוישליה", שזה הפסק בברכה, בכל זאת הוא יכול לתקן ולסיים ב"תביא מלח", שהוא צורך הסעודה ואינו הפסק. אמנם יש לחלק; ברכת הציצית והתפילין, עניינה אחד - על שניהם מברכים 'ברכת המצוות', ולכן [בדעבד] ניתן לשנות את הברכה ולסיים בנוסח המצוה האחרת. אך במקרה שלנו, כשאמר האיש סתם "מוישליה" הרי זה הפסק גמור, ולאחר שכבר הפסיק וקלקל את ברכתו, מה יועיל אם יוסיף כעת "תביא מלח"? ולכן יתכן שלא יצא וצריך לחזור ולברך. אמנם, מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א אמר, שלמעשה נראה שלאחר שהאב הוסיף "תביא מלח", תיקן, כי התברר שהפסיק בדברים הנוגעים לסעודה, ולכן אין כאן הפסק (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ שמואל בן חתון ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ לון בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ אסתר בת פרי ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמר ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

מתוך ההפטרָה: וַיִּקְרָא שְׂמוּאֵל אֶל ה'
וַיִּתֵּן ה' קוֹלוֹת וַיִּמְטֵר בַּיּוֹם הַהוּא (על הפְּלִישְׁתִּים)

"ויקח קרח" (טז, א)

שואלים חז"ל: "קרח שפקח היה, מה ראה לשטות זו?" - לעשות מחלקת כנגד משה ואהרן?

מדוע חז"ל השתמשו כאן דוקא במלה "פקח" ולא חכם, או נבון וכדומה?

נתן להסביר, שאדם פקח הוא מי שמבין שבכל מקרה של חלוקי דעות, יש שני צדדים. והנה גימטריית המלה "צד" היא 94 וכשישנם שני צדדים, עולה הסכום ל-188 (94*2 = 188), כגימטריית המלה פקח.

ואם זה שחולק על דעתו של אותו הפקח, מבין גם הוא שישנם שני צדדים, גיע מספר הצדדים לארבעה. וכשנכפיל בארבע את גימטריית המלה "צד" גיע הסכום ל-376 (94 * 4 = 376) - כגימטריית המלה "שלוש" - לרמז לנו שאם ישכיל כל אחד להבין שישנם שני צדדים ולכונן, יבינו שניהם שיש להפסיק את הריב ולעשות שלום.

לפי זה מובן מדוע השתמשו חז"ל דוקא במלה "פקח", שכן זה הדבר שרצו לשאל: קרח שפקח היה, ומכאן מוכח שהבין שישנם שני צדדים ולכונן, והיה צריך להגיע למסקנה שעליו לעזוב את הריב, ולעשות שלום - מה ראה לשטות זו להמשיך במחלקת?

(רבי נפתלי מרופשיץ)

"ואהרן מה הוא כי תלינו עליו" (טז, יא)

מדוע אמר משה "ואהרן מה הוא", ולא אמר "ואהרן מה פשע?" או "ואהרן מה עשה"?

נתן להסביר ולומר, שמשעה התפנו להוכיח את טיבו ומהותו של אהרן. מאחר וקרח טען שאהרן אינו ראוי לכהנה גדולה, רצה להוכיח שלא צדק קרח בטענתו, וכיצד יוכיח זאת? אמרו חז"ל (ערובין סה:): "בשלהש דברים אדם נפר: בכוסו, בכיסו ובכעסו" - טיבו של אדם נפר מתוך התנהגותו בשלהש מצבים: בשעה שהוא שתוי, בשעה שנדרש לשלם מכספו, ובשעה שהוא כועס.

והנה בכוסו לא נתן היה לבחון את אהרן, מפני שמעולם לא היה שתוי, שכן נאסר על הכהנים להשתכר. גם בכיסו לא היה אפשר לבחון, כיון שהכהן הגדול היה גדול מכל אחיו בעשר (יומא יח.), ועל כן יכול אהרן לשלם מכספו בקלות, מבלי שירגיש כלל בחסרונו כלשהו.

אם כן, לא נותרה דרך אחרת לבחון, אלא בכעסו. ולכך התפנו משה כשאמר: "ואהרן מה הוא" - אם תרצו לדעת מה הוא אהרן, דהינו מה טיבו, אז "תלינו עליו" - תריבו אתו ותכעיסוהו, ואז תנכחו לראות כי גם בשעה זו, נותר הוא בענותנותו ובצדקו.

(טל תורה)

"תשתרר" (טז, יג)

מדוע השתמשו דתן ואבירם דוקא במלה "תשתרר", ולא באחת מהמלים "תתגדל", "תתנשא"?

נתן להסביר ולומר, שבמלה זו טמון רמז לכוננתם. הגימטריה של "תשתרר", הוא אלף וחמש מאות, וזוהי הגימטריה הגבוהה ביותר מכל מלה אחרת שבתורה. והנה סכום ערך כל אותיות

הא'-ב', בתוספת סכום ערך האותיות הסופיות - מנצפ"ך, מגיע גם הוא בדיוק לאלף וחמש מאות.

בזה בקשו לומר למשה: מדוע תשתר עלינו על כך ששמעת את התורה הפתובה בא'-ב', מפי הקדוש ברוך הוא בעצמו? הן במתן תורה שמענו זאת גם אנו כמוך.

(פענח רזא)

"העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה" (טז, יד)

מדוע אמרו דתן ואבירם למשה דוקא שינקר את עיניהם, ולא יפגע בהם באיבר אחר? נתן להסביר זאת על פי מה שאמרו חז"ל (מכות כג:), שרמ"ח (248) איברי האדם, הם כנגד רמ"ח מצות עשה, ותכלית בריאתו של כל איבר, היא לקיים בו את המצוה המיוחדת לו. המצוה המיוחדת לעינים היא מצות ציצית, שנאמר בה (במדבר טו, לט) "וראיתם אתו".

והנה אנשי קרח לגלגו על מצות ציצית (רש"י על פסוק א' לעיל), ועל כן היה מהראוי שינקרו את עיניהם, שהרי לא נוצרו העינים אלא כדי לקיים בהן מצוה זו. ואף על פי שידעו זאת דתן ואבירם, לא נמנעו מלהתריס כלפי משה בעזות מצח: "העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה" - אפלו אם תנקר את עינינו, לא נעלה.

(משנת דרבי אליעזר)

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

בעל המאור ושמש < (א' תמוז תקפ"ז)

"בייגלה טריים, בייגלה חמים הישר מהתנור, בייגלה בייגלה.." בחצר הקדמית של בית המדרש הגדול בקראקא יושב ילד קטן וסמוק לחיים, לצדו סל נצרים עמוס לעיפה בכעכים היחניים ואפויים היטב. כבר משעות הבקר המקדמות יושב הוא בפתח החצר ומציע את מרכולתו הריחנית בפני העוברים ושבים. מיהו אותו ילד רך בשנים, ומדוע איננו מצוי כעת כשאר בני גלו, בביתו של המלמד?

ילד חמד זה, קלמיש שמו, נאלץ לסייע לאביו בפרנסת הבית. משפחתם בת עשרת הנפשות מתפרנסת אך בקשי ממכירת כעכים. ומשגברה עליהם גזרת העני, נאלץ אבי המשפחה לשלח את בנו למכור כעכים בחצר בית המדרש.

*****

היה זה בבקר חרפי במיוחד. גשם זלעפות נמך ארצה ורוחות עזות נשבו בחזקה. קלמיש הקטן נסה תחלה להצטנף באחת מפנות החצר ולהציע את מרכולתו, אך משגברה הסערה, אסף קלמיש את הבייגאלה לתוך הסל, ונכנס לתוככי בית המדרש בכדי לתפס מחסה מפני הגשמים.

והנה רואה קלמיש מחזה מוזר: יושבים בבית המדרש אנשים הנראים לו כחשובים למדי, והם צועקים זה על זה ומתנכחים ביניהם בקולות רמים. ספרים עבי כרס פתוחים לפניהם, מצחקם חרש קמטים, ונהרה שפוכה על פניהם. עוד הוא מקשיב לדבריהם ולפלפוליהם הנאמרים בלהט, חש פתאום קלמיש כי נפשו צמאה לשמע עוד ועוד מדבריהם. מאותו יום נאלץ היה קלמיש מזדרז למכור את הבייגאלה, וממהר להכנס לבית המדרש בכדי להקשיב לדברי התורה.

באחד הימים נכנס קלמיש לבית המדרש, והנה הוא מלא מפה לפה. עוד הוא מביט פה וכה והנה הוא רואה את עיני הפל נשואות לעבר הבימה, שם עומד המרא דאתרא רבי אברהם הורביץ זיע"א ומשמיע פלפול ארוך בסוגיה הנלמדת. קלמיש לא ותר. ברגליו הקטנות טפס על ספסל כלשהו, התבונן בפניו של הרב והקשיב ברבון. כך במשך שעה ארוכה.

סמוך למקום עומדו של קלמיש, עמד אחד מעשרי העירה, יהודי תלמיד חכם ובר אורן ושמו רבי מרדכי גוטנגולד. והנה מבחין הוא בקלמיש בן השש עומד ומקשיב בשקיקה לדרשה.

תמה רבי מרדכי בלבו תמיהה גדלה. "אמר נא לי קלמיש חביבי, פנה אליו לאחר הדרשה, מה לך ולסוגיה הסבוכה עליה דן הרב כעת? ובכלל, מדוע אינך נמצא כעת במקום הראוי לך, הלא הוא בית מלמד הדרדקי?"

קלמיש לא התבלבל: "ברשותכם, אחזר בפניכם על כל דרשת הרב". וכאן החל קלמיש להרצות בפני רבי מרדכי את כל דרשת הרב מלה במלה מתחלתה ועד סופה.

"ראה נא רבי מרדכי, אמר קלמיש כשסים את דבריו, אין לאל ידו של אבי לשלם למלמד שכר למוד עבדו, ואף נאלץ אני לסייע בפרנסת הבית. מה טוב פי יכל אני לשבת פה בבית המדרש ולשמע בכל יום דברי אלקים חיים."

"עדיף לגדולות, קרא רבי מרדכי בקול נרגש, עלי לנדא פי כשרונותיך הברוכים נצלו עד תם, ובעזרת ה' תגדל ותהיה תלמיד חכם מפלג"

עוד באותו יום, מהר רבי מרדכי לביתו של אביו של קלמיש, רבי אהרן, והציע הצעה שאין לסרב לה:

"ראה נא רבי אהרן, בת קטנה יש לי. מעטרת בכשרונות ומדות תרומיות. אם תאות בבוא העת לתת לי את בנה לחתן עבודה, אדאג כבר מעכשו לכל מחסורו של קלמיש, ואשכר עבדו את טובי המלמדים. ובעזרת ה' ביום החתונה אעניק לו נדוניה של עשרת אלפי רובל. רבי אהרן שאהב תורה והוקיר את לומדיה, נתן את הסכמתו לאלתר.

מאותו יום נאלץ עזב קלמיש את עסקי הבייגאלה, לטובת למוד התורה הקדושה. בכח תפיסתו המהירה וזכרונו המפלא הלך ונתגדל בתורה ושמעו הלך לפניו. לאחר נשואיו עם בתו של רבי מרדכי, ישב והגה בתורה באין מפריע, כאשר חותנו רחב הלב, דואג לכל מחסורו.

ברבות הימים נקשרה נפשו של רבי קלונימוס קלמן בצדיק הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק. הוא עבר לגור בליז'ענסק בכדי להסתופף בצל רבו, אך לאחר תקופה קצרה הורחו הצדיק לשוב לקראקא ולהפיץ משם את אור התורה והחסידות. שמו יצא לפניו בצדיק פלאי ומקבל אלוקי, ורבים שחרו לפיתחו.

חבורו החשוב, הלא הוא ה"מאור ושמש" התקבל בכרכה מרבה בכל תפוצות עולם התורה והחסידות.

פרשת השבוע
ילדי ישראל

5 כרכים בקפסולת מתנה מהדרת לגילאי 7 ומעלה

ספור הפרשות בשלוב מדרשי תנ"ל בשפה נעימה ומרתקת בליווי ציורים מרהיבים ניתן להשיג גם באידיש וגם באנגלית עכשווית בחניות הספרים

פני עין חמד

יוזא אאור ץ׳י בית הכנסת לכונת ״ציון חמד״ - מכללת ציון

פְּרִשְׁת קֶרַח - זָכָה - עֶזְרָה, לֹא זָכָה - כְּנָגְדוּ

״וַיִּקְהָלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אֶהֱרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם רַב לָכֶם״ (במדבר טז, ג)

הצלחה בגורר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

און חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'וליאט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית און בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחיה און בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה טובה בת אורה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישא אסתר בת זוהרה שאול בן סילביה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל נעמה בת שרה בנימין בן ברכה ישראל בן חווה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

בכך ואף הניף אתכם כמו כבשים". הדברים נכנסו כארס בליבו של קורח, אשר היה מגדולי עולם ומטועני הארון. מכאן החלו העניינים להידרדר במהירות עד כדי כפירה בתורה וכפירה שמשה רבינו הוא שליח ה'. אישתו של קורח דאגה לו, כביכול, אך הביאה אותו עד שאול תחתית, תרתי משמע.

לא הרחק מאוהלו של קורח עמד אוהלו של און בן פלת. הלה נסחף במרד שיצא מבית מדרשו של קורח, כולו נתון במערבולת המחלוקת הנוראה, עד שנבצר ממנו לראות כי אין כאן אלא ליצנות המובילה לשאול.

שלא כאישתו של קורח, אשר 'דאגה' לבעלה, אישתו של און ניסתה להביע התנגדות. היא הסבירה לבעלה כי שום רווח לא יצא לו משיתוף פעולה עם אחד מצדדי המחלוקת.

"אם אהרון יהיה כהן גדול- אתה תהיה תלמידו, ואם קורח יהיה- אתה תהיה תלמידו", טענה כנגדו. כלומר, בכל מקרה ישאר און בן פלת מחוץ לתמונה.

נזכור כי חבר טוב אינו זה אשר מראה פנים שוחקות לכל רעיון שאנו מעלים ולכל מעשה שרצוננו לעשות. ומאידך גיסא, זה המבקר ומעיר, מתוך רצון כן לתקן את הטעון תיקון- הוא הוא החבר טוב.

כאשר אני מביע דעה נחרצת, כך שאיני רואה כלל צד אחר למטבע. והנה בא אדם אחר ומעלה הנחה המנוגדת לחלוטין להנחה שאני הנחתי. האם הוא מבקש את רעתי? או אולי הוא מחפש את טובתי?

החלטנו לנקוט בפעולה מסויימת. והנה מגיע מחר ותיק ומנסה לעצור בכל דרך אפשרית את הוצאה לפועל של החלטתנו. האם טובתנו עומדת לנגד עיניו? או אולי הוא מחפש את נפילתנו?

התשובה לכך אינה חד משמעית. לפעמים האדם הזה אכן מחפש את רעתנו. הוא מנסה לעמוד בדרכנו כשטן, מתוך תקווה שיצליח להפריע, להרוס ולחבל במה שעשוי להיות הצלחה עבורנו.

ולעיתים התנגדותו נובעת דווקא מתוך רצון להציל אותנו מהחלטה אומללה שקיבלנו. הסכמה והתנגדות אינם ערכים מוחלטים. תלוי במה מדובר ומי הם הנפשות הפועלות.

ככלל, ניתן להניח ששונא מתכוון לרעתנו גם כאשר הוא מסכים עמנו, ואילו אוהב מתכוון לטובתנו גם כאשר הוא מביע התנגדות נחרצת לדעתנו.

לפי המסופר במדרש, אישתו של קורח הסיתה את בעלה כנגד משה רבינו. היא אמרה לו: "ראה מה עשה לכם. את עצמו עשה למלך, את אחיו מינה לכהן גדול, את בני אחיו מינה לסגני כהונה. מלבד זאת דאג יפה לפרנסתם: התרומה לכהן, הביכורים לכהן, והמעשרות המגיעים ללוי, גם מהם ניתן חלק לכהן. מלבד זאת גזז לכם את כל השיער ועשה מכם צחוק. הוא לא הסתפק

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

צ"י	כניסת לכת	צאת לכת	כיבוי נס
19:14	20:26	21:21	י"מ
19:32	20:24	21:18	ת"א
19:35	20:27	21:22	מי"ב
19:31	20:23	21:18	ב"ב

- זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
- הצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
- הצלחת אלי ברוט ומשפחתו

- העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל
- רפואה שלימה לנוריאל בו אסתר
- רפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בו שלי

שואל ומשיב בהלכה - נטע רבעי - חלק ג'

מהן ההלכות הקשורות לנטע רבעי? **Ice** ?

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, מתוך ספרו 'הכשרות למעשה': **תשובה** !

הפודה בארץ ישראל פירות נטע רבעי על כסף או על פירות בשווה פרוטה, מברך לפני הפדיון: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על פדיון נטע רבעי". **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן רצד ס"ו) והנוסח לדעת השו"ע "על פדיון רבעי".

ואומר: "פירות אלו, הם וחומשם, יהיו מחוללים על פרוטה ורבע במטבע המיוחדת לי לחילול מעשר ורבעי". וכאשר פודה על פרי אחר יאמר: "מחולל על פרי זה שיחדתיו לחלל עליו". אולם בחוץ לארץ פודה ללא ברכה. **הערה:** כיוון שהוא מחלוקת ראשונים האם נוהג בחוץ לארץ דין נטע רבעי, כתב הש"ך דיש לפדות שם בין כרם בין נטע רבעי ללא ברכה. וכ"פ הראש"ל בשו"ת יביע אומר ח"י (חיו"ד סימן לה).

כאשר יש ספק אם זו השנה הרביעית או החמישית, יחלל את הפירות ללא ברכה. וכן יפריש תרומות ומעשרות ללא ברכה. פירות נטע רבעי פטורים מתרומות ומעשרות. **מקורות:** רמב"ם (פ"ט ממעשר שני ה"ד). וכתב בספר משפטי ארץ- עורלה (195): ולמעשה קשה להקל ולפטור מתרומות ומעשרות דפעמים רבות אינו רבעי ודאי, כיוון שמעבירים שתילים ממקום למקום ופעמים שנחשב נקוב, או שיש לצרף שנות תחילת גידולו בעציץ, ואע"פ שלענין עורלה מחמירין למנות לו ג' שנים, מכל מקום לפטור מתרומות ומעשרות בשנה רביעית למניינו אי אפשר - אלא אם הם ודאי שנה רביעית. ע"כ.

מדוע באו החתולים?

בביתו של הרה"ק האדמו"ר רבי שלמה גולדמן (האדמו"ר הרביעי של חסידות זוועה) צוק"ל הסתובבו חתולים רבים. הם התהלכו בחצר, ואף בתוך חדרו בקודש פנימה, והפלא הגדול היה, שהצדיק בעצמו דאג להם והיה מאכיל את החתולים תמיד. ניכר היה כי מדובר בעניינים נעלים וטמירים, שהצדיק עוסק בהם.

באחת הפעמים התבטא הצדיק באוזני אחד ממקורביו, שהתפלא על שמקרב כל כך את החתולים הללו, וגילה מעט מן הסוד! וסיפר שבעת המחלוקת הקשה שפרצה בין הגאון רבי יהונתן אייבשיץ צוק"ל (מח"ס 'ערות דבש' וכו'), והגאון רבי יעקב עמדין צוק"ל, שחשד בגאון ר' יהונתן אייבשיץ צ"ל בגלל כתיבת קמיעות שמא קשור הוא לשבתאות חלילה. שני הגדולים כבר יכלו לברר את העניין ולהשלים ביניהם, מחמת שכל כוונתם הייתה רק לשם שמים, ולא התכוונו כלל לשום מחלוקת אישית וכעס חלילה.

אבל במשך זמן רב הרבה אנשים, התערבו באותה מחלוקת, והתעברו על ריב לא להם, והציתו תמיד את אש המחלוקת! ובכך מנעו את האפשרות ששני הגדולים ישלימו ביניהם כבר פה בעולם הזה - נשמות אלו הן שהתגלגלו בחתולים האלה! - סיים הרבי את הסברו המופלא.

מדוע נפטר השוחט?

מעשה שהתרחש בעיירה 'קשפיץ' הסמוכה לצ'נסטחוב בפולין, שהוצרכו למנות שוחט חדש, וחיפשו אדם ירא אלוקים שעושה את מלאכתו נאמנה. לאחר חיפושים מצאו שניים הראויים לאותו התפקיד לפיכך החליטו לעשות בחירות בין שני שוחטים הללו. האנשים בעיירה התחלקו לשתי קבוצות. חלקם צידדו בשוחט הראשון שראוי לשמש בקהילתם ואילו החלק השני צידדו בעד השוחט השני, עד שאש המחלוקת הייתה נחלת העיירה כולה. אחד מהשוחטים היה ממקורביו של הרה"ק האדמו"ר ר' פנחס מנחם אלעזר יוסטמן צ"ל (ה'שפתי צדיק' מפילץ זיע"א), ושלח אליו מברק ובו ביקש את עצתו של הצדיק.

שלח לו ה'שפתי צדיק' תשובה כי "המחלוקת היא אש ומאש צריך לברוח, ועל כן שא רגליך והימלט מן המקום אשר אתה שמה". מכתב התשובה הגיע לידי אדם אחד שצידד בעד אותו השוחט, וכשהוא ראה את תשובת הצדיק, חשש שמא השוחט יברח מהעיירה ויאלצו למנות את השוחט השני. בסיכומו של עניין לא מסר לו את המכתב, והשוחט נשאר בעיירה. כעבור שבוע ימים אותו שוחט חלה והגיע עד שערי מוות ולבסוף אף התבקש לבית-עולמו. לאחר פטירתו נפטרו עוד מספר אנשים שגרמו למחלוקת ואנשי העיירה חששו על נפשם שמא יספו אף הם בגין המחלוקת. לאחר שהתבררה העובדה, כי המכתב מאת הרבי לא נמסר לשוחט, היה קשה במשך כמה דורות לבני משפחת השוחט למחול לאותו אדם, שהמכתב הגיע לידי ולא מסר אותו לאבי משפחתם, וגרם בכך, שיפטר מן העולם.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

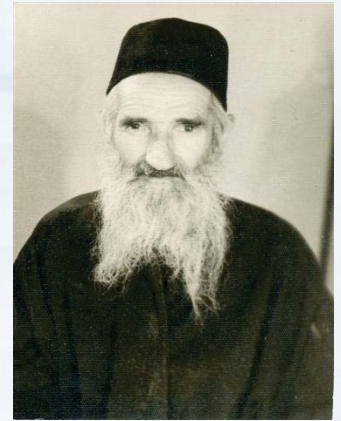
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב יוסף יצחק שלוש זצ"ל

הגאון הרב יוסף יצחק שלוש זצ"ל - נולד ב-ח' בשבט ה'תרנ"א (1891) במרקש שבמרקו. הילדים שנולדו לאביו נפטרו בחייו ורבינו בהיותו כבן שנתיים חלה ונשקפה סכנה לחייו. אביו התפלל בבית-הכנסת מול ספרי התורה בהיכל הקודש וביקש למסור את נפשו תחתיו. הבן הבריא והאב נפטר בתוך שבועיים לאחר מכן. לאחר שהתייתם דאגו לו אנשי הקהילה במרקש. בשנת ה'תרס"ג (1903), עלה יחד עם אימו ואחותו הקטנה לירושלים והצטרף לשיבת טובי ישבעו'. עוד בהיותו צעיר נודע בשקידתו העצומה והוסמך לרבנות ע"י הרה"ג אליהו חזן זצ"ל.

בשנת ה'תרע"ב (1912) בהיותו כבן 22 יסד תלמוד תורה עם ר' חכם בכור יוסף בן מלכא. בתקופת מלחמת העולם הראשונה נאלץ לעזוב את ארץ ישראל לקזבלנקה בשל היותו נתין צרפתי, שם העביר שיעורי תורה ויסד כיתות לנוער ובחורים ללמוד ש"ס ופוסקים. קיבל הצעות למשרות רבנות ודיינות, אולם הוא סירב ולאחר המלחמה, בשנת ה'תר"פ (1920) חזר לירושלים, ובשנת ה'תרפ"ב (1922) נשלח כשד"ר מטעם קהילת המערבים לארצות צפון אפריקה. לאחר חזרתו לירושלים החל לעסוק במסחר בספרי קודש יחד עם חברו מהישיבה, הרב עמרם אבורביע, עבודה בה עסק עד לפטירתו לצד תפקידיו הציבוריים, כיוון שסירב ליהנות מכספי הציבור.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) התמנה לחבר ועד עדת המערבים בירושלים ובשנת ה'תר"ץ (1930) התמנה לדיין בבית הדין של עדת המערבים. הרב היה מעורב מאוד בחיי קהילתו עזר לזולת במעשה חסד רבים, ובמיוחד התמסר לכל ענייני החברה קדישא. במשך שנים רבות לימד בישיבת יפורת יוסף בעיר העתיקה וכן הצליח להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. ענוותן. נפטר בליל שבת קודש, ל' סיוון ה'תש"ך (1960). חי כ-68 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. על שמו נקרא רחוב בשכונת נחלאות בירושלים.

אביו: ר' דוד (שימש כראש ישיבה במרקש אשר קלטה תלמידים רבים שלא התגוררו באיזור ודאג למזונם ולמגוריהם). **אימו:** מרת סולטנה. **אשתו:** מרת סעדה. ילדיו: ר' דוד (רבה של נתניה), ר' אברהם (רבה של כפר סבא), ומרת אביגיל (נישאה לר' נסים דוד עזראן).

מרבותיו: ר' יוסף חיים הכהן (רב עדת המערבים בירושלים וראש ישיבת 'טובי ישבעו'). **מתלמידיו:** מרן הרשל"צ הרה"ג עובדיה יוסף, ר' ציון לוי ובנו, ר' דוד. **מספריו:** **דברי יוסף** - דרושים על התורה ומועדים ודרושים להספדים.

להלן סיפורים על רבינו המעובדים מתוך ספרו '**דברי יוסף**' ויש בהם כדי להעיד על הנהגות הצדיק: סיפורה הרבנית עזרן, בתו של רבינו זצ"ל: "נכנסתי לחנות תיקים ומזוודות של מר שוקרון בשוק מחנה יהודה בירושלים, וביקשתי לקנות תיק. אמר לי בעל החנות: "הרבנית, כל התיקים בחנות שלך, הכל של אבא שלך זכר צדיק לברכה".

לשאלתי, מה עניין אבי לחנות סיפר: "הייתה תקופה בה הייתי במצב כספי קשה מאוד. הפסדתי את כל כספי ואת הסחורה שבחנותי. הלכתי לאביר, וביקשתי שיסדר לי גט לאשתי. הוא שאל מה קרה, וסיפרתי לו על מצבי, ועל העובדה שאיני יכול לקיים את החובות שלי לפרנס ולזון את משפחתי. אמר לי ר' יוסף: "אלווה לך סכום כסף, בו תקנה סחורה ותפתח מחדש את החנות, ובורא עולם יהיה בעזרך!". הוא המשיך ושאל: "האם סכום חמש מאות לירות יסייע לך?". מדובר בסכום עצום באותם הימים. אמרתי לו: "סכום זה מצוינ!".

הצדיק נתן לי את הכסף ואכן רכשתי סחורה ופתחתי מחדש את החנות. מאז ברוך ה', ראיתי הצלחה בעסק. לאחר זמן מה כאשר באתי להחזיר חלק מהחוב, סירב ר' יוסף לקבל ממני כשהוא מורה לי: "בכסף זה תקנה סחורה חדשה ותרחיב את החנות, לי תוכל להשיב את ההלוואה בזמן מאוחר יותר". וכך דחה אותי מספר פעמים. רק לאחר פטירתו, פרעתי ליורשים את ההלוואה הגדולה.

מעולם לא ניתן היה לתפוס את רבינו בטל. תמיד היה עוסק בתורה, בחד או במצוות. זריזותו המופלאה - תמיד ראו אותו רץ בזריזות ובשמחה לקיים מצוות. לא נח לרגע. פעם הלך רבי יוסף לברית בקטמונים והיתה השעה מאוחרת. עזר רבי יוסף בעל אופניים שנסע לאותו כיוון. אמר לו: "תסיע אותי, אליהו הנביא מחכה". האיש אמר שאי אפשר, זה לא חוקי להסיע על אופניים... אך רבי יוסף בשלו: "אליהו הנביא ממתין". קיפל מצנפתו וגלימתו, עלה על האופניים מאחור והחלו לנסוע.

בהמשך הדרך צפר להם ג'יפ של משטרה צבאית, סימן להם לעצור. רבינו אמר לבעל האופניים: "אליהו הנביא מחכה, סע, אל תשים לבי". המשיכו לנסוע והג'יפ אחריהם, עד שעצר אותם ממש. רבי יוסף ירד, לבש את גלימתו ואת המצנפת, נעמד בפני השוטרים ואמר: "מה רציתם?" הללו נדהמו לראותו, הם הכירו אותו. זה אמר: "הרב חיתן אותי". השני אמר: "כבודו מל אותי". והשלישי אמר: "הרב קבר את קרובי... מיד שאלו אותו: "לאיפה כבוד הרב רוצה להגיע?". אמר להם: "צריכים להזדרז, אליהו הנביא ממתין לנו". מיד ביקשו ממנו שיעלה לג'יפ והסיעו אותו לברית.

מסירות נפשו של רבינו שלא להלין את המת הייתה טבועה בדמו. פעם בערב יום הכיפורים קבר נפטר סמוך ממש להדלקת נרות. משם הלך ישר לבית הכנסת ליכל נדרי ולא אכל סעודה מפסקת. ואמר שזה היה לו יום הכיפורים הכי קל מבחינת הצום!

את דמותו המיוחדת תיאר הסופר עוזיאל חזן: "את טקס החופה עורך הרב יוסף שלוש... איש נערץ הנושא את דגל הסובלנות בכל מקום בו מאכלת הקנאות. מתעטף בצניעות במקום בו הגאווה נושאת ראש. עוזר לזולת ואוהב אדם. לבוש בפשטות בקפתאן לבן מפוספס ובגלימה שחורה, רפוטה, ולראשו תרבוש לבד שחור. זקנו הלבן מתפצל בתוך חיקו וחיוך לבבי טבוע בפיו... כאשר מסיים הרב את הטקס הוא חולף בפשטות בין המוזמנים וזוכה ללחיצות יד ולהוקרה. הוא משפיל מבט נבוך... מתחמק מההזמנה לשבת בשולחן הכבוד, הולך ומצטופף בשולחן צדדי עם פשוטי העם".

שְׁלוֹם בֵּית

בו יחול השלושים שלה וימסור שיעור לעילוי נשמתה".

"שרה נפטרה? מדוע לא אמרו לי?", שאל הרב בבהלה. "היא נפטרה ביום שישי ולא הספקנו להודיע. אך מכיוון שתמיד דיברה עליך, אנו בטוחים שזה רצונה שתדרוש ביום השלושים ותדבר לעילוי נשמתה".

הרב הסכים ונקבע התאריך ו' אדר א'. בהגיע יום האזכרה, היות שהשעה שנקבעה הייתה 18:00, הרב יצא מבני ברק בשעה 15:00 כדי שלא לאחר.

הרב עמד ב'צומת גהה' וחיכה לקו 164. לאחר שעלה לאוטובוס גילה פקקים אדירים, כך שהגיע למקום רק לאחר שעתיים וחצי!.

הרב עשה את דרכו במהירות לכתובת וראה מודעות המבשרות על האזכרה עם שם הרב. למרבה הפלא המקום היה ריק מאנשים.

הרב התקשר - והבת שאלה. "איפה היית אתמול כבוד הרב? כולם חיכו לך!". "מה?! הרי קבענו ב-ו' אדר א' בשעה 18:00 וזה עכשיו". התברר כי הבת התכוונה לליל ו' אדר א', כלומר יום לפני. הרב עלה שוב לקו 164 הפעם בכיוון השני. ה'פקק' כאילו העתיק את מקומו ונראה, כי הדרך תארך כמה שעות. לידו התיישב בחור דתי צעיר, שהיה לחוץ מאוד.

הוא ראה את הרב ואמר לו: "כבוד הרב, אני רוצה להתגרש. אין לי כוח לחיות יותר עם אישתי. היא מבקשת ממני בקשות מוזרות ולוחצת עלי לעשותם. **כעת היא ביקשה ממני, לבוא במיוחד מראשון לציון עד לבני ברק כדי לשלם לה על חצאית שרכשה, והיא אף מתלוננת בפלאפון, מדוע איני ממחר להגיע.**"

הרב כמובן ניסה להרגיע אותו, אך כאשר ראה, כי הלה רציני ואכן מבקש לממש את החלטתו הרגיש, כי בורא עולם סובב את הגעתו לראשון לציון בטעות כדי להציל את שלום הבית של הזוג.

הרב דיבר אל ליבו והזמין אותו לבוא לביתו עם אשתו, לאחר שיסיים לשלם עבור החצאית. בני הזוג אכן הגיעו ו'פרקו' כל אחד את טענותיו, ולאחר מספר שעות בחסד עליון השקט שב לשרור, והחלטת הגירושין התבטלה לחלוטין.

כשנפרדו, נדהם הרב לגלות, כי אישה זו היא נכדתה של מרת שרה המנוחה. צמרמורת אחזה ברב. ממש ניתן היה לראות כיצד ה' שילם לה מידה כנגד מידה.

היא עמלה רבות לזכות את הרבים ב'שלום בית' ע"י השיעור שעשתה, אף בורא עולם החזיר 'שלום בית' לנכדתה, ולכן סובב את הרב באותו היום רק לצורך כך.

הרב חיים זאיד שליט"א הגיע ביום העצמאות ל'כפר יונה'. בהרצאתו סיפר מעשה מופלא, עד כמה גדול כוחו של זיכוי הרבים. בסיום הסיפור הוסיף, כי כאשר אדם גורם לחיזוק האחרים, הרי הוא נכלל בהגדרה של 'מזכה הרבים'.

בין המשתתפים, ישבה בקהל אישה מבוגרת בשם מרת שרה גרופי, ששמעה את כל ההרצאה בשקיקה. בסיום ההרצאה, קיבל הרב שיחת טלפון: "שלום הרב, מדברת שרה גרופי, הייתי כעת בהרצאה שלך, ואני גם רוצה להיות 'מזכה הרבים', אנא בוא אלינו לראשון-לציון ותמסור שיעור".

"אני ממש מבקשת מהרב להגיע, כיוון שאני חייבת ישועה גדולה. לצערי הרב יש לי סוכר גבוה ואני חייבת לעבור ניתוח מסובך, אנא ממך הסכם לבקשתי".

הרב שמח מאוד לשמוע שדבריו עשו רושם והסכים מיד להגיע. האישה שמחה והוסיפה: "אני מבקשת שהרב יבוא בשבוע הבא וידבר על 'שלום בית', כי אצלנו כאן בשיכון כל ערב יש מריבות כמעט בכל בית".

הרב הסכים ונקבע מועד להרצאה. בהגיע היום המיוחל, הרב הגיע לראשון לציון לכתובת. על לוחות המודעות היו מודעות עם כתב מאיר עיניים המבשר על ההרצאה. במקום נכח קהל רב.

הרב שניחן במתק שפתים ייחד את ההרצאה לעניין 'שלום בית' תוך שהוא 'מתבל' את הנושא בסיפורים מרגשים. ניכר היה כי ההרצאה גרמה לחיזוק גדול בקרב האנשים.

בסיום הערב פה הרב לקהל ואמר: "תראו, איני אומר לכם מה לעשות, אם אוהבים אתם לריב כל ערב בביתכם, המשיכו לריב כרצונכם. אך דבר אחד אני מבקש שכולם יתחייבו לי כעת. אני אשלח לכם מהיום, שלוש פעמים בשבוע, תלמיד חכם מבני ברק שימסור לכם שיעור שעה וחצי כמו שנהניתם כעת לשמוע ממני, ובכך תמלאו את הערב שלכם במקום במריבות, מה אתם אומרים?".

כל הנוכחים הרימו את ידיהם והתחייבו לבוא לשיעור הקבוע. בסיום, ניגשה אליו מרת שרה גרופי וביקשה: "אנא הרב, בזכות המצווה הזאת של זיכוי הרבים תברך אותי".

הרב פנה אליה ואמר: **"אני מברך אותך, שבזכות השלום בית הרב שנגרם הערב בזכותך, תזכי את וכל זרעך לשלום בית".** הזקנה התרגשה מאוד וענתה 'אמן'. מאותו יום ואילך, נערך שם שיעור קבוע בו השתתפו רבים.

חלפה תקופה ארוכה והרב מקבל שיחת טלפון: "שלום מדברת הבת של שרה גרופי מראשון לציון. לצערנו הרב, אימא נפטרה ואנחנו מבקשים שהרב יבוא בשבוע הקרוב,

לע"נ

תמצב"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל
אביבה בת איירון ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי יזיז בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירונת תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה
אברהם בן דינה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל
חווה בת יעקב צבי ע"ה
שמעון בן שמחה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
שמעון בן חנה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין ז"ל
דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
יונה בן סעדה ז"ל
יוסף בר סעדה ז"ל
יעקב בן נעמה ז"ל
שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל

כל נשמות עם ישראל עפאת בת השמת ע"ה

מוקדש לע"נ הרה"ג הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גודג'יה זיע"א

עוֹנֵי
עֲבֹת

עלון מס' 1077

להצלחת צבי בן יפה ורעייתו ובי"ב הי"ו	קורח כ"ו בסיוון תשע"ט, ירושלים		לע"נ רפאל בן פרוחה ד"ל
שלמה בן מרגלית זיווג הגון			לע"נ מזל בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה תחי			לע"נ אליהו בן מרים ד"ל
להצלחת אליהו כהן בן מזל הי"ו	7:11	כניסת שבת	לע"נ שמעון בן שמחה ז"ל
לדפואת והצלחת ר' יעקב בן תופחה הי"ו	8:31	יציאת שבת	לע"נ חזקיה בן אסתר ד"ל
לדפואת הרב ידידיה ציון בן שרה הי"ו	9:03	רבינו תם	לע"נ אירן מרים בת דוולת ע"ה

ילקוט המוסר ואבני השהם

ויקח קרח. נכס"ד ויקח אותיות, "וי קח", שבחר ולקח מקח רע לעצמו, וכן קרח אותיות קרח, ור"ל שהמחלוקת היה בעבור שמרע"ה העביר תער על כל שיער הלויים וכך עשה גם לקרח, שהיה לוי, ועי"ז נתגנא ונעשה קרח. והלך ופתה את ישראל למה משה יהיה גדול, ואהרן אחיו יזכה לכהונה גדולה. כמ"ש במדרש באורך, וכן ויקח קרח הר"ת עם שני כולל. גמט' גיהנם, שע"י המחלוקת נפל לתחתית שאול:

ויקהל עליהם קרח, הקהילים בדברי ליצנות, אמר אלמנה היתה עניה והיה לה רק כבשה אחת. בכרה, בא אהרן ונטל הבכור, גזוה, בא אהרן ונטל ראשית הגז, שחטה, בא אהרן ונטל הזרוע והלחיים והקבה, אמרה בחמתה יהיה הכל חרם, בא אהרן ונטל הכל, ואמר כל חרם בישראל לך יהיה.

וקשה כיצד יתכן שהדברים האלו יהיו כולם באלמנה זאת בבת אחת, ונ"ל זה ג"כ בדרך רמז. שרמו להם קרח ע"ד משל. אלמנה עניה הם ישראל כאלמנה עניה כל השררות שלקחו משה ואהרן מישראל שנמשלו לצאן שנא' שה פזורה ישראל, בכרה. בא אהרן. רמז שלקח מישראל שררת הבכורות, כי קודם זה היתה העבודה בבכורות, גזוה בא אהרן. ר"ל שגזול ממונם של ישראל, שלוקח כל ראשית, מכל דבר, הן בבחמות, הן מתבואת, כמו ראשית דגנך. ראשית עריסותיכם, ובענין לקיחת הזרוע, רמז כלפי משה שלקח המלכות,

הנרמז בזרוע שנא' איש זרוע לו הארץ, רמז להם שלקח זרועם וממשלתם, ובענין חרם, רמז כל מה שרוצים לעשות אין מי שימחה בידם. אם יבוא אחד לדבר שגזרין חרמים ונידויין על כל אשר יחפצו גורמין מגיפה וכליה על עוברי רצונם, ובדברים אלו נתפתו כל העדה והסכימו עם קרח, הרי שהיה ג' כתות במחלוקת לכך נידונו בג' מיתות, ישראל, במגפה, ור"ן איש, באש, וקרח, בשריפה ובבליעת הארץ. שהיה גם מהשרופים (עיר גיבורים):

סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

בימי הפורענות, הדייפות האכזריות והגזירות האיומות שסבלו היהודים תחת שלטונו של הקיסר אדריאנוס, שדיכא את מרד בר-כוכבא, החריב את ביתר והרג צדיקים רבים (ביניהם עשרה הרוגי מלכות ורבי עקיבא בראשם), — בימים קשים ומרים אלה, דרך בשמי היהדות כוכב שמאיר עד היום באור יקר.

המדובר באונקלוס הגר, שתירגם את התורה לארמית ואשר תרגומו (שהוא גם פירוש) מודפס בכל חומש ונקרא על שמו.

קדושה כה רבה נודעת לתרגום זה, עד שנקבע כי העובר על הפרשה, חייב לעבור „שנים מקרא ואחד תרגום“, כלומר, פעמיים על הפרשה בחי"מ ש ופעם אחת את תרגום אונקלוס.

מי היה אונקלוס הגר? מה מוצאו ומאין בא? כיצד הפך להיות גר צדק? על כל השאלות הללו מוצאים אנו תשובה בתלמוד, המוסר לנו את תולדות חייו של אונקלוס.

אונקלוס היה נצ"ר משפחת המלוכה הרומית, אמו היתה אחותו של אדריאנוס קיסר ואילו אביו היה אציל רומאי, בשם קלונימוס.

אונקלוס היה איש מלומד, שהכיר את כל המדעים של רומי ויוון על בוריהן. הוא היה מחונן לא רק במוח חריף, אלא גם בלב של זהב ובגשמי מה גבוהה. לאחר שבחקירותיו הגיע להכרת הבורא, החל אונקלוס לעבוד את השם בהסתר, ב"מחתררת", וחזקה להודמנות, בה יוכל להתגיייר באופן רשמי.

פעם אחת בא אונקלוס אל דודו אדריאנוס ואמר לו: הגה ישבתי משך שנים ורכשתי לי ידיעות בכל השטחים ולמדתי שפות. אולם מה יש לי מכל זה, אם אני יושב בבית ואיני יוצא אל העולם הגדול לגסות את מזלי ולשלוח ידי במסחר. ברם אתה, דודי, הלא ידעת כי אין לי שיח ושיג בעניני העולם והוויותיו רחוקות ממני. על

כן באתי אליך לבקש עצה: איזו סחורה כדאי לקנות, בכדי להרויח בה?

אדריאנוס חייך בשביעות רצון. נעמה לו העובדה שבן-אחותו הפיקח בא אליו לבקש עצה. אמר לו: אוצרותי פתוחים לפניך. קח לך כמה כסף שתרצה. אולם אם את עצתי אתה מבקש, הריני מיעץ לך לקנות סחורה זולה מאד, סחורה שאין האנשים מכירים בערכה ואין עליה הרבה קופצים. אתה תקנה סחורה זו בזיל הזול ואח"כ תעשה לה תעמולה מתאימה, עד שהבריות יכירו בערכה ותוכל למכור אותה כפל כפליים.

אונקלוס עזב את ארמון דודו ויצא את רומי בתור נסיך מלכותי היו לו כל ההקלות ולא ארכו הימים עד שהגיע לירושלים. שם קיבל את האמון נה היהודית והתגיייר. אולם נפשו, שתאבה ללמוד ולדעת יותר ויותר, לא הסתפקה בזה. הוא נהיה תלמידם של רבי יהושע בן חנניה ורבי אליעזר בן הורקנוס, התנאים הגדולים של חת"כ קופה והיא. אונקלוס למד בשקידה עצומה עד שרבותיו התחילו לדאג לבריאותו. אולם הוא לא שעה לאזהרותיהם ולמד יומם ולילה עד שנהיה בקי בכל חדרי התורה.

* * *

אונקלוס הצטער מאד על העובדה שהרבה יהודים שכחו מאז גלות בבל את לשון הקודש ודיברו בבליית, אשדודית, ארמית וכן גיבס אחרים שהיו שגורים בפי עמי הסביבה. או, בשעת עלייתם מגולת בבל, תרגם להם עזרא הסופר את התורה לארמית, אולם תרגום זה אבד ולא היה בנמצא יותר. עתה החליט אונקלוס לתרגם מחדש את התורה לארמית, תחת השגחת התנאים הגדולים ולפי המסורה המקובלת מדור לדור, עד עזרא הסופר ועד משה רבינו. תרגום זה נקרא תרגום אונקלוס, שאנו משתמשים בו עד היום.

לא היו ימים מרובים, עד שנודע לקיסר אדריאנוס על מעללי בן-אחותו בארץ יהודה. בשמעו

לע"נ מנשה בן סלטנת ז"ל - מרים בת סלטנת ע"ה

לע"נ אליהו בן שרה ז"ל

לע"נ ה"ה יעקב בן חנה ז"ל

לע"נ יחזקאל בן נוימה אשתו ז"ל

זאת, נתמלא העריץ חימה ושלח תיכף גדוד חיי-
לים לאסור את אונקלוס ולהביא אותו לרומי,
כשהוא כבול באזיקים.

כשהגיעו החיילים אליו, קיבלם אונקלוס בסבר
פנים יפות. הוא ניהל אתם שיחה על עניני דת
ואמונה ודבריו עשו רושם אדיר על הקלגסים
הפשוטים. הם נפלו לרגליו וביקשוהו שיעזור
להם להתגייר ולהיות יהודים כמוהו.

משובשו השליחים לחזור, שלח אדריאנוס
גדוד אחר. הפעם בחר לוחמים וותיקים ואמי-
צים העשויים ללא חת. הוא אף ציווה עליהם, לא
להיכנס לוויכוחים עם אונקלוס, אלא לעצרו תי-
כף ומיד ולהביאו לרומי. כי אדריאנוס כבר שמע,
מה קרה לשליחיו הקודמים...

אונקלוס קיבל גם שליחים אלה במאור פנים.
הוא אמר להם כן יודע הנו את פקודת הקי-
סר לא ליכנס אתו לוויכוח. אתם חייבים למלא
אחר מצוות הקיסר — אמר להם — כשם שאני
מלאתי אחריה. על כן אשאל אתכם משהו שאתם
בתור בקיאים בגינוני הסקס של חצר המלכות
צריכים לדעת זאת. בסולם דרגות נושאי האבו-
קות נוהגים שניפיור (דרגה נמוכה ביותר) נושא
אבוקה לאפיפיור, הלה לדוכס ודוכס להגמון וה-
גמון למלך. אולם למי נושא המלך אבוקה?
אמרו לו: מלך אינו נושא אבוקה לפני איש.
אמר להם: והקב"ה, שהוא מלך מלכי המלכים,
נשא אבוקה כדי להאיר לבני ישראל, שנאמר:
„וה' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן... ולילה בע-
מוד אש להאיר להם..."

הדברים עשו רושם אדיר על החיילים. הם
החליטו לנטוש את שליחותם, לערוק ולהמנות
עם תלמידי אונקלוס הגר.

אדריאנוס שכעסו לא ידע גבול, חזר ושלח
גדוד חיילים עם מפקדים בכירים בראשם. הוא
ציווה עליהם לא לדבר עם אונקלוס כלל, אלה
להביאו אליו אסור בנוחשתיים.

כאשר הגיעה משלחת המלך, תפסו את אונ-
קלוס והחלו להוציאו מביתו ללא אומר ודברים.
הוא הלך אתם בלי להשמיע הגה, אולם כשהגיע
לדלת, שם את ידו על המזוזה, נשק לה וחיך.

החיילים המשתוממים, לא יכלו להתאפק ושא-

לו את אונקלוס: מהוא הדבר הזה הדבוק על הד-
לת, מדוע נשקת אותו ובכלל מדוע משחתך גרו-
לה כל כך, שעה שאתה מובל אל דודך הזועם,
המתכונן להסיר את ראשך?!

אונקלוס רק היכה להזדמנות זו, כדי לענות
להם. הוא אמר: אני צוחק לאנשים טיפשים.
בנוהג שבעולם, מלך יושב בפנים בחדרי חדרים
ועבדיו שומרים אותו מבחוץ. אולם מלכנו, מלך
מלכי המלכים הקב"ה, אינו כן. הוא נותן לעבדיו
לשבת בפנים במנוחה והוא שומר עליהם מבחוץ.
הנה זוהי המזוזה שלנו.

שלוחי המלך נפלו ברוחם מדברי אונקלוס,
הם הוסיפו לדבר איתו ולשאל אותו דברים שו-
נים ולא ארכו הימים עד שהפכו אף הם לתלמי-
דיו הנאמנים.

אדריאנוס נוכח לדעת, כי בכח לא יוכל לבן
אחותו העקשן. אולם הוא רצה לראות אותו
ולתהות על קנקנו. על כן נשבע שלא יאונה לו
כל רע, אם יבוא ויבקר אצלו.

אונקלוס נסע לרומי והתיצב בפני הקיסר. הלז
התפלא לראות כמה כחש בשרו של בן אחותו,
שאיבד הרבה ממשקלו הקודם. אולם אונקלוס
הבטיחו בבת צחוק על שפתיו, כי חמורת המש-
קל שהפסיד, נתוספו לו הרבה תורה וחכמה.

לאחר מכן שאלו אדריאנוס, כיצד יתכן הדבר
שהוא, הנסיך אונקלוס, עזב את ביתו ואמנותו
ודבק בישראל, אומה קטנה המושפלת עד דכא,
סובלת יסורים ועלבויות מכל העמים הסובבים
אותה.

בעצתך הטובה שמעתי אדוני הקיסר — היתה
תשובת אונקלוס. אתה יעצת לי לקנות סחורה
זולה ופחותה ערך, שעדיין אין מכירים בערכה
ובחשיבותה, סחורה שאין עליה הרבה קוסצים.
זה בדיוק מה שעשיתי — המשך אונקלוס.
מצאתי את עם ישראל שהם דוויים וסחופים בעו-
לם הזה. דבקתי בהם ועשיתי עסק טוב למדי. כי
נביאי ישראל, נביאי אמת, הבטיחו לנו כי באת-
רית הימים יהיה עם ישראל עם מאושר ומושפע
בכל הטובות ומלכים ורוזנים ישרתונו. כל הע-
מים יכירו אז בתורה הקדושה וירושלים תהיה
אור לגויים, מגדל אור מאיר לכל באי עולם...

לע"נ רחל בת שרה דוידאן ע"ה

לע"נ אליהו בן פהימה ז"ל

לע"נ ישראל בן דבורה ז"ל

מה לך נרדם

עקב המצב הקשה, הן ברוחניות בחינוך הבנים והבנות. והן בגשמיות, אשר בעוה"ר אין לך יום וכו'. ותולעת יעקב אין כוחה אלא בפה, ותעוררו אבוכים יקרים להחזיר עטרה ליושנה מה שנהג הצדיק ר' מנשה לוי זצ"ל, לומר סליחות בכל שבוע בשריז בית מקדשנו בכותל המערבי.

ובעזרת השי"ת, נאמר בל"ו

בכל יום שני שעה לפני השקיעה מנחה.

ואח"כ סליחות. וז' כורתי ברית. ותפילת הרב פלא יועץ זצ"ל על הבנים. תפילת ערבית בזמן.

כשמזג האויר יפה, יאמרו הסליחות ליד מחיצת העזרת נשים. וכשקר או יורד גשם, יאמרו בסוף המנהרה בסמוך לעזרת נשים.

מבקשים מכל מי שביכלתו להשתתף ולחזק המנין. ותבא עליו ברכה.

והן א-ל כביר לא ימאס לתפילת רבים. ויחיש גאולתנו ופדות נפשנו במהרה בימינו אמן.

"ומכבדי אכבד" כבדהו בכניסה לביהכנ"ס בכריעה כבדהו ביציאה לביהכנ"ס בכריעה גדול שכרו של העושה כך ויבא על שכרו מאת השם יתברך וזה שעור השמים

סימן קכז - דיני מודים דרבנן

א. כשמגיע השליח צבור למודים, גם הצבור צריכים לשחות עמו ולומר מודים דרבנן, וכבר נתבאר לעיל שאף מי שיושב בחזרת השליח צבור צריך לעמוד ולשחות במודים דרבנן, כי אין השתחויה אלא מעומד ולא מיושב. ולא ישחו יותר מדאי, אלא די בהרכנת הראש. ואומרים מודים אנחנו לך שאתה ה' אלהינו אלהי כל בשר וכו' וחוחם ברוך אל ההודאות, בלא הזכרת השם. ואף על פי שיש

לרפואה ותצלחה: שלמה בן רבקה, הרב יצחק אהרן בן פרחיה, שלמה בן חלה, מולוק מרים בת מול, דוולת רחל בת מולוק מרים, איתן בן בלוריה, מאיר בן רחל, ציון בן מול, חבו חוה בת נזימה, ליאת מרגלית בת מרים

ל"ד ר' אבינעם כתיב בן אשה, אליהו בן שרה, דינה בת יוכבד, שרה בת רחל, שאול בן שרה, שאול בן רחל, אריס בת איכ, ר' כבא כניאין בן אברהם לחיאן, אברהם בן נחמי, יונה כונה בת נחמה, אייך בת אבא, דוד בן רחל, אלהה בן אלהה, אלהה בן אלהה

לרפואת יגאל רבי בן מלכה הי"ו לרפואת שמחה בת שרה הי"ו לרפואת תמר אליס בת קרן הי"ו

העלון יוצא ע"י הקרן יתומכיה מאושר העורך צבי ד. הריו נייד: 050-6875601 לע"ע עזנה בת מלכה ע"ח

לרפואת מאיר בן רחנה

לרפואת דוד בן מול הי"ו

לרפואת משה בן זוהרת הי"ו

לרפואת מירכה בן מסעודה

לרפואת רפאל בן כולה הי"ו

לרפואת זכריה בן מול הי"ו

לרפואת שולמית בת יהודית

לרפואת ברכה בת קלרה

לרפואת יואל בן אביבה

מספורי המגיד

החרדה גברה והלכה, כאשר לפתע פתח הרב את ארון הקודש ופרש את שתי ידיו כלפי מעלה ובקול פולח כליות ולב זעק:
...ולפניך, מלך מלכי המלכים אפיל תחינתי. יהי רצון מלפניך, כי ברוב חסדך ורחמך תסיר מעלינו את העלילה הנוראה
המאיימת עלינו לכולותינו חלילה, כרחם אב על בנים, כן תרחם עלינו ואל תדון אותנו במידת הדין הקשה".

לאחר מיכן עמד הרב דומם במשך דקות ארוכות מאד, כשפתיו הקדושות רוחשות תפילת לחש, פניו היו לוהטות ומזיעות
מרוב יגיעה שהשקיע בתפילה, הקהל היה קפוא כולו מגודל המעמד, את הדממה הדקה לא העיזו להפריע, אפילו אלפי
בעלי הכנף שקיננו על ענפי העצים שבחוץ, גם יתר בעלי החיים שהיו מהלכים בחופשיות ברחובות העיר לא העזו
להסתובב באותם רגעים, כביכול קיבלו פקודה מגבוה לדמום לרגל קדושת המעמד.

לאחר מיכן זקף המהר"ל הקדוש את ראשו, פניו היו עתה מאוששות, נראה כי רמזו לו משמים כי עדיין ישנה תקווה,
הגזירה לא נחתמה בדם ולא ננעלו שערי שמים מלקבל את תחינות עם ישראל, בפרט ביום הקדוש ביותר בשנה בו אפילו
פושעי ישראל כלולים בתוך כלל ישראל ולא נידח אחד מהם.

לפיך התמלא הקהל בביטחון, כי בעזרת השי"ת תתקבלנה התפילות והזעקות כשבלא ספק איש לא יחסר מכל הקבלות,
עתה ניגש הרב אל ספרי התורה ונשק להם באהבה רבה, לאחר מיכן סגר את ארון הקודש וירד במתינות רבה מהבימה
ושב למקומו, הפעם לא היה צורך לדרשה ולדברי הכיבושין הרגילים, עוד לא היה דבר שהמיס את הלבבות כפי שעשו
דבריו במעמד הקדוש.

כל יום הכיפורים היה הקהל נפעם ונרעש מגודל המעמד, אותו יום כיפור נחקק בתודעת הקהילה הקדושה שבפראג
כ"יום הכיפורים הגדול והקדוש ביותר" שאי פעם נחוג בקהילה, מאז היות המקום הקדוש מרכז תפילה לאלפי ישראל,
אפילו קטני הצאן שדעתם קצרה מהכיל עניינים נשגבים אלו, לא פסקו מלבכות, נהרות דמע נשפכו מכל הספסלים, לא
הייתה עין אחת שלא דמעה, נפש כל המתפללים אפילו מאלו הפחותים נטהרה, וכל מי שהייתה לו איזו קפיידא על אחד
מאנשי הקהילה שכביכול פגע או הרע לו, מחל מכל ליבו, עשרות דיני תורה התבטלו מאליהם, כאשר תיכף לאחר החג
הודיעו כל בעלי הדין למזכירות ב"ד כי אין כל מקום לתביעה, כולם אהובים כולם ברורים אין לאיש תביעה וטענה על
רעהו ונסלח לכל עדת ישראל אם אי פעם הייתה הקפדה, ולכל עדת ישראל הייתה הרווחה.

לפתע התגלה לכולם סדר העדיפויות הנכון, לאיש לא היה עניין לעמוד על אלו עניינים זוטרים, כל אחד הבין כי גדול
השלום ואין כלי מחזיק ברכה יותר מהשלום.

כולם השכילו להבין כי אם כל אחד ימחל לחברו ולא יעמוד על אילו פכים קטנים (רוב התביעות הן על פכים קטנים) אזי
זכות הרבים תגבר על המסטינים רבים שמקטרגים בעוונות הרבים. וכפי שנכנסו לפנים משורת הדין כך יכנס עמם הבורא
הרחום וחונן לפנים משורת הדין וזה יצטרף לכל התעניות והתחינות וחלק התשובה שכל אחד ואחד מקבל על עצמו.

***

למרות שרב שלמה סאלאן הבטיח לכלתו רויזי טויבע לצאת לדרך בלי כל שהיות, המציאות הייתה שונה לחלוטין. מזג
האוויר באותה שנה היה קשה מנשוא, בפרט לאדם בגילו (שבעים) חולשה פיזית ורוחנית תקפה אותו מעצם המחשבה כי
עליו לצאת לנדוד למרחקים אדירים, מיום ליום עיכב את נסיעתו ("מארגן ניכסט הויטע זאגען אלערגליי פוילע לויטע")
פתגם גרמני עתיק יומין האומר כי כך דרכו של עצל לדחות ולומר מחר ולא היום) למרות החששות הכבדים שהציקו לו,
התנחם בלבו כי המצב איננו קשה כל עיקר, לא יתכן שיצחק הגאון והחכם כזה "שלימזל" שלא יוכל לממש את זכויותיו,
הרי יש לו את כל המסמכים הנכונים. במה יוכל אותו עו"ד פלשר או פאלשער (לא משנה השם) לעכב עליו לממש את
זכויותיו? אולי יסחב מעט את הביצוע, אך לא מעבר לכך.

אך עוברים להם חודש ועוד חודש, בלי שיראה איזשהו סימן שהנושא עומד להיגמר. כאשר ראה שהמצב נסחב בלי כל
הסבר מניח את הדעת ואין כל תגובה למכתבים הרבים ששלח, החל להפנים שהעו"ד שנשכר על ידי יצחק עושה
מלאכתו רמייה, יתכן שהופך את האור לחושך מוחלט ומעלים בכוונה טיעונים נכונים שיכולים לעזור לסיים את הסאגה
המשפטית, כשגמר שוב לצאת לדרך, חלה מאד, הפעם כבר לא היה מסוגל לצאת לדרך הארוכה.

לאחר שהחלים ממחלתו הקשה, פרצה לפתע מלחמת אזרחים קשה בכל רחבי פולין שעייבה אותו שוב מלצאת לדרך.

ביום כהה מאד, הגיע אליו מכתב רשמי מאת שלטונות הולנד ובו הודעה רשמית על תרגיל "העוקץ הגדול" שהתגלה כעת
לאחר מעקב מדוקדק, התוצאה מכך, נפילת ירושתו בידי "איניש דלא מעלי" מדובר בנוכל רב מעללים המכונה בשמו "סם
מרקר" הלה רכש בצדק את המוניטין שלו כאחד מטובי הנוכלים שקיים בכל רחבי אירופה, הוא יודע לשחק בגאונות
ומפיל בפח תמימים, תואר פניו כאחד מקדושי עליון, אך שבע תועבות צופן הוא בלבו יודע הוא ללכוד ב"מלכודת דבש"

מספורי המגיד

את קרבנותיו, המכתב מבשר לו כי נערכת לה עתה חקירה משפטית גדולה והבעת תקווה זהירה (וזעירה) כי בקרוב יתפס הנוכל, אולי בכך יוכל לממש חלק מהירושה שלא נאכלה. אך השלטונות מודיעים כי הלה "כריש שבכרישים" והצידה שלו אינה קלה כלל וכלל.

רב שלמה לא יכול עתה לסלוח לעצמו על הטעות הנוראה שעשה, עתה הבין את גודל החורבן כשנתן לבנו הצעיר "חסר ניסיון חיים מוכח" לנהל מערכה משפטית לא קלה, היה צריך להיות ברור לו שאנשים רבים יחמדו את הירושה הגדולה ולא יתנו לאדם חסר כל ניסיון לממש את זכותו. אם הוא היה מגיע למקום לא היו כל אותם אינשי דלא מעלי מנסים את כוחם, אך מה יעזרו לו כל ייסורי המצפון אם כבר קבר את כל עתיד בנו יחידו? ה' ירחם.

***

שבועות קשים ביותר עברו על יצחק סאלאן, לאחר שגילה כי חבר הנוכלים משה טויער ושותפו מרטין פלשר ויתר השחקנים שהציגוהו ככלי ריק וכל ממונו נפל בידיהם כפרי בשל, בתקופה הראשונה נפל למשכב מרוב עגמת נפש, הוא לא יכול היה לעכל את גודל הרמיה של אותו נבל "קדוש עליון" משה טויער שכל הזמן הציג את עצמו כידידו הטוב ביותר, כשהוא משקיע את כל הונו ומאודו עבורו, מתברר עתה שאותו "צדיק" החזיר לעצמו את כל ההשקעה בכפל כפליים, לא לחינם אמר לו כי איננו חושב ששם את ממונו על קן הצבי, בטוח היה כי הצבי כבר ניצוד בידו וכבר חילק את עורו.

לכתחילה נראה היה לו שאין אדם בעל מעשים טובים יותר ממנו, אבל לפתע החלו עתה לעלות בזיכרונו, כל הקטעים המשונים, כשניסה לרמוז לו על כל מיני אנשים בעיר ששונאים אותו מאד, היה עליו אותה שעה לעשות עליו מחקר רציני יותר, עתה בדיעבד כבר אין טעם לעשות בירור, אחרי שהסוסים ברחו מן האורווה.

לאחר שהצדיק עליו את הדין, התנחם כי עדיין מצבו אינו בכי רע, אם יקח עתה את ה"טארבאלע" שלו (שק המטלטלים) ויצא לדך, עם מעט הפרוטות שנותרו בידו יבוא לבסוף למקום מבטחים, אמנם הדרך ארוכה מאד ומי יודע כמה טלטלות יצטוך לעבור, עד שיציג את רגלו במקום מגוריו.

אך לכל הפחות יש לו את ביתו ב"לולה מרינסקה" ועם כל הקשיים הרבים שחווה במשך שנתיים ומחצה עדיין לא סגר עליו המדבר, עתה הבין כי לא טוב להיות עשיר, התקיים בו בהידור רב החלק של "עושר השמור לבעליו לרעתו" משמים הראו לו בשיעור עוצמתו, כי אדרבה "איזהו עשיר השמח בחלקו" איש אינו מקנא באלו שאין להם נכסים גשמיים, במעט שיש לו יוכל להתכלל בשלווה עם נוות ביתו הצדקנית רויזי טויבע ובנו הקט שימעלה ולהמשיך את החיים הנכונים בלי לנקר עיניים.

אך ההפתעות שלו אינן נגמרות, בשהייה הארוכה שלו באמסטרדם הפסיד נתח חיים ארוך ביותר ולא ידע מאומה כי מצבה הפוליטי של מדינתו פולין השתנה להפליא. במשך שנתיים ומחצה שלא היה על אדמת פולין קרו בה שינויים מופלגים שיערערו את כל מידת הביטחון שלו.

כדי לתת לקוראים מועט מושגים בחלק הפוליטי שהתחולל, עלינו להקדים לך מבוא קצר.

פולין הייתה מדינה אכולת מלחמות שנים רבות, הרבה מדינות חשקו בה, בשל אדמתה הדשנה ורחבת הידיים מלאת שדות פוריים ביותר, אנשיה היו ברובם בורים וחסרי אינטליגנציה מינימאלית ולא ידעו דבר בהלכות שלטון, כיון שכן הייתה כבושה שנים רבות על ידי ארצות שכנות שעשו בה ככל העולה על רוחם. בשל כך משטרה היה לא יציב והטלטל בין מחנות שונים שנגסו בה בכל פה (אולי זה קצת מזכיר את המצב בארצנו הקטנטנה).

התקופה האחרונה של יציבות פוליטית הייתה שייכת למלוכת "הייגלונים" הייתה זו שלשלת מלוכה חיצונית שאינה שייכת כלל לנסיכי ודוכסי פולין, הייתה זו משפחת נסיכים ליטאיים שהשתלטה על פולין למשך ארבעה דורות.

הראשון בהם היה הנסיך והמצביא הגיבור ולדיסלב השני שנקרא "הדוכס הליטאי הגדול" הוא היה שליט חזק מאד שמשל בכל מדינת ליטא וכמצביא צבאי עליון הצליח לכבוש ארצות רבות עם צבא קטן אך אמיץ ביותר ביניהם כבש את כל מדינת פולין ולהשליטה תחתיו, הוא מלך בה בשנת 1385 לאחר שנשא את מלכת פולין ידווגה הוא המיר את דתו הנוצרית יונית פרובוסלבית (תושבי ליטא ורוסיה האמינו אז בדת זו) לדת הקתולית השלטת בפולין. בכך הראה לכל תושבי פולין כי הדת הפולנית הקתולית חשובה לו מאד (אגב זו הדת ששלטת בה עד היום) בכך השליט את משפחתו על כל פולין במשך ארבע דורות.

המלך האחרון היה נינו זיגמונט השני אוגוסט, עם מותו החטוף בלי להותיר אחריו יורש הגון, נעשתה פולין הגדולה "בוקה ומבולקה" באשר העם שהתרגל למשטר מסודר נכנס לפתע למצב של הפקרות שלטונית, כאשר אין יורש מוסכם. וכשאינן נסיכים ראויים מתוצרת פולין, הומלך נסיך צרפתי ששמו היינריך מנזואה, הלה היה מקורב למספר דוכסים פולניים בעלי

מספורי המגיד

כושר הכרעה אך אכולי שנאה עצמית, הם לא היו מסוגלים להכריע לטובת אחד מחבריהם, לפיכך העדיפו אותו על פני כל אחד אחר. אך הסדר זה היה לתקופה קצרה ביותר, לפתע סר תאבוננו המלכותי הוא לא מצא בה עוד עניין, היה זה לאחר שנודע לו כי אחיו מלך צרפת מת בלי להותיר אחריו יורש עצר, העם הצרפתי בחר בו כמלכו, עתה לא היה לו כל צורך בפולין שנחשבה כארץ נחשלת בעיני הצרפתים, הוא לא יכול היה למשול על שתייהן כאחת, לכן העדיף להתפטר מתפקידו העלוב לטובת ארצו, הוא עזב את פולין ביום בהיר בלי לדאוג ליורש עצר אחריו.

מצב זה הותיר את פולין במשבר שלטוני, כל אצילי וגרפי פולין נאספו לבחור מלך, אבל לא הייתה להם הכרעה על מי להטיל את התפקיד, כל מועמד נפסל מטעמים שונים. וכך במשך תשעה עשר חודש התגלגלה פולין ללא מלך מוסכם. לאחר חוסר הוודאות ששרר במדינה, נחלקה פולין לשתי מחנות יריבים מרים, מחנה אחד המלך את הדוכס מקסימיליאן השני שדם פולני טהור זרם בקרבו, הוא היה חביבם של הגרפים והדוכסים השונים. ברם המחנה השני שנתמך על ידי אנשי הכמורה וחלק גדול מהשרים בחר למרבה הפלא בדוכס סטיפן בטהרי מזיבנירגן האוסטרו-הונגרי (חבל ארץ הונגרי שמורכב היה משבע מחוזות ובשמו הכללי נקרא "זיבען בירגען" [שבע מחוזות] אחת הערים המפורסמות שביניהן הייתה "צעלים" או בשמה הגרמני "קרויצער" מחוז גדול שגדולי רבני הונגריה כבעל "ערוגת הבושם" כיהנו בה) מצב זה הכעיס את הקתולים מאד, באשר סטיפן בהרי היה נוצרי פרוטסטנטי וזוהי הדת השנואה ביותר על הקתולים (אחרי היהודים) בחירה זו הראתה את עומק השסע בין תושבי פולין שלא היו יכולים להתאחד סביב מועמד אחד. כתוצאה מכך פרצה מלחמת אזרחים אכזרית ביותר שהייתה עקובה מדם. אותות המלחמה ניכרו בישובים שהיו מצויים בלב המערכה.

אחד הישובים שנפל לתוך המערכה העכורה היה "לולה מרינסקה" (כפר מושבו של יצחק סאלאן) בשל היותו ממוקם במקום אסטרטגי ביותר בפולין השסועה, דבר זה גרם לכיבושו מספר פעמים על ידי הצדדים הלוחמים, כשכל צד עושה בכפר כבשלו.

לבסוף נכבש הכפר על ידי אנשי מקסימיליאן השני, כאשר שר צבאו גנרל סטניסלב צברובסקי החליט שמקום זה מתאים לו יותר מכל הכפרים. הוא סרק את הבתים, מי מהם יתאים למשכנו, עינו צדה את בית משפחת סאלאן בשל היותו רחב ידיים ובנוי בטוב טעם, כאילו הכינו אותו עבורו במיוחד.

לא היו לו כל עכבות מוסריות לקחת אשה אומללה שמטופלת בילד רך בשנים ולהודיעה חד משמעית, כי מיום זה ביתה מולאם לרשות הצבא, בלי לקבל פיצוי על כך אפילו הפעוט ביותר. היא לא הייתה האומללה היחידה, כל תושבי הכפר, יהודים ונוצרים כאחד קיבלו פקודת גירוש, הם צוו ליטול מעט מטלטלים ולחפש להם מקום מגורים חדש. חלק מהבתים לא מצא חן בעיני התושבים החדשים עד שהרסו אותם ובנאום מחדש, אך בית יצחק וריזי טויבע סאלאן נותר בעינו, בשל היותו בנוי כיאות ותאם היטב את צרכי שר הצבא סטניסלב צברובסקי.

ריזי טויבע ובני משפחתה (פרנס) היו עתה חסרי כל, הם נאלצו להיטלטל בדרכים משובשות ביותר, מגמת פניהם הייתה לעיר לובלין השכינה, הם קיוו כי מחותנם היקר, רב שלמה סאלאן יוכל להושיט להם מעט עזרה, אך כשהגיעו למקום גילו לצערם הרב, כי שבועיים קודם לכן שבק רב שלמה חיים לכל חי, לאחר שקיבל את הידיעה קשה מהמשטרה ההולנדית, כי ירושתו הגדולה נגזלה מאתו ב"עוקץ" אכזרי בו היה מעורב "גדול נוכלי פולין ואמסטורדם" רב המעללים סם מרקר, או בשמו היהודי הזך והמצוחצח, רבי משה טויער (זה השער לאשם, נוכלים ילכו בו).

כאשר התקבלה הידיעה המרעישה כי ירושתו הייתה טרף ברות לשיני גזלן יהודי נעשה חולה מאד, לבו החולני לא עמד במעמסה כבידה זו, הוא עבר התקף לב והתעלף מספר פעמים מרוב צער, לאחר מספר ימים עבר אירוע לבבי נוסף, הפעם נדם לבו הגדול לנצח, בגיל ע"ב שנים ומחצה.

לאחר פטירתו החטופה של רב שלמה ז"ל לא עמדה אשתו מרת חיה אסתר בגודל האסון ואף היא חלתה מאד עד שלא הייתה מסוגלת לטפל בכלתה ונכדה, עתה לא היה לריזי טויבי כל משענת ותמיכה. לא נותר בידה אלא לשקם את עצמה בכוחות עצמה. לאחר מספר שבועות קשים של הסתגרות מוחלטת בקונכייתת החליטה לצאת לעולם הגדול. היא רצתה לנתק כל קשר עם סביבתה הקרובה, היא שנאה את לובלין מאד, המקום הצטייר בשל כעסה כמקור כל האסונות שלה, לפיכך בבחינת "משנה מקום משנה מזל" חשבה על וורשה כמקום שיקום רצוי.

כיון שדימתה כל העת כי יצחק בעלה כבר אינו בחיים (אחרת היה כותב לה מכתב אחד) החליטה על דעת עצמה לצאת למסע נדודים מחודש, בלי לשאול את עצת הוריה ובני משפחתה הקרובים, היא חתרה בכל כוחה להשתקע בוורשה עיר הבריה, שם קיוותה למצוא לעצמה שלוה וביטחון, רוב משפחת פרנס התגוררו שם, היא קיוותה כי תמצא לעצמה איזו פרנסה ותשמש לשימעה'לה בנה היחיד את דמות האב והאם יחד.

מה יהיה עם יצחק האומלל אילו עוד הפתעות ממתנות לו? תאלצו להתאזר בסבלנות לפרק הבא.

פניני בית לוי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

קרח

גליון מס' 540

יציאת שבת: י"ם 20:31, ת"א 20:34

כניסת שבת: י"ם 19:13, ת"א 19:29

נלמד מהפרשה

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי"

נלסון מנדלה היה נשיא דרום אפריקה. להלוייתו הגיעו מאות מנהיגי מדינות מכל רחבי תבל, בגלל היותו לוחם זכויות אדם מפורסם.

בטקס ההלוויה התייצב בסמוך לנואמים אדם שהחל לתרגם את הנאומים לשפת הסימנים עבור כבדי השמיעה. תוך זמן קצר התברר שהאיש - טמסנקה ג'נטג'י שמו, הינו מתחזה, ועושה הצגה עם תנועות ידיים מוזרות שאין להן כל קשר לשפת הסימנים. בראיון לתקשורת המקומית נשאל ג'נטג'י איך הוא לא חשש להתחזות ולשקר לעיני כל העולם, בדבר שיתברר תוך זמן קצר שהוא מאחז עיניים? אחת מתשובותיו הייתה, שהכל שווה בשביל להתחכך כמה דקות ולעמוד באותה במה עם שועי ארץ, מפורסמים וחשובים, גם אם יתברר שזה שקר.

רדיפת הכבוד עלולה "להשביט" את הנורונים האחראים על המחשבה, השכל וההיגיון, ולהפוך את האדם ל"עיוור" של ממש.

פרשת קרח מתארת את סיפורו של קורח ועדתו. קורח החליט לפתוח במרד גלוי נגד מנהיגותו של משה, ולהקים נגדו אופוזיציה. הוא איגד סביבו מאתיים וחמישים איש, והחל להסית את עם ישראל, בטענה שמשה פועל על דעת עצמו, על פי שיקולים אישיים, הוא ממנה לכהונה ולנשיאות את מי שהוא מחליט, וכלל אינו פועל לפי רצון האלוקים.

העילה האמתית למחלוקת הן מידות הקנאה והכבוד שקיננו בתוכו. קורח מקנא מחמת שמשה מינה את אליצפן - שהיה בן דודו של קורח - לנשיאות השבט (רש"י במדבר ט"ז), ולפי החשבון שקורח עשה, נשיאות זו שייכת לו ולא לאליצפן. לכן החליט קורח לעורר פרובוקציה, ולחלוק על משה ועל הכהונה של אהרן.

הסוף ידוע לכולנו: קורח ועדתו נענשו בעונש חריג, האדמה "פתחה את פיה" וכולם ירדו חיים שאולה.

פרשה זו מלמדת אותנו כמה נוראה מידת הגאווה ורדיפת הכבוד, עד כדי כך שהיא מסוגלת להביא את העולם למצב של שממון.

קשה כשאל קנאה

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי"

ומקשה רש"י קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?

ואליבא דאמת "מעשיו של קורח תמוהים מאוד האיך הוא מעיז לצאת לכזו הרפתקאה האם לא ידע שאין לו סיכוי! וכי אפשר למרוד במשה רבנו שהוא שליח הבורא שבהנף יד הביא חושך על מצרים בקע ים והטביע בו את מצרים, וכאשר היכה במטהו הוציא מים מן הסלע, וא"כ קורח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? והתשובה היא התקנא בנשיאותו של אליצפן דחף הקנאה פעל אצלו, וכבר אמרו חז"ל הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מהעולם. ואין שואלים שאלות על המקנא כיון שהוא אכול ברגשי קנאותו, עד שמוכן להפסיד הכל ולהתמוטט כליל, ובלבד שיפרע מזולתו ויזיקו,

וכמו שמסופר מעשה ביהודי עני בעל חנות ירקות שעבר ביער, וראה אדם ערום ופצוע מסתובב ליד הנהר, ריחם עליו, עטפו בטלית והביאו לביתו, שם נתן לו מלבוש ומזון ואף צייד אותו בכסף. כעבור זמן מה - הגיעה מרכבה מפוארת לבית הירקן, ונתבקש להגיע לארמון המלוכה נוכח היהודי לדעת שלא היה הניצול כי אם המלך בעצמו שבהיותו עסוק בצייד ירד לשחות בנהר, והותקף על ידי שודדים שגזלו את בגדיו ואף פצעוהו. המלך הודה ליהודי על מידת חסדו וטובו עימו, ובמקביל ביקש המלך לגמול עימו טובה, ושאל אותו במה יוכל לעזור לו? ולאחר מחשבה ממושכת ביקש היהודי ואמר: מבקש אני מאדוני המלך שייסגור את חנות הירקות שנמצאת מול חנותי. האין משאלתו של אותו יהודי מעלה גיחוך, והרי יכול היה לבקש מספר חנויות נוספות, ומה בכך אם גם יהודי אחר ימשיך להתפרנס אף הוא מחנותו? אלא שזוהי מידת הקנאה, בשעה שאדם רואה מה שיש לחבירו עינו צרה בו ואינו יכול לסבול שחבירו יעלה עליו בדבר כלשהו, וחושב שמה שיש לחבירו באמת היה צריך להיות שלו.

ובמדרש כתוב "קשה כשאל קנאה" זו קנאת קין להבל שהרצח הראשון בעולם היה עבור קנאה פעוטה שהרג קין את הבל ועל מה היו מתדיינים? אמרו: בואו ונחלק את העולם, אחד נטל את הקרקעות והשני נטל את המטלטלין, זה אמר: קרקע שלי היא למה אתה מהלך עליה, וזה אמר: לבוש שלי הוא פשוט חלוקה, ומתוך כך "ויקם קין על הבל אחיו ויהרגו". והדברים מבהילים עומדים שני האחים שכל העולם ומלואו פנוי עבורם, ואין יכולים לחלק את הנכסים שוה בשוה? אלא שהקנאה מוציאה את האדם מן העולם, כי מעטות בעיניהם הטובות הרבות, עד שהם מסתכלים על כל טובה שיש לאחרים כאילו נשללה מהם והטוב שהגיע אליה נדמה להם לרע, והתוצאה היא שהקנאי לא די שאינו משיג את מה שאין בידו, אלא גם את שלו הוא מפסיד.

בברכת שבת שלום,
רב בית הכנסת

סיפור השבוע

הבנתי שהחיים הם נס

ההחלמה. חרדים משיבת פוניבז', שאינם מתגיסיים לצה"ל, הגיעו להביע הזדהות ולהתפלל עבור אהרון. דתיים וחילונים, בני קיבוצים ובני ערים, צעירים ומבוגרים עטפו את משפחת קרוב בדאגה ובהצעות סיוע יום וליל.

זוג עולים מבוגרים הגיע אל ביה"ח אוחז במעטפה. הם הוציאו מחסכונותיהם 500 שקלים וביקשו להעניקם לאהרון לצורך נופש. "אהרון שוכב ללא תזונה והם מביאים כסף לנופש", משחזר זאב, "הם לא נראו כמי שהפרוטה מצויה בכיסם. ניסיתי לומר להם שאין צורך בכסף וכי מספיקה התמיכה שלהם, אך הם בשלהם: הוא יבטיח ויצטרך כסף לנופש".

חמישה ימים אחרי הפציעה אהרון מאותת כי כוחות החיים שלו חזקים מנבואות השחורות של הרופאים: הוא מניד את ראשו לפי בקשת הסובבים אותו. בשבוע השני לפציעה כבר פקח את שתי עיניו. אחר כך הגיע את היד. סימני החיים הולכים ומתגברים, אך השאלות עודן מנקרות: לכשיתעורר, איזה אהרון יקבל הוריו, אחיו ואשתו? "דאגתי לאן יגיע בסוף הדרך", אומר אביו, "האם יחזור לעצמו פיזית, רוחנית? האם יצליח לנהל חיי משפחה? האם יוכל להיות אבא?". שלושה חודשים בלבד אחרי שנתלה בין חיים ומוות, קרוב יותר לצד האפל של החבלה, עובר אהרון לשיקום בתל השומר. מול גדודי המצלמות וכלי התקשורת שהגיעו לסקר את העברתו לשיקום, כשהוא בכיסא גלגלים, מניף אהרון את ידו הימנית ומצדיע למנתח. זאב: "תהליך ההחלמה שלו היה מהיר ביותר, מעבר לכל הציפיות. זה שילוב של תפילות עבורו שהגיעו מכל הכיוונים, ובקעו כנראה רקיעי שמיים.

שלושה חודשים לאחר הפציעה, בחול המועד פסח, אהרון מתעקש לרדת ולטייל בוואדי שמתחת היישוב שבו גדל, נחל קנה. אהרון צועד בוואדי, מדי פעם מרים בידי אחיין או אחינית. כשאחד המטיילים האחרים בנחל מזהה את אהרון עיניו כמעט יוצאות מחוריהן: "אתם סתם עובדים על כולם, הוא בכלל לא פצוע". כשהוא משתחרר מבית החולים, חשה המשפחה את החום וההערכה המושפעים עליהם מכל קרן רחוב. היום הוא לומד בכולל בישיבת נצרים באריאל, נוסע שלוש פעמים בשבוע לטיפולים במחלקה השיקומית בתל השומר, ומעביר הרצאות על סיפור פציעתו במוסדות חינוכיים. יש לו אף חדש, וחצי גולגולת חדשה, והפציעה כמעט שאינה ניכרת בפניו. הדיבור עדיין אינו שוטף ושלילת המילים אינה שלמה, אבל הוא מנהל חיים עצמאיים ומעיד שמאז הפציעה הפך לאדם שמח יותר. צביה סיימה את לימודי העבודה הסוציאלית והיא מטפלת בבתם הודיה בת החצי שנה.

היו רגעי משבר, אבל הם היו לחלקיקי זמן קטנים. בהתנהלות היומיומית חווינו את התהליך הגדול ולא את הפרטים, מסכם הרב קרוב את התקופה שבה אור וחושך שימשו בערבוביה, "אי אפשר להסביר מה זה לראות את הבן שלך סובל, עובר עינויים, ניתוח ועוד ניתוח, ופתאום יש נסיגות וזיהומים, לשמוע את הפיזיותרפיסט אומר לו 'הכאב הוא הידיד הטוב ביותר שלנו' ולדעת שכואב לבן שלך. לפעמים אנחנו לא יכולנו להסתכל.

בשביל הורים, הילד הוא הכי חשוב, זה ברור, אבל כאן היתה עוד מישהי בתמונה: צביה. בחורה צעירה שנקלעה לסיטואציה בלתי אפשרית, בעלה עוזב יום אחרי החתונה, והיא מקבלת אותו בחזרה כשהוא פצוע אנוש ואף אחד לא יודע מה יהיה איתו. את יום הנישואים הראשון שלהם העבירו בטיפול נמרץ בציפייה לניתוח, כשבעלה בלי אף, והם מציינים שנה למציאות חיים לא צפויה ולא שגרתית. לצביה כוחות נפש וגבורה בלי גבול.

הטלפונים והחיזוקים מכל רחבי הארץ ממשיכים להגיע. שיחות של הזדהות, של התרגשות, של שמחה. מכתבים נרגשים נשלחים אל המשפחה. אדם זר הגיע מחדרה רק כדי להעניק לאהרון מתנה ולהביט בו. כשנולדה הודיה זרמו אל הבית מתנות מאנשים פרטיים ומחברות מסחריות. "העם שלנו עשוי מעופרת יצוקה, צריך רק ללחוץ על המתג הנכון כדי לגלות זאת".

כשאהרון קרוב נפצע אנושות במבצע עופרת יצוקה, הידקק חוט החיים שלו עד כדי כך שראש ענף חללים בצה"ל קיבל הודעה להכין הלוויה. הוא עוד לא מת, אמר הרופא, אבל זה עניין של שעה-שעתיים. גם לחובשים הצבאיים שנלחמו על חייו וקיבלו על כך צל"שים דיווחו בבית החולים שאהרון "לא מסיים את היום". אחרי כמה שעות בחדר הניתוח, יצא מנתח המוח אל המשפחה. מיואש ופסימי, באותה שעה איש לא חשב שאהרון יצליח לחיות, יצליח להתעורר מהתרדמת, יצליח להשתקם.

רק שנתיים חלפו מאז שמטען רב עוצמה התנפץ לצד אהרון, קצין הצנחנים שהוקפץ ללחימה בבוקר שלאחר חתונתו. מאות רסיסים חדרו אל גופו ומוחו, ראשו ופניו הושחתו, והרופאים העריכו שנתרו לו שעות אחדות לחיות - והוא מהלך, מדבר, מניף את בתו התינוקת הודיה, "למדתי להעריך את הנס היומיומי", אומר אביו, הרב זאב קרוב, שליווה את תהליך השיקום המפרך של בנו, "בכל פעם שאהרון הצליח לבצע פעולה כלשהי, קפצנו משמחה: לאכול, לראות, לשמוע, להביע רצון, לדבר, ללכת. אף אחת מהפעולות האלה לא היתה מובנת מאליה. ואז אתה מתבונן על עצמך מבצע את הדברים היומיומיים הפשוטים הללו, ומבין שהחיים עצמם הם נס. הפצוע הקשה ביותר בעופרת יצוקה הוא גם המפורסם ביותר, לא רק בשל הפציעה החמורה, אלא גם לנוכח הנסיבות שסבבו את יציאתו לקרב. נראה שרק בישראל יכול חתן לקום בבוקר שלאחר החופה, ללבוש מדים ולהיפרד מרעייתו. רק בישראל יכולה להתקיים "שבת חתן" ללא חתן. ורק בישראל יכול זוג לחגוג את יום הנישואים הראשון שלו בהמתנה לניתוח ראש נוסף, אחד מני רבים ומכאן לסיפור המופלא.

ארבע שעות לאחר סיום החתונה, ביום שישי לפנות בוקר, הוא מותר בצלחתו את ארוחת הבוקר שהכינה לו הרעייה הטריה, לובש שוב את מדיו ויוצא אל הדרום. זו הפעם הראשונה והאחרונה שבה רואה צביה את בעלה באור יום, כשהוא מהלך וגופו שלם.

הרב קרוב תמך בכל לב בהחלטתו של בנו. "במלחמת מצווה הכל יוצאים למלחמה, אפילו חתן מחדרו. אלפי שנים לא עמד עם ישראל בפני שאלה זו. אלפי שנים לא היה לנו צבא משלנו", הוא מפרט, "התחושה של כלוננו היתה קשה אבל נרגשת. קשה מאוד להפסיק את מחול הבניין הפרטי שזה עתה החל להיבנות, אך המטרה שלשמה יצא החתן - היא מטרה גדולה וראויה, הנוסכת תחושת אמת וביטחון".

עשרה ימים לאחר מכן נכנס אהרון עם חייליו לתוך מבנה בעזה. מטען רב עוצמה שהיה מחובר לתקרה, מעל לראשו של אהרון, התפוצץ. כדור אש ענקי עלה השמימה. התקרה כולה נעלמה. הקשר הועף קומה אחת למעלה. אהרון ספג את המטען והרסיסים בראשו ובכל צידו השמאלי. החובשים ניסו לפתוח נתיב אוויר בקנה הנשימה. רק לאחר כמה ניסיונות, מצליח אחד החובשים להחדיר בכוח צינור דרך הפה הפגוע והמלא רסיסים ומנשים את אהרון במשך 40 דקות. במסוק שפינה אותו ממשיכים להנשים אותו דרך חתך מאולתר בגרון, בחושך מוחלט. וכך מתאר זאב את הפעם הראשונה שבה ראה את בנו הפצוע, לאחר 14 שעות ניתוח: "הוא על המיטה, כך אומרים לנו לפחות. אי אפשר לזהות אותו. ראשו חבוס כמעט כולו. מחריץ אחד מבצבץ חלק מעין ימין וזהו. צינורות רבים מחוברים לגופו. ממוחו ומריאותיו יוצאים נקזים, מכשירי הנשמה ועוד. קשה מאוד לראות את בן כך, שוכב בלי תזונה ולא ניתן לזיהוי. אהרון, הקצין החסון בעל החיוך הרחב והנצחי, שוכב כאבן שאין לה הופכי".

סיפורו של אהרון, הפצוע הקשה ביותר במבצע עופרת יצוקה, דווח בכל אמצעי התקשורת. החתן הצעיר התלוי בין חיים למוות הפך לסמל לאומי. אלפים החלו להגיע אל בית החולים, לתמוך במשפחה, מרביתם זרים גמורים. אלפי מכתבי חיזוק ומתנות מציינים את חדר ההמתנה במחלקה לטיפול נמרץ. מכשירי הפקט בבית החולים פלט ברכות ומכתבי עידוד ללא הרף. קהילות יהודיות ברחבי העולם ביקשו לארח את צביה ואהרון לאחר

פינת ההלכה - הלכות ריבית

מוחל ללוה את החוב - האם יצא מחשש איסור ריבית

שאלה: הלוה לחבירו 100 ש"ח, הלוה הכיר לו טובה ולכן עשה עמו הרבה טובות, המלוה חשש מאיסור ריבית, ע"כ אמר ללוה אני מוחל על הכסף שהלוייתי לך, האם יצא על ידי זה מחשש איסור או לאו.

תשובה: ההלואה שהיתה עד היום לא נעקרה, והטובות שעשה לו עד עכשיו נעשו עבור ההלואה, ולא על המתנה. פתרון: יפרש ללוה שמוחל לו את החוב כתשלום עבור הטובות שעשה לו, ונמצא ששילם לו עבור הטובות, והחזיר את הריבית שקיבל.

סברת הדברים: היה מקום לטעות ולומר דאם מוחל החוב ללוה, הרי זה נעשה למפרע כמתנה, ואין איסור ריבית אלא בהלואה ולא במתנה.

אולם באמת זה אינו, דאף שמוחל לו החוב אינו נעקר למפרע ורק מכאן ולהבא נעשה כמתנה, ואין זה היתר על הרבית שנתן עד עכשיו, שמעת ההלואה ועד עכשיו היה לזה, והרבית שנתן לו עד עכשיו היה על ההלואה, ולא על המתנה. אמנם הוא פתרון טוב על מכאן ולהבא, שאם יקבל ממנו טובה הרי זה עבור המתנה ולא עבור ההלואה, מ"מ לגבי למפרע שהיתה הלוואה אין זה היתר.

והעצה היא שיפרש ללוה שמוחל לו את החוב עבור הטובות שעשה לו, דאף שהלוה עשה לו טובות עבור ההלואה, מ"מ אם המלוה משלם לו עבור הטובות שעשה לו, הרי זה כהחזרת ריבית, שהוא מחזיר ומשלם לו על הטובות, וכמבואר בשו"ע (סי' קס"א סעי' ב) דאף באבק רבית יש חיוב להחזיר לצאת ידי שמים, ועל ידי זה מתקן את האיסור למפרע, ונמצא שאם מוחל לו את החוב כתשלום עבור החובות הוא מתקן בזה את האיסור למפרע.

מתוך ספר התשובות בהלכות ריבית - "בריית פנחס"

לשאלות בהלכות ריבית ניתן להתקשר ל- 02-50-15-920 • לשיעורים בהלכות ריבית ניתן להאזין ב"קו הריבית" - 0723705882

פרפראות לתורה

קורח הוא אמנם דמות מקראית, אולם הסיפור שלו לובש ופושט צורה מידי תקופה, ומאכיל את עם ישראל מרורים.

בכל דור קם אדם ומחליט לעורר מחלוקת ולפלג את העם והכל בגלל סיבה אחת - קנאה.

העילה האמתית בגינה פרצה המחלוקת בין קורח למשה, היא קנאתו של קורח על כך שמשה מינה את אליצפן - שהיה בן דודו של קורח - לנשיאות שבט לוי (רש"י במדבר ט"ז, א'). לפי חשבון שקורח עשה, נשיאות זו שייכת לו ולא לאליצפן. לכן החליט לעורר פרובוקציה ולחלוק על משה ועל הכהונה של אהרן.

הסוף ידוע. קורח ועדתו נענשו בעונש חריג, האדמה "פתחה את פיה" וכולם ירדו חיים שאולה.

עיתוי המרד נבחר בקפידה והוא היה מושלם מבחינת קורח - מיד לאחר כישלון המרגלים, שבעקבותיו הטיל אלוהים עונש כבד על העם שאף אחד מהם לא יכנס לארץ, אלא רק הדור הבא. כל עוד בני ישראל, למרות תלונותיהם, חשו כי הם נעים לעבר היעד שלהם, לקורח ועדתו לא היה שום סיכוי ממשי להמריד את העם. האווירה הכללית הייתה טובה והעם האמין במשה ובנבואתו. ברגע שהעם הבין שהוא לא יוכל לחצות את הירדן ולהיכנס לארץ, ידע קורח שאפשר לנצל את האכזבה והמרמור של בני ישראל ולהתקומם. האנשים היו מאוכזבים, ולא היה להם הרבה מה להפסיד (רמב"ן ט"ז, א').

חכמים לא הסיקו מסיפורו של קורח שמחלוקת היא תמיד דבר רע. להיפך, המחלוקת היא סוג של "סם חיים" ביהדות, כל עוד מניעה טהורים ומטרתיה חיוביות. התנ"ך מביא שגדולי האומה - אברהם, משה, ירמיהו, איוב ועוד, "מתווכחים" כביכול עם אלוהים ומנסים לשנות את הנהגתו, לשנות גזירות וכדומה. המדרש מיוסד על ההנחה שלתורה יש שבעים פנים ושפע של פרשנויות לגיטימיות. המשנה בנויה בחלקה הגדול על פי התבנית "רבי אחד אומר כך ורבי שני אומר אחרת". התלמוד מביא את המחלוקות שבמשנה ומעמיק אותן עוד יותר. המחלוקת הוא השיח הפנימי של עם ישראל סביב מהותו ודרישות תורתו. מהו ההבדל, אם כן, בין מחלוקת קורח ועדתו, שהפכה לסמל של מחלוקת מגונה, לבין המחלוקת שבין בית הלל לבית שמאי וכל יתר המחלוקות?

המשנה במסכת אבות אומרת: "כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קורח וכל עדתו" (אבות ה', י"ז).

רבינו יונה מבאר את המשנה, שמחלוקת לשם שמים היא מחלוקת על האמת - "שלא נחלקו לגדל מעלתן, אלא להוציא דבר לאמתו ולהעמיד הדברים על בורין, שנמצאו שניהן מתכוונים לדבר אחד - לעבודתו של מקום".

הרב זקס בספרו "שיג ושיח" מנסח את הדברים באופן מדויק:

"מחלוקת שאיננה לשם שמים היא מחלוקת על הכוח. זהו הבדל עצום. בוויכוח שמטרתו היא ברור האמת, המנצח מנצח, אבל גם המפסיד מנצח. כי תבוסה מפני האמת היא התבוסה היחידה שהיא גם ניצחון. היא מגדילה את המובס. הוא לומד דבר שלא ידע קודם לכן. בתחרות על כוח, לעומת זאת, המפסיד מפסיד, וגם המנצח מפסיד. מפני שכאשר אדם מקטין את יריביו, הוא מקטין גם את עצמו" ("שיג ושיח", עמוד 192).

ראינו שהעילה האמתית למחלוקת קורח הייתה הקנאה שקיננה בליבו.

מהי הדרך למגר את הקנאה?

הרמח"ל כותב, שהקנאה היא "חסרון ידיעה וסכלות" (מסילת ישרים, י"א). כשמישהו מקנא, חסרה לו איזושהי ידיעה, שאם הוא יידע אותה הוא לא יקנא. בנוסף, קנאה זו סכלות וטפשות.

מדוע קנאה היא סכלות? "כי אין המקנא מרוויח כלום לעצמו, וגם לא מפסיד למי שהוא מתקנא בו, ואינו אלא מפסיד לעצמו". מזהים ופשוט. הקנאה איננה משנה את המציאות. המקנא לא מרוויח וחברו לא מפסיד. דוגמא: ראובן מקנא בשמעון משום שהוא קנה רכב חדש. איזה רווח מרוויח ראובן מהקנאה? הרי הרכב החדש יישאר אצל שמעון וראובן ימשיך להיות בלי רכב. אם כך, בשביל מה לבזבז אנרגיה על קנאה בעוד שהיא לא מובילה לשום מקום? כשאדם יבין שהקנאה איננה מצמיחה שום תועלת, הוא יקנא הרבה פחות.

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו
(ספר החינוך מצוה ת"ל)
כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואַכְלֶתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ
עַל
הַמֶּזֶן

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".
(י"באר היטב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

"עשירות" תרתי משמע!

מחמת שיש להם הוצאות כבירות וכל הכיס מתרוקן עליהן. לפעמים זה מחמת שאנשים אלו אין להם ישוב הדעת ושיקול הנכון איך להשתמש עם הכסף שהם קיבלו מהקב"ה, וכל יגיעם לריק ואינם נהנים מהכסף כראוי.

מאידיך גיסא, ישנם אנשים המפרנסים עצמם במצב רגיל, לא יותר מדי ולא פחות מדי. אבל בתוך כספם שורה ברכה עליונה. כאן הם מקבלים כסף מאיזה 'פראגראם' מטעם הממשלה, כך שלא יהיו צריכים להוציא הכסף ממה שהם מרוויחים בעבודתם. כאן הם מרוויחים כסף מהצד. ובסייעתא דשמיא הם נהנים מהכסף, ויש להם מה שצריכים בכבוד.

בעצם, זה חסד ה' מיוחד כשאדם יכול באמת ליהנות מרווחים שלו. חוץ מזה שמבקשים תמיד מהש"ת על פרנסה בשפע, צריכים גם לבקש שהשפעות מן השמים שנקבל, יחזיק מעמד אצלנו כראוי וכנכון, והאדם יוכל באמת ליהנות מזה.

ממילא הרי ברור ובטוח, שכשהספרים הקדושים מדברים על השפעות הגדולות שהקפדה נכונה על ברכת המזון מביאה על האדם, נכלל בזה גם ענין זה שכתבתי כאן, שהכסף שהוא מרויח יחזיקו אצלו, שיכסה הוצאותיו בכבוד, ושלא יקרו אצלו 'עמערדזשענסי הוצאות' שמנצלים את כל הכסף, ושהוא יוכל לחיות במנוחת הנפש מתוך הרחבת הדעת.

ישלח הש"ת פרנסה בריווח גדול ובניקל לכל אחינו בני ישראל, ונוכל כולנו להתברך הן בעשירות והן בהנאה נכונה ובהשתמשות נכונה עם כספנו. כולנו נזכה לחתן צאצאינו בניקל, בריאים ושלמים, מתוך כל השפע וכל הטוב, אמן כן יהי רצון.

ז. אדלער - מאנסי

לכבוד האנשים הנפלאים מוציאים לאור של הגליון המפואר "על המזון"

מקרב לבי אודה לכם על הגליון החודשי עם סיפורים היפים ואמרות הנעימים, המלמדים לנו לקחים נשגבים ומוכיחים בחוש את קיום הבטחתו של רבונו כל העולמים: 'ברכת ה' היא תעשירי', שבזכות ברכת המזון מקבלים כל השפעות הטובות ובפרט בעיני פרנסה.תנו לי הזדמנות הזאת, להדגיש נקודה חשובה, שבוודאי יהיה לתועלת כל הקוראים.

המושג 'עשירות', משמעותו בדרך כלל הוא אדם שיש לו הרבה כסף. אבל באמת יש למושג הזה עוד משמעות, חשובה ונחוצה עד מאוד. וזה לאו דוקא שיהיה לאדם כמה מיליונים בחשבון הבאנק שלו, אלא אפילו אדם המרוויח פרנסתו כרגיל, גם כן יכול לזכות למידה מסוימת של עשירות, זאת ע"י שהכסף מחזיק מעמד אצלו, ואינו מבוזבז לכאן ולכאן, על דברים שאין אנו נהנים מהם.

לפני כמה שנים כשפתחתי 'ביזנעס' חדש, נכנסתי לראש הישיבה שליט"א שלי - אצלו למדתי תורה בשנות בחרותי - ולקחתי ממנו ברכה לכבוד העסק החדש, כי פתיחת עסק חדש מסועף הוא למדי, וצריכים להרבה מזל וסייעתא דשמיא שהכל יתנהל כשורה, והעסק יניב רווחים יפים. עד היום שמור בזיכרוני איך שהוא בירך אותי: 'שלח לך הש"ת ברכה והצלחה בכל מעשי ידך, ושתרויח הרבה כסף, והכסף יישאר אצלך'.

בראותו שאני מתפלל על הברכה הלא-שגורה, הוא הסביר לי: כמה פעמים קורה שאדם יכול להרוויח כמה מאות דאלער על עבודה שביצע, אבל באותו יום משתבר משהו בביתו, וכל הכסף שהרוויח הוא צריך להוציא על תיקון התקלה שאירע.

יתירה מזו. נמצאים בינינו אנשים רבים שמרוויחים אפילו כמה מיליוני דאלער בשנה, אבל לאמיתו של דבר הם עניים גדולים! לפעמים זה

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא
הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל זי"ע ממעזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף זי"ע מרימנוב - הרבי ר' אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן זי"ע מליזנענסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זי"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף זי"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק זי"ע מראדאשיץ
רבי נחמן בן שמחה בן פייגא זי"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב זי"ע בעל 'החפץ חיים' - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל זי"ע מטאהה
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה זי"ע מקערעסטייט - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה זי"ע משאץ - רבי אלעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זי"ע
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיייה זצ"ל

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 19:29
שקיעה: 19:51
צאת שבת: 20:32
דבנו תם: 21:05

הזמנים לפי
אופק נתיבות

אור השבת

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקראת הוצאת הספר 'אור השבת' - חלק ד' נשמח לקבל תגובות ומשובים על הגיליון בכדי
לפרסמם ברבים. ניתן לשלוח במייל: 017148454@gmail.com | בפקס: 089941870

מפניי הפרישה

"העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה"

מה ראו להזכיר דוקא ניקור עינים ולא שום עונש אחר?

ברם, בידוע שרמ"ח אבריו של אדם מכוונים כנגד רמ"ח מצוות עשה שבתורה. כל מצוה מכוונת כנגד אבר מסוים. והלא הם כפרו במצוות ציצית (ראה רש"י פסוק א) שהיא כנגד העינים, ככתוב: "וראיתם אותו" - ממילא ראויים היו לעונש בעיניהם, ועל כן התבטאו ואמרו: "העיני האנשים ההם תנקר" (ילקוט האורים בשם משנת דר"א)

"ואל תפן אל מנחתם"

את הפסוק הזה נוהג לפרש מו"ר רבי משה אליהו אביחצירא שליט"א, בדרך מתוקה מדבש ומנופת צופים, ואלו הם דבריו:

משה רבנו אומר לקורח "בוקר וידע ה'", קורח לא משתכנע, עדיין אווז בשלו והנה מגיע שעת האפס שהקב"ה צריך להוכיח מי צודק. משה רבנו מבקש מבורא עולם אני מבקש ממך "אל תפן אל מנחתם", אומרים חז"ל, שמשם אמר להקב"ה שברגע שיתחילו קורח ועדתו לקבל את העונש הם יתפללו אליך, אבל אנא, אל תקבל את התפילה.

לכאורה הרי משה רבנו נלחם מלחמתה של תורה, ועושה מה שהקב"ה אומר לו, איך יעלה על הדעת דבר כזה שהקב"ה יקבל את תפילתם?

ובאמת יש עוד לברר שהכהן גדול מתפלל על דבר שכל עם ישראל מתפללים עליו שרוצים שירד גשם, וכי יעלה על הדעת שתפילה של כמה אנשים מעטים שהולכים בחוץ וכדי שיהיה להם נוח ללכת הקב"ה ישמע לתפילתם לעומת מיליוני אישי ובגלל זה הכהן גדול צריך להתפלל בקודש הקודשים על כך?

התשובה היא "כן!!" הקב"ה שומע את התפילה, שאדם הולך עם העגלה שלו בשדה ויורד גשם ומתרטב לו הסחורה וכל הכסף שלו הולך, הוא מתפלל מעומק הלב, ותפילה כזאת עולה כמו טיל ישר לבורא עולם.

וכך גם אצל משה רבנו, שרק הוא יכל למנוע מתפילה מעומק הלב של קורח ועדתו, ולכן בא משה והתפלל על כך לפני הקב"ה, שלא ישמע לתפילתם. שהרי אנו צריכים להוכיח לעם ישראל שכל מי שעושה מחלוקת הוא נענש על כך.

אור התורה לע"נ בנימין בן החל

תשובות למדור ניתן לשלוח עד יום שלישי בשבוע
לפקס: 08-9941870
או למייל - 7665190@gmail.com

חידה: האם משה רבנו ע"ה היה בארץ ישראל?

פרס החודשי: זה קניה מוכבד! באחת מרשתות המזון + 5 זוכים בשובר מימש יקרתי בחנות ביגוד + 2 זוכים בהקדשה לפרשה בספר "אור השבת" (שווי הפרס כ- 400 ₪) [בסת"כ 8 זוכים]

החידה משבוע שעבר: היכן מצינו איסור לשון הרע במחשבה? פתרון החידה: המרגלים. שנענשו על תחילתם שחשבו לדבר על אר"י. (קידושין מ.)

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

התפללתי - הבטחתי לפרסם - ונושעתי

העלון להצלחת מור תומך סגרון ורעייתו תחיה ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דין הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אשכוליות שהועלו על שולחן של גיו"ר ישראל שפי"א

האם מחבר ספר צריך להודיע שעתיד להוציא מהדורות נוספות

שאלה: מו"ל ידוע רגיל שלאחר שהוציא ספר לאור בפעם הראשונה הוא מבקש מכל הלומדים לשלוח אליו את הערותיהם והגהותיהם כדי שבפעם השניה והשלישית ייצא הספר מוגה ומתוקן יותר כראוי. ויש להסתפק האם הוא מחוייב להודיע בהקדמה לספר שזו מהדורה ראשונה והוא מתעתד להוציא מהדורות נוספות, כדי שמי שרוצה יוכל להמתין עם רכישת הספר עד שתצא לאור מהדורה מתוקנת ומשוכללת יותר מזו הראשונה, או שאינו חייב בזה.

תשובה: הגאונים רבי מגדל שפרן, רבי נפתלי נוסבוים, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי יעקב חיים סופר, רבי משה שאול קליין שליט"א הורו שאין חיוב לכתוב כן בהקדמה, שהרי כל הקונים יודעים שבדרך כלל הספר יוצא בכמה מהדורות ומי שרוצה להמתין ימתין, ואין המחבר מחוייב להודיע על כך. והוסיף הגר"מ שפרן דרוב אלו שקונים ספרים של מחברי דורינו עושים זאת כדי לשמח את המחבר ולעודדו בכך שספריו נקנים, ולחזק את ידיו על להבא. ולכן בודאי אין חיוב בזה. ואולי בספרים יקרים מאד שאדם אינו רוכש אלא כשהוא זקוק להם באמת יש מקום לטענה זו.

והגאון רבי שמאי גרוס שליט"א אמר שאם המחבר יודע שלא הגיה את הספר כראוי משגיאות כתיב וכדו', וסומך על כך שיגיה ויתקן את השגיאות במהדורה השניה בודאי צריך להודיע על כך שזהו ספר שאינו מוגה, כי רוב בני האדם מקפידים על שגיאות כאלו שמפריעות ללימוד ולקריאה. אולם אם הספר מוגה כראוי, אלא שבעקבות הערותיהם של הלומדים הוא מוסיף במהדורה השניה הערות ומקורות ומראי מקומות וכדו', בזה בודאי איננו צריך להודיע כלום ללומדים, שרוב בני אדם אינם מקפידים ע"ז כלל.

והגר"נ נוסבוים והגר"מ שפרן השיבו שבדאי אם הספר אינו מוגה כלל ומלא שגיאות צריך להודיע על כך לקונה, אבל אם הוא מוגה בצורה רגילה אלא שהמחבר רוצה להוציאו ביתר שלמות במהדורה השניה והשלישית אינו צריך להודיע על כך כלום לקונה.

אספורה

סיפור לעומת

פרי חיים, 9/65

גנב בחזקת שלום בית

תשבו איתי ונביא לכם גם חד פעמי ושתייה והכל. בסביבות השעה שתיים הוא יוצא לדרכו והולך לבר בי רב. היהודי גר באזור יבנה בבניין קומה 12 של המגדלים, והוא מספר לי שהוא עולה לבית לפני שתיים בצהריים הם עולים לבית והוא לא מאמין הדלת של הבית פתוחה, הם שכחו לסגור את הדלת!! והם גם שומעים רעש בבית ושהם מאזינים היטב היטב הם מגלים שמהו פשוט התפלש להם לבית,

גנב חמום... בלי שישים לב הוא מיד סגר את הדלת בשקט ונעל את הגנב. הגנב בא לצאת והדלת נעולה, ולברוח גם כן לא יכול זה קומה 12. והוא אומר לי, "הרב זאיד, הגנב לקח לי תכשיטים בשווי של שבעים אלף שקל שהיה לי בבית!!" מיד התקשר למשטרה ובא השוטר, ושפותחים תפסו את הגנב עם כל התכשיטים שנשארו בבית ושהם נכנסו לבית להם סדרו הכל, מיד אחר כך הלכו לשיעור תורה. ואז הוא אומר לי, "היינו אמורים להשאר כל היום באותו מקום, ובגלל שהלכנו למסור נפש למען תורתנו הקדושה והלכתי לשמוע שיעור תורה גם הסתדרנו בשלום בית, וגם ביתנו ניצל מגניבה של 70,000 שקל", מסיים הלה את סיפורו.

יצאנו מחג השבועות רק לאחרונה, ושם פגשנו דבר מעניין במיוחד. בבתי ישראל נהגו לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, רוב ככל המפרשים מדברים על הטעמים לכך, או שזה כשם הר בגנונים וכו'.

אבל פירוש אחר קצר וקולע שהמתיק את כל הסוגיא הזאת ששנתה אצלי את כל צורת ההסתכלות על התורה הקדושה, וזהו תוכנו:

אדם צריך לדעת שהנאות העולם הזה ותורה זה לא הולך ביחד. אדם שלומד תורה ומצד שני גם אוכל בשר ושותה יין ונהנה כטוב לבבו הרי שהוא לא יכול לבוא ולומר שהוא מסמית עצמו באהלה של תורה.

אבל, אדם שמסמית את הנאותיו בעולם הזה ומאידך לומד את התורה הקדושה הרי שעליו בוודאי אין מאן דאמר שאינו מסמית עצמו בעולמה של תורה. ודוגמא פשוטה לכך יכלנו לראות את מרן הרב שטיינמן זצ"ל שהעיד על עצמו שמאז עומדו על דעתו לא בירך על מזונות. ממש מפחיד. והנה דבר זה משתלב היטב על פי מה שאמרנו, שהנה בחג השבועות המצווה היא ללמוד תורה וכיוון שזה והנאות העולם לא הולכים יחד, לכך נצטוונו לאכול מאכלי חלב, שזה קליל לגופנו ואזי נזכה ללמוד וללמד.

העמוד הראשון שעליו עומד העולם, הוא לומד התורה. ואמרו במסכת בבא בתרא (ח): אין פרענות באה לעולם אלא בגלל עמי הארץ שאינם עוסקים בתורה.

ומובא שם בגמרא, מעשה שאנשי המלכות הטילו על אנשי טבריה לעשות כתר יקר למלך. באו תושבי טבריה אצל רבי יהודה הנשיא, ודרשו שגם התלמידי חכמים ישתתפו בהוצאות עבור הכתר.

אמר להם הרב: תלמידי חכמים אינם צריכים להשתתף! אמרו לו: אם כן, נברח מהעיר. אמר להם: בבקשה תברחו. ואכן חצי מהתושבים ברחו.

כששמעו זאת אנשי השלטון, הודיעו לתושבי טבריה שנשארו, שהם ישלמו מחצית מדמי העטרה של המלך. באו שארית התושבים, ואמרו לרבי יהודה הנשיא, אם לא ישתתפו עמנו תלמידי החכמים גם אנו נברח מהעיר. אמר להם: בבקשה תברחו.

ברחו כלם מהעיר, ונשארו בטבריה רק תלמידי חכמים, ואז קבלו הודעה מהשלטונות שהמלך מחל על כל דמי העטרה, ופטר אותם. אמר רבי: ראייתם שאין פרענות באה אלא בשביל עמי הארץ.

הבט וראה עד כמה כחם של לומדי התורה הוא גדול, וכל צרה וגזרה שבאה לעולם, הרי היא בגלל אלו שלא לומדים תורה. ואלו אותם שלומדים, הם עמודי התווך של העולם ולכן פטורים משלם מסים וכדומה.

מספר ידידינו, מגיד המשרים רבי חיים זאיד שליט"א:

היה זה בזמן שעשיתי דרכי מאשדוד לפתח תקווה, לפני כשנה, להשתתף בשיעורי בר בי רב דחד יומא, מצלצל אליי יהודי, "שלום הרב זאיד, שהרב יעשה לי טובה ויעזור לי. שלום בית", אני שואל אותו, "מה קרה?", אומר לי, "הרב אל תשאל הלכנו לאחד המקומות בשש בבוקר, ואחרי שהכנו וסדרנו הכל והיה אווירה טובה, פתאום אני רואה שאשתי לא הביאה את השקית של החד פעמי, והתחלתי לכעוס עליה והיא גם עלי, ואין לדבר סוף, חייב שלום בית!"

אמרתי להם תשמעו סגולה לשלום בית: "אם אתם הולכים משתיים לבר בי רב אתם תראו ישועות, אבל אם תהיו במקום ההוא הרבה זמן אני לא מתחייב". ואכן קיבלו על עצמם.

הוא מצלצל אליי אחרי השיעור בפתח תקווה, ואומר לי שזה אחד הסגולות שעובדות, ואיך שקבלנו על עצמנו ללכת לשיעור תורה, הגיע חבר שלי ואמר למה אתם יושבים לבד בואו

בלי שישים לב הוא מיד סגר את הדלת בשקט ונעל את הגנב. הגנב בא לצאת והדלת נעולה, ולברוח גם כן לא יכול זה קומה 12.

"משל לאריה מלך החיות שהיה רעב ורצה לאכול משהו, ולא היה נעים לאכול את העם שלו... הוא קורא לסוס ואומר לו אני אפתח את הפה שלי חזק יש לי שן כואבת ותבדוק לי..." | מסר ממלך החיות.

בפרקי אבות ראינו שהמשנה אומרת "כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים", ושואלת המשנה שם בעצמה, איזה מחלוקת היא לשם שמיים? עונה המשנה זאת מחלוקת הלל ושמאי. ואיזה מחלוקת שאינה לשם שמים? היא קורח ועדתו.

לכאורה, הרי קורח ועדתו זאת מחלוקת אחת, שהרי שמאי והלל זה שני צדדים, אבל אצל קורח זה רק צד אחד כאמור, והצד השני זה משה, ולמה לא נכתב?

אלא, משה רבנו ע"ה היה גדול הגדולים, לא תמצאו מבריאת העולם עד עכשיו גדול כמשה. אדם הכי גדול וצדיק שהיה בעולם זה היה משה, ושראה משה את המחלוקת הוא אמר לקורח אני לא שייך לזה, אני גם לא צד, אני כלום.

כדי להבין, נביא משל, לאריה מלך החיות שהיה רעב ורצה לאכול משהו, ולא היה נעים לאכול את העם שלו... הוא קורא לסוס ואומר לו אני אפתח את הפה שלי חזק יש לי שן כואבת ותבדוק לי, האריה פותח את הפה והסוס מכניס את הראש בפנים מסתכל הוציא את הראש ואמר לו, כבוד המלך השיניים שלך נוצצות כמו יהלומים אין לך שום ריח רע, אומר לו המלך אני אומר לך שכואב ואתה אומר לי לא, אתה מורד במלכות וחייב מיתה והוא אכל את הסוס.

אחר כך בא לחמור וביקש ממנו להכניס את הראש בפנים, האריה פותח את הפה והחמור הבין את המקרה הקודם, ואמר למלך יש ריח קצת לא נעים ולגבי השן יש קצת רקיבות, אמר לו האריה כך אתה מדבר למלך אתה חייב מיתה ואכל גם אותו.

אחר כך, בא לשועל וביקש ממנו לבדוק מה קורה בתוך פיו, השועל היה פיקח, הוא הכניס את הראש ואמר למלך מחילה אני מצונן אני לא מריח כלום.

קורח חלק עם בורא עולם

במחלוקת לא משנה באיזה צד אתה נמצא גם בצד של הרעים וגם בצד של הטובים המחלוקת שורפת את הכל. משה רבנו ידע את זה ואמר לקרח אני הולך הצידה ואתה נחלק עם בורא עולם. ולכן "קרח ועדתו" - איפה משה? משה לא היה אפילו כצד במחלוקת.

זה דבר מאוד חשוב שאנו צריכים להיזהר בו, גם אם זה בחוץ וגם אם זה בין שכנים, שהרי אחד הדברים שהשטן נהנה מהם זה המחלוקת. ואחד הדברים שהשטן לא יכול לראות, זה השלום.

בתפילת שמונה עשרה אנו מבקשים שמונה עשרה ברכות, ובסוף אנו מבקשים "שים שלום טובה וברכה", שיש שלום יש הכל, אבל שאין שלום אין כלום לא בריאות לא פרנסה, כלום!!

אדם בפרה

סיפור לעופת

באם שרותיכם
לזכות את הרבים!
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכיריכם
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4, 1133 מתיבתא
ולציון עבור 'אור
השבת'
או במקסט:
08-9941870

כח התורה הקפואה

דף היומי וחיים במתנה

מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של רמת אלחנן:

לפנינו מעשה שארע בימינו, אשר ממנו נלמד עד כמה למוד התורה אכן מגן ומציל את האדם מכל דבר רע, ומכל פגע וצרה.

מעשה ביהודי מלונדון, שלא ותר מעודו על שיעור הדף היומי. לומדי השיעור בו הוא משתתף מספרים, שהמסירות שלו ללמוד, גורמת

להתפעלות מרבה בקרב כל חבריו, המציינים את העבדה שמשגים של כסף וזהב, הפסדים ורווחים, מעולם לא נכנסו למערכת השקולים שלו.

לעתים תכופות הוא נשאר שעה ארוכה אחרי השיעור, ומתפלפל עם מגיד השיעור והלומדים בענייני הסוגיה שנלמדה זה עתה. מצדו, כל הלקוחות יכולים להמתין לו בסבלנות עד שהוא יסיים את המשא ומתן ההלכתי, ורק לאחר מכן יתפנה אליהם.

והנה פעם אחת ארע לו אונס גמור, והאיש נאלץ לנסוע לדרכו לפני השיעור. אולם, לא איש כמוהו יותר על הדף היומי. בדור הקלטות והדיסקים של ימינו, לא צריך להיות 'משכלל' מדי כדי לקחת קלטת עם הדף היומי של אותו יום, להכניסה למכשיר הטיפ ברכב, ולשמע.

וכך עשה מידענו הגביר הלונדוני. מיד בתחילת הדרך סגר את כל הפלאפונים שלו, הפעיל את הטיפ, והחל להתענג על דברי הסוגיה של הדף היומי, ולא התבטל לרגע.

בהיותו כבר באוטוסטרדה שמחוץ ללונדון, נסעה לפניו משאית גדולה וארוכה במהירות אטית במיוחד, והוא רצה לעוקפה. האיש מתכוון לעבור לנתיב מגנטי כדי לעקוף, ולפתע הוא שומע קול סירנה משרטית.

היהודי שלנו היה בטוח שנידת משטרה נוסעת מאחוריו, ומבקשת גם היא לעקוף את המשאית, ולכן הפעילו השוטרים את הסירנה, כדי שיחזר הוא למסלול ויניח להם לבצע את העקיפה לפניו.

היהודי העשיר ציית לסירנה, וחזר לנתיב הנסיעה שלו, תוך שהוא ממתין לעקיפתה של הניידת. הוא ממתין, אבל הניידת לא באה. גם במראה שבתוך הרכב, ובאלו שבצדדים, אי אפשר היה לאתר את הניידת עם האורות המהבהבים. הניידת נעלמה כאלו בלעה אותה האדמה.

ואז כעבור 3-4 שניות נוספות, הוא מבחין במסלול הנגדי במשאית ענקית, מה שנקרא 'סמיטירלר', החולפת לידו במהירות רבה, המותרת על פי החוק באוטוסטרדה האנגלית.

לבו של האיש החסיר פעימה, מכיוון שגם המשאית הנוסעת בנתיב שלו הייתה ארוכה, ולכן אם היה עוקף, הוא לא היה מצליח לסיים את העקיפה בתוך 3-4 שניות, ואם לא היה חוזר מיד

בגלל הסירנה לנתיב שלו, מי יודע מה היה קורה. גם לאחר שהמשאית שבאה ממול חלפה, הוא ממשיך לחפש את הניידת, ואינו מוצא. הוא עוזב את החיפושים אחרי הניידת, ובניתיים הוא רואה שבשל הפחד מהמשאית שהגיעה ממול, אבד מעט את השליטה בענייני הסוגיה שבה היה עוסק, והחליט להחזיר את הקלטת כמה דקות אחורנית, כדי להאזין שוב לקטע שהשמע בזמן זה.

והנה שוב נשמעת לה הסירנה, הפעם הוא כבר לא חפש את הניידת. היהודי שלנו הבין לפתע את גדל הנס שארע לו. יושב שחקים ראה את הסכנה הנשקפת לו מהמשאית שממול, ובדיוק ברגע שבו בקש לעקוף את המשאית שנסעה בנתיב שלו, השמעה בקלטת סירנה משטרטית שהוקלטה בעת השיעור בקלטת - לפני למעלה מ-25 שנה!!!

וכדי שהדברים יהיו ברורים כל צרכם, וכדי להבין את גדל השכר שמשלם השם יתברך למי שקובע עתים לתורה, נבאר את מה שקרה. הקלטת שרכש היהודי העשיר בלונדון, הכילה את הדף היומי שהוקלט בשיעור בירושלים לפני למעלה ממחצית יובל שנים.

המקום בו הוקלט השיעור, היה בית מדרש קטן וצנוע בשכונת מאה שערים, והקלטות נמכרו גם בלונדון.

בעת שמגיד השיעור הירושלמי אמר את שיעורו, עברה בחוץ ניידת משטרטית, והשמיעה את הסירנה שלה. רק יודע תעלומות יוכל לדעת את סוג האירוע שבו השמעה הסירנה בירושלים, ורק הוא ידע שבעוד 25 שנים, ייסע אותו יהודי לונדוני במכוניתו, ויסתכן בעקיפה, והדרך היחידה להחזירו אל נתיב הנסיעה שלו תהיה באמצעות סירנה.

וצריך לציון פרט חשוב נוסף שספר האיש ההוא בעצמו, לאחר שנודע לו על הנס הגדול. האיש ספר, שכאשר התיישב ברכב, והתכוון להתחיל בנסיעה, הסתפק האם לעין לפני הנסיעה בכותרות עיתון הבקר שהוציא מתיבת הדואר שלו, או לפתח את היום בשיעור המקלט של דף היומי, ולהתחיל מיד בנסיעה. החלטתי לשמוע קודם כל את השיעור, ורק אחר כך בסיימה של הנסיעה - 'לקרא את הכותרות', ספר האיש לנוכחים. ובעצם זה מה שגרם לו להינצל ממות בטוח.

כאשר הקדוש ברוך הוא רואה את החשיבות שהאדם מעניק ללמוד תורה, ומתגבר על עצמו, ומחליט לפתוח את היום בשמיעת השיעור, הרי שגם זכות זו מפקדת בפיקדון של מעלה, ומלמדת עליו סנגוריה לפני בורא עולם, ששולח לו את סירנת ההצלה הפרטית שלו.

ועלינו ליקח מוסר מדברים אלו, שוודאי יתנו בנו את האידשקייט וההכוונה להגיע למקום הנכון.

אמרי קודש בראי הפרשה

"ויקח קרוז בן יצהר בן קהת בן לוי ודתם ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן" (במדבר טז, א)

במדרש נאמר, בשעה שעמד קרח על משה עלו השמש והירח ואמרו אם את עושה דין לבן עמרם אנו מאירים, ואם לאו אין אנו מאירים.

ועיין בספר 'קול יהודה' [למרון הגר"י צדקה זצ"ל] שעמד על כך מה נשתנו השמש והירח מכל הבריאה, ומה להם ולמשה?

והביא שם הרב לבאר בשם הרב יד יוסף צרפתי שביאר העניין בטוב טעם, כי לאחר מיעוט הירח על שקטרגה נגד השמש, למדו בני אדם מזה מוסר, שלא יתקנא אדם מחבירו, וזה היה כעין אור לישראל שלמדו מזה חכמה ומוסר, אמנם לאחר שבא קרח ומקטרג ואם לא יענש אזי כל מעשה הלבנה הלך לאיבוד, ושוב לא יהיה לימוד מוסר מהירח, ושוב לא יאירו לתת מוסר לעם, לכך אמרו שוב אין אנו מאירים. ודו"ק.

ועל פי זה כתב הרב לבאר את כוונת מאמר רבותינו ז"ל, מרגלית טובה הייתה בצווארו של אברהם אבינו, וכשמת עמד ונתנה בגלגל חמה, אולי הכוונה למרגלית הזו שיש ללמוד "מחמה" שלא יבקש אדם דבר שלא מגיע לו כמו שהיה במעשה חמה ולבנה.

עוד ביאר הרב עפי" הדברים הנ"ל את מאמר רבותינו ז"ל במסכת גיטין (דף לו:ו) הנעלבים ואינם עולבים וכו', עליהם הכתוב אומר: "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". ולכאורה גם כאן, מה עניין השמש?

אלא השמש נעלבה מן הלבנה ולא העליבה אותה.

ונסיים במאמר רבותינו ז"ל, "גדול השלום שחוזמין בו בברכת כהנים שנא' 'וישם לך שלום'. גדול השלום שחוזמין בו בסוך התפילה שנא' 'ה' עוז לעמו יתן' ה' יברך את עמו בשלום" (עיין בספר 'שמירת הלשון', שער הזכירה פרק י"א).

למצוא את ידי ההשומחה בכל מקום
אוהבים את הסיפורים של הרב זאיד?

"אור השבת" - זה הספר שלכם!
מאות סיפורי השגחה | אלפי קטעי חיזוק
והתעוררות | מאות סיפורים על גדולי
ישראל | ספר אחד!

052-714-84-54

מקוחות במדבר ערים

ניתן לקבל את הספר בחזר עד הכית בדוד קלה ונחה

תורה
לחיים
מאת
משה
זאיד

ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות
הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
ויזחוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מתפלים

מדור תמיהות וקושיות אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם" (מ"ג, ל"ב)

אמרו רבותינו אפ"י היו כלים ביד הכונס היו מתגלגלין וכאין ונבלעין עמהן, אמר רבי שמואל בר נחמני אפילו מחט שהיתה שאולה ביד ישראל מידם אפ"י היא והיתה נבלעת שנה"א וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה" וכל כך למה לפי שאלק על הקב"ה, [מדרש רבה בספרי שתיים].

למה ממוזנו של קרה ועדתו נבלע באדמה והלא המתחייב מיתה וממון או מלקות וממון נידון בעונש החמוד בלבד, וכיון שנתחייב קרה מיתה לא היה צריך להיענש בממוזו?

ישוב א'

בני קרה לא מתו וממילא ידשו את אביהם ולכן נענשו ממון

עלה בדעתי בס"ד ליישב שאף על פי שהמתחייב מיתה וממון, נידון בעונש החמוד, שנה"א (דברים כ"ה ב') "הכהו לפניו כדי רשעתו במספר" ודרשו חז"ל (כתובות לז. מכות ד.) משום רשעה אחת אתה מחייבו, ואי אתה מחייבו משום שני רשעיות, מכל מקום הנה נאמר "ובני קרה לא מתו" (כ"ו י"א) וידוע פירושו רש"י שבני קרה היו בעצה תחילה ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בליבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום וישבו שם, [ועיין בבא בתרא ע"ד ע"א]. ואשר על כן, בשעה שקרה נבלע באדמה ומיד מת, ובניו לא מתו, הרי שבניו ירשו את כל רכושו, ולפי זה כיון שהם לא מתו כמאמר הכתוב, לכן נענשו עונש ממון שיאבד כל רכושם, והבן כי זה נפלא.

ישוב ב'

ממוזנס אבד כדן ממון עיר הנידחת שאסוד בהנאה

העולם מתרץ שהיה לקרה ועדתו דין של עובדי עבודה זרה כעיר הנידחת שכל רכושם אסור בהנאה, וכיוצא בזה כתב בספר צפנת פענח שאת מחתת קרח עצמו לא לקחו לציפוי המזבח, מפני שהיה כשלל עיר הנידחת ולפיכך נבלע אף הוא, שהרי אפ"י מחט שהיתה שאולה ביד ישראל מידם נבלעה עמהם.

ישוב ג'

ממוזנס אבד לפי שגרם להם להתגאות ולהלוק על משה

הגאון ההפלאה בחיבורו פנים יפות מבאר שבאמת לא היה להם בדין להפסיד את רכושם, משום דק"ל דאין מיתה וממון בדבר אחד, אלא טעם טביעת הממון משום שהוא גרם להם להתגאות, ואמרין בסנהדרין (נד.) "ואת הבהמה תהרגו" משום שהביאו לאדם תקלה על ידה, וכיון שנתגאו על ידי רכושם לא היה ראוי הרכוש להיטבע מחמת עצמן אלא מחמת חיוב הבעלים שבאה תקלה על ידן, והיינו דכתיב "ואת היקום אשר ברגליהם" שהעמידן על רגליו (שם קי.), שהם העמידים למרוד במרע"ה.

ישוב ד'

יש אומרים שקרה לא נבלע אלא רק לאחד מכן

עוד מתרץ הפנים יפות, לפי דעת רבי יוחנן (שם) שקרה עצמו לא היה מן הבלועים ולא מן השרופין, ולכן נאמר "ואת כל הרכוש אשר לקרח" ולא נאמר את כל היקום אשר ברגליו, משום דקרח לא מת, כיון שלא קיבל התראה, אבל ממון אין צריך התראה, אף שמת קרח אחר כך במגפה כמו שפירש"י, שנה"א בפרשת פנחס (כ"ו, י') "ותבלע אותם ואת קרח במות העדה", משום שנתחייב אחר כך מיתה כמו כל העם שאמרו אתם המיתם את עם ה'.

הגאון מבריסק, בשנות שבתו בירושלים, נהג להתפלל במנין מצומצם בביתו, ובתקופה הראשונה היה מספר המתפללים אצלו מצומצם ביותר, וגם עוד לא היה כהן קבוע במנין זה, שיוכלו להתברך בברכת כהנים בכל יום, כמנהג ארץ ישראל.

כשהתקרב ראש השנה, מצא הרב כהן אחד שהסכים לבוא להתפלל במנינו לתפילת מוסף. והנה, הגיע ראש השנה, ואותו כהן, שהתפלל במקום אחר תפילת שחרית, התמהמה ולא הספיק להגיע לשעה היעודה, כנראה משום שהארץ בתפילת שחרית, כיאה לימים הנוראים.

קהל המתפללים בבית הרב כבר היה חסר סבלנות, והיו שהציעו להתחיל תפילת מוסף בלי הכהן, אך, כמובן, ששאלו על כך את הרב, והוא הורה לחכות עד לבואו. כשהעיר מאו דהוא שיש בזה משום "סירחא דציבורא", לא הגיב על כך ושתק. הבינו כולם, כי צריך להמשיך ולחכות. כעבור זמן מה הגיע הכהן והתחילו בתפילת מוסף. בסיום התפילה פנה הרב לקהל המצומצם שעמד לידו ואמר: יש לכם עוד ללמוד הרבה מהחסידיים, שהרי מוכנים הם לכתת רגליהם למרחקים, אפילו בקור ובשלג, בחום ובשרב ובכל תנאי שהוא, ולפעמים אפילו בנסיעה שנמשכת מספר חדשים, הכל כדי להגיע לרבים הנערץ עליהם ולזכות בברכתו.

והנה כאן, הרי סקרא מלא בתורה הוא: "ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם", ברכה כה גדולה כמו ברכת כהנים ואתם אין לכם סבלנות להמתין ולו כמחצית השעה?!

עני אחד היה בשכנותו של רבי ייסא, ולא היה מי שישגיח בו, והוא היה מתביש ולא הפציר בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס עליו רבי ייסא. שמע קול אחד שאומר: צדק צדק, הרי נפש פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי לבני עירו שלא נמצא בהם שישגיח בנפשו אליו! קם רבי ייסא ושפך בפיו מים של גרוגרות עם מדה של יין רקוח. בקעה זעה בפניו, ושם רוחו אליו.

לאחר בא ושאל אותו. אמר: חייך רבי, נפשי יצאה ממני והביאו אותה לפני כסא המלך, ורצתה להשאר שם, אלא שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות אותך, והכריזו עליך: עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו ולהתקשר בחדר אחד קדוש שעתידים החברים לעורר בארץ. והרי תקנו שלשה כסאות שעומדים לך ולחברייך. מאותו היום היו משגיחים בו בני עירו. עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי יצחק, והיה בידו חצי מעה כסף. אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני ולבנותי את נפשתינו. אמר לו: ואיך אשלים לנפשתיכם, שהרי לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה? אמר לו: בזה אני אשלים בחצי מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו. הראו לו בחלומו, שהיה עובר על שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו לתוכו, ראה את רבי שמעון שהושיט ידו כנגדו, ובא אותו עני והוציאו, ונתנו בידו רבי שמעון ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו פסוק זה, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטתו ה'. (הזה"ק פרשת שמות דף ס"א ע"ב)

בתקופת חנוכה, נוכח המקובל הצדיק רבי חיים שאל דוויק הכהן לצוק"ל בישיבת "פורת יוסף". בעוברו ליד חדרו של ראש הישיבה - הגאון רבי עזרא עטייה - שמע את ראש הישיבה הדגול מדבר אל אחד התלמידים, בקול מבקש ומתחנן, מעומק ליבו: "גרש נא את היצר הרע מלבך. עזוב את ההבלים והקשב נא לרביך. ראה, הן בדרך זו תגדל בתורה, ומי יודע! יבוא יום ויקראו לך "רבי", וכבוד רב תנחל...".

כה דיבר הרב אל התלמיד הפוחז בדברים המושכים את הלב. הרב דוויק התרגש מאוד לשמע התוכחה הנרגשת, והביע לאחר מכן את התפעלותו בפני ראש הישיבה. אמר לו ראש הישיבה: "הרי אם יעזוב התלמיד הזה את כותלי הישיבה - עלול הוא לצאת חס ושלום לתרבות רעה, והוא וכל צאצאיו יאבדו. אך אם ינצל ממלכות היצר הרע, וישאר בישיבה, אזי יצא בן תורה, ונרו יאיר גם לבני ולבני בניו אחריו, כי כל יהודי איננו נשמה אחת בלבד, אלא עולם מלא, ויש להתאמץ להצילו!".

בדרך צהות

אדם אחד הגיע אל רבי מרדכי מנשכיז, והתאונן לפניו על מר גורלו. ספר האיש, כי מתפרנס הוא בדוחק ולמרות שמתייגע הוא קשות בעבודתו, משתכר הוא אל צרור נקוב.

נחמו הצדיק: "הרי כבר נגזר על אדם בתורה 'בזעת אפיך תאכל לחם'! השיב האיש: "אלו לפחות אחר היגיעה היה לי לחם הייתי מקבל את דיני באהבה אולם גם זאת אין לי".

חייך הצדיק ואמר: "פתגם שגור בפי העולם, שאחרי שהאדם מזיע לא בריא לאכול הרבה"...

חודעה חשובה למאזיני קו 'אור השבת':
זכינו לפני כשנה לפתוח קו מיוחד וייחודי הנקרא 'אור השבת'. לא נתכחש ולא נתעלם מלומד שהיה בקו קרוב ל-10,000 מאזינים קבועים וחדשים, ודקות לימוד התורה היו מגיעים למאות אלפים, ופעמים היו חוצים את רף המיליון. והנה בעת האחרונה, בעקבות אי הסבר ואי צדק, הקו נחסם על ידי כמה וכמה גורמים, אנו עושים כמיטב יכולתנו ואת כל מאמצינו כדי שהקו ישוב לאיתנו כמה שיותר מהר. בברכה, מערכת העלון. (נשמח לקבל הצעות בפרטי המערכת)

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות קרח - חקת תשע"ט ♦ עלון מס': 21

השגחה שבועית

ילדים פועלים ישועות

זה סיפור שמתאים לימים שלפני מאתיים שנה - אמר לי יהודי יקר שפגש אותי אתמול בירושלים. זה סיפור שחייבים להשמיע בכל התלמודי תורה ובכל בתי החינוך בעולם - התבטא יהודי אחר.

מדובר בסיפור שסיפר ר' דוד קלצקין בשיעור מספר 88 על ילד שילדי הכתה שלו בחיידר ביזו והשפילו אותו בגלל דבר משונה בלבשו. הילד התבייש מאד, ואף בכה, אבל הוא החליט מיד שהוא סולח לחברים שלו, ומוחל להם בלב שלם. הוא סיפר למשגיח שהוא שומע בקביעות את הסיפורים בקו השגחה פרטית, ומשם בא לו הרעיון להקדיש את התמודדותו באירוע הקשה לזכות אחיו בן העשרים וארבע, שימצא את זיווגו במהרה, ואכן מסיפור זה התגלגלה ישועה פלאית ומפעימה תוך שבוע.

אבל מה שמפעים ביותר הוא הכוח שיש לילד בין שתיים עשרה לעמוד מול "כיתת יורים". עשרות ילדים משפילים ומבזים אותו, והוא שומר על יציבות נפשית, סולח ומוחל ופועל ישועות!!! מאיפה הוא שאב כוחות כבירים כאלו? אילו השגות של אמונה יש לילד בן זמננו? זוהי כבר תופעה של ימות המשיח. ממש.

אין זאת אלא, כפי שאומרים גדולי הדור, שקו השגחה פרטית הוא ניצוץ של משיח. לכן אין כל פלא שמשפחה שמתמידה בהאזנה לקו, מגיעה לתוצאות כאלה בחינוך הילדים. זה מביא אותם לאמונה תמימה בהקב"ה, לשבירת המידות, ולהסתכלות קבועה של "גם זו לטובה", "כי היתה סיבה מעם ה'", "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד". וזה לא הסיפור היחיד. למערכת זורמים סיפורים מהימים האחרונים על ילדים שמוחלים וסולחים בזכות האמונה, וסיפורים מתפרסמים כסדר בקו ובעלונים.

מי שעדיין לא שמע את הסיפור, אני ממליץ לו בחום, זה מרתק, ועושה טוב על הלב והעל נשמה. היכנס עכשיו לשלוחת השיעורים ושמע את שיעור מס' 88.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

אלה שיש להם ואלה שאין להם

מה יהיה אחר כך? איך תסתדר כשיגמר הכסף? נו, הוא אשר אמרנו. צריך בטחון. זאת היא עבודה שבלב, והיא אינה קלה כל כך. צריך לשגן שוב ושוב שהכסף והזהב הם של הקב"ה, והאדם הוא רק צינור להעביר את השפע. אשריו שזכה שעל ידו נעשים כל כך הרבה חסדים וצדקות.

החלק השני של העולם, אלה שאינם בעלי ממון, יש להם עבודה משלהם. עליהם מוטל לחשוב כי טובה גדולה עשה אתם הבורא. מצד אחד אין להם את המחויבות העצומה שיש למי שהוא בעל ממון והוא צריך לנהל את הכסף ולחשוב איך לנצל אותו ומה לעשות בו. בשמים לא ישאלו אותו, למה לא תרמת מליון דולר למטרה מסוימת, שם זה עולם האמת, ושם יודעים כי לא היה לו מליון דולר, ואין כל תביעה עליו בשל כך. כאשר אין לאדם ממון, הרי שלפי תנאי חייו הוא אינו מחויב במה שבעל הממון מחויב.

מצד שני, יחשוב מחוסר הממון כי הוא קיבל מתנה מהקב"ה. אנו רגילים לחשוב שמתנה היא דבר ממשי, שפותחים את היד ומקבלים משהו טוב, אבל מחסור בממון, איזו מין מתנה היא זו? פותחים את היד ומה נכנס בה? מאומה! מתנה שהיא לא כלום. על הלא כלום הזה, יודה האדם וישבח לבורא, שהרי הכסף והזהב הם של הקב"ה, ואם הקב"ה החליט לא לתת, ודאי טמונה כאן טובה נצחית, מדויקת ומתאימה להפליא, וכך בכל דבר ודבר שאדם מבקש, ועדיין לא נענה. הוא מצפה לישועה, ואינו רואה עדיין כיצד היא מפציעה.

ידוע מהספרים הקדושים, שכאשר אדם מודה להקב"ה על הנהגתו עמו גם כאשר אין החסד נראה ונגלה, ההודיה עצמה מהווה סנגוריה עצומה על האדם, וגם אם נגזר עליו שלא יקבל את שביקש, הרי שעל ידי ההודאה, משתנה הגזירה לטובה, והוא מושפע ברוב שפע וחסדים גלויים ממרומים, לטובה ולברכה.

(מתוך שיעור 15)

העולם מתחלק לשניים. אלה שיש להם ואלה שאין להם. בעלי הממון ושאינם בעלי ממון. רבינו בחיי מתייחס לשני הסוגים, ומציע לכל אחד את דרך העבודה שמתאימה לו. מתברר שבכל מקרה צריך אמונה ובטחון בהשם. בכל מקרה אי אפשר להסתדר בלעדיהם, ובכל מקרה מצווה גדולה ועצומה תיחשב לכל אחד מהם, אם יעשה כרצון הבורא יתברך.

לבעל הממון יש ניסיון לא פשוט. הוא סובל מהתסמונת של "יש לו מנה רוצה מאתיים". כשיש לבן אדם כסף, הוא מבין שיש לו ביד כלי, שבאמצעותו הוא יכול להפוך את הכסף להרבה כסף, והתאוהו להרבות ולהשליש את ההון היא מיוחדת דווקא לבעלי ממון. מר אלפי הרוויח יפה. בא אליו יועץ השקעות ואומר לו, אם תניח את הכסף בהשקעה מסוימת, תוכל להוסיף על המליון דולר שלך עוד עשרת אלפים דולר. זה מפתה לקחת את המליון, להניח בצד, ולחכות עשר שנים שהוא יתפח בעשר אלף.

אומר רבינו בחיי, לא. אם יש לך ממון, תנצל אותו עכשיו. אל תחכה. עשה עמו דברים טובים בנפש חזקה וברוח נדיבה. צרכי עמך מרובים. תן צדקה וכסף. יש הרבה רעיונות בשבילך, היכן להשקיע את הכסף ששלחו לך משמים. יש כוללים, קרנות צדקה, אנשים פרטיים וארגונים עולמיים. יש לך היכולת להדר במצוות, ולהשקיע כספים בדקדוקי הלכה שונים. המליון שיש לך ביד הוא פיקדון אצלך. קיבלת אותם כדי לקיים בו הן מצוות שבין אדם לחברו והן מצוות שבין אדם למקום. זאת המשימה שמוטלת לפתחך, וזאת השקעה שאוכלים פרותיה בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא!

אם תחכה עם הכסף, ולו יהי שהבנק ימשיך להתקיים עוד עשר שנים, וגם אתה תחיה אז, מה תרוויח? כמה אלפים, ואז תשקיע שוב את הכסף לעשרים שנה וכן הלאה, עד סוף החיים. אבל אם אתה עושה עכשיו עסקים עם הכסף, ומשקיע במקומות הנכונים, כבר עכשיו אתה קוטף את פירות הנצח.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

הפוך על הפוך

מדבר אברך ממרכז הארץ.

אחרי חצי שנה של חיפושים עקשניים, הגעתי אליו. יהודי שהחליט למכור את הדירה שלו באחד מהאזורים היקרים במרכז הארץ, והמחיר - בדיחה, יחסית למחיר הדירות באזור זה. בעוד אני נהנה מהבדיחה הזאת, הוא מספר לי על מה ולמה החליט להתפטר מהדירה.

"אתה רואה את הבית הזה?" הוא אמר לי והחווה על הדירונת הקטנה שבגג, ארבעים מטר רבוע שטחה. "בבית בגודל כזה קשה להסתדר. יש לי כאן גג פתוח בגודל של שבעים מטר, ואישור מהעירייה להרחיב את הבית בשלושים מטרים נוספים. כבר שבע שנים שאני רץ אחרי רישיונות ואישורים מהעירייה, שיאפשרו לי לבנות על כל שטח הגג. אפס. הם לא מוכנים לאשר לי, ואני נמק פה בדירה פצפונת ובלתי אפשרית. לי לא השתלם להיכנס לבניה רק בשביל שטח קטן. זאת הסיבה שאני מוכר לך את הדירה במחיר נמוך, ומי יודע? אולי אתה כן תצליח להרחיב את הבית".

קניתי את הדירה על כל האופציות המאושרות והבלתי מאושרות, ושנינו היינו מרוצים. הוא התפטר סוף סוף מהדירה חסרת המזל שלו, ואני נכנסתי לדירת חלומותי, בתקווה שמזלי ומזלה יעלו יפה יפה. הסיפורים של המוכר על קשיים ובעיות עברו ליד אוזניי, ובסייעתא דשמיא, עם קניית הדירה, בניתי את שלושים המטרים המאושרים.

קשה לומר שהשכנים הוותיקים שמחו לבואי, כיוון שלא באתי בלאט. לא עליתי לדירתי בקול אוושה דקה, אלא בקול רעש גדול הודעתי על בואי. קידוחים, מנופים, אבנים וריצופים ליוו את התמקמותי, אך ההכרח לא יגונה. אפשר היה להבין את המצב, ואני מודה אכן על ההבנה שגילו כלפיי.

עתה, משהייתה לי דירה בגודל סביר, ביקשתי לממש את הנכס כולו, ולבנות על כל הגג. נכנסתי לעניין יחד עם אבי, והגשנו בקשה לעירייה. מי שנכנס לתהליך כזה יודע שהוא צריך למצוא איזו חנות שמוכרים בה סבלנות, ולקנות שקי ענק מלאים וגדושים בסבלנות של ברזל. גם אבי וגם אני הצטיידנו בשקים אדירי ממדים של סבלנות עיקשת, מוכנים לשמוע על בעיות ולחפש להם פתרונות, להקשיב לעצות, לחכות ולחכות, לשאול ושוב לשאול, להרים טלפון ועוד טלפון, עד לסוף הטוב. שנתיים ימים ארך התהליך, ובסיומו כל הרחוב ידע שקיבלתי אישור.

שוב מנופים, קידוחים, ריצופים, חול וחצץ לרוב. לא פעם תוהה אני, כמה התקדמה הטכנולוגיה, כמה מהר אנחנו משיגים דברים שפעם ארך זמן רב מאד לייצר אותם, ועם כל זה, בכל מה שקשור לבניה, אין בררה, אלא לסבול את ייסוריה; הרעש, הלכלוך והאבק, בני עם זר שעולים ויורדים, ומפזרים ריחות עזים של קפה טורקי וסיגריות. לא היה לי קל, אך לפחות ידעתי שזאת השקעה שלי בנכס, למען ניב פרות, אבל השכנים... קשה להם! הם מבוגרים. התגוררו כאן שנים ארוכות בשקט ואין מחריד, ופתאום מגיע דייר חדש והופך את הבניין על פי.

ההרחבה שאמורה היתה לארוך חודשים מספר, הלכה והתארכה. היא התקדמה לאט בגלל כמה עיכובים לא צפויים ותקלה מביכה, שגרמה לנזילות אצל השכנים.

למרות הכל, הסבלנות השתלמה, הקולות נדמו, והבניה הסתיימה, ברוך השם. רק בירכנו על המוגמר, ואדריכל אחד, החפץ בטובתי ובטובתו גם יחד סיבר את אזניי, שיש לי אפשרות לבנות עוד קומה מעל הגג, לחלק אותה לכמה יחידות, ולהתפרנס בכבוד מהשכרה של יחידות דיור במחיר של מרכז הארץ.

לכשעצמי, צעיר נמרץ, לא נבהלתי. אכן, הבניה האחרונה אינה זכורה לי כתענוג גדול, אבל אם אומרים בנתנה תוקף 'בנפשו יביא לחמו', קל וחומר שבחומר ובלבנים אוכל לעשות זאת, אבל השכנים...

התחלתי מהתחלה תהליך של קבלת אישורים לבניית הקומה הנוספת. אישורי הבטיחות יצאו תקינים, אישורים נוספים שונים נראו כעומדים לטובתי. אמנם פקיד אחד הודיע שלדעתו אי אפשר לאשר את הבניה, והוא אינו מסכים לה, אבל כיוון שהוא היה בודד בדעתו, המשיך התהליך ללא תקלות. אלא שחלק מהתהליך לבניית קומה נוספת תלוי בהסכמתם של השכנים כולם. כולם צריכים לחתום, איש בל יעדר.

השכנים, כאובים מהבניה הקודמת, רעש הקידוחים עוד הולם באזניהם, וזיכרונם של הסיבוכים שהיו עוד טרי, הגישו התנגדות. רוצים שקט. הגדיל לעשות אחד מהשכנים, ששכר את שירותיו של עורך דין גדול בתחום, והודיע שהוא לא יסכים בשום אופן לבניית הקומה העליונה.

הם צדקו, אבל גם אני צדקתי. עומדים השכנים הצודקים מצד אחד, והצדק שעמי מצד שני, והסיכוי שניפגש הוא כמו הסיכוי של שני מגנטים מהצד ההפוך שלהם. הם מסרבים

ברכה על שולחן מלכים

לפני חמש שנים השתתפתי בחתונה. בין המשתתפים פגשתי באברך ממכריי, שהיה נרגש ביותר. "אתה נראה באורות", אמרתי לאברך הזה, "כולם כאן מחייכים, אבל אתה זוהר ממש, כמו החתן בעצמו".

הוא חייך, נבוך במקצת, וסיפר לי מה אירע כאן זמן קצר לפני שנכנסתי לאולם. אחד מגדולי הדור זצ"ל, צדיק עליון, הגיע לחתונה, מלווה בגבאים. בעלי השמחה אצו רצו לכבודו, ולהביא לפניו כוס משקה, אך הצדיק לא אבה לשתות. היה לו ספק אם הוא חייב בברכת שהכל.

"ואם משהו יברך שהכל יוציא את הרב בברכה, זה יהיה בסדר?" שאלו את הצדיק בחרדת קדש.

הרב הסכים, ולפניו הובא יהודי שלכל הדעות חייב בברכת שהכל אם ברצונו לשתות.

"והיהודי הזה הייתי אני", סיים האברך את השלב הראשון בסיפור.

אכן זכות גדולה, אבל זה לא הכל. "ההתרגשות שלי אינה נובעת רק מכך שזכיתי להוציא את גדולי הדור בברכה, אלא שבתקופה האחרונה אנו מחזקים בביתנו את נושא הברכות. בכל חודש אנו לוקחים על עצמנו ברכה אחת שבה נכוון ביותר. בחרתי בכוונה קבלה קלה, ברכה אחת, כדי שנוכל לעמוד בה. והנה, בעיצומו של החודש של ברכת שהכל, זכיתי לברך לפני גדולי הדור.

אני רואה בזה הארה משמים כי מאמציי רצויים לפני הבורא יתברך, עד כי זכיתי שברכתי תעלה על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן".

(יום ראשון פרשת בהר חויל אמור, מהדורת בוקר, סיפור 1)

התור לניתוח חירום החמן מראש

אמי חלתה ל"ע, ונזקקה לעבור ניתוח ראש. זה היה ניתוח מורכב ביותר, ורק רופא אחד באמריקה הסכים לקחת אחריות ולבצע את הניתוח. קבענו תור, ובלב הולם התכוננו לתאריך הניתוח, בתשובה, תפילה וצדקה, וכמובן הכנות טכניות רבות ומגיעות. כשהגיעה לביקורת הגבולות, עיינו השוטרים בדרכון ומשהו לא מצא חן בעיניהם. לא הועילו הפצרות ושכנועים, לא הועילו המסמכים הרפואיים שמוכיחים שהיא הגיעה לטיפול שיציל את חייה. שום דבר! אמנו נאלצה לעלות על מטוס ולשוב הביתה כלעומת שבאה. עורכי דין שניסו לערעם בעניין, לא הצליחו לעלות על הבעיה שגרמה את העיכוב. קבענו תור חדש לניתוח.

התברר שבאותו יום שהיה אמור להיערך הניתוח של אמי, אירעה תאונה מחרידה, ותינוק יהודי נפגע בראשו. הפגיעה היתה קשה ומורכבת, וכיוון שאמא לא הגיעה, היה לרופא זמן פנוי, והוא הוכנס בבהילות לנתח את התינוק. ברחמי השם, חייו נצלו.

ראינו עין בעין איך הקב"ה הקדים רפואה למכה, והכין את הרופא המסוים הזה שיהיה פנוי לנתח את התינוק.

סירוב מוחלט, דופקים על השולחן ואומרים - לא יקום ולא יהיה, ואני, יש לי ביד ניירות מקוריים שמוכיחים שקומת הגג והבניה מעליה הם חוקיים הן לפי דיני התורה הקדושה והן לפי חוקי המדינה.

הסכמתי מצדי לפצות את השכנים על נזקים, כולל הקושי שבתקופת הבניה, להגיע להסדרים שונים ואפילו כאלה שכבר עוברים את הנורמה. הבנתי את שכני, בהחלט, ובאתי לקראתם, אך הם לא הסכימו בכלל לדבר על העניין. הפיצויים שהצעתי לא דיברו אליהם. הם באחת: כאן לא תקום קומה נוספת! תשכח זה!

בשלב הזה ניגשתי לטוען רבני, הראיתי לו את כל הניירות, סיפרתי לו על המצב, ושאלתי אם בדין תורה יוכלו לחייב את שכני לחתום על אישור לבניה. הוא עיין ואמר, שכמו שהוא רואה את הדברים, יש סיכוי גבוה שאזכה בדין תורה, וכדאי לי ללכת על זה.

לפני צעד דרסטי כזה, החלטתי להיכנס להתייעץ עם האדמו"ר.

להפתעתי, תגובת האדמו"ר היתה שאין מה לדבר, והוא לא מרשה לי לתבוע אותם! טענתי שזהו נכס ששייך לי, ואיני יכול לוותר במחיר יד על הבניה, במיוחד שזאת היתה התוכנית שלי מצד השתדלות לפרנסה, שאוכל לשבת ללמוד בשקט.

הרבי שמע את דבריי, ועם זאת הגיב כי אין זה משנה. בין אדם לחברו זה לפני הכל, ולא תובעים. תנסה להגיע לפשרה בדרכי שלום. מקסימום הנכס יישאר כך. אולי בעוד כמה שנים תצליח לבצע את תכניתך.

יצאתי מעם הרבי, ופניתי לטוען הרבני. הודעתי לו שירדתי מהעניין, ופניתי לחלק השני שבדברי הרבי, לנסות להגיע להסכמה עם השכנים בדרכי שלום, אך ללא הצלחה.

עברו כחודשיים. מועד הוועדה הולך ומתקרב, המעמד מזכיר בית משפט. מזמנים את שני הצדדים, והעירייה אמורה להכריע בין הצדדים.

הפעם עשיתי השתדלות נוספת בדרכי שלום, ונתתי לבניין מתנות רבות, צביעה, תיקונים ושיפורים. הבניין שינה את פניו לטובה, וציפיתי שגם יושביו ישנו את דעתם.

לאחר כחודש ניגשתי לשכנים שוב, קבענו מועד לדיון בענייני, אבל האווירה בפגישה היתה עכורה. השכנים עמדו על שלהם. הם כבר מבוגרים, ואין להם כח לבנייה נוספת.

יצאתי מהפגישה בתחושה קשה מאד. הייתי מיואש. זהו, ניסינו הכל ואין מוצא.

אבא שלי, שנכח בפגישה עם השכנים, עודד אותי ואמר לי שהוא בטוח שתהיה סייעתא דשמיא ועוד נצליח לבנות.

לאחר כחודש נוסף, שבוע לפני הוועדה, שוב ערכנו פגישה. הבאנו מגשר שיתווך בינינו, ואכן, הוא הצליח למוסס את האווירה הקשה, להתייחס בענייניות לבניית הקומה ולהשלכות הנובעות ממנה, ולהגיע להסדר עם השכנים. עורך הדין ששכרו ירד מהתביעה, וכך, בלילה האחרון שלפני הוועדה, הצלחתי לקבל הסכמה מכל השכנים, חוץ מאחד.

גם את השכן האחרון ניסיתי לשכנע בכל מיני שכנועים והטבות, שיריד את ההתנגדות, אך ללא הועיל.

למחרת בבוקר, כשהגענו לוועדה, יצא לעברי מישוה, והודיע לי שהמצב לא טוב מבחינתי. אמנם עד היום בשעה עשר בבקר היה אישור כללי לתכנית, ורק הדעה של השכנים הפריעה, אבל היום אחד האחראים בחן את התיק, וטען שיש לבדוק את האישור מהתחלה, לעת עתה הוא אינו מסכים לכל התכנית, וזה עוד לפני שמדברים על ההסכמה של השכנים.

כשנכנסתי לחדר גיליתי שהיושב ראש הוא הפקיד שאליו פניתי לפני חצי שנה, והוא זה אשר הודיע כבר אז שהוא לא יאשר את התכנית.

לא עוברות שתי דקות, והיו"ר הקפדן מפנה את כסאו ומבקש מחבר אחר לנהל את הוועדה. העורך דין שלי מעלה את טענותי, ויושבי הוועדה טוענים לעומתו. הוועדה מסתיימת בתחושה לא טובה, ללא הכרעה.

לאחר יומיים אמרו לי שעומד להתקיים דיון פנימי בענייני, ואחרי שבועיים קיבלתי את ההכרעה. הבניה אושרה!!!

איך קרה הנס?

כאשר התפרסמו הפרוטוקולים של הוועדה גיליתי דבר פלא.

היו"ר שפרש מהדיון שאל בהתחלה מי המתנגדים לבניה? כשאמרו לו שכולם הורידו את התנגדותם מלבד שכן אחד, הוא שאל מי האיש, וקיבל תשובה.

"זה האיש?" חזר היו"ר על שמו של השכן המתנגד, "הוא הרי קרוב משפחה שלי! יש כאן ניגוד עניינים. אני נוגע בדבר, ולכן אני פסול מלדון בתיק הזה".

יושבי הוועדה לא הבינו ממה היו"ר עושה עסק. מדובר בקרבה רחוקה, אך הוא בשלו. מישוה אחרי ינהל את הדיון ולא הוא. היו"ר החדש הוא שלח מסר, "אל תאשר ואל תסתכן", אך כוכו, דעתו היתה דעת יחיד, ומכיוון שהוא פינה את הזירה, התאפשר סוף סוף האישור.

שימו לב איזו סייעתא דשמיא מופלאה היתה לי. הפוך על הפוך. דווקא אותו שכן שהציב התנגדות ללא פשרות, הוא זה אשר בגללו התפטר היו"ר מתפקידו, ובעקבות כך קיבלתי את האישור המיוחל.

מהכנעה לצדיקים רק מרוויחים, מכיפוף הראש לא מפסידים, ואתם יודעים למי מכל המסייעים יש לי הכרת טובה הכי גדולה? לשכן היקר הזה, שלא נתן לי לבנות. מגלגלים זכות על ידי זכאי.

כעבור זמן,
בתאריך החדש,
ניתח רופא זה את
אמי שתחי', והניתוח עבר
בהצלחה. ברוך רופא חולי עמו
ישראל.

כמה פעמים קורה שאני מפסיד תור
וזה אכפת לי, והנה, יש פעמים שמתגלגלת
מזה טובה ליהודי אחר, ובוזה לבד יש לי
לשמוח. במעשה הזה הקב"ה האיר את עיני, לדעת
את התועלת שבדבר, וממנו למדתי לפעמים האחרות,
כשאין לי מושג מי תפס את התור...

(יום רביעי פרשת אמור חו"ל קדושים, מהדרת ערב, ספר 1, אידיש)

מתקן המשקפיים

ביום שישי, ערב שבת קדש פרשת בהר, בין השעות
אחת לשתיים בצהריים, נכנסתי לבית המדרש של
סאטמר ברחוב יואל בירושלים. ברחבה שלפני בית
המדרש הסתובב בחור ונראה כמו שווע לעזרה. הוא
היה לחוץ, ובידיו משקפיו השבורות.

כשהבחנתי במשקפיים הבנתי מדוע הבחור היה נראה
לי אומלל כל כך. יש אנשים שבשבילם להסתובב
בלי משקפיים, זה כמו להיות סגי נהור, לא עליכם.
הוא היה במיצר, ושאל, איפה אפשר להשיג חנות
אופטיקה פתוחה בשעה כזאת.

אופטיקה זאת לא מכולת, ואם גם חנויות המזון
נמצאות כבר בשעת הדמדומים שלהן, הרי שחנויות
משקפיים כבר סגרו את שעריהן מזמן. "אני מתפלל
להשם שיעזור לי", אמר הבחור.

פתאום ניגש אליו אחד מהאברכים בבית המדרש
ומבקש, "תראה לי רגע את המשקפיים שלך. אולי
אוכל לתקן לך אותם".

הבחור מראה לאברך את המשקפיים, זה מיד נותן לו
אבחנה. "אתה לא מוכרח דווקא חנות אופטיקה. יש
לך פה משקפיים מסוג חצי מסגרת, וכדי להחזיר את
העדשה למקום, אתה צריך בסך הכל חוט דיג. חוט
שקוף עבה. אם אתה משיג לי חוט כזה, אני מתקן לך
את המשקפיים כאן".

גם חוט דיג נמצא בחנות סגורה כלשהי, אלא שמישהו
מבאי בית המדרש אומר - "יש לי חוט כזה בשבילך!"
"מאיפה יש לי חוט? אני נוהג להצמיד לכפתור
החולצה שני חוטים שקופים כאלו, על ידם אני מחבר
לי את הטלית בשעת התפילה, שלא תתעופף ללא
שליטה. כיון שהחוט שקוף, אנשים אינם רואים זאת,
ואני מתפלל בנחת בלי להיאבק עם גלישתה של
הטלית".

ובכן, יש חוט.

"אם תשיג לי גם סכין כדי לחתוך את החוט, וגם
פלייער - צבת קטן, המשקפיים תהיינה מתוקנות
להפליא", מבטיח האברך המוכשר.

בעל חוט הדיג מוציא מהכיס שלו סכין ופלייער
אגודים יפה בתוך אולר מסוג 'לדרמן'. יופי. יש לו את
כל המכשירים.

הבחור מגיש את משקפיו לאברך בעל הידיים
הימניות, וזה, תוך דקות מתקן לו משקפיו. כאשר
הוא מסיים, נכנס יהודי, ובראותו את הנעשה הוא
שואל את בעל ידי הזהב, "אתה אופטיקאי?"

"לא, אבל יתכן שאוכל לעזור לך. מה אתה צריך?"
גם לו נשברו המשקפיים, הידיית התפרדה, ואין לו

היכן לתקנה בשעה זאת של השבוע.

הכלים כבר בידיי של מתקן המשקפיים, וזה, תוך
דקות, מגיש גם לשני משקפיים נאות ומתוקנות.

ראינו עין בעין, כיצד הקב"ה מסדר את צרכיהם של
כל אחד ואחד, ומזמן את העוזר והנעזר לפונדק אחד.

(יום חמישי פרשת בהעלותך חו"ל נשא, מהדרת ערב, ספר 3)

(יום רביעי פרשת שלח חו"ל בהעלותך, מהדרת לילה, ספר 2)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון

'קו השגחה פרטית'
- פטרון חודש סיון -

הרב **משה יהודה מוסקוביץ**
- ניו יורק

להצלחה בכל ענייני,
ולנחת מצאצאיו שיחיו

עלונים ל-280 בתי כנסת

נתרמו לזכר הרה"ק

רבי **שלמה בן יוסטא** זצוק"ל הי"ד **מקראין**
לזכר הרה"ק רבי **ישעייה** ב"ר **משה** זצוק"ל
מקערטסי

לזכות **עידן ישראל** בן **טרו**

חוגי **אירים** בת **סוליקה** ויוצ"ח שיחיו

לע"נ הילדה **מרים חנה** הי"ד

בת יבלחט"א הרב **יעקב** שליט"א

נרצחה ע"י בני עוולה בצרפת כ"ה אדר תשע"ג

לזכות **עובדי מרים פינסיס**

עלונים ל-100 בתי כנסיות

נתרמו לעילוי נשמת

הרה"ג ר' **מאיר** בן הרה"ג ר' **ישראל** זצ"ל

עלונים ל-32 בתי כנסת

נתרמו לזכות **מ. פ. בת ת. ד.**

ליווג הגון בקרוב ממש

עלונים ל-30 בתי כנסיות

נתרמו על-ידי **אליהו מ.**

להודות להלל על חסדי ה' אתו

ובפרט לרגל שמחת הולדת הבן בשטוי"מ

המעוניינים להפיץ את העלון
בבתי כנסיות, חנויות וכדומה
מחמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון **02-372-1801**

מענה אנושי בין השעות 11:00-13:15

ניתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בסי"ד

לקבלת העלון במייל הרשמי ובתוספת **023011300@GMAIL.COM**

להגדיל שמו הגדול

90,900 עלונים ב-3030 בתי כנסיות

הופצו השבוע בארץ הקודש.

בכוחכם ובזכותכם, תורמי הקבע להפצת האמונה

חסוף ותזכה גם אתה להבטחת הזוהר למזכי הרבים:

בנים ובני בנים יראים ושלמים.

התקשר עכשיו ל"קו השגחה פרטית" הקש על מקש 6.

או בעמדות נדרים פלוס על שם "קו השגחה פרטית"

למענה אנושי בעניין תרומות בלבד - 0527-199-866

מאז שראיתי את העלון, השתנו חיי לטובה מהקצה אל הקצה. שולחן העובת שלי השתנה, כל השיג והשיח של הביית השתנה. אני מרגיש שכל המשפחה התחילה לחיות מחדש.

מ. מנדלוביץ - צפת

משני צדי הקו

עשינו השתדלות לקבלת אישורי בנייה במשך כמה חודשים ולא הועיל. חתמתי

הוראת קבע לקו השגחה פרטית, ולקחתי על עצמי 3 בתי כנסיות לחדש.

יומיים אחר כך הגיע האישור המיוחל.

ש. לפקוביץ - בני ברק

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

הוורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן בחבורה אחת. הנכם מוזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגי לבכם. (כשלושה מס' 2)

מה יש לך עם כסף? תשתחרר מהתלות

בממון, ועוברים לתחושה המתוקה של תלות בהקב"ה.

אלעזר מנחם ממודיעין עילית: כתוב במדרש שהאותיות ס' וס' שבלוחות הברית עמדו בס. כי צורה סגורה, אין לה במה להיאחז, והיא עומדת באוויר. רמז נאה יש כאן. מ' בגימטריה - 40, וס' - 60. מספרים אלה מסמלים את הגיל המורכב ביותר בחיי האדם. השלב שהוא מחותן את ילדיו, וצריך למצוא להם זיווגים ולהשיג סכומים אדירים. בדרך הטבע אין כל היגיון בכך. בזמן הזה צריך להתחזק באמונה ובטחון יותר ויותר, כי זו הדרך לזכות לסייעתא דשמיא. עומדים בנסים.

שאל מיכנה: בדיוק לתקופת הגיל הזאת קוראים 'גיל העמידה'. עד היום לא הבנתי למה היא נקראת כך. עכשיו אני מבין, שכן בתקופה הזאת עומדים בס.

ישראל מאיר מרכסים: שים לב שמ"ס, ראשי תיבות מידת סבלנות. אחד העיקרים החשובים באמונה ובבטחון זה להיות סבלן, ולחשוב כל העת, שמה שצריך להגיע, יגיע בדיוק בזמן, ולא לדאוג על מה שגיע בעתיד.

שלום נח מביתר: וההפך זה ס"מ, משמותיו של הסטרא אחרא. מי שאינו מתאזר בסבלנות, ונסחף אחרי דאגות שוא ומחשבות עצובות, עלול להגיע לסי"מ, חלילה. בואו נתחזק ביחד. הרי הנס של ה-ס' וה-ס' היה בשני לוחות הברית! כבר אז, כשקיבלנו את התורה הקדושה, והתחייבנו בכל המצוות, קיבלנו את הסיוע המיוחד לדעת שבנס אנו עומדים, ואין לנו אלא לעשות את המוטל עלינו בשמחה ובטוב לבב.

חיים מאיר מעפולה: מה שאתה אומר מזכיר לי שאברך בשם ר' יצחק דוד טורשין, אמר בשם אחד מגדולי הדור, שיהודי לא עוזב את הלימוד בגלל אותו היום שישב ולמד, אלא בגלל חשבונות העתיד. הרי זה נפלא לראות כי גם קיום המצוות וגם לימוד התורה, תלויים באותה נקודה.

שמואל אהרון מלונדון: ודאי ודאי.

הן זאת כבר אמרו חז"ל. בא

חבוקק העמידן על אחת,

"וצדיק באמונתו יחיי".

מנחם מנדל מבורו פארק: זוכרים שבמפגש הקודם דיברנו על עקבתא דמשיחא? יש לי הנאה מיוחדת לעקוב אחרי העקבות של עקבתא דמשיחא, לא רק מפני שכל נבואה שמתגשמת מראה לנו עד כמה אנחנו קרובים לביאת המשיח, אלא גם מפני שאני מתעמק בסימנים האלו, ורואה בהם גאולה אמיתית נפש. הנביא אומר "והאלילים כליל יחלוף", אילו אלילים? אלילי הכסף והזהב. בימינו, שאין יצרא דעבודה זרה, צריכים להבין שאמנם, ברחמי הבורא אין לנו את הניסיון הזה, אבל איזה הוא אמינה ממנו יש לנו.

יהושע ממנורה: למשל, ניסיון הכעס. כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה.

נחמן נתן מירושלים: יודע אתה מדוע הכועס דומה לעובד ע"ז? זאת מפני שהוא מתייחס לאדם שעשה לו מה שעשה, כאילו נתון איזה כוח בידיו. והלא רק הבורא יתברך הוא אלוקי הכוחות כולם, ואין רשות בידי שום נברא להועיל או להזיק! על זה הדרך, גם בנושא הממון. כאשר מייחסים כוח לכסף ולזהב, אזי הופכים אותו לאליל במובן מסוים. עכשיו נבין איזו גאולה היא לנפשנו כאשר היוקר מאמיר, ובדרך הטבע שוב אין הכסף יכול לספק לנו את צרכינו, ואין לנו אלא לתלות עינינו במקור הכוחות, בהקב"ה לבד.

יקותיאל יהודה מנתניה: נשים לב, שלא נאמר שלא יהיה אוכל, אלא שהאוכל יהיה יקר, היין יהיה יקר. אדם רואה את המחיר בחנות וחושב לעצמו, יש לי מספיק כסף כדי לקנות מזון מסוים. עובר זמן, והנה הוא רואה שהמחיר עלה. אין לו מספיק. המטרה בזה היא שיתחזק ויחשוב, שלריבונו של עולם לא קשה לספק לאדם מטבעות, אם הרבה אם מעט. ביחד עם היוקר משאמיר, האמונה מאמירה וגדלה. אנחנו משתחררים משתחושה של תלות

בשורה משמחת

לאור הביקוש הרב,

נפתחת מחדש

השלוחה המיועדת לנשים

הקישו 4 מיד בכניסה לקו

חייגו: מארץ ישראל - 400 / 02-30-11-300

מארה"ב - 646-58-52-979

מאנגליה - 44-330-3900-489

מבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית

להתחזק. להתמודד. להשתנות.

גליון

286

פרשת קרח תשל"ט

ויקח קרח (טז, א)

מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור וכו' (רש"י)

המתח בעיצומו, על כמה דקות שינה - מי יכול לחשוב, אבל הרעב ממש מציק, זה כמה שעות שלא נכנס דבר מאכל לפיהם של החיילים, ועתה כשהתמקמו במקומם ניתן להכניס את היד לכיס להוציא דבר מה. אחד החיילים מכניס ידו לכיסו, ומוציא שקית ובתוכה וופל, היה זה וופל מצופה שכבר הספיק להישבר לכמה חלקים... הוא בא לקרוע את העטיפה, והנה מבחין הוא בפתק המוצמד אליה. סקרנותו גברה על רעבונו, והוא הקדים לקרוא את הכתוב. התברר שזו חבילה ששלחו תושבי הדרום לחיילים שיצאו למבצע. לחבילה שלו צורף פתק, בכתב יד של ילד: 'שלום לך, שיהיה לך בתאבון, אל תשכח לברך!'

ההתרגשות ממחשבתו של ילד קטן, לשלוח וופל פשוט לחייל ולהצמיד לו פתק, גרמה לו מבוכה. מחד הרעב מציק, ומאידך בקשה של ילד תמים... אבל מה עושים? מה מברכים? הוא לא שומר מצוות ואינו יודע מה הברכה שיש לברך על וופל?

הרעב הציק מאד, ולא היה לידי מישהו לשאול, אבל במחשבה מהירה הוא החליט בנחישות: לא אוכל כעת מהוופל עד שאברר מה מברכים עליו!

הוא סוקר את חבריו הנמצאים בסמוך לו, ולפתע הבחין בחייל דתי הנמצא מטרים ספורים לצדו, לשאול אותו אינו יכול, שהלא כל רחש מיותר עלול להמיט עליהם אסון, להמתין - מי יודע כמה זמן עוד יצטרכו להמתין? העצה היחידה שנשארה היא - זחילה. הוא החל בזחילה איטית שקטה ומדודה אל עבר חברו, נופף לו לשלום, ומשהיה סמוך אליו לחש לאוזנו את סיפורו וביקש את עזרתו.

"תברך אחרי", אמר החבר. "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם בורא מיני מזונות". "אמן", השיב החבר...

...לפתע נשמע קול פיצוץ אדיר. הפעם קרוב מתמיד. חוליית מחבלים זיהתה תנועות חשודות, והחליטה לשגר פצמ"ר לאזור, לאחר שמסך העשן ירד התקבלה פקודה לסרוק ולבדוק אם אין נפגעים בקרב החיילים. החייל שזחל כדי לדעת מה מברכים, הבחין כי הפצמ"ר נפל בדיוק במקום המסתור בו התמקם דקות ספורות קודם לכן.

"אני לא מאמין!", זעק החייל. "איני מסוגל לחשוב מה היה נשאר ממני אילו הייתי אוכל את הוופל מיד! אילו לא הייתי

פרשתנו, פרשת קרח, היא השניה מתוך שתי פרשיות, המלמדות אותנו עד כמה יש צורך לעבוד על המידות ולשרש מתוכנו את המידות הרעות, אשר גרמו גם לאנשים גדולים ליפול בעטיין. בפרשה הקודמת היו אלו המרגלים, עליהם העידה התורה (יג, ג): 'כולם אנשים ראשי בני ישראל המה' וכבר כתב רש"י (שם): 'כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות'. ומה גרם לאנשים שכאלו, מורמים מעם, להפוך קערה על פיה, ובמקום לראות את נסי ה' וטובת הארץ, כפרו בו והוציאו דיבת הארץ רעה? - הכבוד! כאן הרי אנחנו נשיאים, ואם ניכנס לארץ ישראל אולי יחליפו אותנו...

גם בפרשתנו: 'ויקח קרח' - 'לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה'. מה גרם לו להיכנס למחלוקת הגדולה הזאת נגד משה רבינו? אומר רש"י: 'נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור'. הקנאה! לקרח לא היה חסר כלום. הוא זכה גם לתורה וגם לעושר. מה ראה לשטות זאת לחלוק על משה רבינו? - 'הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם' (אבות פ"ד, כא).

ומאידך גיסא, 'מידה טובה מרובה ממידת פורענות...'. והמתגבר על המידות הרעות, זוכה לכל העולמות, ונהנה מפירות התגברותו בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא.

מעשה של נס גדול בחסדי ה', התרחש במבצע 'צוק איתן' בתוככי העיר עזה. באחד הלילות נכנסו בלאט כמה חיילים לתוך סמטאות העיר, עשו את דרכם במתינות צעד אחר צעד, ובליבם תפילה לבורא העולם להצליח במשימתם להשבית אויב.

הם מגיעים למקום שבו היו צריכים להתמקם. כל אחד תופס את מקומו. משתדלים להימנע מכל תנועה חריגה, לבל יפלו ביד צלפי המרצחים השפלים. סורקים בקפדנות כל תנועה חרישית סביב, הן מצויים הם בגוב האריות ממש. רעש שריקות הפצמרי"ם חותך מידי דקות מספר את הדממה.

מתגבר על הרעב שהציק לי בכדי לקיים בקשת ילד תמים וצדיק!"

צורת ביתו הקטן של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל היתה בנויה על מידות טובות! על אף ממדיו הקטנים של הבית, שמטבע הדברים לא היה מקום רב להציב בו ספרים, בכל זאת הבית מלא בספרים מן הקצה אל הקצה, ובכל תקופה היו צריכים להוסיף עוד ארון ועוד ארון...

הסיבה לכך היתה משום שמחברי ספרים רבים שלחו לו את ספריהם, וחשש שאם יזדמנו לביתו ויראו שאין ספרם נמצא שם - ייפגע כבודם, לכן הפך ביתו לספריה בזעיר אנפין, כדי שלא לפגוע חלילה באף מחבר...

היה מוסד אחד הקרוב ללבו של רבינו, שהשקיע בו כוחות רבים ועשה הרבה השתדלויות כדי שהמוסד יצליח. לאחר זמן התעוררו בעיות רבות שהעיקו על קיומו של המוסד, דבר שהכאיב מאוד לרבינו, והוא עשה פעולות שונות כדי להצילו. לאחר זמן נראתה הישועה באופק. פלוני בעל אמצעים ששמע על כאבו של רבינו, הודיע כי הוא מוכן לקחת את המוסד על כתפיו, ולפתור את הבעיות השונות שהעיקו עליו. הבשורה הטובה הגיעה לרבינו ביום חמישי לפני תחילת השיעור.

רבינו נתמלא שמחה גדולה על הפתרון והישועה. שאלוהו: "האם אפשר להביא אותו לבית כדי לגמור את העניין?" אמר רבינו: "בוודאי!"

הוסיפו ושאלו: "האם אפשר להביאו עוד לפני שבת?" אמר רבינו: "בוודאי!"

מיד לאחר השיעור נגשו לתאם את זמן הביקור. להפתעתם הגדולה, חזר בו רבינו מכל העניין ואמר להם: "הכל בטל ומבוטל, איני מסכים לכל המהלך הזה".

כששאלוהו מה קרה לפתע, אמר רבינו: "עשיתי חשבון שיש אדם אחד שיכול להיפגע מן המהלך הזה, ולכן החלטתי שהכל בטל ומבוטל".

על אף שהתחננו בפני רבינו ואמרו: "הלא זו הדרך היחידה להציל את המוסד, ולהעמידו על דרך המלך". ברם, רבינו בשלו: "אם זה גורם לפגיעה, הכל בטל ומבוטל!".

אחד מחשובי הרבנים נכנס אל חדרו וניסה לשכנע, אולם לאחר שיצא אמר: "הרעבע אומר כל הזמן: 'פגיעה, פגיעה, פגיעה. אם מישהו ייפגע מן המהלך - אין מה לעשות!'".

ערכתי מעקב אחרי תהלוכותיו ודרכיו של רבינו, וגיליתי את גודל מדרגתו המופלאה בהתגברות על הכעס. בשעת השיעור נשאל רבינו לפעמים שאלות שונות. השואלים, תלמידי חכמים עצומים, היו שואלים כעניין. ברם, לפעמים היו שומעים מזדמנים, שבאו באקראי ולא תמיד שמרו על רמה גבוהה של שאלות, ורבינו היה עונה להם בשיא

הסבלנות. ולפעמים היה רבינו מחייך! היה זה כאשר השאלות הביאו אותו לידי התעוררות של כעס, וכדי להתגבר על הכעס היה כופה את עצמו לצד ההפוך - ומחייך! עד כדי כך הגיעו הדברים - שלפעמים כבר ידעו שומעי השיעור מראש מתי יבוא החיך הבא... לפי רמת השאלה שנשאלה, ולפי הסיכויים שהיא יכולה להביאו לידי כעס...

הנהגה זו הייתה בשאלות רגילות, אך לפעמים היה רבינו חורג ממנהגו לגמרי, ומתחיל להסביר לשואל את כל הגמרא מהתחלה, מפרט את הפרטים השונים ומברר אצל השואל: "אתה מבין?". אנחנו, שומעי השיעור, לא ידענו מה היה לו, אבל לאחר שעקבנו אחר הנהגתו, גילינו שכל אימת שחשש שהשואל יכול להיפגע ח"ו, או שנדמה לו עניין של פגיעה, היה עוזב את כל שומעי השיעור, ומתחיל לדבר באופן מיוחד לאותו אדם. להסביר לו הכל, עד שהיה נראה לו שהוא מפויס וקיבל את היחס הטוב והמתאים...

תלמיד רבינו, הג"ר יוסף שיינברגר שליט"א מספר: "באתי לשאול אותו שאלה הלכה למעשה, שפסק ההלכה היה יכול להפריע לאלמנה אחת. אף שפסק ההלכה היה ברור, התחבט רבינו בענין כמה וכמה פעמים, ואמר: 'איך אפשר להוציא כזה פסק הלכה ולפרסמו? הלא כתוב 'ולב אלמנה ארנין! איך אפשר לפסוק כך? שמא תבוא אלי מחר ונשקול שוב את העניין'".

היה זה דבר נדיר מאוד אצל רבינו. מעולם לא שמעוהו אומר לבוא אליו למחרת; תמיד היה פוסק כהרף עין וברגע כמימרה.

למחרת אחרי השיעור ב'תפארת בחורים', אני רואה את רבינו שרוי בשמחה ובחדוותא, כולו מחויך. בידו רמז לי לבוא אליו ואמר לי: 'הנה מצאתי פתרון להלכה, איך אפשר לקיים את ההלכה ויחד עם זאת לא לפגוע באותה אלמנה!'.

מימי לא ראיתי את רבינו מאושר כל כך ושמח עד בלי די, כמו באותה שעה שמצא את הפתרון להלכה שלא תיפגע האלמנה..."

באחת הפעמים שהסכים רבינו לצאת מביתו כדי לסדר קידושין, הציץ בכתובה ומיד שם לב למה שאיש לא שם לב... הראה את הכתובה ואמר: "זה לא בסדר". אחד המחותרים מכונה בכתובה בשם 'הרב', ואילו המחותר השני מתואר בתואר ר'. "אין זו הנהגה ישרה!".

סיפר נכד רבינו, הרה"ג רבי אריה אלישיב שליט"א: מחזה נפוץ הוא עד מאוד, לראות גבאי צדקה סובבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בין המתפללים, ומזכים אותם במצוות צדקה.

דרך בני אדם, לייחד מטבעות קטנים כדי ליתנם לגבאי צדקה הסובבים בין המתפללים. אלא שאצל רבינו, ענין

נתינת הצדקה בתפילת שחרית היווה עסק שלם ונכבד מאוד. הוא ייחד בעבור זה מחשבה רבה. רבינו דאג להצטייד לפני התפילה בממון, פרט שטרות גדולים למטבעות של חמש ש"ח או עשר ש"ח, וכל גבאי צדקה שפקד את מקומו, קיבל הימנו נתינה הגונה. רבינו הקפיד שלא לפטור את גבאי הצדקה במטבעות קטנים של מה בכך, אלא כל נתינה הייתה נתינה של מטבע חשוב.

פרט לעצם הנתינה, השקיע רבינו מחשבה רבה בעסק הצדקה; זכר את מראם של גבאי הצדקה, שפקדו את בית מדרשו פעם או פעמיים בשבוע באופן קבוע, וכשקרה שאחד מגבאי הצדקה לא היה מגיע ביומו הקבוע, התעניין רבינו לאחר התפילה ושאל: "פלוגי עם הזקן הלבן המהודר, שמגיע לכאן פעם בשבוע, היכן הוא? זה עידן שלא ראיתו!", או "פלוגי שמראהו כך וכך, שהיה מגיע לכאן לעיתים קרובות, מדוע אין רואים אותו? מה שלומו? האם הוא חש בטוב?". זהו מבט מחודש על מצוות צדקה, איך מקיימים אותה בתכלית הדקדוק וההידור.

ידוע ומפורסם בעולם, שזמנו של רבינו היה מצומצם בתכלית. משטר הקיצור שלט ביד רמה, לא היה זמן ללהג מיותר ולהסברים טרחניים. כל שאלה נשאלת בתכלית הקיצור, והתשובה שנשקלה בפלס דעת תורה, נאמרת אף היא במילים ספורות. הזמן הקצוב לכל אחד שהגיע בזמן קבלת קהל, היה מצומצם ומדוקדק. יחד עם זאת, רבינו לא סילק איש מחדרו. תפקיד זה נטלו על עצמם אנשי הבית, לתועלת השואלים הרבים, כדי שלא ישרור חוסר סדר, ושיוכל כל אחד להיות בקודש פנימה בזמנו הקצוב לו.

יוצאים מן הכלל היו האנשים שרבינו זיהה במבטו שהם קשי יום, אליהם היה מתייחס באורך רוח מופלג, כאילו כל הזמן שבעולם עומד לרשותו. כשהיה נכנס לחדרו אדם מסכן, או שאינו מקובל כל כך בחברת בני אדם וכדו', היה רבינו עוזב הכל, ושומע בשיא הסבלנות את שאלותיו. לפעמים היה הדבר לוקח זמן רב, עד שהיה הלה מסביר את אשר רוצה. אף לאחר שהשיב רבינו את תשובתו, היה מברר אם הבין היטב את תשובתו, ואם ראה שאותו יהודי לא הבין דיו את התשובה, היה חוזר ומסבירה פעם אחר פעם בפרוטרוט, עד שראה על פניו שנחה דעתו.

בהזדמנות אחת נשאל רבינו אודות ציווי חז"ל 'הנושא אשה יבדוק באחיה'. מה צריך לבדוק? אמר רבינו: "מידות טובות!". שאלוהו: "אם אחי המדוברת אכן מוכרים כאנשים בעלי מידות טובות, אך אינם עוסקים בתורה, מה דינם?" אמר רבינו: "בלי תורה אין מידות טובות!".

[גדולה שמושה']

סיפר הגאון רבי אליהו מן שליט"א: שמעתי מהרב יצחק לוינשטיין זצ"ל אודות נסיעתו של מרן הגראי"ל לאמריקה. הרי מרן נפל שם מרוב תשישות והתעלף, והיה בחולשה גדולה ובני המשפחה בא"י דרשו בתוקף שמיד ישוב לביתו,

אבל הוא עצמו התבטא ואמר: "הרי אנו ב"ה מצליחים, והשטן כואב לו ומנסה להפריע. לא אכנע לו!".

עוד סיפר, שמחמת המקרה הזה שמרן היה יום אחד בבית חולים, הפסידו יום של עשייה לפי התכנית המקורית, ולכן רצו לבטל את הנסיעה לקליבלנד, אבל מפני כבודו של הגר"ח שטיין, שהוא היה ת"ח וזקן מופלג, רצה הגראי"ל לנסוע לשם בכל מחיר. אלא שזה לא היה פשוט, והרופא שהצמידו לו אחרי שנפל, אמר שעל פי הרפואה אסור לו לנסוע. ענה הגראי"ל: "רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה בפריז, ונפל לבור שהיה בו כדי להמית בוודאי, ויצא שלם. ואמר: 'הייתי בטוח שלא אנזק, כי באתי עם מחשבה מושלמת לשם שמים, ולכן לא יתכן שאנזק'. ואמר הגראי"ל: "אנו באנו לכאן במחשבה שלימה לשם שמים, ולכן לא אנזק", ונסעו, וכך הווה שעבר הכל בשלום.

עוד סיפר הרב יצחק לוינשטיין זצ"ל: באותה תקופה ב'יתד' כתבו גיליון שלם על הנסיעה, ומרן הגרי"ש זצוק"ל עבר על כל המוסף, והעיר רק הערה אחת - כי באחת התמונות בעמוד 9 בדרשתו של ראש ישיבת טלז שיקגו, מרן הגראי"ל נראה נרדם, ולא היו צריכים להכניס תמונה כזו. וכאשר אמרו זאת להגראי"ל אמר: "לא נרדמתי, רק כל כך דיבר עלי ולא הייתי מסוגל לפתוח את העיניים...".

בהיות הגראי"ל בבורו פארק, והיה זה אחרי בית החולים הנ"ל, לא הכניסו כמעט אנשים לבית באופן פרטי, ובחוץ המתינו כמאתיים איש. כאשר הגראי"ל יצא, הם ניגשו והוא נתן להם ברכות. בין האנשים היה אברך שביקש ברכה וקיבל. אחרי כמה דקות, לפתע הגראי"ל התעניין ושאל היכן האברך שהיה כאן. חיפשו אותו ומצאוהו בחוץ במרחק, והרב יצחק לוינשטיין שמע שמרן אומר לו [כנראה ביקש ברכה על 'שלום בית'] "האם אתה מוותר?", והוא לא ענה ברור, אמר לו הגראי"ל: "תדע לך שטוב לך לוותר, וזה לא יזיק אלא יהיה לטובתך, תוותר ותוותר!". וזה דבר מפליא, כי אחרי האברך הנ"ל עברו אנשים רבים והגראי"ל היה חלש, ובכל זאת עדיין היה בליבו ובזיכרונו לחשוב להוסיף לו עצה והגנת...

וזכרני שכאשר בחור היה בא לפני נישואיו להיפרד מהרב שך זצ"ל, מרגלא בפומיה לומר לו: "תדע לך שהדרך שלך תהיה - לוותר. תוותר ותוותר! כל החיים ויתרתי ואף פעם לא הפסדתי!".

ופעם אחת סיפר לבחור, כי בעת שהותו בסלבודקא, הוזמן פעם לבית הסבא זצ"ל לסעודת ליל ש"ק, ובסוף הגישו ליפתן והתחיל לאכול, וכל כך היה טעמו רע שלא יכול היה להמשיך לאכול בשום אופן. הרבנית הייתה במטבח והסבא פנה אליו - מדוע אינו אוכל? והשיב כי אינו יכול, אמר לו הסבא: "דע לך כי היא עושה את האוכל הזה 40 שנה וגם אני לא יכול לאכול, אבל לא רציתי לומר לה מילה כדי לא לביישה, ועתה הרבנית במטבח, אם אתה תאכל מוטב ואם

לא, אני אוכל את שלך ואת שלי גם יחד, עוד לפני שהיא תשוב מהמטבח..."

פעם אחת הרב שך אמר על פלוני: "אני מרחם עליו שאין לו את התענוג של לוותר..."
[כל משאלותיך]

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הַרְוֹז עַמִּיעֹו זָא בְנֵי כֹוֵי.

הַמְעֵטָּ מִכֶּם... (טז, ז)

במלאכת החינוך אנחנו נפגשים, יותר מכל, במצוות התוכחה. כאשר רב או מחנך רואה את תלמידו שאינו צועד בדרך הנכונה, מוטל עליו להוכיחו, על מנת ליישר את דרכו. אמנם, לא צריך להיות מחנך וותיק ומנוסה כדי להבין שמצוה זו של התוכחה, אינה מתקיימת תמיד באותה צורה, ויש מקרים שבכלל אי אפשר להוכיח את התלמיד. אומנות החינוך היא לדעת את נפש החניך, ולהבין מתי, ואם בכלל, יש בכוחו לסבול גערה כלשהי. והיה, אם המחנך רואה ומבין שבמצב הנוכחי אי-אפשר להעיר לו, כי ההערה תפגום בהתפתחותו ובהתקדמותו בשלבי הסולם התורני, ברור שבמצב כזה אסור להעיר.

כלל זה, שהוא תנאי יסודי והכרחי בחינוך, עובר בעת האחרונה כחוט השני בכל הכינוסים החינוכיים המתקיימים במחוזותינו, תוך שימת דגש על כך שההערה שאינה במקומה או אינה בזמנה, עלולה להרוס לגמרי את נפש החניך.

"את הסיפור הבא, שהתרחש לפני שנים רבות בישיבת 'חברון', שמענו מבעל המעשה", כך סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א באחת מדרשותיו, "ואפשר ללמוד ממנו, עד כמה נזהרו אישי החינוך והמוסר בדור ההוא בענין הנ"ל. אחד הבחורים המוכשרים בישיבה, התמיד בלימודו בליל שישי, עד שעה מאוחרת. בשלב מסוים הוא הרגיש צורך להתפרק מעט, אבל כיון שלא רצה לצאת מבית המדרש, החליט לפצח קצת גרעינים באמצע הלימוד. הבחור ישב בעת לימודו בהיכל הישיבה על מקומו של המשגיח, מרן הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, ואת הקליפות הניח בתוך הסטנדר של המשגיח..."

כיון שהיה מדובר בכמות גדולה, התמלא חלק נכבד מחללו של הסטנדר בקליפות הגרעינים של הבחור. בתום הלימוד, קם מיודענו מהמקום, ולא טרח לפנות את הקליפות מתוך הסטנדר. והיה למחרת, בתפילת שחרית של יום שישי, מגיע רבי מאיר זצ"ל להיכל הישיבה, ופותח את הסטנדר, ממנו נופלות כל הקליפות... המשגיח תפס מיד מה קרה כאן, וכיצד הגיעו הקליפות אל הסטנדר שלו, אבל לא ידע מי עשה זאת. בליל שישי הבא, החליט המשגיח להציץ לבית המדרש, ולראות מי יושב על מקומו. הוא אכן עשה זאת, וראה את הבחור, והבין שהוא-הוא זה שהטיל את הקליפות. במקביל, גם הבחור הבחין בכניסתו של המשגיח להיכל

הישיבה, ותפס שר' מאיר עשה זאת כדי לבדוק מי-הוא-זה ואי-זה-הוא שלא התבייש להעמיס את הגרעינים בסטנדר שלו... הבחור, שמלבד היותו כשרוני, ניחון גם בשכל ותבונה, החליט, אפוא, שבמקום שהמשגיח יגש אליו ויגער בו, הוא ישתפר בעצמו, ייקח את עצמו בידיים, ויטיב את דרכיו.

עברה יממה נוספת, ובליל שבת עוברים כל הבחורים ואומרים גוט-שאבעס למשגיח. בחברון, כך ידעו הכל, יש 3 מצבים אצל המשגיח; האחד, שהוא מחייך לבחור; השני - שהוא במצב בינוני, לא מחייך ולא כועס, ומבע פניו רגיל; והשלישי - שהמשגיח לא מתייחס לבחור כאילו הוא אינו קיים... הבחור מ'מצב שלישי', שקיבל יחס של אי-יחס, ידע שהוא צריך להתחיל לארוז את החפצים, כי מתכוננים לסלקו מהישיבה.

גם הבחור שלנו היה בטוח, שהמשגיח יתייחס אליו במצב השלישי, דהיינו שלא יתייחס אליו כלל. מה הופתע להיווכח שהמשגיח לא רק שלא עשה כך, וגם לא רק שהביט בו בפנים רגילות, אלא אף חייך אליו... הנהגתו זו של רבי מאיר חדש עודדה מאד את הבחור, שאמר לעצמו - בשום שכל, שאם המשגיח - היודע שאני הוא זה שהנחתי את הגרעינים - מתייחס אלי כך, הרי שהדבר מחייבני להמשיך וללמוד בהתמדה, ולשפר את דרכי. ואכן, הבחור עלה והתעלה במדרגות התורה והיראה, עד שהפך לאחד מטובי הישיבה ומתמידיה.

והנה הגיע יום חתונתו ויום שמחת-ליבו, שבו התכונן לעמוד תחת החופה. הוא ניגש לקבל ברכה מהמשגיח, ורבי מאיר תופס אותו ואומר לו: "שמע נא ידידי החתן; אם אתה חושב ששכחתי מה שעשית לי בזמנו, כשהנחת את הגרעינים בתוך הסטנדר שלי - ברצוני להודיעך שלא שכחתי... אבל דווקא ביום החשוב שלך הוא יום החופה, יש לי עצה טובה לתת לך - אל תחזור על השטות הזו גם בחיי הנישואין... אל תניח גרעינים בסטנדר של השווער, וגם לא בארונותיה ומדפיה של אשתך... כי אם תעשה כך, הם לא יתנהגו כמוני... אלא יעזבו אותך מיד, בלא שהיות..."

הבחור, לא חשב פעמיים, ושאל את המשגיח מדוע 'סחב' את ההערה הזו עד היום, ולא אמר לו את הדברים לפני-כן, ברגע שגילה שהוא הניח את הגרעינים?

השיב לו רבי מאיר: "ראיתי בך שעדיך לגדולות והנך מבורך בכישרונות נמרצים ובכוח התמדה בלתי-נלאה. וידעתי גם ידעתי, שאם אעיר לך במקום - אתה תפגע, והמרץ שלך ללמוד יפחת וילך, ולא רציתי לגרום לך את הצרה הזו. לכן דחיתי את הדבר עד ליום נישואיך, ועכשיו אני מזהירך כנ"ל, לבל תעשה את השטות הזו לבני משפחתך - - - ורציתי גם ללמדך, לקראת ימי הנישואין, שכאשר שותקים ולא מעירים רק מרוויחים..."

[מצוות בשמחה]

פרשת קרח

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כו' סיון התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:34	20:25	21:21
19:32	20:23	21:18
19:35	20:26	21:22
19:31	20:22	21:18

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבל דהאן נ"ו 050-4194600

אחד הקשיים בדרך אל השמחה הוא "תסמונת ההשוואות"

פעם שהה אדם מסוים בבית הרב **פטילון ליאון** זצ"ל, ולפתע ראה חתולה נכנסת לבית הרב ונעמדת בפניו. הרב פטילון התבונן בה ואמר: "לכי, את מתוקנת!!" מיד יצאה החתולה את חדר הרב.

שאל המקורב לרב: מי זאת? זוהי נשמה של בחורה שהייתה בת שבע עשרה ענה הרב, אשר חיללה את השבת ובאה בגלגול חתולה, עתה באה הנשמה על תיקונה וברגע זה נדרסה למוות. משיצא המקורב מבית הרב, גילה לתדהמתו את נבלת החתולה מושלכת באמצע הכביש, היא נדרסה ע"י משאית ברגע שיצאה מביתו של הצדיק. הספורים הנ"ל מעטים הם מיני רבות מתוך **הספורים** שהיו עם הרב פטילון בהם ראו אנשים רבים ישועות ונחמות.

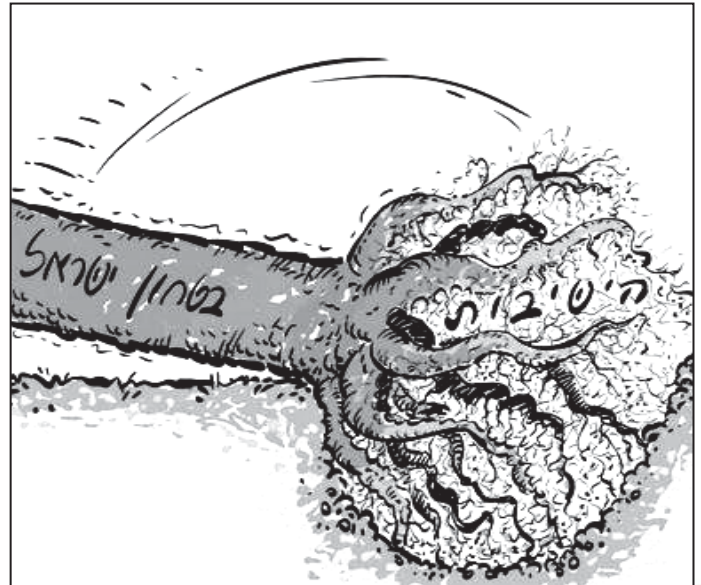
פעם אחת בא אל הגאון רבי **חיים קניבסקי** שליט"א בחור שנפגש עם המדוברת וקבע כבר פגישה שנייה עמה. בנתיים הציעו לו **הצעה אחרת** עדיפה משל זו, ביטל את הפגישה עם הראשונה וקבע עם השנייה, ושאל אם עשה נכון. אמרתי לו שלא עשה נכון, כיון שקבע היה צריך להיפגש. אמר לי הבחור כי ה' שילם לו מיד, כי לאחר שקבע פגישה עם השנייה טילפן השדכן שהיא מבטלת את הפגישה. כאשר עשה **כן יעשה לו**.

לפני עשרות שנים ביקר בארץ הגאון רבי **אברהם יפה** זצ"ל-חתנו של **הסבא מנובהרדוק** זצ"ל, וראש ישיבת "בית יוסף"-ומסר שיעור בישיבתו של נכדו רבי **אהרן** זצ"ל, שהתגורר בשכונת לרב **בן ציון אבא שאול** זצ"ל. בסיום השיעור שאל הגאון האורח: יש כאן תלמיד ספרדי? ניגש אחד האברכים, והגאון האורח אמר לו: היום נוכחתי לדעת, שתפארת היהדות הספרדית לא נגזזה! הבוקר פגשתי את ה"**מחנה אפרים**"... לתמיהת השומעים, השיב: התפללתי הבוקר בבית הכנסת, ולידי ישב תלמיד חכם ספרדי. **בכל נושא שדיברנו** ידע לצטט את סוגית הגמרא, הרמב"ם, הטור והשו"ע בלשונם! נענה נכדו הגאון רבי אהרן זצ"ל, ואמר: אכן, אכן, זהו הרב בן ציון אבא שאול, והגדרה של ה"מחנה אפרים" ממש הולמת אותו!

לפני שאתה יודע משהו, עליך לדעת לשם מה אתה חי?

בתקופה שהרב **מרדכי אליהו** זצ"ל היה מאושפז בבית החולים, והרב לא היה יכול להרים ספר שלם **מרוח חולשה**, צילמתי דף אחד מהרמב"ם וטפתי אותו בניילון כדי שיהיה קשיח והרב יוכל ללמוד בו כשירגיש טוב יותר. הרב לקח את הדף והיה קורא בו **מנעד למנשיים** המחוברים אליו. אחרי שתי דקות הוא היה מזוע מרוב מאמץ, המשקפיים שלו היו מתמלאות לחות, אבל הרב לא היה עוזב את הדף. אנשים נכנסים ויוצאים מחדרו, והרב **לא שם לב**. כל כולו שקוע בלימוד של הרמב"ם.

שמעת פעם דבר מוסר נאה, אל תחשוב שיש לך כבר מה "למכור". חרטוה היטב בליבך ומוכרוה קודם כל לעצמך

נקודה למחשבה
מסופר על מלך רב עוצמה ולמרות הכול הוא אינו מאושר לא רק שאינו מאושר הוא עצוב ולמלך היה **משרת מאושר** מאד בכל בוקר הוא נהג להעיר את המלך בחיך ולהגיש לו את ארוחת הבוקר תוך שהוא מפזם שירים עליזים יום אחד ציווה המלך לקרוא לו "משרתי" אמר לו מה הסוד שלך? איזה סוד עול מעלתו? שאל המשרת **סוד השמחה** שלך אין שום סוד הוד מעלתו השיב המשרת "לא יכול להיות אתה משקר" איך זה שאתה תמיד שמח ועליו איך?
הוא לא הצליח להסביר לעצמו מדוע המשרת הזה מאושר כשהוא חי בצימצום, כדרכם של מלכים כועסים **מבולבלים ומתייסרים** הוא כינס את כל יועציו וסיפר להם על השיחה עם המשרת למה האיש הזה מאושר? שאל תשובתם הייתה שזה משום שהוא מחוץ למעגל "מחוץ למעגל" ? תמהה המלך כן ענו יועציו וזה מביא לו אושר שאל המלך, לא אדוני זה מה שגורם לו שלא יהיה אומלל הסבירו לו **מעגל התשעים ותשעה** הסבירו למלך שלא הבין דבר מהשיחה יועציו הרגיעו אותו והבהירו לו שיוכלו להוכיח את ההסבר באמצעות מעשים בכך שנגרמו למשרת להיכנס למעגל כיצד עשו זאת? הם קשרו לדלת ביתו של המשרת שק ובו תשעים ותשע מטבעות מזהב והצמידו אליו את הפתק הבא האוצר הזה שלך על היותך איש טוב תיהנה ממנו ואל תאמר לאיש כיצד מצאת אותו, המשרת המאושר רוקן את שק מטבעות הזהב על שולחנו, והחל לספור וגילה שיש בשק רק תשעים ותשעה מטבעות, שדדו אותי!... הוא צעק בועם, זהתחיל להפסד על השולחן, על הריצפה, אך לא מצא... תשעים ותשעה מטבעות זה הרבה כסף, אך חסר מטבע אחד כדי שיהיה שלם, חשב בליבו, לקח עט וניייר והחל לחשב כמה זמן ייקח לו לחסוך את **המטבע המאה**. הוא חשב שכאשר יהיו לו מאה מטבעות הרי שיהיה עשיר ויוכל להפסיק לעבוד. חישב וחישב ואמר אני אעבוד הרבה ואחסוך את משכורתי אמצא עבודה נוספת עד הלילה לאחר עבודתי בארמון, **אבקש גם מאשתי** שתחפש עבודה בכפר לתקופת מה... וכך הפך המשרת לעצוב וזועף ומצב רוחו היה עגום וזאת בעקבות המחשבות להשיג עוד מטבע. מלך יקר שלנו, זהו ההסבר שלנו, המשרת נכנס למעגל התשעים ותשע...

לפעמים אנו נוטים לחשוב שהאושר שלנו נמצא **בנקודה מסוימת** והוא תלוי בהון שנצליח לצבור בכבוד שירכשו לנו הבריות. סוג של פסגת שאיפות מדומינות אולם האושר נמצא רק בהווה ובהסתפקות בקיים. (העורך)

נתנו לאדם גרזן ואמרו לו **יש לך משימה** בתוך 8 שעות ליכרות עץ מאד עבה ביער
לקח האיש את הגרזן והשחיו אותו במשך 6 שעות
תוך 2 שעות כרת את כל העצים שהיו ביער לכל אדם **ישנם כוחות** צריך לדעת לנצלם

רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל אמר: בשעה שאבוא לעולם הבא וישאלו אותי אם למדתי תורה אומר "לא" נזהרת בתפילה – "לא", עסקת במצוות ובמעשים טובים – "לא", יאמרו לי "אם כך, קיימת את הציווי **מדבר שקר תרחק**, לפחות אתה דובר אמת ומטעם זה בלבד אתה ראוי לחיי העולם הבא".

תלמיד אחד של הגאון רבי **חיים מוולוז'ין** זצ"ל בעל כשרון נפלא, עבר עליו רוח "חופש", ויעזוב את הישיבה, ויסע לבערלין והתמכר ללמודי חכמות חול, ונעשה מלומד וחכם גדול, אבל נעשה חפשי מן המצוות, ועבר על כל איסורין שבתורה. והגאון רבי חיים זצ"ל **הצטער מאוד** שתלמיד בעל כשרון כזה עזב לימוד התורה, אבל לא היה לאל ידו להשיבו. כשגמר התלמיד חוק למודו, ושב לארצו ולעירו, סר בדרכו לרבו רבי חיים זצ"ל, שאף בהיות התלמיד חפשי בדעות ובמעשים, כבד את מי שהיה רבו, כי ידע ישרו, אמתו וחכמתו.

רבי חיים שאלהו, שמעתי שנעשית חפשי מן המצוות, מדוע? התלמיד השיב שכן הוא, חפשי הוא מהמצוות, והחל להקשות על הדת והאמונה קושיות חותרות תחת יסודי הדת. הגאון רבי חיים זצ"ל ישב בדומיה ושמע, וכשהתלמיד גמר קושיותיו, שאלהו, **הגידה האמת** אם מפני שנולדו במוחק הקושיות והספקות עברת על דברי תורה, או להפך, מפני שעברת תחלה על דברי תורה ומצות, בקשת ומצאת הקושיות? התלמיד החפשי הודה על האמת שתחילה עבר על המצוות ואח"כ מצא הקושיות. אם כן, ענה הגאון רבי חיים זצ"ל - **איך אלו קושיות** אלא תירוצים ועל תירוצים אין לי תירוץ.

לאברך ירא שמים נולד ל"ע ילד חרש-אילם, נכנס האברך אל הקודש פנימה וגולל בפני הרבי **מרדכי בידרמן** זצ"ל את סיפור הילד, תוך שהוא מדגיש שכבר ביקר אצל רופאים מומחים מהגדולים בארץ, והם אינם נותנים שום תיקווה לשינוי מצב הילד על פי הרפואה הטבעית, האדמו"ר בירך ואף הבטיח מפורשות: "הוא עוד ידבר!..." חלפה שנה והילד **עדין אינו מדבר**, שוב הגיע האברך אל הרבי שיבקש עליו רחמי שמים, אולם הרבי פנה אליו בקול מתרעם ואמר: "ומילה שלי כבר איננה מילה? הלא אמרתי שידבר והוא עוד ידבר!" ואכן כעבור זמן קצר חל לפתע שינוי אצל הילד, הוא החל לדבר ולשמע כנגד כל תחויות הרופאים.

משולחן גבוה

דברי תורה מבי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה...
העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה (במדבר טז, יב-יד).

לכאורה הדבר תמוה, דתן ואבירם היו תמיד ראש וראשון לכל דבר שבקלקול, והנה שני אנשים עבריים נעים (שמות כ, יג) אלו דתן ואבירם, ויפקעו את משה ואת אהרן נעבים לקראתם (שמות ה, כ) דתן ואבירם, ויותרו אנשים ממונו עד בקר (שמות טז, כ) - דתן ואבירם (רשי"ש שם), כל מקום שנאמר נעים ונעבים - אינן אלא דתן ואבירם! (נדריים סד, ב), ואם כן כיצד היה להם הזכות ליצאת ממצרים, לעבור את קריעת ים סוף, לאכול מהמון ולשתות מהבאר יחד עם עם ישראל במדבר?

ראיתי באחד הספרים שביאר, שהזכות שעמדה להם היא תשוקתם להיכנס לארץ ישראל ולקיים את מצוות ישוב הארץ ומצוות התלויות בה, המצוה הזו שהם דגלו בה האריכה את קיצם שלא יקבלו עונשם עד שיגדישו סאתם בעוונותיהם, דגם מצוות ישוב ארץ ישראל אינה יכולה להגן אלא עד שמגדישים את הסאה, אך אם מזולזלים ומזוהרים ממצוות ה' גם היא לא יכולה להועיל ולהגן.

אולם כשהגיע הדבר לעניין ביזוי תלמידי חכמים ודיבור נגד גדולי ישראל, גם מצוות ישוב הארץ לא יכולה הייתה לעזור, ולכן דתן ואבירם שביזו את משה רבינו ודיברו נגדו מתו מיד, והפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקח ואת כל הרכוש (במדבר טז, לב), הם וטפם (תנחומא קרח, ג).

ללמדך עד כמה חמור בעיני ה' ביזיון תלמידי חכמים, דהחמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיק יותר מכבודו (בראשית רבה לט, יב).

יהי רצון שנסמך מכל משמר מהמחלוקת, ונזהר בכבוד תלמידי חכמים, ובזכות כך נראה בקרוב בגאולת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שני אקדמיים במסעדה. בצלחת יש קציצה גדולה וקציצה קטנה. אחד תקע את המזלג שלו בגדולה. אמר לו חברו: איך ככה תקעת את המזלג שלך בגדולה לא נימוסי. אומר לו: מה היית עושה אתה?

עונה לו: אני הייתי תוקע תמזלג שלי בקטנה. אמר לו: **נו אז הנה היא פה...**

בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה - שבכל מקום שגלו שמינה עמחן.

לבינתו רבי זאב אידלמן

זצ"ל שכבני ברק היה רבי שלום שבדרון זצ"ל רגיל להגיע, והיו לומדים מתחילת הלילה עד אשמורת הבוקר והולכים בשמחת התורה להתפלל כותיקין. **אודות זה** סיפרו גם השכנים כי פעם הגיע רבי שלום אל רבי זאב, וישבו ולמדו כל הלילה. בשעת אשמורת הבוקר אחרי עמלים ויגיעתם, יצאו בריקוד סוער במרפסת ביתו...

אהבה עוזרת לך לבקוע מעבד לחומת האומ"ץ שלך אל תון מרחבי ה"אנחנו".

מולם לומדים מן הניסיון אבל הדרך החכמה ללמוד מהתורה והחכמים.

נוסח מצבתו נעתיק כאן קטע נוסף מצוואתו רבי שלמה זלמן זצ"ל "המצבה תהיה כרגיל... יש הרשות להוסיף את הדברים כדלהלן: העמיד תלמידים ביישיבת קול תורה, והרביץ תורה לרבים". רבנו הגדול, **שהביץ תורה** לכל כלל ישראל במסירות נפש ודאג לכולם כאבא טוב, הרשה לכתוב על צוואתו רק משפט קצר, מצומצם, שגרתי לכאורה. על פי ההלכה **מותר להוסיף** קצת בשבחייו של הנפטר, ובתנאי שלא יגזימו, ועל כן החליט בניו להוסיף עוד שתי מילים על גבי המצבה: "העמיד תלמידים הרבה ביישיבת קול תורה, והרביץ מעודו תורה לרבים". זוהי ענווה אמיתית - עד הרגע האחרון!

רבינו הבעש"ט ראה פעם איש פשוט מחלל שבת, נאנח מאד על כך שהוא ראה יהודי מחלל שבת והתעמק מאד בעניין **מה זה גרם לו**. והודיעו לו מן השמים שהוא השתמש **בתלמיד חכם** הדומה לשבת ולכך הראו לו אחד מחלל שבת.

לעילוי נשמת: ינסיס בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת ורבי, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, מנחם חיים אוחנה בן חנינה, עלימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. מנחם בן פנחס, ינאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, זדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי מרן הרב **עובדיה יוסף בן גורגריה**

יש אנשים שהבעיה היחידה שלהם היא **עצם קיומו** של החוק והעונש הצפוי בעקבותיו. אלה מסייעים לאדם להפנים את המציאות **שיש דין ויש דין** שאין מושג של איש הישר בעיניו יעשה.

הענקת הנאה ושמחה לאחרים, היא ההנאה שלך.

מקור המילה רגש הוא, בין השאר, מהמילה רגישות. רגישות לרגשותיו של הזולת. זה בהחלט לא משחק מילים, אלא בסיס למצוות "ואהבת לרעך כמוך". רגישות כזאת אפינה את הגאון רבי **חיים ברים** זצ"ל.

פעם ישב אדם ידוע שבעה ל"ע, ואחיו ישב במקום אחר. חשבו אנשים ששניהם יושבים יחד ובאו לבית האה בתקווה למצוא את האיש המפורסם.

כשבאו, וראו את האה השני, הפטירו "המקום ינחם" והלכו מיד לביתו של **האה המפורסם**. אבל כשהגיע רבי חיים ברים, האריך עמו בשיחה שעה ארוכה, עד שהשלה שהגיע הרב רק למענו...

חיזוק הביטחון הוא על ידי השמחה.

כורדי גוי פוגש ברועה צאן ואומר לו, "אם אני אומר לך כמה כבשים יש לך מה אתה נותן לי?" אומר לו הרועה צאן, "אני אתן לך כבש אחד". הכורדי מוריד את הראש, מרים ואומר לו, "יש לך 219 כבשים!" "איך ידעת?" מתפלא הרועה צאן ונותן לו אחד. איך שהכורדי הולך הרועה צאן קורא לו ואומר, "אם אני מנחש איזה עדה אתה, תחזיר לי את הכבש?" הכורדי מסכים והרועה צאן אומר, "אתה כורדי!" "איך ידעת?" הוא מתפלא, עונה לו הרועה צאן, **"כי רק כורדי ייקח את הכלב"**

{ אז נדברו }

פרשת קרח תשע"ט | גליון מספר: 424 | סדר: "אני הלך ונחלתך"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן להשיג עלונים יחידים מידי
שבוע בבני ברק ברחוב חזון איש
34 (פינת דסלר מ' דרייפוס)
0527117271

וברח' הרב גנחובסקי 26 קומה א'
קרית הרצוג.

גיליונות יחידים **בירושלים:**
בר אילן 39 קומה א'

ובביתר עילית רחוב החוזה
מלובלין 19/3

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

האם שטעלע יכול להיות שיקול מציל נפשות...??

אשתו של און בן פלת מלמדת אותנו שלפעמים השטעלע הוא שיקול מציל נפשות!!!! הרי איך היא הצילה אותו?? היא נגעה לו בנקודה של השטעלע... היא אמרה לו: רגע רגע... מה אתה מתערב בנושאים שלא שייכים אליך?? אתה תרויח מזה שטעלע?? אם קורח ניצח... אתה תקבל משרה... מישוהו הבטיח לך שתהיה ר"מ או משיב?? לא!! אם לא הבטיחו לך... אז בשביל מה לעבוד לחינם... צחוק צחוק... השיקול הזה בסופו של דבר הציל אותו!!!! אצלנו... בדרך כלל השיקול של שטעלע הוא שיקול לא כ"כ נקי... הוא שיקול של נגיעות... אבל אשתו של און בן פלת מלמדת אותנו שלפעמים צריך להשתמש עם השיקול הזה... מתי?? על דרך השלילה!!! כשמדובר על דרך החיוב... כשצריך לעשות משהו שהוא חיובי לכל הדעות... אוי ואבוי אם תלך רק על מה שמביא לך שטעלע... אבל כשמדובר במשהו שלא בטוח שהוא נכון... כאן יש כלל אין אדם חוטא ולא לו... גם לעשות עבירות וגם לא להרויח כלום?? עד כאן!!!! אני לא עד כדי כך פראייער... איפה צריך להכניס את השיקולים של שטעלע???

כשמישהו ניגש אליך ורוצה לגרום לך אויב... מניי פוליטיקות שלא נוגעות אליך... כאן המקום לדבר על שטעלע!!! תגיד לו: ידידי היקר... אין שום בעיה... אתה רוצה שאני אכנס לתמונה...?? בבקשה... רק תחתום לי מראש מה אני הולך להרויח מזה... תעשה לי תקיעת כף שאם אנחנו מצליחים במהלך... אני מקבל שטעלע בשיבה קטנה שאתה תפתח... מוכן או לא?? אה... לא?? אז בשביל מה אתה קורא לי?? בשביל שאני אהיה הכושי שעושה את העבודה השחורה... ואתה תרקוד כל הדרך אל הבנק?? לא!!! לא אני!!! תחפש פראייער אחר...

אבל יש פה עוד נקודה!!! כתוב בחז"ל שאון פן פלת נקרא בשם און- מלשון אנינות... שמאז אותו מעשה שהוא נשאר בחיים... כל ימיו מכאן ואילך עברו עליו באנינות... למה?? תחשוב... הוא היה אמור להיות חלק מעדת קורח... מקומו הטבעי כעת הוא בתוך האדמה... רק מה?? הייתה לו אשה חכמה שסובכה אותו... נגעה לו בנקודה של השטעלע... פרעה שערות ראשה... והשקתה אותו י"ן... ורק ככה היא הצליחה להציל אותו!!!! איזה ביזיונות... תחשוב: כל כלל ישראל יודעים שאון בן פלת... מקומו האמיתי כעת באדמה... רק מה?? יש לו אשה שמסרה את נפשה והתנהגה בצורה בלתי קונבנציונלית... ובזכותה הוא כעת מסתובב בינינו!! זה לא נעים!!!! זה חשבון הנפש לכל אחד ואחד מאיתנו... יום אחד כולנו נגיע לשמים... ובעוה"ש כולנו גם נזכה לעולם הבא... סו"ס כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא... השאלה היא: מי?? מי דאג שזה יקרה?? למי זה נוקף??

ר' אלחנן וסרמן והחילוני הגמור מהפורט התשיעי... שניהם נמצאים כעת בגן עדן!!!! נו... מה בכל זאת ההבדל ביניהם?? מי?? מי הביא אותם לעולם הבא?? את ר' אלחנן התורה הקדושה הביאה לעולם הבא... הוא הגיע מלווה באינספור מצוות ומעשים טובים שקידשו אותו והביאו אותו לאן שהגיע... ואילו אותו חילוני... גם הוא התקדש... אבל מי קידש אותו?? הנאצי!!!! אותו נאצי שירה בו למות... הוא עשה אותו קדוש!! אוי לאותה בושה אוי לאותה חרפה... כן... שניהם נמצאים באותו גן עדן של הרוגי מלכות... שניהם קדושים!!! השאלה היא: מי קידש אותם?? את ר' אלחנן התורה הקדושה קידשה ואת החילוני הנאצי קידש...

בחור יקר: לא יעזור לך כלום!!! אתה עוד תהיה בחור טוב!!! אתה עוד תעשה נחת רוח לקב"ה!!! השאלה היא: מי?? מי ידאג לזה?? למי תזקף הזכות הזו?? האם זה יזקף לך... שאתה תפסת את עצמך לידיים והחלטת שאתה חוזר לאביך שבשמים... או... או אמא שלך בדמעות שלה?? לא יעזור לך... כמה שתנסה לחגוג ולעשות מה שאתה רוצה... בסופו של דבר הדמעות של אמא שלך יעמדו כמו חומה ולא יתנו לך לרדת... אתה בסופו של דבר תתגרמל ותהיה צדיק בין תרצה ובין לא תרצה... ויום אחד כולנו נגיע לשמים... ושם מתגלים דברים שלא כ"כ גלויים כעת!!!! אז יתברר למי נזקף היראת שמים שלך... למי נזקף השיעור קומה הרוחני שלך... האם לך?? האם לעבודת ה' הפרטית שלך?? או לדמעות של אמא שלך... או עוד יותר גרוע- לפדיחות של אחים שלך שהקב"ה לא נתן להם להתבונות ממך לכן הוא תפס אותך בגרון ולא איפשר לך לעשות לגמרי מה שאתה רוצה ולהוריד את המשפחה שלך שאולה...?? בקיצור: לא מספיק להינצל!!! לא מספיק שאון בן פלת ניצל!!! הוא עדיין המשיך לסחוב איתו את הביזיונות... כן... ניצלת... אבל בזכות מי?? בזכות אשתו שהדרך היחידה שלה להציל אותי זה רק להתנהג בצורה שכזו... בחור יקר: אם לא הולך לך לעשות שטויות... אם אתה רואה שיש לך יותר מידי הרבה מקלות בגלגלים שלא נותנים לך לרדת יותר מידי... כנראה שמישהו עובד על זה!!! מישוהו שמה עובד קשה מול החלונות הגבוהים ולא נתן לך ליפול!!! אל תתן לו את הבמה... תגנוב לו את ההצגה... תחליט שאני חוזר לאבי שבשמים כי אני החלטתי!!! לא כי אתם עשיתם עלי קואליציה... אל תתן לקשיים ולצרות וליסורים להכריח אותך בכח לחזור הבייתה... תגנוב את ההצגה ותחליט שאתה עושה את זה מעצמך!!!! הנה... זה מגיע ממני... אף אחד לא תפס אותי בגרון... אף אחד לא אמר לי... זה אני... שלום אבא שבשמים... חזרתי אליך...

רבות: תרומות!!! תרומות!!! תרומות!!!

אנחנו עדיין זקוקים לתרומות...

כאן המקום להודות להרבה אנשים שנתנו מנדבת לבם הוראות קבע קטנות ובזכותם ירד לנו ב"ה רבע מהעול וזה המון!!! אבל עדיין... צריך לגייס כל שבוע יותר מ-800 שקל! אשר ע"כ: מי שרוצה להקדיש גיליון אחד לעילוי נשמת... להצלחת... לרפואת... מוזמן לעשות זאת... ומי שיתרום מובטח לו... מה מובטח לזו?? שהוא יקל עלינו מאוד!!! זה מה שאנחנו יכולים להבטיח... לא יותר... (וכפי שסוכם בשבוע שעבר... אתה תתרום... ואז תלך מהר להתפלל לה' שישוע אותך... והישועה בעזה"ש תגיע מהתפילה שלך ולא דווקא מגיליון אז נדברו... אולי גם... אולי...)

לקראת ימי הקיץ הבאים עלינו לטובה ניתן לקנות

את הספר "וימאן" העוסק בנושא התמודדות

בשמירת העניינים והמסתתף.

במלא: 0548446691

0527683095

הודעה: בסוף שבוע הבא יצא אי"ה שוב הספר האהבתי (כי ישמע ה') וניתן יהיה להשיגו במוקדים הרגילים של גיליון זה... (למוסדות, ניתן לקנות את הספר בכמויות... כמו כן: למתעניינים אודות הנצחה והקדשה בספר... עד יום שלישי הבעל"ט הוא ההזדמנות האחרונה...)

מחאה נמרצת!!!!!!

היות ובשולחן ערוך הלכות חזקת קרקעות יש דין שאדם שיש לו קרקע ששייכת לו... ומישהו אחר בה והחזיק בה... אם הוא שתק במשך שלוש שנים אז התופס קנה אותה בחזקה... ולכן!!! מה צריך לעשות?? בעל הקרקע צריך להגיע לכה"פ פעם בשלוש שנים לא לשתוק ולעשות דין מחאה!! להכריז בפני שלוש אנשים... תדעו לכם שהקרקע הזו שייכת לי!!!! וע"י המחאה אותו אחד לא קונה בחזקת שלוש שנים... עד כאן ברור???

פתאום תפסתי את עצמי שהפלאפון השתלט לי על החיים!!! הוא עושק ממני כל דקה מיותרת שיש לי... לוקח לי את הנוף באוטובוס... וגם את הפרחים שיש בגינה... אני כל היום רק עם הפלאפון... אני מאוד חושש שיום אחד הפלאפון יכריז שהוא קנה אותי בחזקה!!! (הרבה יותר משלוש שנים...) לכן חשבתי שצריך לארגן דין מחאה... אחת לכמה שבועות פשוט לנתק את הפלאפון ליום שלם... כדי להבהיר לו שעדיין אני הבעה"ב על עצמי ולא הוא- הפלאפון... ניסיתי כבר כמה פעמים לעשות את זה ולא הצלחתי... אף פעם לא הצלחתי להתנתק מהפלאפון יום שלם... זה הכניס אותי ללחץ אמיתי!!! אני רואה שהחששות שלי מוצדקות!!! אני חושש שהפלאפון באמת חושב שהוא השתלט עלי לגמרי... אנא... יהודים רחמנים... תעזרו לי... היכוננו למערכה הגדולה... יוצאים למחאה נמרצת... כל מי שמזדהה איתי בתחושות... אנחנו נערכים לקראת מחאה יצוגית!!!

פרטים יבואו...

האם פרטים יבואו או לא... לא יודע... מה שבטוח המסר הוא מאוד נכון... יותר מידי נכון... מה עושים?? יש לך רעיון?

שלא תפול קרבן לחסרונות של המעלות שלך...

מקובל לנו שכל אחד מאיתנו יש את הנקודה החזקה שלו!!! שבנקודה הזו הוא מושלם ויחודי יותר מכולם... רק מה? הנקודה החזקה לפעמים עלולה להטעות ולגרור מחירים יקרים... אני אתן דוגמא מוזנת אישית: אחת מהנקודות שהיו חזקות אצלי בתור בחור... היה זה הנושא של הקימה בבוקר!!! לא היה לי קשה לקום מוקדם בבוקר!!! לרוב הבחורים קשה... לי לא... ולכן בכל שנותי בישיבה... תמיד הייתי קם בשש וחצי בבוקר והייתי ההמעורר של הישיבה בה"א הידיעה...

כל יום אבל כל יום הייתי עובר במסדרון של הישיבה ו... ושקט!!! כולם ישנים... כולם חארפנים... רק דוד המלך ואני ערים מוכנים ומזומנים לעבודתו יתברך... והנה אני עובר מחדר לחדר... ורואה עוד אחד שישן... ועוד אחד שמתחפר במיטה... ואני?? אני ער!!! אני כבר ממזמן התגברתי כארי לעבודתי יתברך... ואז אני עובר בעוד חדר... ואת מי אני רואה? את המתמיד של הישיבה... את הבן עליה של הישיבה... כן כן... הוא בחור מאוד טוב... אבל תכלס... כעת הוא ישן ואני? אני ער!!! כן רבש"ע... אין מה לעשות... זה לא פשוט... הדור שלנו חלש מאוד... כולם ישנונים כאלו... אבל בשביל זה אני פה... אני אשתדל לעשות לך נחת רוח בשביל כולם... בקיצור: שעות הבוקר המוקדמות זה היה הממלכה הבלעדית שלי!!! היה לי שעת איכות עם הגאווה שלי!!! הייתי מסתובב כמלך בגודוד!!! כולם ישנים ורק את עצמי ראיתי צדיק לפני בדור הזה!!! כל בוקר הייתי יוצא בתחושה שאני הבחור הטוב ביותר בישיבה... המושלם והצדיק ביותר... כן... מי שחושב אחרת... מוזמן לבא בבוקר ולראות כמו עיני איתך אני מסתובב במסדרון לבד... ורק אני ער...

והנה... יום אחד המשגיח קורא לי לשימוע... תגיד לי מה קורה איתך?? אתה לא מתפקד... לא מגיע לסדרים... לא רואים אותך... הסתכלתי עליו בתדהמה!!! מה... המשגיח פונה אלי כאילו אני אחד הבחורים החלשים שצריך לנענע אותי?? איך הרב ככה פונה אלי?? הרי אני הבחור הכי טוב בישיבה... זה הרי ברור!!! אבל המשגיח בשלום... הוא התחיל למנות לפני את הנתונים היבשים כמות שהם... תקשיב... אתה מגיע רק בחמש לסדר ב'. וגם בסדר א' לא תמיד רואים אותך... ובסדר ג' אתה בכלל מופקע... אז מה... מה קורה איתך?? ואז באמת הסתכלתי על עצמי... וגיליתי שהוא צודק... אני באמת לא מתפקד בתקופה האחרונה... נו... אז איתך יכול להיות שלא שמתי לב לזה?? איתך יכול להיות שאני עדיין מרגיש הבחור הטוב ביותר בישיבה... בו בזמן שאני לא עושה כככלום??

איתך לי זמן לקלוט שהסיבה שיש לי תדמית חיובית כ"כ מוסכמת בעיני עצמי שאני בטוח בעיוורון מוחלט שאני הבחור המושלם ביותר בעולם... זה רק בגלל אותה שעה יחודית של הבוקר שאז רק אני ער וכולם ישנים!!! והשעה הזו מעניקה לי תדמית שאני באמת יותר מכולם!!! וזה באמת נכון!!! אני באמת יותר מכולם... אבל רק בשעה הזו!!! מה נעשה שחוקי מהשעה הזו יש עוד כמה שעות ביום שצריך לתפקד בהם... עכשיו: אם ננתח איפה הייתה נקודת הטעות שלי?? שזה שאני קם יותר מוקדם בבוקר מכולם... זה לא בגלל שאני אישיות יותר מרוכזת מכולם ומתגבר על היצר יותר מכולם!!! אלא מאי?? בגלל שבאמת יותר קל לי לקום בבוקר מאחרים!!! זה הכישור שלי!!! זה הנקודה החזקה שלי!!! כלומר: לו יצויר ש-לי ולך... לשנינו היה אותו קושי לקום בבוקר... ואני הייתי מתגבר כארי ואילו אתה היית ממשיך לישון... כאן באמת היה מגיע לי צל"ש שבעצם האישיות שלי אני יותר ירא שמים ויותר מתגבר מן... אז זהו שלא!!! הסיבה שאני קם באופן קבע יותר מוקדם מכל החברים שלי... זה בגלל שבאמת יותר קל לי לקום... לא נותר לי אלא להודות לקב"ה שנתן לי את המתנה היחודית הזו שבנקודה הזו אני באמת יותר מושלם מכולם... אבל זה לא בשביל להתנשאות על אחרים... זה לא בשביל להרגיש שבאישיות שלי אני יותר מושלם ביחס לאחרים!!! כי זה כישור נקודתי שבזה אני יותר טוב מכולם!!! רגע... ומה אתה חושב?? שרק אותי הקב"ה פינק בכישורים?? יש לי חבר חדר... שדווקא לו היה מאוד קשה לקום בבוקר... אבל הקב"ה נתן לו מתנה אחרת... יש לו נטיה טבעית להתמדה... הרבה הרבה יותר קל לו לשבת וללמוד ממני!!! הוא מסוגל לשבת שעות ע"ג שעות מול הדף גמ' ולהתרכז... ואני?? אני לא מסוגל לשבת שעה אחת על המקום... ו... ובדיקו כמו שאני מרגיש הסגן של המשיח בשעה שש וחצי בבוקר... ככה הוא... התור שלו זה בסדר ג... כשאני אחרי שעה כבר מתחיל לקפץ ולעשות רונדלים סביבו... הוא עדיין יושב בסבלנות מול הגמ' ומידי פעם הוא מטיף לי מוסר למה אני לא מתאמץ להתמיד קצת יותר בעסק התורה... הוא בטוח שהקושי שלי בהתמדה שווה לקושי שלו... ואם הוא מצליח להתגבר ואני לא... אז כנראה שיש לי ריפיון בעסק התורה... ומה האמת?? ידידי היקר... אם היה לך את הקפיצה שיש לי היית מתעופף איתם עד איסטנבול... תגיד תודה לקב"ה שנתן לך מתנה שההתמדה זה הנקודה החזקה שלך וזה מגיע לך יותר בקלות ממני... אבל זה לא בשביל שתנשא עלי... כן... אני יודע שגם לך קשה להתמיד... גם לך יש רגעים שאתה צריך להיאבק... אבל גם לי לפעמים קשה לקום בבוקר... ועדיין נדרש ממני להבין שזה עדיין לא קשה כמו לך...

בקיצור: לכל אחד מאיתנו יש נקודה חזקה שבה הוא יותר טוב מכולם!!! אבל הוא צריך לדעת שבנקודה הזו הוא חריג בזה!!! בנקודה הזו באמת יותר קל לו מכולם... ולמה כ"כ חשוב לדעת את

זה???

כי הרבה פעמים דווקא הנקודה החזקה שלנו היא בעוכרנו!!! דווקא הנקודה החזקה שלי גורמת לי להסתנוור ולחשוב שאם כולם חלשים בנקודה הזו ורק אני מצליח לעמוד בזה... כנראה שאני באמת מלאך ה' צבקות... הנה לך... הסיפור שלי בבוקר... כל זמן שלא קלטתי ש-קל לי לקום בבוקר!!! כל זמן שלא קלטתי שזה בסה"כ כישור נקודתי שיש לי!!! אז מה חשבתי?? חשבתי שאני באמת אדם גדול מאוד... שככלול לא זדים מהמיטות ורק אני מתגבר כארי... ואם זה ככה אז אני באמת אוהז מעצמי עולמות... ואם המשגיח מעיר לי על חוסר תפקוד... הוא ממש נכשל בהרהור אחר צדיק האמת... כולי הייתי מסנוור מהנקודה החזקה שלי ולא קלטתי שבסה"כ אני רחוק מלעשות משהו עם עצמי...

וזה אסור שיקרה!!! נקודה חזקה זה דבר נפלא!!! אבל לא בשביל לסנוור אותך ולתת לך הרגשה שאתה מושלם!! זה אסור שיקרה!!!

אוי קנאה ותחרות... אוי אוי אוי...

אחד מהמשברים הגדולים ביותר שעוברים על חלק מהבחורים בני עליה זה הנושא של **קנאה ותחרות!!!** (אני מדגיש חלק... כי לא כולם עוברים את זה... ומי שלא... אין עניין בכך...) יש כאלו שדווקא אוהבים תחרות ונבנים מתחרות... אז זהו... שאני כעת מדבר על אלו שזה לא עושה להם טוב... אדרבה... זה הורס אותם וממיר להם את החיים...

אני רוצה להרגיש יחודי!!! יש לי צורך נואש להרגיש יחודי!!! ואני באמת יחודי!!! דא עקא שמדי פעם אני מגלה שיש עוד כמה יחודיים כמוני... עוד כמה בחורים בני עליה לא פחות ממני... ואם ככה הם מאיימים על היחודיות שלי... הם לוקחים לי את היחודיות... בהתחלה עוד חשבתי שאני המתמיד הכי גדול... עד שיום אחד הגיע בחור חדש לשיבה והתברר שהוא יוצא מהבית מדרש אחרי... **זה משגע אותי!!!** כי אם הוא יוצא אחרי מבית המדרש זה אומר שהוא המתמיד הגדול ולא אני... אז אני כבר לא המתמיד הכי גדול... נו... אז מה אני שווה? במה אני מתייחד???

אני מאמין שאני יכול לצאת גדול הדור... ואני יודע שיש לי את הכוחות לזה... דא עקא... שאני פתאום מגלה שיש עוד כמה בחורים שיכולים לצאת גדול הדור וזה משגע אותי... כי יש רק גדול הדור אחד... ואם זה הוא... אז אוטומטית זה לא אני... **אם אתה מבין על מה אני מדבר... אתה לא צריך שאני אוסיף עוד דוגמאות... אתה מבין אותי יותר מידי טוב...** ואם לא הבנת עד כה... אז תעצור כאן... זה לא נוגע אליך...

ובכן: מה זה הדבר הזה?? מה זה התסכול הזה? ומה עושים נגדו???

אז תמיד... כל פעם כשנכתב בגיליון זה על הנושא של קנאה ותחרות... תמיד המאמר התמקד ברובד היותר פשוט... מה עושים... מה חושבים... אבל הפעם לשם שינוי בא ניגש לנושא הזה מהרובד היותר פנימי ועמוק שבדבר!!! אחת ולתמיד ללמוד את הסוגיה של קנאה ותחרות לעומק...

ובכן: **ליהודי יש גנים של יחודיות!!!** את הגנים האלו קבלנו מאברהם יצחק ויעקב!!! כי אברהם היה יחיד!!! אברהם העברי- הוא מעבר אחד וכל העולם מהעבר השני... יצחק אבינו גם היה יחיד!!! הוא גדל בארץ כנען מוקף בכל התועבות של האמורים... ומשם הוא עבד את הקב"ה לבד לבד בקדושה ובטהרה... וגם יעקב אבינו היה יחיד... וממילא משם קבלנו את הגן ואת הדחף הטבעי להיות יחודיים!!!

זה לא רק גנים... אלא זה האמת!!! סו"ס לעולם צריך אדם לומר בשבילי נברא העולם כי באמת מספיק לקב"ה יהודי אחד שיעשה את רצונו יתברך והוא כבר מצדיק את קיומו של העולם וכל העולם כדאי הוא לו!!! **ואגב: כאן המקום להזכיר שהמהר"ל אומר** שזו הסיבה שאצל עם ישראל יש המון תככים ומחלוקות ולשון הרע יותר מכל אומה אחרת. **אומר המהר"ל:** המריבות האלו לכשעצמם הם אמנם

שליליות מאוד... וזה לא בסדר וכמובן שצריך להוקיע את זה... אבל בשורש העניין... עצם הדחף היהודי הזה והתסיסה הפנימית הזו ליצור מרד פנימי נגד המסגרת זה נובע מכח היחודיות האמיתי שיש לכל יהודי... וברגע שהוא לא לוקח אותו למקום הנכון... אז אוטומטית זה מתפרץ לדברים שליליים... **זה בדיק מה שקרה אצל קורח ועדתו...** כל הסיבה שקורח חלק על משה... כי באמת הוא ראה ברוה"ק שעתידי לצאת ממנו שמואל... וגם ה-250 ראשי סנהדראות שהיו מוכנים ללכת על כל הקופה ולסכן את החיים שלהם בהקטרת קטורת... ברור שזה התחיל אצלם ממקום מאוד פנימי!!! שכל אחד מה-250 איש אלו ידע בוודאות שיש בו נקודת יחודיות שאין אותה באף אחד אחר ומהמקום הזה הוא השתכנע שכנראה הוא הנבחר... עד כדי כך שהוא היה מוכן לקחת את הסיכון...

אבל!!! תתפלא לשמוע!!! חוץ מעם ישראל יש עוד אומה אחת... שגם להם יש את הגנים האלו של היחודיות... תנחש למי???

לא פחות ולא יותר: ע מ ל ק !!!

ולמה?? כי עמלק הוא גם נכד של אברהם ויצחק!!! והיות ואברהם היה יחיד (אחד היה אברהם) והיות ויצחק היה יחיד... אז עמלק שהוא נכד שלהם (דרך עשיו...) גם לו יש גנים של אברהם ויצחק... אבל אצל מי עמלק נתקע?? **אצל יעקב!!! את זה אין לו!!!** סו"ס עמלק הוא נכד רק של אברהם ויצחק... אבל חסר לו את החוט המשולש... חסר לו את יעקב אבינו!!! (לא רק שחסר לו את הגנים של יעקב... אלא במקום הגנים של יעקב יש לו את הגנים של עשיו...) **מה מיוחד ביעקב אבינו???** הכח של יעקב אבינו זה לקחת את כח היחיד שבו **ו ל פ צ ל א ו ת ו לשנים עשר שבטים!!!** ששנים עשר שבטים- מצד אחד כל אחד בפני עצמו הוא יחיד!!! ומאידך זה לא סתירה שהוא גם **אחד חלקי** שנים עשר שבטי י-ה... מצד אחד ראובן מאמין בכח היחיד שבשבילו בלבד נברא העולם... אבל בד בבד הוא מכיר שיש מקום גם לשמעון לוי יהודה ויוסף ובנימין וכו'... אותו דבר שמעון... ואותו דבר יהודה ואותו דבר כל אחד משנים עשר שבטים... מצד אחד כל אחד יודע להכיר במעלתו שהוא יחיד... ומצד שני כל יחיד ויחיד יודע להשתבץ ולהשתלב כאחד משנים עשר שבטי החושן!!! איך?? איך זה הולך ביחד?? **פה עמלק נתקע!!!** את הסתירה הזו מיניה וביה... את זה עמלק לא מצליח לקלוט!!! ובינינו... עמלק צודק... תחליט: אני יחיד או לא יחיד?? אם אני יחיד... אז אני לא אחד חלקי שנים עשר שבטים... ואם אני כן אחד חלקי שנים עשר שבטים... אז כנראה שאני לא יחיד...?? איך אפשר מצד אחד להיות אחד להיות יחיד בעולם!!! ומצד שני להכיר בזה שאני אחד משנים עשר שבטים???

את זה עמלק לא מבין!!! הגן הזה חסר לו!!! כי הגן הזה מגיע מיעקב אבינו!!! והוא לא שייך לענף של יעקב אבינו...

את זה רק יהודי יכול להבין!!! רק מי שיש לו גנים של אברהם יצחק וגם יעקב!!! ומכאן ואילך תדפדף בהיסטוריה ותמצא את ההבדלים המזוועים בין

גישה של יהודי לעמלקי... **שים לב:** גם יהודי מגיע למסקנה שכל העולם נברא בשבילו וגם עמלק מגיע לאותה מסקנה בדיוק!!! **רק מה??** כשיהודי מגיע למסקנה שכל העולם נברא בשבילו... המשמעות היא שאני צריך לקחת אחריות על כל העולם כולו ולדאוג **לטובת** כל העולם ולהקריב שבעים פרים כדי **להחיות** את כל השבעים אומות... ואילו הגרמני?? הגרמני מגיע מצד אחד לאותה מסקנה בדיוק!!! שהוא הגזע העליון והמובחר ביותר ובשבילו נברא העולם... נו... ואז מה?? אם ככה אז אין לי ברירה אלא להשמיד ולהרוג ולאבד את כל הנקרה בדרכי בשביל לנקות את השטח... כי הרי רק בשבילי נברא העולם... ואם יהיה עוד מישהו חוץ ממני... אז כל זה איננו שווה לי... אם יש עוד מישהו חוץ ממני הפסדתי את היחודיות שלי!!! **אתה קולט את ההבדל הנוראי??**

שני אנשים הגיעו לאותה מסקנה!!! היהודי לוקח את זה לפסגת ההטבה והחמלה!! והעמלקי לוקח את זה לציר הרשע ופשעי אנושות...

איפה נעוץ ההבדל ביניהם?? **אצל יעקב אבינו!!!** אצל אברהם ויצחק הם עדיין מסתדרים... אברהם ויצחק לימדו אותנו שצריך להיות יחודי ועד כאן הכל בסדר... **רק מה??** כשה מגיע ליעקב אבינו... שיעקב אבינו מלמד אותנו איך להיות מצד אחד יחודי ומצד השני לתת מקום לעוד שנים עשר שבטים ולעוד ששים ריבא יהודים שכל אחד הוא אות בתורה שמוקפת גויל מארבע רוחותיה והיא עולם שלם... **פה עמלק נתקע!!!** ולכן עמלק הוא כ"כ נוראי וכ"כ מסוכן... כי יש לו מצד אחד את העוצמה של היחודיות!!! אבל בלי לתת מקום לשני!!! ממילא הוא פצצה גרעינית!!! אסור להשאיר אותו בחיים!!! (ואגב: כאן טמונה התשובה על השאלה המפורסמת והמתבקשת: **מה ההבדל בין יהודי לגרמני???** הרי כמו שהגרמני אוהז שהוא הגזע העליון גם היהודי תמיד טוען שהוא הגזע העליון והוא העם הנבחר?? **התשובה היא נורא פשוטה:** היהודי אוהז שהוא יחיד... בשביל מה?? בשביל לקחת אחריות אישית על כל העולם ולהבין שיש לו השפעה על כל דבר בעולם... ואילו הגרמני אוהז שהוא יחיד בשביל מה?? בשביל לצאת למלחמת הכחדה ולא להשאיר אף אחד בעולם חוץ ממנו... מצא את ההבדלים...)

נחזור אלינו... בחור יקר: אתה בן של אברהם יצחק ויעקב... הסיבה שיש לך כזו בעירה פנימית להיות יחודי... זה מגיע משורש מאוד גבוה וטהור... זה מגיע מהגן של האבות הקדושים שזרם בך חזק יותר מכל יהודי אחר... זה רק אומר לך כמה אתה יחודי שביחודי!!! וכיון שכך אם רק תנצל את הגן הזה ותכיר באמת את יחודיותך... אם תאמין ותשנן ותזכור כל הזמן שאתה לבדך חביב אצל הקב"ה כמו כל העולם!!! וכשאתה שומר על העיניים ולומד תורה ועושה רצון ה' כל העולם כולו כדאי לך... אם רק תחיה את זה כל הזמן אתה תגיע עד כסא הכבוד ואתה כמות שאתה לבדך יכול להביא את הגאולה לבד בלי עזרה מאחרים!!! **דא עקא!!!** שאתה מבין לבד שהיצר הרע לא טומן את ידו בצלחת... ולכל אחד הוא מצמיד חברותא אישית לפי העניין!!! ולך

אמונה!!!! מול עמלק יש רק אמונה...

דאבדן דלא משתכחין... חבל לי על אותם חודשיים קשים ומרים שכ"כ סבלתי מקנאה ותחרות... אם רק הייתי יודע שהקנאה הזו נובעת ממשוהו שנמצא אצלי שיום אחד ייצא אצלי החוצה בגדול... (אם הייתי יודע שהמשבר החברתי שגם עברתי... נובע רק בגלל שאני באמת חברותי... רק בתקופה הזו הייתי קצת חסום בגלל כל מיני תופעת לוו של שלב ההתבגרות...) אם רק הייתי יודע את המידע הזה הייתי חוסך המון עגמת נפש... אבל אולי זה היה כדאי!!!! אם בחור אחד שסובל כעת מקנאה ותחרות יקרא את הדברים האלו... יזדהה איתם... יבין אותם וזה ירגיע אותו... הלוואי... כנראה שהכל היה כדאי רק בשבילו...

אבל בינינו... כל הדברים האלו זה שטיקעס... זה כבר הסתבכויות של בחורים... כמובן שצריך לטפל בהם ולא להישאר בתוך הבעיה... אבל המסר האמיתי והחינוכי והנחוץ ביותר זה אמונה!!!! אותה אמונה שהזכרה מקודם... **כי אמונה אנתנו חיביבים!!!!** מאמונה לא נימלט!!!! בחור יקר... לא יעזור לך... יום אחד אתה תתמודד מול ניסיונות... יום אחד אתה תמצא את עצמך איפה שאף אחד לא רואה... ובדיק אז לא יהיה לך מצב רוח... ואתה תרגיש דפוק ולא שווה כלום... ובדיק אז ידרש ממך לעמוד בניסיון לא פשוט... ולמה???? למה שאני אתגבר?? וכאן צריך המון המון אמונה בעצמך!!!! להאמין שהקב"ה עומד כעת ומחכה רק לך!! הוא צריך את ההתגברות שלך... את הנאמנות שלך אליו... הקב"ה צריך את התפילה שלך... ולכן כבר עכשיו... כשאתה נמצא בבית מדרש ויש לך קנאה ותחרות... עכשיו זה הזמן להתחיל להשקיע באמונה! להאמין שגם מול כל הבחורים הטובים והמוצלחים האלו שלומדים יותר טוב ממני אני חשוב אצל הקב"ה כמו בן יחיד!!!! והוא לא רואה אף אחד לידי... איך זה יכול להיות?? **ויהי דינו אמונה!!!!**

אני מאמין באמונה שלימה שהקב"ה מחשיב אותי לבדי למרות שיש מסביבי עוד חמש מאות בחורים בני עליה... הקב"ה כל יכול... ואני נחשב אצלו בן יחיד וזה לא מפריע לעוד חמש מאות כמוני להיות בנים יחידים... אתה מבין את זה?? לא!!!! **תאמין בה!!! ויהי דינו אמונה!!!!**

כתבתי בעבר כמה וכמה מאמרים בענייני קנאה ותחרות... אני יכול כעת לשבת איתך ולהגיד לך כל מיני משפטים טובים שיעשו לך טוב על הלב... יתכן שאני יכול גם נקודתית להסביר לך עד כמה הקנאה ותחרות שלך בייחס לחבר שלך היא לא נכונה... אבל עזוב!!!! כל ההסברים ולו הנכונים ביותר הם לא נוגעים בנקודה... הנקודה האמיתית איך מטפלים בקנאה ותחרות זה אמונה!!!! פה נגעת באמונה...

ואתה יודע מה... בשביל להשלים את התמונה... בא נפתח טיפה את הנושא גם מהזווית היותר פשוטה... סו"ס עד כה טפלתי רק בקנאה ותחרות מהמקום של קירבת אלוקים... (דהיינו בחור שמקנא בחברו שהוא יותר ממנו בהתמדה או בעובדת ה') אבל מה נעשה כשמדובר בקנאה ותחרות בנושא חברתי או כל נושא אחר...??? אז בקצרה: כאן הפתרון הכי מומלץ מהניסיון **זה תפילה!!!!** מה אני מתכוין??? **דבר ראשון תבין את הפסיכולוגיה הפשוטה שיש כאן:** שאם אתה כ"כ מקנא באותו בחור וזה כ"כ בוער בך מבפנים... זה רק מוכיח לך שיש **בתוכך** את המעלה הזו שיש לו... המעלה הזו נמצאת אצלך עמוק מבפנים **בכח** ומאיזו סיבה שתהיה זה עדיין לא יוצא אצלך לידי ביטוי **בפועל**... ולכן!!!! ביום יום אתה אפילו לא אמור לדעת שיש לך את זה... אבל ברגע שאתה פוגש את זה אצל חבר שלך... **בבת אחת זה קופץ לך מבפנים!!!!** אתה מרגיש שאתה פוגש משהו מוכר... אתה מרגיש כאילו הוא גנב לך את האישיות... ואם ככה... (אם אתה מזהה עם התיאור שאמרתי לך עכשיו) אז תנוח דעתך... כי אם אתה מקנא בו!!!! זה רק הוכחה שיש לך את זה!!! ואם ככה זה בסדר... אתה לא צריך אותנו!!! הוא בסה"כ עשה לך שירות... הוא בסה"כ סיפק לך מידע מודיעיני שיש בתוכך את הכישור הזה... ומעל ומעבר!!! מכאן ואילך אתה כבר לא צריך אותנו... **מכאן ואילך אתה צריך רק את הרבש"ע...** פשוט להתפלל שהקב"ה יוציא את הכישור הזה שיש בך מהכח אל הפועל... (או לחילופין לחכות בסבלנות שזה יגיע לבד... לבחירתך...) אני יכול להעיד על עצמי שאחת מהתקופות הקשות ביותר שעברתי בתחום של קנאה ותחרות זה היה מול בחור שהיה מוסר שטיקל תורה לבחורים והם הקשיבו ומאוד נהנו מזה... וזה פוצץ אותי מבפנים מקנאה!!!! **ולמה???** היום אני מבין מצוין... כי ימים יגידו... ואחרי כמה שנים טובות פתאום התגלה אצלי כישור שהקב"ה נתן לי להוציא את שקיטל תורה שבועי שקוראים לו אז נדברו... והכישור הזה כבר לפני עשרים שנה היה גלום בי מבפנים... רק לא ידעתי שיש לי את זה... אבל ברגע שראיתי מישהו שמדבר ומקשיבים לו... **נתקיים בי הדין "מצא מין את מינו וחזר וניער"!!!!** זה פשוט קפץ לי מבפנים וקנאתי בו נואשות!! ואתה מבין לבד... שאם רק הייתי יודע שיום יבא ואני גם אדבר ואכתוב לציבור קצת יותר גדול מאלו שהקשיבו לאותו בחור אני חושב ש... ש... ש... שלא הייתי כ"כ מקנא בו... **אז זהו!!!!** שחבל על

את מי הוא מצמיד?? **את עמלק!!!!** עמלק מבין אותך הכי טוב!! עמלק ניגש אליך ולוחש לך באוזן: נכון... אתה באמת יחודי... אני מבין אותך... גם אני כזה!! אבל מה אפשר לעשות שיש עוד כמה יחידים כמוך... אז אתה כבר לא יחיד... אין לך כבר יחודיות... **וככה הוא שובר אותך לסיסים!!!!** וכאן העבודה שלך!!! מצד אחד הצורך להיות יחודי מגיע אצלך מאברהם יצחק ויעקב... אבל השברון לב והתסכול מה עושים... הרי יש עוד יחידים חוץ ממני... זה כבר מגיע מקליפת עמלק... לא!!! אל תבהל... זה לא שאתה ח"ו עמלק... אלא היצר הרע שמוצמד אליך כעת זה קליפת עמלק... (אגב: לכולנו יש קליפת עמלק... רק אצל חברים שלך הוא מזנב מהזווית ההפוכה... הוא פשוט מוכיח להם שהם לא שוים כלום... ואכמ"ל) אתה מצידך רוצה להיות יחודי ועמלק פשוט מוכיח לך שזה לא ריאלי... ועמלק מדבר מאוד לענייני!! עמלק מאוד חזק במתמטיקה ואין לך מה לענות לו... **כי במתמטיקה הוא באמת צודק!!!!** הדבר היחיד שאתה יכול לענות לו... זה לעצום את העיניים ולומר לו: תקשיב!!!! אני בן של הקב"ה... וביחסים של אבא ובן מתמטיקה לא עובדת!! מערכת היחסים העמוקה הזו לא עובדת לפי מחשבון... זה הולך עם אמות מידה אחרות לגמרי... **כאן צריך אמונה!!!!** ואני מאמין לאבא שלי שאני לבדי יקר **אצלו כמו כל העולם!! אפילו שיש עוד אלף בחורים בישיבה חוץ ממני!!** אני מבין מה שאני אומר??? לא!!! אני מאמין! ר' עזריאל טאובר זיע"א תמיד היה אומר: לגבי הקב"ה לא צריך להגיע בהכרח עד אמונה, כי **יש ידיעה!!!!** האמונה בקב"ה היא מאוד הגיונית וברורה ומוכחת... היא מחויבת מצד השכל ולכן האמונה תמיד נזכרת בתורה בשם **ידיעה!!!!** יודעי שמך!!! **נדעת היום!!** אז איפה נמצאת האמונה??? **אמונה בעצמי!!!!** להבין מה החשיבות שלי בייחס לקב"ה?? להבין מה הקב"ה מצא בי שהוא כ"כ מחשיב את המעשים שלי?? איך יכול להיות שאני לבדי מסומן אצל הקב"ה כמו כל העולם בו בזמן שיש עוד 16 מנדטים למפלגות החרדיות?? ואיך יכול שאני יחיד בו בזמן שיש עוד המון יחידים כמוני?? **זה דבר שהוא משולל כל היגיון...** כאן צריך כבר אמונה!!!! זה כבר נטו **אמונה!!!!**

עמלק מדבר **לשכל!!!!** ובשכל הוא צודק מאה אחוז... ולכן כשמשנה רבינו ניגש למלחמה בעמלק... איך הוא ניגש?? **ויהי דינו אמונה!!!!** הדרך היחידה להילחם בעמלק זה להרים שתי ידיים כלפי מעלה ולהאמין!!!! משה רבינו מרים ידיים ואומר לנו: עם ישראל... בני היקרים... הראיתי לכם אותות ומופתים... הראיתי לכם את הקב"ה בעיניים... אבל!! יש מישהו אחד ויחיד שאני לא יכול להראות לכם אותו... מי זה?? **אותך!!!!** מה הכח שלך!!!! כמה אתה קובי היקר... כמה אתה לבדך חשוב אצל הקב"ה... כמה השטייגן שלך... והעיניים הטהורות שלך... וההתגברות שלך איפה שאאף אחד לא רואה... כמה זה יקר וכמה זה נחשב ונחשק אצל אבינו שבשמים... את זה משה רבינו לא יכול להראות לך!!!! משה רבינו יכול להראות לך את הקב"ה בעיניים!! אבל להראות לך את עצמך??? להסביר לך כמה אתה גדול אצל הקב"ה?? את זה משה רבינו לא יכול להראות!!!! כאן משה רבינו עולה ראש הגבעה ומרים ידיים באמונה!!!! ויהי דינו

המשך מהמאמר הנכתב בדף 2...

המסר הזה מוזכר ברמז בניבוי ירמיהו: המלך יהויקים נמנה כאחד מהמלכים שעשו הרע בעיני ה'... (כמובן במושגים שלהם... ס"ס הם לא חברים שלנו כמו שמבאר בגמ' סנהדרין) והשאלה המתבקשת: ס"ס הוא היה בנו של יאשיהו שהוא היה צדיק יסוד עולם... אז איך יהויקים לא הושפע לטובה מהצדקות של אביו יאשיהו?? (בפרט שיהויקים היה בחור ממש צעיר... הוא נהיה מלך כבר בגיל 25...) אז שוב... אין לנו באמת מושגים מה היה שם... אבל בניבוי ירמיהו מוזכר מידע קטן ששופך אור על התמונה... ובכן: ליהויקים הייתה מעלה מיוחדת שלא הייתה לאבא שלו!!! **הוא היה חזק בתעניות וסגופים!!!** יהויקים היה עושה הרבה צומות ותעניות!!! ובנקודה הזו הוא באמת היה בעל מעלה יותר מכל אחד אחר... גם יותר מאבא שלו יאשיהו הצדיק... **עכשיו:** תאר לעצמך... יהויקים כעת שרוי בעיצומה של תענית רצופים מע"ש לע"ש... והנה ביום רביעי... בתוקף התענית יהויקים נכנס לרגע למטבח... ואת מי הוא רואה? את אבא יאשיהו!!! והוא רואה אותו יושב ואוכל ארוחת בוקר... ולא סתם אלא עם חביתה וסלט... והוא גם שותה כוס מיץ... **התנה להיכנס לראש של יהויקים...** מה חלף בראש של יהויקים באותו רגע?? איז... איפה אני ואיפה אבא שלי... אני כבר שלושה ימים לא טועם כלום!!! ואילו אבא שלי אכל גם שלושום... וגם אתמול... ולא רק שהוא אכל אתמול... הוא גם אוכל היום... ולא רק שהוא אוכל לחם... הוא גם אוכל חביתה... וגם סלט... מה זה צריך להיות?? איך יהויקים יצא מהמטבח? **הוא יצא עם תדמית על עצמו שאני הרבה הרבה יותר בעל מדרגה מאבא שלי!!!** ומה האמת??

אבל ברגע שיהויקים לא הבין את זה והוא כן ראה בזה מדרגה יותר גבוהה בעצם האישיות שלו... אוטומטית הוא כבר לא ראה באבא שלו דמות שהוא צריך לקבל ממנו... כי... כי אני הרי הרבה יותר מושלם ממנו... ולכן ברגע שירמיהו רוצה להוכיח את יהויקים שילמד מאבא שלו הגדול... מה ירמיהו אומר לו: **הוי בנא! ביתי בלא צדק... והתמלך כי אתה מתחרה באיז? (עיי"ש ירמיהו כ"ב)** אתה חושב שאתה מתחרה באבא שלך?? אתה חושב שאתה יותר מושלם ממנו?? **איך הלא אכל ושתה ועשה משפט וצדיקה אז טוב לו...** מי ביקש ממך לצום?? אל תצום... תאכל ותשתה כמו אבא שלך ותלמד ממנו לעשות צדקה ומשפט... אם הצומות האלו (שאתה עשית ואבא שלך לא) גורמים לך אותך לחשוב שאתה בעל מדרגה יותר מאבא שלך... עדיף כבר שלא תצום... אם הקימה המוקדמת בבוקר נוננת תחושה שאני מושלם ומכאן ואילך אני יכול לישון כל היום... עדיף כבר שלא לקום...

בקיצור: המסר הוא כך: לכל אחד מאיתנו יש נקודה חזקה!!! שזה לא בהכרח מדרגה יותר גבוהה!! רק מה כן?? **כישור יותר חזק ברוחניות!!!** קל לך לעשות את זה יותר מכולם!! והיות וזה קל לך יותר מכולם אז מצד אחד אסור לזלזל בזה!! כי זה הוכחה שזו השליחות שלך ובמקום הזה אתה צריך לרכז את הכוחות שלך!!! **אבל לא להתבלבל מזה!!!** לא לחשוב שבנקודה הזו אתה כבר נהיה באישיות שלך יותר מכולם...

ומי שלא מבין את זה... עלול להיכנס לבועה שהוא לא יוצא ממנה לעולם... אוי כמה אנשים מסתובבים בינינו מעצמם הם כהונים הכי מושלמים בעולם... הם ננעלים בתוך הנקודה החזקה שלהם ומשם הם יורים לכל הכיוונים ופוסלים את כולם!!! **נו... מאיפה זה נובע??** אחת מהסיבות היא שלבן אדם הזה... יש לו באמת נקודה מסוימת שהוא חזק בה יותר מכולם!!! ובמקום להבין שזה בסה"כ נקודה חזקה... אמנם לא פחות... אבל גם לא יותר... במקום זה הוא הגיע למסקנה שבכל עצם האישיות שלו הוא יותר מרום מכולם... ומכאן ואילך לא נותר לו אלא להינעל ולהתבצר בתוך המעלה הזו ומשם לזלזל ולפסול בכל מי שבנקודה הספציפית הזו פחות טוב ממך... במקום שאני אתן דוגמאות ותתעצבן עלי ותצעק עלי... עדיף להשאיר את זה פתוח... כל אחד יקח את זה לאיפה שהוא רוצה...

אבל אם כבר הגענו לדוגמא של המלך יאשיהו ובנו המלך יהויקים... אז במאמר המוסגר יש פה הערה מאוד עדינה ורגישה שחשוב אחת ולתמיד לדעת אותה: **בדרך כלל (בפרט בדור שלנו) על פי רוב הבן יוצא יותר מוצלח מאבא שלו!!!** (לא יותר טוב... יותר מוצלח... ודו"ק) **ולמה??** מסיבה מאוד פשוטה: עד כמה שאבא שלך עשה כבוד דרך משמעותית בחיים שלו! אז נקודת ההתחלה שלך אמורה להיות במקום הרבה יותר גבוה מאיפה שהוא בעצמו התחיל... וכתוצאה מזה כמעט מוכרח שהבן יהיה יותר מוצלח מאבא שלו!!! ההורים שלנו פשוט סללו את הכבישים... ואילו אנחנו שועטים עליהם במהירות של 160 קמ"ש... בטח שאנחנו יותר מוצלחים... בטח שאנחנו נוסעים יותר מהר... מישהו עשה את העבודה השחורה שבילנו... **וכאן שוב מתעוררת אותה נקודה:** מגיע בחור בגיל הטיפש עשרה... הרגע נגמל מהמוצץ... והוא מתחיל להסתכל על ההורים שלו מלמעלה למטה... (אז לא משנה שבינינו... בדרך כלל הבחור סתם מבלבל את המוח... וההתנשאות הזו סתם מגיעה ממתלצ"ת של בחור שחש מעצמו... וזה יעבור לו ברגע שהוא קצת יתחך עם הקשיים של בחור בגיל המעבר... אבל עוזב כעת את זה... בא נדבר כללית-) כן... בחור יקר... יתכן שיש נקודות מסוימות שאתה יותר מההורים שלך. אבל שים לב: זה לא **שבאישיות** אתה יותר מרום מהם! אלא **יותר קל לך מהם!!!** וזה הבדל עצום!!!! זה שהידידישקייט שלך נוסעת יותר מהר מהם... זה לא אומר שאתה יותר אדם יותר גדול מהם!!! אתה נולדת לתוך השמנת... ואילו הם הזינו הרבה מאוד עד שהם עד שהם הגיעו למה שאצלך מובן מאליה... ממילא יש לך עדיין המון מה לקבל מההורים שלך... כי לך יש **כישורים!** ואילו להם יש את **האישיות!**

עד כאן נכתב מסר מסויים!!!! שלכל אחד יש את הנקודה החזקה שלו... ולכן מה??? המסקנה? שאין לך מה להתנשא על אחרים ולהרגיש עליונות על כולם!!!! אבל יש כאלו שכשאומרים את המסר הזה... היא מסיקים ממנו מסקנה אחרת לגמרי... **היא טעות גמורה!!!** והחשוב לי לשלול אותו... שלא תחשוב חלילה וחס שלוו התכונות... לכן אני אגיד לך את המסר המוטעה... נטו בשביל לשלול אותו... שתדע שלא!!! לא להזלזל בתכונות... **ובכן:** אתה מטבעך מתמיד...?? יש לך נטיה טבעית לשבת וללמוד בהתמדה...?? אה... אם ככה זה

ואם כבר... אז על אותו משקל: עצה טובה קמ"ל: **אם אתה מקבל על עצמך חיזוק תצמיד אותו למקום שאתה חזק בו!!! לדוגמא:** פעם קבלתי על עצמי חיזוק ללמוד שתי הלכות בשמירת הלשון... השאלה מתי?? אז בהתחלה החלטתי שזה יהיה בסוף סדר ג'... ולא תשאל... אפילו יומיים זה לא החזיק מעמד... כי יום אחד הגעתי לסדר ג' ויום אחד לא הגעתי... יום אחד היה טשולנט ויום אחד היה סנטוכה... עוד שהחלטתי שאני מעביר את הלימוד בשמירת הלשון לארוחת צהריים!!! הופה!!! מאותו יום זה דפק כמו שעל שיוצרי!!! למה?? כי אף פעם אני לא מחסיר לארוחת צהריים... אתה מבין?? ממילא את החיזוק תמיד כדאי להצמיד למה שאתה כבר בלאו הכי חזק!!! אם תקבל על עצמך לדבר עם ה' כל יום לפני תפילת ערבית... אני כבר מודיע לך שזה נידון מראש לכשלון... כי כל יום אתה מתפלל מערבי בשעה אחרת... ממילא הקביעות לא חזקה ואינתה... אבל אם תקבל על עצמך לדבר עם ה' כל יום אחרי המקלחת... אתה תראה שזה ידפוק הרבה יותר טוב!!! ודו"ק היטב...

גליון אמון

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש תמוז תשע"ט | גליון קמ"ג

השמירה הטובה ביותר לחודשי הקיץ

כל הדרכים בחזקת סכנה!

בתקופה זה נמצאים אלפי יהודים על הדרכים וזקוקים לשמירה עליונה מיוחדת להינצל מכל הסכנות הנמצאים על הדרכים ובמקומות הנופש, הבה הנזכור ההבטחה הגדולה של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי בספרו הזוהר הקודש בפרשת וילך

בזמן שיש צרה בעולם, מסתכל הקב"ה באלו שעונין אמון. יהא שמיה רבא ונזהרים בהם, להצילם מכל צרה וצוקה!

יהודים יקרים! עכשיו הוא הזדמנות פז לקבל על עצמכם להיות זהירים במצוה גדולה זו בעניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבא

ובזה נבטיח לעצמינו קיץ בריא ושמח

בלי שום עגמת נפש ח"ו

בברכת ה' ישמור צאתינו ובואינו לחיים טובים ולשלום אמון!

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org | 718-305-6886

לעילוי נשמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב צ"ל בעל התפץ חיים ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מנחם ד"ע אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמיל בן הר"ר משה צ"ל, האתמו"ד מריבניץ

גימור מרובע

גם לחוברות בהידוק סיכות

גרפומט גאים לשרת אתכם נאמנה עם הציוד החדש ביותר
 בואו להכיר את המכונה החדשה להדפסת קונטרסים וחוברות
 מהירה יותר, גימור מרובע (כמו פוני), וגם בגודל A6, עד 200 עמ'

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א'-ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00